

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02708

ALE VERK

Mendele Mokher Sefarim

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

13 כרך — 1 ביד

אֶלָּעָ ווּעַרְקָ פָּוּן מַעֲנַד עַלְעַ מִוּבָּר-סְפָרִים

(ש. י. אַבְרָהָם אַזְּדִיָּץ)

דָּרִיֵּצָעַהַנְטָעָוּ בָּאנְד

נֵיָעַ טַעַבָּעַסְעַרְטָעַ אֹוִיסְגָּאַבָּעַ

פָּעָרָקִיָּה: גַּעַזְלַשְׁגַּטְט "צַעֲבָטְרָאַלְ", וּוּאַרְשָׁאָ נְאוֹזְלִיפְּנִי 7

אֶלָּעָה וְעוֹרָק פָּוּן מַעֲנְדָעֵלָעַ מַוְכָּר-סְפָרִים

(ש. י. אַבְרָהָם אַוחִיז)

צְרִיקָה לִיִּם

אוֹן אַנְדָעָרָע עַרְצָעָה לְזִינְגָעָן

בָּאָרְלָאָג "מַעֲנְדָעֵלָעַ", וְאַרְשָׁא

Copyright by S. Sreberk NEW-YORK U. S. A. 1927

Printed in Poland

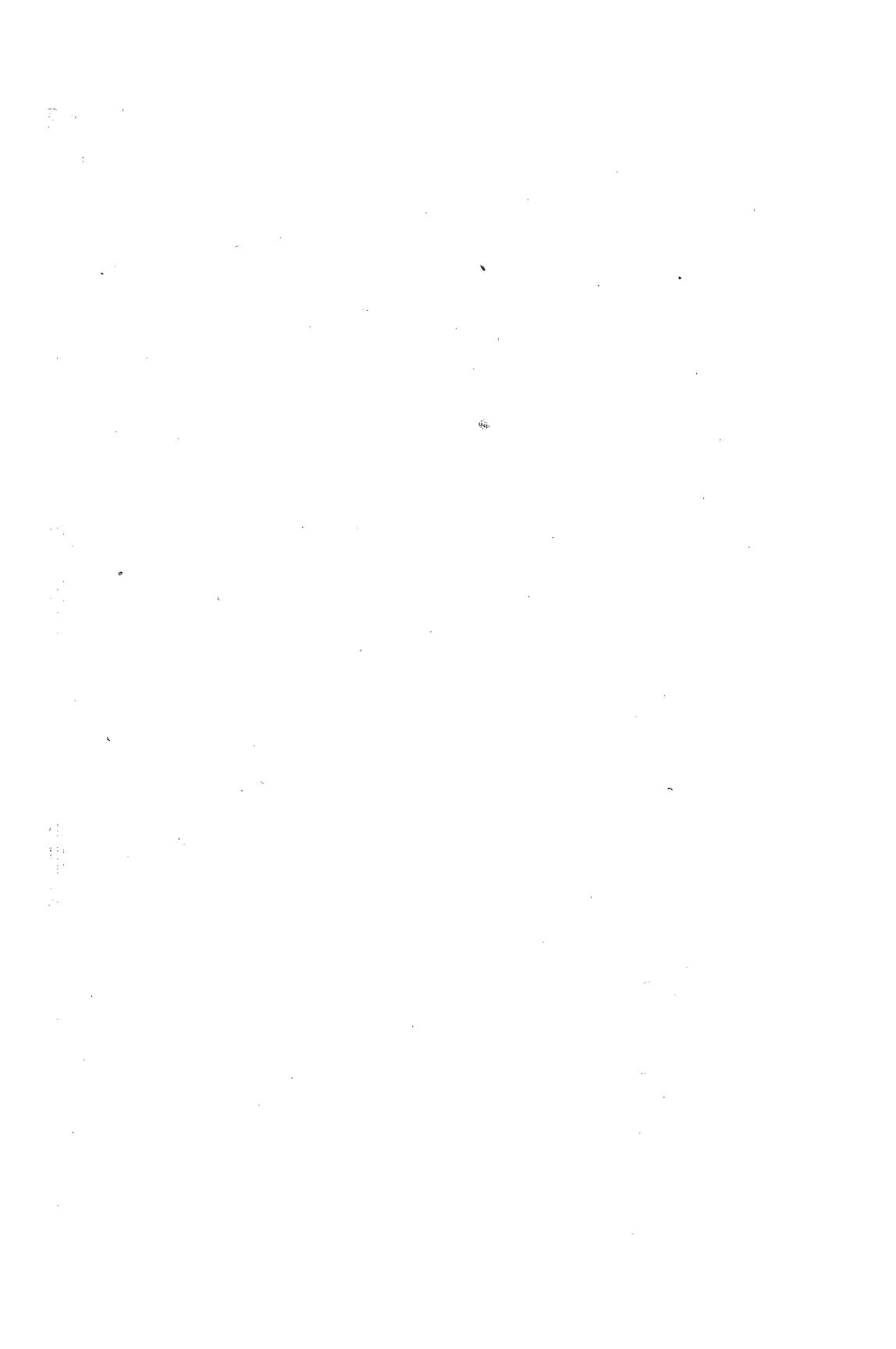
Zakł. Graf. „Stereotyp” Warszawa Nowolipki 7.

אַיִלָּה אֶלְעָזָר

(1) צָרִיךְ אֵת הַיּוֹם.

(2) דִּי אֶלְעָזָר מְעַשָּׂת.

(3) שֶׁמֶן אֲוֹן יְמָת אֵין וְגַבְגַּבְגָּה.

דרייצענטער באנד

דער באנד וויאָ פון דער איזטיגער מענדעלע-אויסנאָפֿע נעם
איין די דרי ערצעהלונגען פון מענדעלע מוכר ספרים, וואָס זענען צוֹ
ערשת גשטייבען געווען דורך מענדעלע אין די יאַחרען 1888-1892.
„צְוִירֵק אַחֲרִים“ (איַן העבראַישׁן - „בְּסֶתֶר רַעַם“) איַן צוּרְשָׁט
געדרוקט געווארען אוֹן העבראַישׁן „הַיּוֹם“ ודר אַנְהָזֵב פון דער
דער札הַלְוָגָן אוֹן איַן קאנְטָאָרָם העבראַישׁן זוֹרְגָּל „בְּנַעַם“ (1888).
די ערצעהלונג אוֹן אַיבְּעַגְעַזְמָט דורך ט. אלגִּין אַנטְרָעָר דער השנאה
פון דעם מחבר.

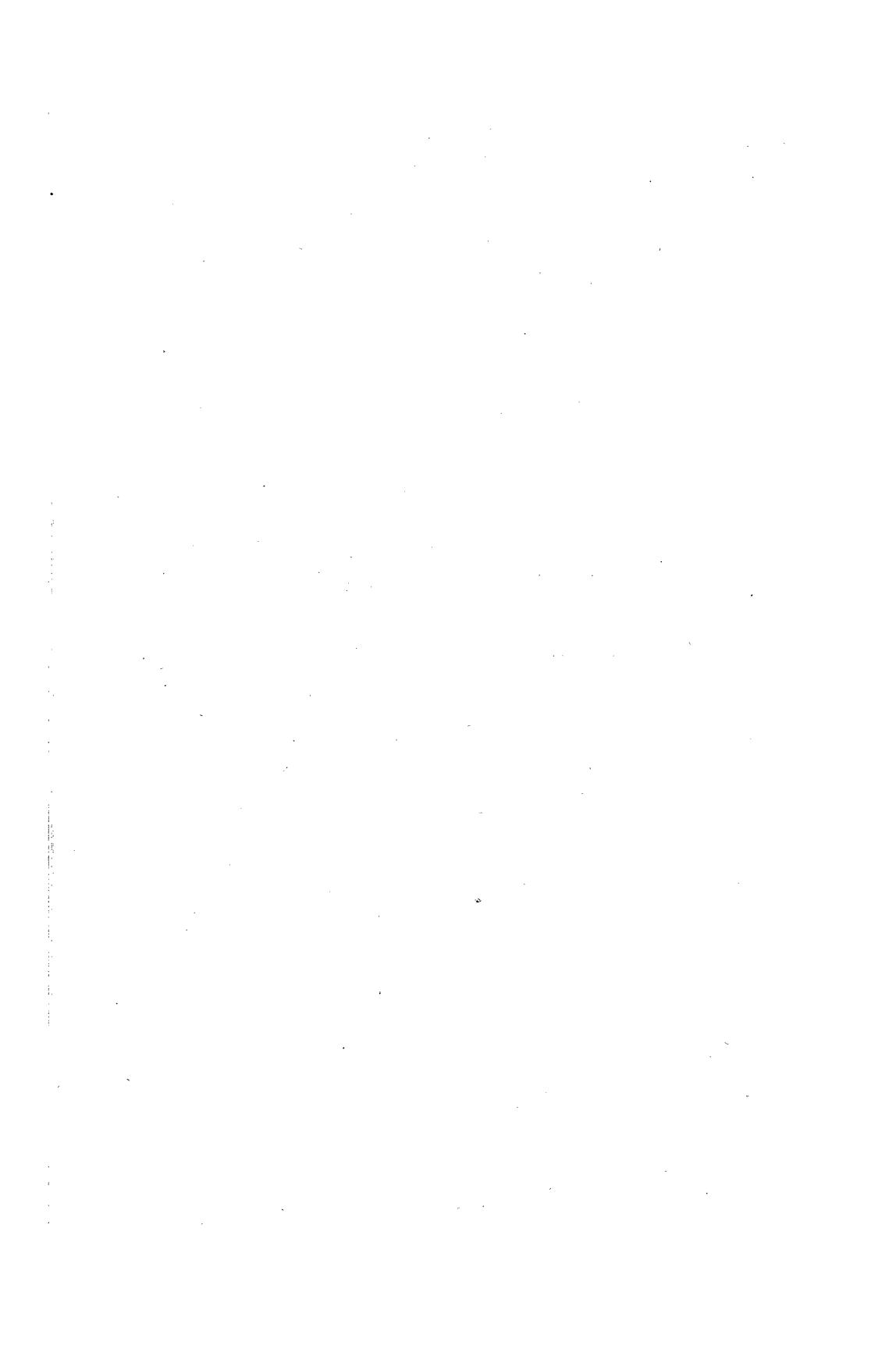
„די אַלְמָעָמָעָה“ (איַן העבראַישׁן - „לְאַנְחָה בַּיְעָכָב“) איַן
צוּרְשָׁט געדרוקט געווען אַיכְטָאָרָם אַדְעָסֶר העבראַישׁן זָמְעָלְבּוֹן
„פְּרִידְמָן“ (1892). דערנָאָךְ האָט מענדעלע אַלְיִין עם בערבייט איַן
יָדִיש אָן געדרוקט עם איַן פָּרָטָעָן באָנד פון ט. סְפָּמְקָמָאָרָס „הַיּוֹידָה
פְּרִינְד“ (1894).

די דרייטע דער札הַלְוָגָן „שֶׁמֶן אַנְיָתָה אַנְזָאָן“ איַן צוּרְשָׁט
געדרוקט געווען אוֹן העבראַישׁן זָמְעָלְבּוֹן „בָּרוֹת“. איַן יָדִישָׁן איַן
עס אַיבְּעַגְעַזְמָט דורך ט. אלגִּין.

איַן די דרי קְלֻעְנָרָעָר ערצעהלונגען ברענטט מענדעלע אַיְינְיעָ
עַפְּיַאָדָעָן פון דעם יָדִישָׁן שְׁמַעְרָטָעָל, פון דעם יָדִישָׁן גָּלוֹסָק אַדְרָעָ
קָאָבְּגָזָאָנָסָק, איַן דער צִיּוֹת פון נָאָךְ די פָּגָרָאָמָעָן איַן די 80-עָרָיָדָ
דָּעָן. איַן די ערצעהלונגען געפִּינְעָן מִיר, ווי איַן אַלְעָיָן מענדעלְיָס ווּרְקָ
די בָּאָרָאָקָטָעָר-שְׁמַרְכָּבָעָן איַן די שְׁמַיְגָעָר-אַיְינְגָּנָשָׁאָפָטָעָן; פָּוּנִים גָּנוֹגָעָן
יָדִישָׁן לְעַבְּעָן. פון דעם פָּרָט קוּקָט שְׁמַעְנִידָג אַרְוִוָּת דער פְּלָל, דורך
דעם יָהִיד רְעֵדָט שְׁמַעְנִידָג בַּיִּ מְעַנְדָּעָלִין די גָּאנְגָּעָ אָוֹמָה, וואָס האָט
געַגְעַט דָּאָן אַז שְׁוֹעָר אָוּן אַומְבָּעָהָאָלְפָעָן לְעַבְּעָן.

צָרִיךְ אֲהַיִם

צְדִיק אֲהֵים

(במהר ועת)

א

אמור מענדרעלע מוכר ספרים —�אנט מענדרעלע מוכר ספרים : אט
די שטאָרט גלוֹפֿסָק, וואָס אַז וויל אַיזַּן פָּן אַיהֲר דערצעעהלען, אַי
חשוב'עד ווי אלע אַגְּדָעָר שטערט, וואָרָום אַיְף אַיהֲר נָמָעָן רָופָט זַיְך
אַגְּנֶצְעָר יְודִישָׂעָר קָאנְט. אַזְּנִיט אַוּמִיסָּט הָאָשׁ וַיְוָכה גָּעוּן צַו אַזְּאָ
גָּדוֹלָה, נָמָט אַוּמִיסָּט רָזְצָט מָעָן וַיְיָ עַיר וַאֲם בִּישָּׂרָאֵל. אַיהֲר דָּראָפָט
וַיְסָעַן, אַז סָאיּוֹ נִוְתָּא בַּי אָנוֹן קִין אַיְין יְודָה, וְאָס עַר וְאָל נָמָט האָבעָן
אַשְׁטְּקָעָל שִׁיכָּות אַז גָּלוֹפֿסָק, וְאָס טָע וְאָל אַיְהָם נָמָט שְׁמַעְקָעָן חָאָטָש
איַין חָלָק פָּן גָּלוֹפֿסָק עַר שִׁיעָרָעָר מְעָלוֹת, אַוְיָב אַיהֲר אַלְיָין, רְבוּתִי, וְעַנְטָן
נִוְתָּא גַּעֲבּוּרָעָן גָּעוֹאָרָעָן אַז גָּלוֹפֿסָק, אַיְוֹ בַּי מִיר גָּאָר קִין סְפָק נִוְתָּא,
או אַיְירָעָר מְאָטָמָעָם אַדְרָעָר יְודָעָם וְעַנְעָן גָּעוּן גָּלוֹפֿסָק, אַן אַיבָּגָּלוֹפֿסָק
קָעָר בְּלָוֶת רִינְטָן אַז אלע אַיְירָעָר רַמְּחָא אַיבָּרִים אַז אַז יְעָדָעָן מִינְדָּה
סְפָעָן אַדְרָעָר, אַזְּזָחָאָש אַז אַיְין וְיְנַקְּעָלָעָר פָּן אַיְירָעָר מָח קָעָן מְעַנְפִּינְעָן
אַסְפָּמָן פָּן גָּלוֹפֿסָק. אַיך בֵּין שִׁין, בְּרוֹךְ הַשָּׁם, נָמָט קִין יְוָנָנָעָלָע, אַז
הָאָבָּז יְיך אַגְּגָעָהָעָן אַז וּוּלָט, וְאָגָּז אַז אַז, אַז אַיך וְזָאָבָּז נָאָז נָמָט בְּעָז
גָּעָגָעָנִיט קִין אַיְנְצִינְעָן יְוָדָעָן, וְאָס זְיַנְעָן הַנּוֹעָות, זְיַנְעָן גָּעָנָג, זְיַנְעָן פִּיהָ
רְעַבְצָעָן סִי אַז וּוּלָט-זָאָכָעָן, סִי אַז הַיְמָעָל-זָאָכָעָן, זָאָלָעָן נָמָט שְׁמַעְקָעָן
חָאָטָש אַז בְּיָמָלָעָמִית גָּלוֹפֿסָק. סָע מָעָן זַיְן אַשְׁפָּלִי צַו אַפְּרָאָסְטָאָק, אַ
גָּבְּיוֹר צַו אַקְבָּזָן — אַוְיָב אלע אַז אַגְּגָעָהָעָבָעָן גָּלוֹפֿסָק, אַוְיָב אַדְעָ אַז
דָּאָס אַיְסָגָעָקָרִיצָט מִית טִיעָפָע צִיְּכָנָס — נָמָט אַבְּצָעָוּשָׁן .
אַהֲרָצִיְּגָעָר שְׁמַיְכָעָל שְׁוּעָבָט אַוְיָב מִינְעָלִיְּפָעָן, וְעַן אַיך דָּעָרְמָאָן
אַיְצָט דָּעָם נָאָמָעָן גָּלוֹפֿסָק, אַשְׁמַיְכָעָל — אַגְּוָטָעָשָׂוָה, אַגְּרוּם דַּי קִין
דָּעָר פָּן וְיָעָר מָאָמָעָן, דַּי אַיְנִיקָּלָעָק פָּן זְיָעָר בָּאָבעָן. דַּי פְּרִיְינְד פָּן

ז'י'ער טיעערער קרובה; אַלען זי' שעפָען נחת פון די מעשיות, וואָס אַיך וועל דערצעהעלען, אַלען זיך פרעהן, וועל אַיך אויך האָבען הגאה, זויט וויסען, ליעבע בירדרער, סֵי גָּאָהָעַנְתָּע, סֵי ווּוִיטָע, סֵי אוּפְּפָן יַם, סֵי אוּפְּפָן דָּעַר יְבָשָׂה, זויט וויסען, אַו אַנְגָּוָר מְטוּטָר גְּלוּפָסְק לְעַבֶּט נָאָך, מִיט גָּאָטִים הַילְּפָן! קְוָמְט, קִינְדְּרָעָר, וּוּלְּ אַיך אַיך דָּרְעַצְּעַהָלָעָן, וואָס זַי מְהֻוָּת, וואָס זַי טְוָאָכָט, זַי אוּזִי סָע פִּיהָרָעָן זַי אַיהֲרָעָן יְוָדָעָן; אַיך וועל זַי אַיך אַוְסָמָלָעָן זַי לְעַבְּרָדְגָּר: זַי זַי שְׁטָעָהָט אָן גְּעוּט, זַי זַי קְּלִידָט זַי, זַי זַי האָנְדָרָעָלָט אָן וָאָנְדָרָעָלָט. אָן זַי זַאְל בַּי אַיך, חְלִילָה, גָּאָר נִיט זַיְן אַרְאָבְּגָּעָפָלָעָן אָין די אַוְגָּעָן, וַיַּאֲס זַי אַיְן אַנְיָן אַלְטָע; נִישְׁקָּשָׂה, זַי אַיְן נָאָך נִיט עַכְּבָר בְּטָל, אַירָהָרָע פָּאָרְצִיְּתִינְגָּן מְנָהָגִים לְעַבָּעָן נָאָך, זַי זַעְנָעָן נָאָך נִיט פָּעָרְגָּעָסְעָן גָּעוֹאָרָעָן צְוִוְוָשָׁעָן אַחֲנָנוּ בְּנָי יִשְׂרָאֵל. וּוּלְּ אַיך זַי אַיך פָּאָרְשָׁטָעָלָעָן מִיט אַיהֲרָע גָּאנְצָעָן חָן, מִיט אַלְעָא אַיהֲרָע קְנִיטְשָׁלָעָן, בְּרִי אַיהֲרָע זַאְלָט זַי קְעָנָעָן.

גְּלוּפָסְק אַוי אַנְאָמָתָע יוֹיְשָׁע שְׁטָאָדָט מִיט אַלְעָא פִּישְׁטְשְׁעָוּקָעָם. פָּוּנָא אַרְחוּתְּעַקְּטָעָן, וואָס בּוּעָן הַיּוּרָר מִיט אַפְּלָאָן אָן מִיט אַסְדָּר, הַאָט זַי קִינְגָּמָאָל נִיט גְּעוּהָרָט. אַירָהָרָע הַיּוּרָר הַוְּיָבָעָן זַי נִיט אָין דָּעָר הוּאָר, קְרִיבָעָן נִיט מִיט חֹזְכָה אָן הַוּמָלָא אַרְיָין, גָּאָר זַי שְׁטָעָהָעָן זַי נְדָרְעָגָע, זַי די נְיוֹנְקָעָלָעָר, טַיְל אַיְנְגָּבְּוִינְגָּן, די דָעְבָּר אַרְאָבְּגָּרְוָקָט בַּיְוָו דָעָר עָרָד, אַלְעָא אַהֲן פָּאָרָב, אַהֲן צַאָצָקָעָם, אַהֲן פּוֹצָעָן פָּוּנָדְרוֹסְעָן. דָעָר יְוָד וּוּוִיסְטָה, אַו שָׁקָר הַחָנָן וְהַבָּל הַוּוֹפִי, די אַלְעָא שְׁמָאָכְמָעָם וּזְעָנָעָן נִיט וּוּרָט אַ צְוָרָאָכְבָּעָנָעָם דָּרְיִיעָר. די דִּירָה בַּיְסָם יְוָדָעָן הַאָט אַוְוָרָט נָאָר פָּוּנָא אַיְנוֹז עַנְיָג; דָאָרט אַוי בַּיְיָ אַיהֲרָע דָעָר גָּאנְצָעָר עַוְּדָם קְטָן: דָאָס בְּעַט אָן דָעָר טִיש אָן דָעָר צְעָבָעָר אָן די קִינְדְּרָעָלָעָר, אַלְעָא זַיְעָפָעָן אָן גְּעוֹנָד זַיְן, אָן אַלְצָרְגָּנָג, וואָס אַיְוד פָּעְמָאָגָט, פָּוּנָדָע שְׁאָפָעָ מִיט די קִופְּרָעָנָע פָּעָנְדָלָעָר, בַּיְוָו די קִינְ=טִיעָפָלָעָר אָן דָעָם בְּעוּזָמָיט דָעָם אַרְיָין. גְּעוּשְׁטָעַקְטָעָן פָּלָאָקָעָן אַיְנְמָטָעָן. דָעָר מְנָהָג פָּוּנָדָע רַהֲדָרָען אַיְוף אַבְּצָוְפָּהָרָעָן די רַעֲגָעָן-וּוָאָסָעָר אָן פָּוּנָדָעָרָנָע בְּרִיכָלָעָר פָּאָר די טַהָרָעָן, אַוי דָא נִיט אַגְּנָעָנוּמוּנָעָן; דָעָם צְעָבָעָר אָן די טָעָפָלָעָר נִיסְט מָעָן אַוְס פָּוּנָקָט אַנְטָה קְעָנָעָן טָהָר, קְוָמָעָן חֹוְרִים אָן בָּאָדָעָן זַי בְּיוֹנָן הַאָלוּ אָן בְּלָאָטָע אָן צְעָנְרָאָכָעָן דָאָס גָּעְרִיבְּכָה אַרְוָם אָן אַרְוָם אָן האָבעָן הַעֲנוֹג. הַוּבָט זַי, בְּרוֹך הַשָּׁם, אַגְּנָשְׁטָאָקָעָר דָרָח אָן זַעַצְתָּ אָן נָאָוָא אַרְיָין. אַו סָע קְוָמָט אַמְּאָל אַסְטְּרָאָזְנִיק, אַצְוָרָר, אָן הַוּבָט אָן דָוָלָעָן אַמְּח, סִיאָל זַיְן, פָּעָרְשָׁטָאָפָט מָעָן אַיהֲרָמָט דָעָם פִּיסְק מִיט אַטְרָוָנָק בְּרָאָנְפָעָן אָן אַשְׁטִיק חָלָה. וּוּאַרְוָם די חָלָה, דָאָרְפָּט אַיהֲרָר וּוּסָעָן, הַאָט אָן זַי נִיט נָאָר אַזָּא.

טבע, או זי פערקייעוועט דעם פלאם פון די פרייטאנ-צ'נטטען-גענדיגע ליכט — וואם דאס איז בזוק ומונסח שיינַפּון לאנגע יאהדען — נאָר זי איז א סגולה צו איזוינע חברה-הלייט אויך, צו פערקייעוועט זיך וער שעה דער שטאָרְקֶן, ניט טען שער נאָס. בשעת הדריך, איז ער משעפעט זיך וער שטאָרְקֶן, ניט טען איזהם א שטייקעל געהאָקָשׁ פִּישׁ, אַנְגַּעֲפֵילַט מיט צִיבָּעָלָעָם הוֹן מיט קְנָאָבָּלָעָ, ווערט ער נאָר זיך, זי א פּוֹטֶר, אָן אלְצָדִינְגָּן בְּלִיבְּטָ בְּיַיְמָן אלְמָעָן, — עולם במנחונו, נאָר אַיְמָתָאָה האָט זיך געטראָפּעָן, אָן מַהְאָט גלוּפְּסָק גענִוִּית בעיל-פרחה צו מְשָׁנָה זוּין אַיְהָרָע פָּאַרְצִיטִינְגָּן מנהנים אָנוּ צו אַוְיסְטוּזָעָן זיך פָּאָר לִיְּטָעָן. סְאָיו אַרְיוֹם אַ קלָּאנְגָּן, אָן אַיְנָעָר פָּוּן די נאָר היְכָע אַדְוָנִים וועט דורך אַהֲרָעָן אַיבָּעָר אַונְזָר שְׂמָדָרָט. אָיו גְּוֹיָאָה דָּעָן אַ רְעָש אַיְן גלוּפְּסָק אָן מַהְאָט זיך גענִוִּעָן גְּרוּיִיטָעָן. יְוָדָלְעָךְ זְעָנָעָן אַרְיָה-גָּעוּרָקָבָּעָן פָּוּן זְיָעָרָע לְעָבָּר, יְעָרְעָרָר מיט אַ בְּנָעָטָעָם פָּאָר אַ בָּאָרְשָׁטָן אָן מיט מְשָׁנָה-מְאָדָע פָּאָרְבָּעָן. דָּאָבָּעָן דָּעְמָאָלָט אַונְזָרָעָ גלוּפְּסָקָעָר בעוּווּעָן, וואָס אַיְנָעָר קָעָן: מַהְאָט אַיְסְגָּעָטָלָט אַיְקָעָ די זְיָה זְעָר אַלְעָרְלִי לִיְּבָעָן אַיְן לַעֲמָפָרְטָעָן אָן פָּעָרְנָאָטָעָרָט אָנוּ אַנְדָּרָעָ זְוִילָעָדָעָן דָּעָ בעשָׁעָפָעָנִישָׁעָן, וואָס מָעָ קָעָן זי זְהָעָן אַיְקָעָ די וועָנָר פָּוּן אַ שְׂוֹהָלָט אָנוּ אַיְקָעָ אַ מְוֹרָח, זְוִוִּיסְט אַיְהָר, וואָס פָּאָר אַ פְּנִים גְּלוּפְּסָק האָט דָּעְמָאָלָט גְּעוּהָט? זְיָה אַ בְּלָה-טּוֹיד, וואָס האָט זיך אַוְיסְגָּעָטָרָעָט אָנוּ אַלְעָרְלִי מְלֻבָּשָׁמָן מיט פָּאַירְקָעָם אָנוּ מיט פָּלְטָעְרָלָעָן. פָּרָזִי צו גְּפָעָלָעָן דָּעָתָן טָט די מְחוּתָנִים. די יְוָנְגָלְעָךְ דָּאָבָּעָן דָּרְעוּרָן אַוְינָעָן חְדוּשִׁים-דִּינָּעָ גְּעַמְּעָלָעָן, זְעָנָעָן זְיִי גָּעוֹאָרָעָן פָּעָרְגָּאָפְּט אָנוּ הָאָבָּעָן זיך גְּעוּנָאָט: וואָס גְּרוּיָהָן אַיְזָה פָּאָרְטָן נִישְׁתְּקָלִין! אַפְּילָו עַלְמָעָרָעָן מְעַנְשָׁעָן הָאָבָּעָן זיך אַיְזָה אַבְּגָעָשְׁטָעָלָט קוּקָעָן. דָּעָר סְמָאָרָאָשָׁט מִיחִיָּי, וּוּלְכָאָרָעָ פָּעָרְלָעָשָׁט פְּרִיבְּיָאָגָּג אַזְגָּאָכָט די לִיכְט, אַיְזָה גְּבָלְיָבָעָן שְׁמָעָהָעָן מיט אַנְפָעָנָעָם מְוַיָּל, אָנוּ די רָעְכָּתָה זָהָנָד זְיַגָּע, וואָס האָט גָּעוֹאָנָרָעָן פָּוּן דָּעָרָ קָעְשָׁעָנָעָ אַ שְׂטָקָה לְהָלָה צּוֹם מְוַיָּל, אַיְזָה גְּבָלְיָבָעָן זְיִי פָּעָרְגָּוּעָרָט אַנְמִיטָּעָן וּוּגָן; פָּעָטְרִיכָּבָעָ די גְּנוּיָע, וואָס מְעַלְקָטָט שְׁבָת די בְּהָמוֹת בַּיְּוִידָשָׁעָ טְעַבְּטָרָעָ, האָט זיך צְעַלְאָכָט פָּאָר שְׁמָחָה, האַלְטָעָנִינְגָּד די העַנְד אַוְפָּעָן בְּוַיָּךְ. דָּעָר סְטָרָאָזָה נִיק אַיְזָה גָּעַשְׁטָאָנָעָן אָנוּ גַּעֲקָוּת אַיְקָעָ גְּלוּפְּסָקָר וּוּאוּרָר, גְּנַשְׁקָעָלָט מִיטָּעָן קָאָפֶן, גְּעַקְרָאָצָט זיך אָנוּ דָּעָר פָּאַטְּלִיבִּיצְעָ, גַּעֲמָאָכָט מיט דִּי לְפָעָן אָנוּ עֲפִים גַּעֲמָרִיקָעָט אַזְוִינָס, וואָס די גְּלוּפְּסָקָרָעָן הָאָבָּעָן עַמְּסָע גַּעַהְאָלָטָעָן פָּאָר אַשְׁבָּח; מְסִתְמָא האָט זיך דָּעָר עַרְלָעָל גַּעַוְאָנוּנָדָעָרָט אַוְפָּעָן יְוִידָשָׁעָ חַבָּה אָנוּ זיך גַּעַטְרָאָכָט: טָאָק, אַנְיָעָם חַכְמָה וּבְנוּן די דָּאַוְוָגָע יְוִידָשָׁעָ אָמוֹהָ. די יְוָדָעָן הָאָבָּעָן דָּעָרְפָּוּן שְׁטָאָרָק הַנָּהָה גַּעַתָּה, סְהָאָט זיך זְיִי בעוּווּעָן אַ שְׁטִיקָעָלָעָן

צורייק אַחֲרִים.

האָפְנָגָג, או פון היינט אָן ווּעֶט דער דָאַוְגָּעֵר רְשָׁע זַי שָׁוֵן לְאֹוּן צְוֹרוֹת אָן ווּט זַיְקָה נְמָה נְמָה טְשְׁבָעָן. גְּעוּן, אַמְתָה, אַיְנָעָר, ווּאַס הַאָט גַּעֲמָרָה מְעַלְתָה אַוְיפָּק, זְאַגְּנָדָג, או אָטָה מִן שְׁעַנְקִיטָה מְאַכְּטָה זַי נְאָךְ מְאָסָעָר אַן בְּעִוּיוּיָה נְאָר, או זַי הַאָט נִמְתָה קִין גַּעַשְׁמָאָק. נְאָר אַזְוֵי זַי דָּאָס הַאָט גַּעַנְגָּט אַיְנָעָר פָּוּן דַי אַפְּיקָרָסִים, דַי גַּאֲרִישׁ חֲקָרִים, דַרְיעַבָּע הַאָט זַיְקָה נְגַעַנְגָּט אַיְנָעָר אַוְיפָּק זַי נִיט אַוְגַּעְקוּקָט: אַקְוָרָאַט זַיְדָע הַוְגָּר בִּילְט.

גַּלוּפָסָק הַאָט זַוְחָה גַּעַוּעַן צַוְחָה גַּעַוּעַן צַוְלָעָב דַרְעָב כְּדָה פָּוּן סְבָלָנוֹת, ווּאַס אַן אַיְהָר אַזְוַפָּהָגָן, אָן אַוְיךָ צַוְלָעָב דָעַם, ווּאַס זַי אַזְוַיְסָע עֲנוּ'שָׁע, זַי אַזְוַיְלָה אַוְיפָּק אַיְהָר כְּבָור. פְּרָעָנָט אַוְמִיסָּנָע אַיְהָר בְּעַלְיִ-בְּתָהִים, אַיְהָר זְקָנִים, ווּיְפָעַל מְאָל הַאָט מַעַן זַי גַּעַדְעָלָט בְּפְרָהָסָא פָּאָר דַי גַּרְיבְּעָר אַיְנְמָעָן גַּאַסְמָ, פָּאָר דַי שְׁטִינְגָּר, ווּאַס לִיְעָגָעָן צְעִוִּית אַן צְעִשְׁפִּירִיט אַיְבָּרְץ מַאְרָק, שְׁטִינְגָּר מִיטָּשָׁאָרָבָע שְׁפִּיצָעָן, זַי מַעַסְעָרָט, רְחַמְנָא גִּצְלָן, ווּאַס מַעַפְּרָעַטשְׁעָפָעָט זַי פָּאָר זַי אָן טַע פָּאָלָט אָן מַע בְּרָעַבְתָּ דַּוְק אָן גַּעַנְדָר, בְּהָהִיט זַאָל מַעַן ווּרְעָעָן; זַוְיָּה פִּיעַל מְאָל הַאָט מַעַן זַי גַּעַבְיִוְרָט פָּאָר דַי טְוִישָׁע קְעִץ מִיטָּשָׁאָרָבָע זַי גַּעַפְּרָן טַע הַינְדָר מִיטָּשָׁאָרָבָע זַיְלָעָרְלִי אַנְדְּרָעָרְשָׁרְצִים, ווּאַס מַע ווּאַרְפָּט אָרִים, ווּאַס סֻעְמָרָעָט זַי, — אָן נְאָר נִט, זַי הַאָט זַיְקָה נְמָאָכָט נִיט ווּסְעָנְדָג, זַי הַאָט מַוְחָל גַּעַוּעַן, ווּאַס מַע טְהָוָת אַיְהָר אָן אַזְוַיְן. שְׁנָאָמָס הַאָבָש אַיְרָה, דָאַכְט זַיְק, גַּעַשְׁיָט שְׁוּעַבְעָל אָן פְּעַק פָּאָר אַיְהָר טִיךְ, פָּאָר אַיְהָר מְקָה, ווּאַס זְעַנְעָן פְּוִיל, פְּעַרְעָוְשָׁטָט, אַנְגַּנְפִּילָט מִיטָּסְטָא אָן קִיְּט אָן אַלְעָרְלִי פְּאַסְקִירְסְּטוּוֹן; פָּאָר דַי אַפְּטָע שְׁוֹרִיפָה, ווּאַס טְרָעָע פָּעָן זַיְק דָּאָרָט, מְחַמְתָה דַי הַיּוּרָט שְׁטָעָהָן אַיְן דַרְעָאַרְעָר, — אָן ווּאַס מִינְטָא נִישָׁה, מִטָּש אַיְנְגַּעְטְּלוּיָה אַיְנָעָן אַיְן דַרְעָאַרְעָר, — אָן ווּאַס מִינְטָא זַיְהָר ? זַי הַאָט זַיְק גַּעַמְאָכָט פָּאָר אָתָם, אַוְגַּנְהָהָרָט אַלְצְדִּינָג אָן שָׁא — נִיט גַּעַעַנְטְּפָעָרט דָאָס אַנְדְּרָע ווּאַרְט.

דָאָט אַיְהָר אַיְיךְ, רְבּוֹתִי, נְאָר אָטָר סְמָנִים פָּוּן גַּלוּפָסָק. אַיְדָה אָבָב נִיט גַּעַוְאָלָט מַאְרָק זַיְן, דָאָס אַיְבָּרְגָּעָן ווּטָה אַיְהָר זַיְק שַׁוִּין אַנְצְּטִיסְעָן אַלְיָין. טְאַמְּטָר ווּטָה אַיְיךְ גַּיְבָּרְגָּעָה אַלְעָמָעָה אַנְצְּטִיסְעָן אַלְיָין. אַרְטָה ווּטָה ווּלְלָעָן זְאַגְּנָעָן: סְ'אָרָא מִזְוְסְ'נִיעָץ דַי דָאַוְגָּעָן בְּרִיאָה אַיְזָה, אַרְטָה דָאָס מִינְקָה: הַלּוֹאִי ווּאַלְטָהָן אַלְעָמָעָה אַנְצְּטִיסְעָה גַּעַהָאָט אָזָה חַן בַּיְיָ ווּיְעָרָעָה מְאַגְּנָעָן אָן דַי אַוְגָּנָעָן, ווּיְגַלְוָסָק אָן דַי אַוְגָּנָעָן פָּוּן אַהֲרָה טְוִוְעַנְטָעָר בְּעַלְיִ-בְּתָהִים. סְ'אָזְדָאָק אַנְ'אָקָט מִיטָּש אַוְנוּרָעָנָלְפָסָקָר, אָז נִיט נְאָר מִיטָּשָׁאָרָבָע ווּרְטָעָר אַיְן מִיטָּשָׁאָרָבָע זַיְק שְׁפָרָאָק, נְאָר אַוְיךְ מִיטָּשָׁאָרָבָע ווּרְטָעָר מִיטָּשָׁאָרָבָע.

שוויזען זיו ארכום, זיו געטרי זיו זעגען זייר ליעבהארצינגער שטאדט ז
זוער סע זעהט זי, דערקענט זי באָלד, זיו זעגען גלוּפֿסְקָעֶר מיטּ
אָוף אַן טְמִין האָרֵץ אַן טִיטְ דָּעַר גָּאנְצְעָר נְשָׁמָה.

א גלוּפֿסְקָעֶר יֹוד אַן נִיט אָזְ מְקַפֵּיד אַיְף שְׁעַנְעַ קְלִיְידָעֶר, אַיְף
דיינקייט אַן פְּדוּמָה אֲוּלְכָע נָאָרִישְׁקִיטָעָן, וּאָסְ מְעַנְשָׁעָן נִיבָּען זַיְקְ מִיטְ
זַיְקְ אַב אַן דָּעַר גְּרוּסְעָר וּוּלְטָט, דִּי נִיעַ מְאָדָעָם, וּאָסְ קִימְעָן אַיְף אַן
פְּאָרִישְׁזָע אַן אַין וּוּיָעַן אַן אַינְ אַנְדָּרָעָר גְּרוּסְעָר שְׁטָעַדְט, הַאָבָעָן צַו גָּלוּפֿסְקָעֶר
בְּאָרְ אֲקָנְאָפָע שִׁכְוֹתָה. טְמָאָמָר פֻּרְשְׁלָעֶפֶט מַעַן אַהֲרָר יָאָ אָזְ מְאָדָע
אַיְנְמָאָל אַן אַיְבָּל, וּוּרְטַזְיָא אַיְיךְ אַן אַיהֲרָר פְּרִיהָעָדְגָעָן גָּלְאָנָּצָּא: גָּנוּרְעָע
שְׁנִיְּדָעָרָם, פֻּרְשְׁטָעָהָט אַיְהָר מִיךְ, גָּעוּהָן זַיְקְ מִיטְ זַיְקְעָנְעָנָם
שְׁנִיטְ אַן מִיטְ זַיְקְעָנְעָרָעָמְעָטָרָעָם — וּוּרְטַט בְּיַ אָנוֹ פָּן דָּעַר
בְּאָרְ יְזָשָׁע רִיפְחָה אַנְאָמָתָע גָּלוּפֿסְקָעֶר בְּעַלְ-הַבִּיתְתָּע מִיטְעָן אַמְּתָעָן
גָּלוּפֿסְקָעֶר חָן. — אָזְ סְאיָן אַרְיָסְטָעָקְבָּעָן דִּי גּוֹרָה, יְוָרָעָן אַלְעָן זַיְקְ אַנְ
טְּאָן אַין דִּיְתְּשִׁישָׁע קְלִיְידָעָר, הַאָבָעָן דִּי גָּלוּפֿסְקָעֶר אַיְיךְ בִּיסְלָעְכּוּוֹיָ
מְקַבֵּל גָּעוּעָן אַיְף זַיְקְ דָּעַם עַול. אַיצְטָזְ וּנְעָן זַיְקְ אַיְיךְ
אַנְגָּעָטָאָן נָאָרְ דָּעַר דִּיְתְּשִׁישָׁר מְאָדָע אַן פָּאָר נָאָטָאָלְטָוּזָע אַיְזָעָ
דְּנָגָן פְּשָׂר וּשְׂרָ, פְּנוּדָעָטָוּנָעָן אַיְזָע דָּא אַיְן דָּא אַיְן דִּי קְלִיְידָעָר עַפְעָם אַזְּ אַמְּנָ
גָּלוּפֿסְקָעֶר יְוָרְשָׁעָר קְנִיטִישָׁ, אָזְ אַמְּנָ בְּעַוְנְדָעָר חְנִיעָלָ, וּאָסְ סְאיָן
אָפְּלָוּ שְׁוּעָר דָּאָס אַיְבָּדְעָגְעָבָעָן מִיטְ וּוּרְטָרָר. דְּאָכְטָזְ זַיְקְ, אַקְאָדְטָזְ וּזְ
אַלְעָ קְאָדְטָוּזָעָן, מִיטְעָן גָּנוּגָעָן שְׁנִיטְ אַן מִיטְ אַלְעָ פְּרָטָסָם, פְּנוּדָעָטָוּזָעָן
בְּיַ אֲגָּלוּפֿסְקָעֶר אַיְפְּזָן קָאָפָע בְּעַקְוּמָט עַד אֲמְשָׁוֹנָהָדִיגָּעָן זַיְדִישָׁע צִוְּהָה,
אַקְוּרָאָט וּזְ סְאיָן אַן אַיהֲרָן מְנוּלָל גָּעוּאָרָעָן דָּאָס שְׁטְרִיכְיְמָעָל, עַלְוּ הַשְּׁלָוּמָוּ.
פְּנוּמָס סְוּרְדוּדָט אַיְזָע שְׁוִין אַיְדָאָיָן נִיטָּאָ וּזְ אַיְרִידָעָן: עַרְהָאָט, דְּאָכְטָזְ זַיְקְ, אַלְעָ
גָּאָטָעָן, וּזְ סַע גָּעוּהָרָזְ זַיְקְ, אַיְ ער אַיְזָע גָּעוּהָקָט אַן סְטָאָן, אַיְ סְאיָן
אַיְופְּ אַיהֲרָן אַנְגָּעָנִיְהָת בִּינְעָרְגָּעָן קָנְעָפָ — דִּאָרָפָ טָעַן שְׁוִין בְּעַסְפָּר ? פָּנוּ
דָּעַטְוּזָעָן, אַזְ דָּוּ דָעַרְעוּסְטָסְטָאָתָים אַיְיךְ אֲגָּלוּפֿסְקָעֶר יְוָרָעָן, דָעַרְקָעָנְטָוּ
בָּאָלְדָעָן דִּי פְּאָרְצִיטִיגָּעָן קָאָפְּאָטָעָן. הַיְינָטָ דָעַר שְׁפָאָלָטָהָנְטָעָן ! בְּיַ אַלְעָ
מְעַנְשָׁעָן אַיְזָע אֲשְׁפָאָלָט וּזְ אֲשְׁפָאָלָט, קִיְינָעָר זַעְחָט אַיהֲרָן גָּאָרָ נִיטְ אַחְן
קִיְינָעָר קָעָדר זַיְקְ מִיטְ אַיהֲרָן נִיטְ אַנְ, בְּיַ אֲגָּלוּפֿסְקָעֶר עַפְעָנָט עַד זַיְקְ
בְּשָׁעָתָן גָּעוּהָן אַיְשָׁרְעָן טְרִיטָט, דִּי פְּאָלָטָם הַוִּיבָּעָן זַיְקְ אַן לְאָעָן זַיְקְ
אַרְאָבָעָן, צְקוּרָאָט וּזְ זַיְקְ שְׁרִיְיָעָן: זַעְחָט, אַטְ גָּעָהָט אַיְדָר טְמָט אֲשְׁפָאָלָט,
אַט אַיְזָע אַלְפָ מְחִילָות אַן זַיְקְ פָּאָרָ פִּים ! .. אַן בְּרָאָ אַיְזָע דָעַרְמָאָגָעָן,
אוֹ דָאָ רָעָדָט זַיְקְ וּוּנְגָעָן אַזְיָעָן יְוָרָעָן, וּאָסְ מַעְ וּוּיָסְטָט נִיטְ, וּוּאָוָ הַגָּלָטָ
טָעָן מִיטְ זַיְקְ אַן דָעַר סְפִּירָה: צַו הַאָבָעָן זַיְקְ אֲשְׁפָאָלָט צַו נִיטְ — נִיטְ

קײַן גאנցע משכליים און ניט קײַן אַמְתָע חסידים, עפֿעס אַזויינע, אי אַהוּן, אי אַהער. דאס זענען געוועהנַגִיך דֵי עַצָּה-געבערַם, די בעל-סַבְּדָא, וְאַסְמָמִישׁען זיך ניט-געבעטעהנֶערַהַיִת אַין אַלְלָע גַעֲשַׁעַטְמַעַן, סַיִי די גַעֲשַׁעַטְמַעַן פָּונַ אַ פרְטַ, סַיִי פָּן אַ פְּלָלַ, — פִּינְעַ יְוָדָעַן, וְאַסְמָמִעַן מַעַ רַופַּט זיך אַפְּלָו אַונְטָעַרַד די אוֹיגַעַן רַב דָעַר אַון דָעַר, אַון סַ'אַיִן דָא צַוְוִישׁעַן זיך אַוְוָךְ אַזְוִיַּעַן, וְאַסְמָמִעַן מַעַ רַופַּט זיך, "פַעֲטָעַרְמָס" סַתְּמָס. אַ הַעֲרָקָעַן מַעַן צְרוּבַעַנְעַן אַלְלָע קָלוֹנָעַ בּוֹרְרַים, לְאַנד-שַׁדְכָנִים, קְהַלְישׁעַ שְׂרִיבַעַרְמָס, קְבָלִינִים, שְׁתָרְלָנִים, חַכְמִים — פְּשָׂרַה-מַאֲכָרַם, בְּטַלְנִים וְאַסְמָמִעַן אַלְצִידְנָגָן... אַ גַּלְפְּסָקָעַר, אַז מַע דַעֲרוּזָהַט בַּי אַוְהָם אַוְיָף דָעַר פָּאַלְעַ אַבְּסָעַל קָנוּגָלַשׁ מַמְלָאַץ, אַ שְׁטִיקָעַל וְיִוְסָעַל פָּן אַנְכָיַיַּא, אַדְרָעַ שְׁפִיעַכָּא, לִיחָה וּכְדָמָה, אַיְוָה דָסָם אַיהֲם, חַלְילָה, נַטְמַזְמַז קַיְיַן בּוֹיַן: פַעֲרָקָעַרְמָט, דָסָם אַיְזָן אַמִּינָן שִׁינְדָעַל, אַ בְּעוּוִיזָן, אַז עַד פָּוֹצָט זיך נַטְמַזְמַז אַיְזָן אַבְטָמָט דָבָרִים בְּטָלִים. אַפְּלָו די קְרִיּוֹן פָּן בְּאַטְאָע, וְאַסְמָמִעַן אַרְוֹם די קַאַפְּאַטְאָע פָּן אַונְטָעַן, אַרְטַמְּאַיְהָם אַיְזָן וּהָרַזְבָּ� וּוּנְגִיָּה: דָעַר גַּלְפְּסָקָעַר יוֹדָה טְרָאַגָּט זיך אַזְוָוְלָאַגְּגָן, בְּיַוְזָוְעַת אַלְיַיְן פֻּעַרְטִירְקָעַנְט אַזְמַלְט בְּמִילָא אַבָּא. — דָסָם הַאַט אַיהֲר אַיְיךְ, רַבּוֹתִי, דָעַס גַּלְפְּסָקָעַר יְוָדָעַן אַיְן וַיְיַעַן אַוְיָב עַד שְׁטָמָע בְּגַדִּים. די אַונְטָעַרְמָט עַד שְׁטָמָע, די שְׁקַאַפְּעַטְקָעַס מִיטָּה די הַחַתּוֹנִים, וּוּטָא אַיהֲר זיך שְׁוִין מַתְרִיחָה זַיְן אַוְסָטָאַלְעָן אַלְיַיַּן.

דָעַר שְׁטִיוֹנָעַר וּוּאַלְטָן גַּעֲוָעַן. אַז אַךְ וְאַלְלָט פֻּעַרְשְׁוֹיְוָיְנָעַן די גַּלְפְּסָקָעַר וּוּיְבַעַרְשָׁע מַלְבּוֹשִׁים אַיְיךְ, וְאוֹרְוָס מִיר האַבָּעָן אַקְמָאַלְן, אַז אַלְצָרִינָג וּוּטָא דִיר אַ נְקָבָה מוּחָל זַיְן, נַאֲרַ נַטְמַזְמַז גַּרְוִיסָע פֻּעַרְבָּרְכָעַן, זַיְבָמָעַ קָוקְטָז זיך נַטְמַז אַוְיָף פְּנִים, אַיהֲר צִירָוּנָג, אַיְטָמָט רַע חַנְדָלָעַךְ, וְאַרְוָס אַיְמָתָעַן, צְוַלְעַבְעַד וּוּעַמְעַן פָּאַרְבָּט זיך דָעַן אַז שְׁמַרְטָז זיך אַ יְוָדָעַן, צְוַלְעַבְעַד וּוּעַמְעַן פָּוֹצָט זיך אַז אַז שְׁמַגְיָן אַזְמַגְיָן אַזְמַגְיָן זַיְן צִיְתָז אַזְמַגְיָן קַיְיַן גַּעַלְטָן, אַוְיָב נַטְמַז צְוַלְעַבְעַד אַזְמַגְיָן, אַזְמַגְיָן, אַזְמַגְיָן הַיְוָנָט אַז אַיהֲר קָוקְטָז זיך נַטְמַז, וְאַסְמָמִעַן דֵי גַאנְצָעַ אַרְבִּיטִים? אַזְאַחְתָא וּוּטָא אַיְיךְ נַטְמַז מוּחָל זַיְן קַיְיָנָר, נַטְמַז דֵי מַשְּׁפְּלַעַט, נַטְמַז דֵי פְּרָאַקְטָע, נַטְמַז דֵי שְׁעַנְעַן, נַטְמַז דֵי מָאָסָע, נַטְמַז דֵי יְוָנָגָע, נַטְמַז דֵי אַלְשָׁע, אַפְּלָו נַטְמַז דֵי צְנוּוּהָ... דֵי מַעַשָּׂה אַיְוָא אַבְּרָע, וְאַסְמָמִעַן וּוּיְבַעַרְשָׁע קְלִיְיָרָע זַעֲנָעַן וּזְהָרָע אַשְׁוּעָרָע הַלְכָה, די הַלְכָה אַיְזָנָגְעַטְיָילָט, פְּרוּעָע, אַיְזָנָגְעַטְיָילָט, וּוּלְכָעָל לְעַרְנָעָן וּוּגָעָן דָעַס, וְאַסְמָמִעַן סְדָאָרָף זַיְן אַוְיָבָעַן אַזְמַגְיָן, פְּאַרְעָנָט אַזְמַגְיָן הַיְוָנָטָן, יְעַרְעָרָחִיק וּיְעַרְעָרָחִיק אַזְמַגְיָן קָאַפְּטָלָעַךְ, יְעַרְעָרָחִיק אַפְּטִיטָעַל — אַ גּוֹמָא פָּוֹנְקָטָעַן, יְעַרְעָרָחִיק — אַ גַּאנְצָעַן פָּאַקְטָעַן.

דז'ורוקים, תרי'ג פניות און רמוני און טיעפער בונוט, וואס מע קען זי' ניט איזערבעגען מיטן מיל און ניט איזינגעגען אויף פאייר... וואס וועט מוט מען? שויינען פאסט ניט. ואָרומ דאס וואָלט געהיסען, אָז אַיך זייקען נאָר אָב די גלופסקער וויבער, אָקְרָטָט ווי זי וואָלטָן נאָר ניט געווען אויף דער וועלט. רידען, וויעדר, אִיז אַ שׁוּעָרָעָה מלאָכה, ערנער פון אלע נין אָן דרייסינג אַבָּות-טְּמָלָאָכה אַינְאיָנוּם.

הערט וועט, רבות! אַיך האָב געפֿונען אַנְצָה, ווי אַוְוי אַרְוִיסְצָה געטען בשלום פון דער קלעם. וואָרומ ווער נאָך קען, אַוְוי ווי אַיְוד, זיך אַרְוִיסְרָהעָן פון אַ שׁוּעָרָעָן ענין, ווַיְזַעַן אַסְבָּר פְּנִים יְפֵיתָא דעַט צָדָר, אַי יְעַנְעָם, מָצִיאָה זִין מִתְּאִין דַּרְעָה אלְעָדָת? — הַעֲרַט! מִירְץ אַיסְקְּלִיבָּעָן אַנְצָרָט אַין גְּלוֹפְּסָק, אַיְהָר ווּעַט זיך דְּאָרָט אַנְיוּרְוִישְׁבָּעָלָן אַין אַ ווַיְנְקָעַל, אָן אַיך ווּלְלָפָר אַיך דַּוְרְכְּפִיהָרָעָן מִינְעָן לִיְמַיט, ווי אַן אַפְּנָאָרָטָמָע, בְּשֻׁתָּה סָע ווּלְעָן דַּוְרְכְּגָהָן די גְּלוֹפְּסָקָר ווּבְיָבָעָר, ווּעַט אַיְהָר זי' צָלִין קענען בערטאָכָטָן פון קָאָפּ בֵּין די פִּים, ווּעַט אַיְהָר ווּסְעָן...

קָוְטָן וְשָׁעָרָה, רבות! אַיך הוֹיָב אוֹיף דַּעַט פָּאָרָהָאָגָן. די סְצָעָנָע אַיז אָפּעָן!

סְאַיְן שְׁבַת קְוֶדֶשׁ, מְנַחָּה-צִיּוּת. נָאָט, בְּרוֹךְ הוּא, הַאָט אַרְוִיסְנְעָצִים גַּעַן דַּי הַמְּבוֹוֹן פון אַיְהָר פּוֹטָעָר-פָּאָס צַו שְׁיַינְעָן אוֹף זִין לְיעַבְּהָאַרְצִינְגָּעָר שְׁתָאָדָט גְּלוֹפְּסָק אַון אַיְסְצּוּרְטִיקָעָן אַיְהָר עַלְאָטָעָם אַין אַיְהָר קָאָלְיוֹז זְעָם, ווּלְלָכָע שְׁטָהָהעָן נאָך פָּן פָּאָר פְּסָחָה. אַין אַיְיָנָע עַרְטָעָר הַאָבָעָן זִיך שְׁיַן בְּעַיְוּזָעָן סְטָעַקָּעָם צְוִישָׁעָן דַּי לְיִמְיָעָן גְּרִיבָעָר אַון פָּעָטְרִיקָעָן טַע הַרְוָדָעָס — יְרוּדָעָן, עַמְּ קְרוּדִים, וְאַלְעָן קַעַנְעָן דַּוְרְכְּגָהָן בְּשָׁלּוּם. דַּי וּלְרָנוּקָעָר גָּאָס רְוִישָׁת, ווי אַבְּהָנְשָׁטָאָק. אַוְמָעָטָם דַּרְעָהעָן זִיך מְעָנָה שְׁעָן אַון בְּהָמוֹת. יוֹרָעָן וְעַנְעָן שִׁין אַיְפְּגָעָשְׁתָאָגָעָן פּוֹנִים שְׁבָחְדִּיגָּעָן שְׁדָקָה נָאָכֶן טְשָׁאָלָעָט, וִיצְעָן אַין דַּוְרְוִיטָעָן אַין שְׁעַפְעָן לְפָטָט. עַלְטָעָר יוֹרָעָן אַין זִיך וּוּבְיָבָעָר זִיכְרָן אוֹפּוּבָעָם. צִיהָעָן זִיך, גְּנִיעָצָעָן, שְׁפִּיעָיָעָן אַין שְׁנִיעָצָעָן זִיך דַּי נָאָסְטָט אַשְׁלִישָׁת, אַנְדְּרָעָר קְיַיָּע בָּאָבָע אַין אַרְבָּעָם אַין גַּעַהָעָן אַוְסָמָס פָּאָר אַקְּלָטָעָן טְרִינָק וּוּסָעָר. גַּעַבָּע זִיך שְׁפִּיעָלָעָן זִיך דַּי קְינָרָעָר. לְעַק; צְוִיָּה הַאָלָטָעָן אַדְרִיטָעָן בֵּין דַּי צִיְּתָא אַין עַנְעָר הַעֲזָקָעָט זִיך אַין שְׁפִּינְגָּט ווי אַלְאָשָׁאָק. אַקְּמָפְּאָנִי ווּיְסָעָה-חַבְּרָה-צִיקָּעָם גְּרָאָפְּט זִיך אַין מְסַטָּה, ווי דַּי הַעֲנָהָעָר מַאֲכָת אַשְׁטוּבָב בֵּין אַונְטָעָרָץ הַיּוּמָעָל, אַנְאָנְדָרָעָר קָאָסְפָּאָנִי שְׁפִּינְגָּט אַין טָאָנָצָט אַין דַּעַט וּדְרַשְׁתִּיקְעַנְדָּעָן ווּאַסְעָר פּוֹנִים דְּוִנְשָׁטָאָק, וואָס אַיז פָּן אוּבָעָן פָּעָרְצְוִינָעָן מִטְּ אַגְּרָנִין הַיְמָטָעָל. אַין יְוֹנָה

געלה קיטש מיט אַהארט איי, אַנ'אנדרעדר מיט אַשטיק חלה, די טילער און די שפין געזער זענען אוינגעשטירט אין סאָק פֿין געבערגעלטלע יאנע-דעם; חברה שטעקען אַרויים די צונגען אָן בעריהטען זיך, וועמעס ס'איי שוואָרצער. אויף אַ פריזבּעַ וויצט אַנ'עלטערע יוד אָן אַחלאָטעל, מיט אַ וילבערגען מעדאל אַיְף דער ברומט; ער זיצט אָן שווינט אָן בּפּבוֹדִינְגּען זיך אָרוי אָרוי מיט אַ ברונגֶן פֿנים, ווי סע פֿאָסט פֿאָר אַ בּפּבוֹדִינְגּען זיך. אָן דאס אַיְף דען — אָן סע שטעהַט אויף אַיהם, דאָכט זיך, אַנגּענְשְׁריבּען, אָז אָז אַיְף אַיְינְעָר פֿון די עטּלייכּעַ מלמדים, וואָס זענען געווארען לעהרעד אין די היינטגע שולען. ער שאָקעלט זיך, פֿרוּ מע זאָל בעסער ועהען דעם מעראָל, פֿרוּ די נאנצע גּאָס זאָל וויסען: בּכּה יעשה לאַיש — אָז גּוֹלוֹה אַיְוּ בעשערט דעם, וואָס אַיְוּ נושאָן אין די הויכּעַ פּעַטְעַרְבּוֹרְגּעַר פּעַנְיַס-טַשְׁעַרְעַדְעַע אַז נעבעךְ אַ נְאָטְסָרְמָנוֹת אַ קּוֹק צוֹ מְאָן אויף דעם יודען, ווי אויף אַ פריבּוֹלְדוֹנְעַע שְׁעַפְּעַלְעַע, וואָס הָאָשׁ זיך אַבּגּענְרִיבּעַן פֿון דער טשערעדע אַז בלאנקעט, נעבען, אָרוי אָז דער מְדֻבָּר. נעבען דעם מעדאליסט פֿון בּיְדַע וויטען זייצען זוינְגּענְדִּיגּען וויבּער מיט קלינען קינְדְרָלְעַען, נעבען ווי גְּלָאת אַזוי מִידְלָעַט מיט וויבּלְעַען, וואָס ניאָנטשען אַגּוּנְרִיסּעַנְעַע, בּלוֹיוֹעַ, נאַקְעַטְעַע יַאֲטְלְעַען. אַיְינְעַ שְׁמַפְּטַע דעם שְׁרַיְעַנְדִּיגּעַן נפְּשַׁל אָן מְוֵיל אַריַין די ברומט, בשעת מעשה ווישענדיג אַיהם דאס פֿנְים, שנײַצְעַנְדִּיגּ דאס גּוֹעַל אָן שְׁלַטְעַנְדִּיגּ מיט טוּטַע קְלָלוֹת, ווינְשַׁע זוינְדִּיגּ אַיהֲרַה האָרְץ-עוֹהָתָן, אַיהֲרַה צְרוֹת אָן אַיהֲרַה שְׁלַעַק אָן יְסוּרִים אָן קְלַעְמַנְיִישַׁ דעם קִינְד אָן אַלְעַ אַיהֲרַה שְׁוָאנְסָם אָן אַלְעַ שְׁוַיְנְיַי-ישָׁרָאֵל. אַיְינְגּוּנְקָעַן זאָלעַן זיך וווערען, דער בערעדיגּעַר פָּאַטְעַר ! אַנ'אנדרעדע פָּאַטְעַר גּוֹעַל מיט קִינְדִּס אָוּטְרִין קְעַפְּעַל, עַזְּחַט זיך מיט אַ שְׁבָנָה, אַ מְאַטְעַפְּן, גּוֹעַנט זאָלעַן ווי יְוִין, צְעַזְעַן אַנְדְּרָעַ שְׁלַעַק, גּוֹעַטְעַ אָן הַלְּכוֹת קְרַעַן אָן טְשַׁעַרְעַקְעַס אָן פְּאַרכְּבָעַס אָן אַנְדְּרָעַ שְׁלַעַק, אָן זיך לְעַרְנֵט די חַבְּרַתְעַ, ווי אוֹזְמַע מַעַמְבָּט עַפְעַם אַמְּנִין זאָלֶבֶן, וואָס ס'איְוַי נָאָר חַדְשִׁים נְפָלָאִים אָן וואָס די נאנצע שְׁתָאָרט לְעַקְטַע פֿון אַיהֲרַה די פֿינְגְּעַר, נָאָר די אַלְעַ, וואָס זייצַען דָּא, אויף בּוּרְעַ זוּטַע גּאָס, זענען זיט מעהָר, ווי אַרְעַמְעַל צּוֹם שְׁעַנְעַם בּוּלְדַּר, וואָס מְירַזְעַן אַיְינְמִיטְעַן גּאָס. דָּאָרט שְׁלַעַפְּעַן זיך אַהֲן צַיְמְלָעַן פְּרַאנְק אָן פֿרוּיְישַׁע, אַ פֿאָר יְוּרְיַעְמָדַע, וואָס רַוחַען זיך אוּס די בּיְנְעַר אָס שְׁבַּתְ-קְרֹושׁ ; די קְלִיאַטְשִׁים וְעַפְרַד, וואָס רַוחַען זיך אוּס די בּיְנְעַר אָס שְׁבַּתְ-קְרֹושׁ ; די קְלִיאַטְשִׁים גּעַן אַלְטַע, מָאוֹסֶעֶן, מַזְגַּעַרְעַ, הוּאַת אָן בּוֹן, די רַוקְעַנְס צַעְקָרְבַּט, צַעְשְׁנוֹרְדָעַן, צַעְקָאַרְדָאַשְׁעַט, מַע זַוְּהַת, אָז דער בעַל-הַבִּית הָאָט נִתְנַעַן, אַשְׁאַלְעַוּעַט קִין פּוֹשְׁעַלְעַם אָז קִין בִּיטְשָׁעַן. אַיְינְעַר, דער אַדְלָעַר.

שנicket אויף צווי פיס, די נרווע איז בי איהם קאלטנעוואטטע, פער-פלאַכען, פערפלאָנטעט מיט שטורי און פלאָקם, און אויפֿן האלו הענט איהם אַנ'עמער ; ביים אנדערען, דעם, לִיְבּ, איז דער חאָלֶז אַרומגעוו-קעלט מיט אַפאַטשיילע, די אונטערשט ליפ הענט אַראָב און טע קוקען אַרויים די צייחן — קומט אַוִים, איז ער זטמיבעלט ; פונִים רעכטען אַינֵּן דינט איהם פֿסְדר, די בִּירְעַ געטרייע חברים געהן זיך פֿאמַעְלִין, טרייט בי טרייט, מיט אַפֿערדישען יְשֻׁבָּה-הַדָּעַת, זיַּ רוקען זיך צום ברונען, וואָ מע וועט זיַּ געבען אַטרונק : הינטער זיַּ געהט זיך בחרחהה עורייאָל דער בעל-ענלה . דאס שפְּתַ' דיגע העטער איז בי איהם צעשפֿלייעט, בִּירְעַ עקען פונִים קאלגעַר פֿלאָנטערען אויפֿן זוינָר, זיַּ זאָם זענעל-טוק פָּן אַשְׁיפּ ; די ציצית פונִים טלהָ-קְטָן באַמְּבָּלָען זיך אַוש אַיבָּעָר די היינָן, וועלכּע זענען אויסגעshmִרט אַין סְמָאָלָע אַין אַונְ פֿעַטס אַון סְעַ פֿעהַלְט זיַּ אַקְגַּעַע בעל פונִקט דָּאָרט, וואָ סְיְאָלָט דָּוָאָ גַּעֲדַאְרָפְט זיַּין פֿערשְׁפֿילִיעַט . ער געהט זיך . עורייאָל, זיַּ אַמאָנָאָר . ווער איז היינָט זו איהם גַּלְיִיך ! אַ גאנצע וואָך האָט ער געהאָרעוויט, ער אַין די פֿערְד, גַּעֲרָבִיט עבדות פרְך : גַּעֲשַׁלְעַפְט אַ בוֹיְד אַגְּנַעַלְאָדָען בֵּין אַרוֹף מיט יודען, גַּלְוְפְּסָקָעָר אַין אַנדערע, געטראָגָען קְלֹמְקָעָם מיט זַעַק, אויסגעשטאנען אלערליי טענות אַין געשרהָען פָּן די פֿאָרְשִׁינָען, וואָם זיַּ קענען ניט אויסצְיָהָען די פֿיס, מיט שטופְט זיַּ פָּן אַלְעַ וַיְיָטָען, מַעַן קָעַן זיך ניט רַיְהָעָן אַיבָּעָר די קָרְבָּעָט מיט אַיְיָר אַון דער שְׂתִיְינָג מיט עופּות, וואָם ער האָט אַריַּינָג עַפְּרָעָט אַין ווָאנָען — אַ רְעַשְׁתָּעָל אַז די צְרוֹת ; אַ גאנצע זיך האָט ער זיך גַּעֲמוֹתְשָׁעַט מיט די פֿערְד, גַּעֲשִׁימָעָן מיט דער בִּיטְשָׁה, גַּעֲפְּרָאָקְט זיַּ אַין קָרוּיט אַרְיָין, גַּעֲשִׁיט קָלְלוֹת מיט חֲרָמוֹת, פֿערשָׁאָלָטָען אַיְוּי, אַי זיך דָּאס גַּעַ-בֵּין, אַז מַע פְּלָעַט פֿערקְרִיבָּעָן אַין אַ בלָּאָטָע . היינָט, שבָּת, אַז ער מְלָך, היינָט אַיְוּי זיך טָאג . ער רַוחְט, ער שְׁעַפְט נְחָת פָּן זיך וַיְיָבָּע, וועלכּע געהט מיט איהם נְאָך די פֿערְד, די טִיעְרָע בְּרוּיט-גַּעֲבָעָר זיך וַיְיָע, אַינְיאָיָינָעָם מיט די גַּרְעַסְרָע אַון קְלַעַנְדָּרָע קִינְדָּרָעָלָע, וואָם אַטְיָיל טוק אַון אַטְיָיל געהן אלְיַין

שָׁאָט, רְבוּתִי, שְׁטִיל ! טע הערט זיך אַגְּנַעַרְישׁ . אַנוֹיְסָעָד עַלְמָם דָּוקְט זיך מיט אַלְיאָרָעָם, אַגְּפִילְדָּעָר, אַגְּנַעַרְדָּע . אַגְּנוֹרְדָּע . אַז דָּאס קְוִיטָעָן געהענטער, אַלְטָט אַיָּהָר נִתְמַיְּנָעָן, אַז סְאָיַן אַהֲרָטָעָל גַּעַנְזָן . נִיְּין — דָּאס זענָען די גַּלְוְפְּסָקָעָר וַיְיָבָּעָר, די גַּלְוְפְּסָקָעָר מִידָּלָעָק . יוֹנָג אַן אַלְטָט

וענען ארכוים און גאט אריין שפאנצירען. אט געהען זיין שון, אט וענען זיין שון דא!
זעהט, וואט פאר א חילוק עס איז צוישען א גלוופסקערין און א יודען.
גע פון אוניאנדער שטאדט. יענע איז זי געהטן-אויף א ניע מאדרע, ואראפט
זיז דיא אלטער אונגעאנצען אוועק, א קוראט זוי זי איז נאך ניט געווען אויף
זער וועלט. די ניע, וויעדר, איז בי אלע אויף איז אונס, אויף איז
שטינגער — זוי געמאכט איז איז פורעם. די גלוופסקער יודען זאנגט זיך,
חלילה, ניט אַב פון א ניע מאדרע, נאך וואט דען? זי מאכט זי איבער
נאך אידר איזיגענען גוסט, זי פערדרעהט זי אויף איזר שטינגער און דער
בי איז זו ניט מבטל דאס אלטער אויך. דעריבער, איז איזר מהות א קוק
אויף די גלוופסקער וויבער, קענט אידר זעהען אלע מאדרעס פון חמאלנץ
קיס צייטען בי הינטיגען טאג און אפייל איזיגען, וואט סַיעוּלען ערשות
א מאל איזנפאלען א שנידער, א מארע-מאכער בי סוף כל הדורות.
איצט, נאך דער קורצער הקדמה, קקט ווע, רבותי, לאט ניט צראב
קײַן איזיג!

אט געהען שורות אויסגעטען טירדעל מיט בלוייז קעפ. זאט
וענען בלוט. זיז פעגעעהמען די גאנצע גאט איז דער ברויט, און זיז גען.
הען נאך, דאכט זיך, ניט, נאך זיז שוועבען, בעשינגענדיג די שטאדט
מיט זיער ציערונג און מיט די מהנות, וואט זיז האבען בעקומען פון די
חטנים פפי המדורבר. אונגעטאן וענען זיז און כל טוב, איז איז זוניפגען
פאז איז סאמעט, נאך א פראכט, נאך די מלובושים וענען צוניפגען
שטעלט אויך, איז איזנס מיטין דרייטען איז נאך א קאנפער מהוון: א מאָ
לאָרטסקע העמדעל מיט בלאָהע און רויטע איזיגעניאָתע קוויטען איז אָ
געטאָן צו א קלידעל מיט א שלעפֿט פון צויזי אָרטין די לענג. דאס קאָפֿ
טעל איז פאָרענט ברויט און בי די זויטען שטאל, דער ראָק, פער-
קערט, פאָרענט שטאל און בי די זויטען ברויט. איזן מירדעל געהט
נאך איז איזן קליד, מיט א הוילען האָז איז קורצע אָרבעל, דאס אָז
דערע שלעפֿט אויף זיך מאנטלקען מיט שאָרפֿען, וואט פלאָטערען איז
פֿז ווינְד; קישעלען און האנטיבער שפֿאָרען אָרוּס הינטען פֿן די קליד.
לעָך, ממש אִיזֶר-הָרָע צו קוּקָען. צויזי קריינְגָלְינְעָם, זיז אָונגעבלאָזָעָנָע
לייפֿט-בָּאָלָעָנָען, שטיסען, געהנדיג, איזינע די אָנדערע, און בשעת סע
פֿעררייסט זיך בי איזינער די אונטערשטער ריף, זעהען זיך אָרוּס פֿערדרְרִי
פעטע, קויימיגע שמאטעם — אָז סע פֿערשעמען זיך אָוש די נאָלְדָעָנָע
אויערינְגְּלָעָק אָז די אויערען און סע ווערען שוואָץ די גָּלָאנְצָעָנְדָעָן

שטיינרלעך און די בראנגעלעטען... סע געפערט איזק ניט. הא? איזה דראעת מיט דער נאָו און קוּקַט שְׁוִין בעסער איזק די קלענערע מיידעלען, וואָס געהן מיט די בלוט? אָדרבאָ, זעהר פֿינַן! אַיך האָב אוּך לעבע קינדרער, און דוקאָ אָזונען, וואָס האָלטָן זיך קינדרערש; אָפְּילַיְוַו דָּאָס קִינְדֶּעֶר שערש פְּאָפְּלָעַן, דָּאָס שְׁפִּירְנֶגֶן אָן טָאנְצָעַן אַיז בֵּי מִיר לְיעַב אָן מִיעַר. אַיז אָבעַר די צָרָה, וואָס אַיז גְּלוּפְּסָקָעַן נִימָּטָן קִיּוֹן קִינְדֶּעֶר. גְּלוּפְּסָקָעַן יְוָנְגָלָעַךְ וְעַנְעַן קְלִינְיַן מִיטָּאַלְעַט פָּאָסְטָעָמָקָעָם: מִיטָּן דִּירַעַן, מִיטָּן אַנטְזָן. מִיטָּן הַוְתָעַן זִיךְרַע, מִיטָּן דָּעַם טְרוּיְעַר אָן די דָאנְטָה, וואָס וְעַנְעַן אָגְגָעָשְׁרְבָּעַן אוּפְּפָרְנִימְעַר. דָעַר חַלְוקָה אַיז נָאָר, וואָס זַיְוָעַן קְלִינְיַן, זַיְוָעַן האָבָעַן נִימָּטָן קִיּוֹן בערעד אָן קִיּוֹן זַיְוָעַר. גְּלוּפְּסָקָעַן מִיטָּעַלְעַךְ וְעַנְעַן אַלְטָעַן וְיַיְבָּעַר אַיז מִיטָּזְוִיר לְשָׁוֹן, אַיז מִיטָּזְוִיר גַּעַגְגָּה, זַיְוָעַר תְּנוּעוֹת, זַיְוָעַר הַכְּנָהָה, זַיְוָעַר שְׂטוּלְקִיּוֹת אָן אַרְאָבָגָעָפָלָעָנְקִיּוֹת, אַיז אָפְּילַיְוַו מִיטָּזְוִיר חַבָּה. נָאָר וואָס דָעַן? זַיְוָעַן קְלִינְיַן אָן קִינְדָּלָעַן נִימָּט, וְיַיְמָעַר נָאָר נִימָּט. קִינְדָּעַר אַחֲן קִינְדִּישְׁקִיּוֹת, קִינְדָּעַר — אַלְטָעַן מַעֲנְשָׁן! אַיז דָעַן דָא אַזְּאָךְ, וואָס זַאְלָעַר דָעַרְוִיעָקָעָן אַיז פִּיעַל אַיז טְרוּיְעַר, אַיז האָרְץ-וּהָתָּהָן, אַיז פַּעֲרוֹדָאָס, אַיז טַיְעַפְּעַן רְחַמְנִית? קִינְדָּעַר אַחֲן קִינְדִּישְׁקִיּוֹת וְעַנְעַן פָּוְנְקָט וְיַיְדָעַטְוּ קִוְּיוֹיטָעַן אוּפְּפָרְנִימְעַר די דִּיטַּה פֿון די וְיַיְבָּעַר...

אַכְּטָנָג, רְפִּוִּתִּי! מִינְטָמַט נִימָּט, אָז דָאָס וְעַנְעַן גַּעַרְטָנָעַר. דָאָס גַּעַנְעַן די זַיְוָעַלְעַךְ, וְיַיְאָמַר עַדְעַד שְׁאָף, אַיז אוּפְּפָרְנִימְעַר הַוְתָעַלְעַךְ וְזַאְקָסָעַן דָאָס נָרָאַיְעַן אָן בְּלַעַתְּרַע אָן קִוְּיוֹיטָעַן אָן אַלְעָרְלִיְּ אַנְדָּרְעַר שְׁפָרָאָצָגָנָעַן. די גְּלוּפְּסָקָעַן וְיַיְבָּעַר האָבָעַן נִימָּט מַוְרָאָ פָּאָרְלָאִים: זַיְוָעַן פְּלָאָנְצָעַן אוּפְּפָרְנִימְעַר דָעַהְוָתָעַךְ מִילְגָּרָאָטָעַן אָוָן וְעַנְעַן, וְיַיְמָרְבָּעַן מִיטָּמָאָדָלָעַן, צִיבְּעָלָעַם מִיטָּקָאָרְשָׁעַן מִיטָּקָאָבָקָעַךְ, וְעַרְצָעַלְעַךְ חַרְיַין מִיטָּשְׁאָעָכְזָעַךְ פֿינַן קָאָרְטָאָפְּלָעַם צְוִוְּשָׁעַן גָּאנְצָעַ פָּעַק נָרָאָן הוֹשָׁנוֹת — אַפְּפָרְנִינְגָּעַן! סֻעַּ פְּהַעַלְעַן נִימָּט קִיּוֹן פְּוִינְגָּלָעַן צְוִוְּשָׁעַן די בְּלַעַתְּרַע, דָא אַשְׁוָאָלָב, דָאָרְטָמָאָסָאָקָעַ, אַזְּוֹקָעַ, אַזְּוֹמָעַר-פְּוִינְגָּלָעַן, אַלְעָרְלִיְּ מַאְרָנָעַ בְּעַשְׁעַפְּנִינְגָּשָׁעַן נָאָר אַחֲן אַזְּאָהָל. די פְּסָטָמָעַ ערְטָעַר דָאָרְטָמָעַ אַנְמִיטָעַן, וואָס דָאָכָטָעַן זִיךְרַע אַיזְּאָךְ אַיזְּאָס וְיַיְלָדָנָעַ פְּלַעַזְיָעַר אַיְמָטָעַן אַגְּדָעַטְוָן וְאַלְדָּעַ, דָאָס וְעַנְעַן די מִיכְלָעַךְ אָוָן פָּאָטְשִׁילָעַם אַיזְּאָפְּרַעַטְוָן די קַעַפְּ פֿון די גְּלוּפְּסָקָעַן צְנָעוֹת — סִיְּ דִּי, וואָס וְעַנְעַן גַּעַוְוָן צְנִיָּות פֿון די גְּלוּפְּסָקָעַן אָנָּן, סִיְּ דִּי, וואָס וְעַנְעַן גַּעַוְיָאָרָעַן גַּטְוָן אָנָּן פְּרָוָם עַרְשָׁת אַיזְּאָפְּרַעַטְוָן, אוּ זַיְוָעַן זָוִינְגָּהָעָרָטְוָן אָוָן וְעַנְעַן גַּעַוְיָאָרָעַן גַּטְוָן אָנָּן גַּעַוְיָאָרָעַן זַיְוָעַן שְׁוִין אַיזְּאָפְּרַעַטְוָן זַיְוָעַן שְׁוִין. די עַקְעַן פֿון די פָּאָטְשִׁילָעַם וְעַנְעַן בֵּי טִילְוָן וְיַיְבָּעַר צְגָעָשְׁפִּילִיעַט מִיטָּ

א שפילקע, בי אנדערע — פערבונדרען מיט א שליף, בי נאך אנדערע זענען די עקען פריי אין פלאטערען הינטערן אויפֿן זונד. די היטעלעך מיט די גערטנער האלטערן זיך מיט נסימ אויף נראבע, געדיכטער פארוקען, וואס דער קאָפּ שטעקט אין זיין זייפֿט ביז די אוינען, און די אוינען זואר. פען זיך, לויבען אין אלע זויטען און קיין זאָך בליבט פון זי ייט פער-בָּרגָעַן. קיין אויערען און קיין האָלוּ זעהט מען ניט, נאָר. רינגענעלעך, קיטעלעך, פערעל און דומאנטערן — אַמהָּע אֶדרע פָּאלְשָׁע. דער קאָפּ מיט מיט דער גאנצע מאכינאָצְיעַ זויצט אויף אַגְּוֹפּ מיט צוּוִי פִּים, און דער גוף אַיִן אַיְנָעָוִוִּיקָלְט אַיִן קְלִיּוֹדָר פָּוּן אַרְדָּלְיִי קָלְיִירָעַן, וואָס זענען אַנְגָּעָתָן אַיִינָס אויפֿן אַנד ערֵן, ווי די שאָלְעָכָץ פָּוּן אַצְּבָּעָלָעָ: אַוְּבָּעָן אַזְּרָעָנָר מַאנְטָעַל, אַטְּיִיעָרָעָ טַאלְמָע — פָּאָר לִיְּטָעָן, אַונְטָעָן קְרוּיְמָעָן, צְעִירִיסָעָן שְׁמָאָטָעָם. אַיִן חָאַשְׁשָׁ אַזְּרָעָן דָּרָעָזְמָעָלָעָט, אַיִן דער עַלְמָ שְׂוִוְּצָעָט, גַּעֲבָעָן, אַזְּ סְאָזְן אַגְּטָמָס רְחַמְנָה, פְּנוּדָעָטָמוּנָעָן קָעָנָט אַיהֲרָ דָּא זְעוּנָז וַיְיִבְּלָעָן אַוְּסָגָעָפְּגָזָט אַיִן זְעוּרָ וַיְאַרְמָעָ מַלְבָּשִׂים, וַיְאַרְוָם דָּי תָּאוֹהָ צָזָעָן זיך אַיִן אוּזָי גְּרוּוּסָ, אַזְּ זַי גַּבְּרָדָי הַיְּזָן אַיִן דָּאָס שְׂוִוְּצָעָט אָסָם זְמוּדָר, די קָעָלָט אַיִן דָּעָם פְּרָאָסָט אַיִן דָּעָם שְׁנִי אַינְמָיטָעָן זְוִינְטָעָר. אַיִן רְחָמִים בַּיְּ וַיְיִבְּרָעָשָׁ מַאְדָעָ: אָוּ מַעְ דָּאָרָפּ, סְזָאָלְיִעְנָעָם שְׁטָעָכָעָן די אוּגָעָן מַיְנָעָר אַמְלָבָושָׁ, אַצְּיִירָוָנָגָן, וַעֲרָ וַעֲטָ דָּא גַּהְןָן קָוָקָעָן אוּגָעָן צָעָר בַּלְּ הַחִיִּים?... די וַיְיִכְּבָּרָ אַזְּ זְעוּהָעָן, שְׁוִיְּגָעָן זַי, חְלִילָה, נִיט, נָאָר מַעְ האָלָט אַיִן אַיִן פְּלָאָפְּלָעָן. אַיִן דָּעָט מִיט דָּרָעָ אַנדְרָעָר, דָּאָכָט זיך, נָאָר ווי אַגְּטָמָע שְׁוּעָטָעָר, רְוִיְּמָט אַיהֲרָ אַיִן אוּגָר אַרְיָן אַלְעָ סְוּרוֹתָ פָּוּן אַרְדָּר שְׁטוּבָ אַיִן פָּוּן דָּרָעָ דָּאָלָעָ, וואָס זַי הָאָט בַּיְּמָסָמָן. אַיִן דָּרָעָ אַיְנָעָנָר צִוְּיָה וַאֲרָפְּט זַי אַבְּעָר אַקְּוֹק אַוְּפּ יְעָנָדָרָם בַּאֲקָעָם אַיִן סְעָחָפָט זַי אַקְּנָהָה. קִירְעָוָעָט זַי זַי אָסָם אַיִן זְוִינְקָט מִיט אַנְאַיְנָעָלָ צָוָּרָ, וואָס שְׁטָעָהָעָן הַינְּטָעָן. פֻּרְשָׁטָעָהָעָן די דָּעָם וַאֲוָנָקָ אַיִן עַנְטָפְּרָעָן אַיִיךְ מִיט אַנְאַיְנָעָלָ אַיִן מִיט אַגְּלָעָטְמָעָרָל, ווי אַיְנָעָרָ רְעָדָט: מִירָ זְוִיְּסָעָן, מִירָ זְוִיְּסָעָן, ווי אַיִן טָאָקִי אַגְּלָעָטְמָעָר לֹא זְצָלָחָ; אַבְּעָר אַזְּ די עַרְשָׁטָעָ דָּרָעָת אָסָם דָּעָם קָאָפּ אַיִן אַנְאַדְרָר וַיְיָטָ, מַאְכָעָן זַי פָּוּן אַיהֲרָ פְּוַנְקָט אַזְּיָּי חָוָקָ, ווי פָּוּן יְעָנָרָ. אַיִן בְּשַׁעַת מַעְ דָּרָעָת הַינְּטָעָן טָמָע די נְיוּ אַיִן מַעְ זְוִינְקָט מִיט די אוּגָעָן אַיִן מַעְ שָׁאָקָעָלָט מִיט די קָעָפּ וואָס וַיְיִמְעָר אַלְעָמָל מַעְהָרָ, וַיְוַדְּרָת אַמְהָוָה אַיִן אַרְהָרָעָנִישָׁ אַיִן אַשָּׁאָקָעָעָ נְוּשָׁ אַיְבָעָן אַיִן די גַּעַרְתָּנָר אַוְּפּ קָעָפּ. סְעָ צִימָעָט די פָּעַטְרִישָׁקָעָ אַיִן סְעָ פְּלָאָטָעָט דָּרָעָ פּוֹגָעָל, סְעָ זְוִיְּגָט זיך דָּאָס קָאָבָאָקָעָל אַיִן סְעָ הַיְּדָעָן זַיך זְוִיְּגָעָלָ. הוֹשָׁעָנָה קָלָאָפָעָן זַיך אַיִינָס אַיִן דָּרָעָ אַנדְרָעָר, סְעָ

פָּאַלְעַן פִּוּרְוָת פָּוּן דָּעֵר הַוִּיךְ . — אַ גְּלוֹפְּסָקָעֶר מַעֲוָרְתָּעַ יַוְדָעַנְעַ אַיְוָךְ
נִיטְשׁוּרְעַ צַוְּ דָעֵרְקָעַנְעַן : זַי הַאַלְטַט דָעַם רַקְעַן אַיְסָגָעַבְּוִוְוְגָעַן אַיְוָךְ צַוְּרִיךְ .
מְרַאַגְּטַט דָעַם בְּיוֹךְ מִיטְטַא מְשֻׁוְנה גְּרִלוֹת , קַוְקַט אַיְוָךְ אַלְעַ מִיטְטַא פַּעֲרְקְרִימְטַט
פְּנִים , אַ קְוָרָאַט וּזְיַי הַאַטְטַא צַוְּ אַיְיךְ טָעַנוֹת , אַ קְוָרָאַט וּזְיַי אַיְהָרְ זָעַנְטַט
אַיְהָרְ עַפְעַס שְׁוֹלְדִינְג . אַיְהָרְ זָעַנְטַט מַחְוִיב אַיְהָרְ פָּאַלְעַן צַוְּ דִי פִּים אַן אַיְהָרְ
דָּאַקְעַן פָּאַר דָּעַר נְרוּסָעַר תּוּבָה , וּזְאַס וּזְטוּהָט , פַּעֲרְמָעַהָרְעַנְדְּרִינְג דִי צַּחְאַל
פָּוּן אַיְנוּרְעַדְעַר יַוְדָעַלְעַד , כַּן יַרְבּוּ . אַן זְעַה אַיְיךְ אַגְּבָעַטְטַע , פִּיטְעַל דָעַם
מְעַקְלָעָרְסָם וּוֹיְבָ , בְּרִיְנְרָעַל , אַיְוּרְעַנְעַ , קַיְיַן עַן הַרְעַ , אַמְּאַשְׁיַן . זְיַי אַיְזָנְעַן
אַנְגְּנוּזְאַבְּגַעַנְטַט מִיטְטַא אַיְהָרְ גָּאַצְעַן צְיַעְרָנוֹג , דָעַר קָאַט וּזְיַי אַבְּאַקְדְּיַוְשַׁע , דָאַטְטַע
הַוְּתָּעַלְעַל הַאַלְטַט לְמוּל אַן אַיְין בְּלִיהָעַן . דָאַטְטַע פְּנִים פַּעֲרְפְּאַמְטַט פָּוּן דִי
וּזְאַרְעַמְעַ קְלִיְיָרְעַד מִיטְטַא דָעַם שְׁוֹוְרָעַן מְאַנְטָעַל . וּזְאַרְטַט אַגְּבָעַטְטַע אַזְוּלְעַיְלָעַ .
אַיְיךְ זְיַי אַרְוָף טָאַן , דִי גְּרוּסָעַ חַבְתָּה , אַן וּוּלְעַ זְיַי אַיְיךְ פָּאַרְשְׁטָעַלְעַן .
— גּוֹט שְׁבָת , בְּרִיְנְרָעַל ! אַיְהָרְהַעַט ? . . . נִין , זְיַי הַעֲרַת נִיטְטַע .
זְיַי לְוִיפְטַט , וּזְיַי פָּוּן אַשְׁרָפָה . . . סָאוּזְגַּעַוְאַרְעַן אַיְנְמִיטְעַן דְּעִירְגַּעַן אַגְּעַן .
פִּילְדָּרְעַ , אַיְאַגְּעַנְיִישְׁ ? . . . הַיְתְּ זַיְךְ , רְבּוֹתִי ? . . . וּזְיַבְּעַר לְוִיפְעַן , אַיְלָעַן . . .
דִי טְשָׁעַרְעַדְעַ גַּעַתְט ! דִי בְּהַמּוֹת קִימְעַן פָּוּן דָעַר פָּאַשְׁעַ . פָּאַרְעַנְטַט יַגְּעַן
זַיְדְטַי זְיַעְגַּעַן אַן אַיְין אַיְמְפָעַט , מִיטְטַא צָאַפְטַט , דָעַם עַזְוָה-פְּנִים , בְּרָאַשְׁׁ .
זְיַוְּגְּנְדִּינְגַּע קִיה גַּעַתְט אַן רְעוּוֹן , דָאַס בְּעַנְקָעַן זְיַי נַאֲךְ דִי קְעַלְבְּעַלְעַד .
וּזְאַס זְיַי הַאַבְעַן גַּעַרְאַזְטַט אַן דָעַר הַיִּים . טְלַעַצְעַס דְּרַעַהָעַן זַיְךְ , מַאֲכָעַן
זְוִילְדָּע שְׁטִיקָה , אַן דָעַר בּוֹחָאַי , דָעַר בְּחוֹר מִיטְטַא דִי גְּרוּסָעַ הַעֲרָנָעַר אַן
שְׁטָאַרְקָע קְאַפְּיִיטַטַס , יַאֲגַט זַיְךְ נַאֲךְ זְיַי . אַגְּשָׂרְיִי אַן נַאֲסָס . אַטְוּמָעַ
אַגְּרָשָׁע , אַן דָעַר שְׁטִיבָה פְּלִיחָה וּזְאַלְקָעַסְוּיָה בָּזְיַי אַונְטָעַרְעַן הַמְּעַלְעַן .
אַוְיָס , רְבּוֹתִי ! דִי סְצַעְנַע אַיְזָגְעַנְדִּינְט , דָעַר פָּאַרְחָאַנְגַּ פָּאַלְטַט !

אַיְיךְ , מְעַנְדָּעַלְעַ מַוְיכָר סְבָרִים , זַאֲגַט אַיְיךְ מִיטְטַא קְלָאַרְעַר דָעַה אַן
מִיטְטַא רְהֹוִיגָן גַּעַמְטַט , אוֹ אַ גְּלוֹפְּסָקָעֶר יַזְדָּ אַיְזָגְעַנְדִּינְט
זַיְדְטַי נַאֲךְ כְּבָדָר , עַר אַיְזָגְעַנְדִּינְט , אַ בְּעַלְ-חַרְמָנָה , עַר פָּאַלְטַט נִיטְטַאְרַיְנָה
אַיְזָגְעַנְדִּינְט רְיִידָר , עַר וּוּוִיסְטַט נִיטְטַאְרַיְנָה , פָּוּן קַיְיַן פְּלִיאַטְקָעַטַּמְטַט
אַן אַגְּגָה . וּזְיַי אַן אַגְּגָה . אַן טְאַמְעַר וּוּעַט עַטְיִיצְעַר זָגְעַן פַּעֲרָקָעַהָרָת ,
זָאַלְטַט אַיְהָרְ וּוּיסְעַן , אוֹ עַר אַיְזָגְעַנְדִּינְט אַפְּשָׁע יְשָׁרָאַל , אַן דָאַס וּזְאַטְטַט
אַיְזָגְעַנְדִּינְט אַפְּשָׁע בְּעַלְיְוָרְגָּוָגָג פָּאַר יַוְדָעַן , אַן סַע קְוָמָטַט
אַיְהָרְ דָעַרְפָּאַר , אוֹ עַר זָאַלְטַט נִיטְטַאְרַיְנָה קַיְיַן חַלְקָה לְעוּלָם הַבָּא . אַיְזָגְעַנְדִּינְט ,
טְאַמְעַר וּוּעַט קְוָמָטַט אַיְנְגָעַר אַיְזָגְעַנְדִּינְט אַפְּרָעַנְעַן אַגְּבָעַטְטַט , מַוְרַע זָעַהָעַן
דָאַטְט דָעַם הַזְּפָךְ ! אַסְטַמְן — דִי גְּלוֹפְּסָקָעֶר גְּבוּרִים אַן פִּינְעַע בְּעַלְ-בְּתוּמָה ,
וּזְאַס זְיַי קְאַמְּטָאַנְדָּעַוּוּן אַיְבָעַר קָהָל , קַוְקָעַן אַיְוָפְּנַעְנַע עַלְמָן , זְיַי אַיְוָךְ

אַסְטָאָרָעַ שָׁאָף, אַן ס'אַיז נִשְׁאָר קִיּוֹן גְּרוּטָעָרָעַ בָּעָלִיְגָּנוֹהָ, קִיּוֹן מִיאָסֶם עַרְעַץ
 צְבוּעָקָעַס, קִיּוֹן עַרְגָּנָרָעַ אַכְוּרִים, וַיִּזְׂוִי ? סְטִימַישׁ, מַעַ קָאָן דָּאָךְ אַנְרָעַעַ
 בְּעָנָעַן אַגְּנָצָעַן רִיסְטָמָרָעַ פָּאָסְקוּרָעַ מַעַשְׁוִיתָה, וַיִּזְׂוִי זַיִדָּהָלָטָעַן זַיִדָּגָּרוּסָה,
 וַיִּזְׂוִי זַיִדָּהָלָטָעַן זַיִדָּהָלָטָעַן קִיּוֹן רַחֲמָנוֹת אַוִּיפָּה יְעַנְעָם, וַיִּזְׂוִי זַיִדָּהָלָטָעַן אַבְּ דִי
 עַרְגָּסְטָעַ פְּסָלָנוֹת : דָּעַרְגָּבָרָעַ רְבָּה נִימְפָּלְבָּרְדָּה זַרְחָהָהָטָן גַּעַשְׁאָן זַיִדָּהָלָטָעַן אַוִּיפָּה, אַן
 דָּעַרְגָּבָרָעַ רְבָּה הַאַצְמָאָךְ בָּרְדָּה גְּרוּסָה — אַוִּיפָּה אַן אַזְׂוִי ? וּוּלְאַיךְ אַיְהָם
 אַוִּיפָּה אַזְׂוִי קְשִׁיהָה עַנְטָפָעָרָעַן : שָׂוְתָה שְׁבָעוֹלָם ! בִּוּסָה דָּעַן בְּלִינְדָה, דָּו וּוּסְטָעַט
 דָּעַן נִיטָה, אַז אַלְצְרָנָגָן וּזְאָסָם דָּו אַגְּסָטָה, אַזְׂאָרְגָּזְוִישָׁעַן אַיְגָּעָנָעַן, אַין דִי אַיִּסְטָעַן
 גַּעַנְעַן דִּי אַמְּתוֹת ? נִאָרְגָּנְטָקָעְגָּעַן אַגְּנָצָעַן אַגְּנָצָעַן אַגְּנָצָעַן
 מַאֲכָעָר, אַיִּאָטָבְיִי דָּאָסָה, נִאָרְגָּזְוִוָּעָרָעַן בְּפְקָרְדָה, אַגְּנָצְיִוְרָעָרָעַן בָּעָלִיְגָּנוֹהָ . אַז סְעַ קִומְטָה
 אַיִּוֹעְלָה אַתְּקָוָף, אַגְּנָצָעַן בְּפְקָרְדָה, אַגְּנָצְיִוְרָעָרָעַן בָּעָלִיְגָּנוֹהָ . אַז
 אַבְּפָרְעָז צּוֹם גַּוִּי, הַאֲסָטוֹן גַּעַוְעָהָעַן, וַיִּזְׂוִי קְלִיְין עַרְגָּבָרָעַן וּוּרְעָתָה, וַיִּזְׂוִי נִוְרְעָרִין עַרְגָּבָרָעַן
 הַאֲלָטָה זַיִדָּהָלָטָעַן זַיִדָּהָלָטָעַן זַיִדָּהָלָטָעַן זַיִדָּהָלָטָעַן זַיִדָּהָלָטָעַן
 סְטָעַן, וַיִּזְׂוִי גַּעַטְרִיְיִרְגָּדְעָרָעַן אַזְׂמִיקִים דִי מְצָוָה : הַוְהָרוֹגְבָּנוֹיְגָּטָן ? אַיִּוֹבְגָּדָן
 אַיִּהְרָה וּוּלְטָה, קָעָן אַיךְ אַיְהָם אַגְּנוֹיְזָעַן נִיטָה אַיִּינְגָּלְפְּסָקָעָרָעַן גְּבָרָה, וּזְאָסָם
 צְוִוְוִישָׁעַן גְּלוּפְסָקָעָרָעַן אַיִּוֹעְלָה אַרְגָּנְדָּרִיר, אַשְׁרָהָה, אַלְיִוְבָּה : נִיטָה צְוִצְוְרָעָהָעַן
 אַן פָּאָרְגָּזְוִוָּעָרָעַן אַיִּוֹעְלָה אַלְיִוְבָּה, אַגְּנוֹקָעָלָעָה, אַגְּנָבָעָךְ, אַגְּנָבָעָךְ
 קְרָבָטָה אַיִּופָּה דָּעַם בְּפִיכָה אַן קְוַשְׁתָה דִי הַאֲנָדָּאָן בְּקָטָה זַיִדָּהָלָטָעַן וּוּרְחִימָא
 פָּאָרְגָּזְוִוָּעָרָעַן יְלִיבָעָרָעַן קְנָעָפָעָלָה, וּזְאָסָם דָּאָסָאָיִזְגָּדְעָרָעַן
 אַיִּוֹעְלָה אַשְׁעָנְקִיְתָה אַגְּנָצָעַן פָּאָלָקְיִשְׁרָאָלָה . מַאֲמָעָרָה וּוּעַטָּה עַרְגָּגָעָן : יַאֲ,
 אַמְּתָה, דָּעְרִינְגָּעַן בִּין אַיךְ דִּירָמָרָה, וַיִּזְׂוִי זַעַעַדְגָּדְעָרָה אַגְּנָבָעָךְ, אַז דִּי גְּנוֹפָ
 סְקָעָרָה זַעַנְעָנָעַן לְהֹטָה נִאָרְגָּזְוִוָּעָרָה, אַז סִימְנָן — דִּי שְׁוֹהָלָעָן אַן בָּהִי מְדָרְשִׁים, וּוּאוֹסָעָ
 גַּעַתָּה נִיטָה אַוְוָקָעָרָה קִיּוֹן שְׁבָתָה אַין יוֹם-טוֹב אַהֲן קְרִיעָנָה אַן מְחֻלְוקָתָה, וּוּאוֹסָעָ
 פְּלִיהָעָה פְּעַטָּשָׁה אַן קְיַלְאָקָעָם, וַיִּזְׂוִי הַאַלְעָזָה, יְדוּדָעָן רִיסְעָנָן אַוִּים אַיְגָּנָרָה דָּעַם
 אַנְדָּרָעָהָעַן דִּי פָּאָות אַן דִּי בְּעָרְדָה צְוִילְעָבָה שְׁתָעָדָתָה אַן עַלְוָות אַן גְּבָאתָה
 אַן שְׁחִיתָה אַן חְנוֹתָה אַן מְגִידָה אַן בְּרוֹתָה אַזְׂוִילְעָבָה אַזְׂוִילְעָבָה — וּוּלְלָה
 אַיךְ אַיְהָם דָּרְעִירָה עַנְטָפָעָרָה, אַז עַרְגָּזְוִוָּעָרָה אַזְׂאָרְבָּה, אַגְּנָבָעָךְ
 דִּי מְלָחָמָה, וּזְאָסָם דָּאָרְטָה פִּיחָרָתָה זַיִדָּהָלָטָעַן אַזְׂמָהָתָה, דִּי
 רִיסְעָנִישָׁעַן מִטָּה דִּי קְרִיעָנָה זַעַנְעָנָה אַמְּחוֹקָתָה לְשָׁם שְׁמִים, צְוִילְעָבָה דָּעַם
 בְּבָדָה פָּנָן גַּטָּה . בְּרוֹנְקָה הוּא, אַן דָּעַם בְּבָדָה פָּוָן דָּעַרְגָּלְגָּעָרָה תְּוָרָה . דִּי
 פְּעַטָּשָׁה מִטָּה דִּי אַיְסְגָּעָרָהָלָה פָּאָות דָּאָרְטָה זַעַנְעָנָה נִאָרְגָּזְוִוָּעָרָה אַז
 יְדוּדָעָן זַעַנְעָנָה פָּרָום, אַז וַיִּזְׂוִי זַעַנְעָנָה זַיִדָּהָלָטָעַן מִטָּה לִיְבָה אַן לְעַבְעָן פָּאָרְגָּזְוִוָּעָרָה
 תְּוָרָה אַן פָּאָרְגָּזְוִוָּעָרָה אַזְׂמָהָתָה, וּזְאָסָם דָּאָסָאָיִזְגָּדְעָרָה אַז בְּעַוְוִיְזָה .
 זַיִעַר גְּרוּסְקִיְתָה, זַיִעַר גַּאֲנָצָעַגְבָּהָה . אַסְמָן — הַאֲסָטָה דָּעַן אַמְּלָל גַּעַיְ

אַעֲזָעַן, אַפִּיקְוֹרְסִים וְאַלְעַן אָזֶוּ טָאנַן... אַיְן דֵי מַעַנָּה, אַז דֵי גְּלוּפְסְקָעַר
 אַנְדָּרְעַן אַז יָרַג נִיט דֵי מַדְהָ פָּן וְרַחֲמָנוֹת, וּוְיָיל וְיִיאָגְעַן אַינְגָּעַר דֻּעַט
 מַסְדוּרוֹת אַזְנָן דַּעֲרָקְוָתְשָׁעַן דְּרַמִּיטָּן נַאֲשָׁאָלְסְטוּווּ אָזֶוּ פִּיעַל, אַז סְ'אַזְוּ יָעַנְעַ
 שְׂיוֹן גְּעוּוֹאָרְעַן נַמָּאַת וְפָאוֹס, בְּשַׁעַת דֵי צְדָקָה עֲנָנִים וְעֲנָנִים בֵּי וְיַוְעַר
 וְאַהֲרָלְקָוֹת, דֵי תַּלְמָדוֹתְהוֹרוֹת מִיטָּן דֵי שְׁפִיטָּאָזְעַן וְוִיכְט, דֵי קְהַלְישָׁעַ נְגַעַן
 שְׁפַטְבָּעַן אַחֲן אַסְדָּר אַזְנָן אַטְאָק, — אָזֶוּ טַעַנָּה בְּעוּוֹיּוֹת נַאֲרָ, אַז
 יוּרַר סַע וְאַגְּט אָזֶוּ, אַיְזָן אַשְׁוֹתָה, אַטְיָפְשָׁ, וְאַסְפָּסְפָּעַתָּה נִיט דֻּעַט
 פְּשַׁתְבָּעַן רַחֲמָנוֹת". אַמְעָנֵש אַגְּנוּוּטָעַר, וְאַסְפָּסְפָּעַתָּה נִיט אַיְזָן בֵּי אַיְתָם
 גְּאַנְעַן אַזְנָן דַּעַר בִּיּוּטָלָן נִיט מַאֲגָעָר, דַּאֲרָף נִיט אַנְקָוּמָעַן צַו יְעַנְעָמִים
 רַחֲמָנוֹת. הַוִּיטָּט עַם, אַז מִיט דַּעַר מַרְתָּה הַרְחָמִים קָעַן אַיְתָם דַּעַר עַולָּם
 נִיט אַנְרָיְהָעַן בְּשָׁמָן אַוְפָן, אַזְנָן אָזֶוּ וְיַוְעַר, מַעַן זַיְקָן דַּאֲרָ נִיט לְאַזְעַן
 דֻּעַט יְחוּד אַחֲן וַיְיַזְרְחַנָּה, מַוְּזַעַן זַיְקָן צַו אַיְתָם נַעַמְעַן מִיט דַּעַר
 מַרְתָּה הַדָּין. דַּעֲרָפָן אַיְזָן גַּעֲדָרְגָּעַן, אַז בְּלַזְמָן אַיְזָן קָעַן זַיְקָן הַאֲלָטְבָּעַן
 אַיְזָן דֵי פִּים אַזְנָהָעַן דַּאֲסָם שְׁמִיקָּעַל פְּרָמָה אַחֲן יְעַנְעָמִים טָוָהָה, נִט
 דַּאֲרָפָעְנְדִּיגָּן נִטְמָן וַיְיַזְרְחַמָּה, נִטְמָן וַיְיַזְרְחַמָּה אַזְנָהָעַן אַזְנָהָעַן
 אַפְּטוּרְפָּסָות, מַעַג מַעַן אַיְתָם רַוְּפָּן, דַּעֲרָלְאַגְּנָגָעַן אַלְעָמָאָל בַּיּוֹן בַּיּוֹן, פְּרָיָּ
 עַר וְאַל גַּעֲדָנְקָעַן, אַז אַיְזָן טָאָר נִטְמָן לְעַבְעַן מַטְאַרְהִינְגָּעַן קָאָפָן אַזְנָהָעַן
 טָאָר זַיְקָן נִטְמָן פְּעַרְלָאָזָעַן אַיְזָן זַיְקָן אַיְזָן וַיְיַזְרְחַמָּה שְׁבָלָן.
 דַּעֲרָפָאָר אַז עַר פָּאָלָט, אַז עַר וּוּוֹרִיט אַז דֵי פְּרָנְגָּה אַזְנָהָעַן דַּאֲרָף אַנְקָוּמָעַן
 צַו מַהְנָת בְּשָׁר וְדָם, וּוּרְעַעַן דֵי גְּלוּפְסְקָעַר תִּיפְעַגְעַר גְּרוּוֹסָעַ בְּעַלְיַרְחָמָנוֹת,
 מַעַג פְּעַרְדָּעְבָּעַנְתָּמָן אַיְתָם בְּאַלְדָּר אַזְנָהָעַן דַּעַט פָּלָלְזִים, וְאַסְפָּסְפָּעַתָּה נַעַמְעַן אַרְוֹם
 אַיְבָּעָר דֵי הַיּוּרָר, אַז עַר וּוּרְטָטָקָנָק, נַעַמְמָתָמָן אַיְתָם אַרְיָין אַזְנָהָעַן אַזְנָהָעַן
 הַקְּדָשָׁ, אַזְנָהָעַן אַז עַר שְׁמָאָרְכָּט, בְּרָעְנָנָטָמָן אַיְתָם צַו קְבוֹרָה. אַיְבָּעָר יְעַרְעַן
 גְּרָאָשָׁעַן, וְאַסְפָּסְפָּעַתָּה דֵי גְּנוּבָּרִים גַּעֲבָעַן אַיְזָן צְרָקָה, מַטְבָּעַן וְיַיְיַ אַנְגָּאָצָעַן
 טָאָרָאָרָטָם, פְּרָי דֵי וּוּלְטָן וְאַל וּוּסְעַן, אַז סְ'אַזְוּ נַאֲרָ דֵא בְּעַלְיַרְחָמָנוֹת
 צַוְיָוְשָׁעַן יְדָעָן. דֵי רִיְבָּעַן גְּלוּפְסְקָעַר קְמָצָנִים, וְאַסְפָּסְפָּעַתָּה נִטְמָן בַּיד צַו
 חַעַלְפָעַן אַנְאַרְיָמן מִיטָּן זַיְעַר גְּרָאָשָׁעַן, הַעַלְפָעַן אַיְתָם לְכָל חַפּוֹת מִיטָּן
 אַקְרָבָּעָן, אַזְיָפָּץ, גַּעֲבָעַן אַיְתָם וְאַוְיָלָעָעָטָה! זַאֲגָעַן אַיְלָמָן וְאַרְיָמָן מִוסָּר,
 טְרִיאִיסְטָעַן אַיְתָם אַזְנָהָעַן לְעַרְנָעַן זַיְקָן פְּעַרְלָאָזָעַן אַיְזָן גַּאֲתָמָן אַיְזָן זַיְעַנָּה גְּרוּוֹסָעַ
 חַסְרוֹם. אַפְּיָלוּ דֵי קְהַלְישָׁעַח אַפְּעָרָם, דֵי קָאָקָל-עַפְעָל, וְאַסְפָּסְפָּעַתָּה אַז
 צַוְלָעְבָּט זַיְקָן צַו זַיְעַר פְּנִינָעָר, קָעַן זַיְקָן נִטְמָן אַבְּרִיסְטָעַן בְּשָׁמָן טְנִינָן
 צַוְאָפָן, אַפְּיָלוּ וְיַיְיַ הַאֲבָעַן שְׁטָאָרָק רַחֲמָנוֹת אַיְזָן זַיְקָן אַלְיָין, וְאַרְוּם סַע
 שְׁטָמָהָט דַּאֲרָק אַבְּפִירְוּשָׁעַר פְּסָוק : „גּוֹמְלָ נְפָשָׁו אִישׁ חִסְדָּר“, אַז וְיַוְעַדְרָעַר

האבען מיד א' פסוק: "ירוד צוריק נפש בהמתה" — בהמתה מינט מע רעם גוף. וואס א'ערליכער יוד איז מהויב צו זארגען וועגען איהם און אידט וואויל צו טאן. — און איזו ווי סע וועגען צענאנגען, ווי א' רוך, די טענות געגען גלאפסקער בעליך'ר חמנות, איזו וועגען אויך בטל וטבטל די טענית געגען אונגערע ביישנים. שניאי ישראל האבען איסיגעראכט, איז פאיו ניטא קיין חלוק זיזישען א' גבר און א' קבוץ, א' משכילד און א' חסיד, איזו ניטה קיין דערצעלהט זיך אן גאנצע פוק מיט מעשיות, אונטנא און א' בטין. מע דערצעלהט זיך איז מעשה איז אבער, וואס פאר אַנְעָוָתִים מְחוֹצָףִים דֶּרֶךְ גָּלוֹפְּסָקָעֵר אָזִי. די פיהרט זיך איז יעדער זאך דאָרֶךְ מַעַן בעטראָכָעַן פָּוּן צְוַיִּים זְיוּתָן. אָזִי שוֹן אַוְף דֶּרֶךְ וּוְעַלְתִּים, אָזִי גּוֹטָס אָזִי בָּסָדָר אַוְסָגָטָמִישׁת מִיט שְׁלָעָכָטָם, אָזִי אַשְׁאָעָן אָזִי ניטא קיין ריכט. אָזִי אַיִּיב אָזִי, וועט שוֹן אַלְצָינָג אַוְסָקָן, אָזִי פִּינְזָן. מִיט דָּעַם אַוְבָּעָרְשָׁטָעַן הַילָּפָך. זָוָרוּם, צְרוּקִין דָּעַנְדָּג, ווען ווערט אַגְּבָר אַנְעָוָתִים? אָזִי זיך פָּאָר אַיִּם מַבְנִיעַ, מע חַנְפָעַט אַיִּם, מע לְזִבְתַּח אַיִּם בֵּין הַוּמָעָרִין, מע גַּעֲפִינָט אַיִּם אַוְסָיִינָן מְעֻדָּות טִבוּתָה, וואס ער האָט זַי קִינְמָל נִיט נְהָאָט אַיִּם זַי נִיט האַבען, מע אַיִּם מַבְטָל דָּעַם אַיְגָעָנָעָם רְצֹן פָּאָר זַיִן דְּצֹוֹן אַדְרָע אַיִּין פְּשָׁגָעָת. אָזִי אַמְשָׁפֵיל, אָזִי שְׁתִינְגָּעָר, ווען ווערט אָזִי מַחְזָעָן אַיִּיף זַיִן לְעַבְעָן נִיט גַּעֲוָהָעָן נִיט אָזִי גָּלוֹפְּסָקָעֵר? אָזִי ער האָט אַיִּיף זַיִן לְעַבְעָן נִיט גַּעֲוָהָעָן נִיט אָזִי וְאָיִן אַוְסָגָטָמִישׁ אָזִי בעקומען אַלְעָן זַיִן קַעַטְעַנְיָשָׁן. אָזִיא מַשְׁפֵּיל גַּלוֹפְּטָמָקִי באַמְנָה שְׁלָמָה, אָזִי קִינְהָרָם רְצֹן זיך וְאָזִי חַפְלָה אַיִּם אַוְסָיִינָן, אָזִי דָּעַרְמִיט לְאָזִט אָזִי אַוְסָיִינָן חַכְמָה אַיִּיף דֶּרֶךְ וּוּלְטַ, אָזִי ער, דֶּרֶךְ מַשְׁפֵּיל, וְוִוְוִט שׂוֹן אַלְצָינָג אָזִי קִינְעָרָק עָנוֹן זיך צו אַיִּם נִיט גַּלְיָיכָעָן. דָּאָס אַיְגָעָנָע אַיִִן מִיט אַלְעָן גָּלוֹפְּסָקָעֵר יְוָדָעָן, וּוּלְבָעָן וּוּרְעָעָן עַוְתְּיִקְעָם נִאָר דָּעָמָלַט, ווען אַיִּהָר נִיט זַי שְׁלָמָן-עוֹלְמָן אָנוֹן לְאָזִט זַי אַיִּיף אַיִּים נִיט אַיִִן אַבְּעָר אָזִי גַּלוֹפְּסָקָעֵר גָּבוֹר, אָזִי קִינְעָרָק עָנוֹן זיך אַיִִים אַיִִים מַאֲכָת זיך נִוט ווּסְעַנְדִּין פָּוּן אַלְעָן זַיִן מִשְׁנִיעָהָן, אַדְרָע אָזִי גָּלוֹפְּסָקָעֵר מַשְׁכִּיל, אָזִי ער ווּוּרְט פָּעָרוֹאָרְפָּעָן אָזִי אַגְּרִיסָהָר שְׁטָאָדָט אָזִי דָּעְרוּהָט, אָזִי ער טִוְּג אַיִִיף כְּפָרוֹת מִיט זַיִן בִּרְגָּעָן בִּיסְעָל קַעַטְעַנְיָשָׁן, אָזִי דָּעַס אָזִי גַּלְיָיכָעָן יְעָדָר גָּלוֹפְּסָקָעֵר יְוָדָעָן, אַיִִיב אַיִִיהָר רְעָדָט מִט אַיִִם שְׁטָעַהָעָנָדָן אַיִִיהָר אַיִִן מְהֹורָר, אַיִִזְקְּעָס גַּעַצְעַהָלְטָעָן וּוּדְרָטָעָן, אָזִי קִינְהָרָם דָּאָנדָר דָּעַלְאָגָנט אַיִִים דּוֹקָא נִיט, — דָעַמְאָרָט אַיִִזְקְּעָס בִּישָׁן, דָאָט דָּרָךְ-אָרָץ בָּאָרְטָלְעָן, דָעָדָט בְּנָעִימָתְדִּיגְעָן, שְׁטָיל אַיִִן פִּינְזָן, נִאָר נִיט זַי דָּעַרְקָעָנָעָן.

אט איזו, רבותי, קען מען פערטיטשען אויך אלע אנדרער גלוופסקער מזוזות,
וואס סע דאכט זיך, או אין פלוג וענגן זיין סותר מײַגע ווערטער. דאס,
וואס סע דאכט זיך, או די גלוופסקער, ווען זיין קומען אויף אַסְפִּיחָה,
שלאָן ען זיין איבער אינגעַר דעם אַנדְרֶעָנָס רייד, לאָעָן ניט ענדיגען, פער-
פלאנטען אינגעַר דעם צוֹיְיטָן, שייטען מיט גַּלְיִיךְ-וּרְטֶלְעָךְ און מישלטָם
און וויעצען און סָאיַן בַּי זיין קיין אַסְפִּיחָה, נאר אַ רייד — אויך דאס
נאר אַין קַהְלֵשׁׁעַ ואַכְעָן, וואס אַסְפִּיחָה אויך דָּאָ דער עִקָּר, אויף צָזָּ
שריעַן און פְּילְדְּעָרָעָן און גַּוּוֹאַלְדוּעָן, וּפְיִפְּعָלָם פָּחָ, כְּרוּ אַלְעָ
וואָלָעָן וויסעָן, או רב פִּיכְבּוֹשׁ פְּרָבָּ טְרִיבְּטָעָל אַין אויך אַבעְלְהַבְּתָה אַין
הָאָט אויך פְּרָאוּעָן צָו שְׁרִיעַן. דער הוֹקְ פָּן אַזְוִינָעָ אַסְפִּיחָה אויך נָאָר דָּעָר
טוּמְעָל אַון די שְׁטִיקְעַנִּישׁ, אַן אוֹ מְהָאָט אַבְּגָנְלְאַדְרָעָמָט אַון אַבְּגָנְקְוּוּעַטְשָׁטָ
זִיךְ דָּי ווִיטָעָן, מַעַן ווּוִיסְטָ אַלְיָין נִטְזְלִיעָבָּ ווָאָסָּ, צְגַעַתְמָטָן זִיךְ
בְּשִׁלּוּם אַן מַעַן קִומְטָ אֲהִים מִיטָּ דֻּעָם אַיְינְגָנָעָם, מִיטָּ ווָאָסָּמְאָיָן
אַרְיוּקְעַנְגַּעַנְגַּעַן. די קַהְלֵשׁׁעַ עֲנִינִים פִּיהָרָעָן זִיךְ בַּי אַיְמָן, בָּרוּן הַשְּׁמָן,
אויף דֻּעָם אַלְטָעָן שְׁטִיגְעָרָן, אַן די גְּלוּפְסְקָעָר יְוָדָעָן וְעוֹהָעָן אַין שְׁוּוֹיְנָעָן
דוֹקָא, זִיךְ מַאֲכָעָן נִטְזְלִיעָבָּן, זִיךְ מִישְׁעָן זִיךְ נִטְזְלִיעָבָּן די רַיְדָא אַין
אַין די הַנְּהָנוֹת פִּין די קַהְלֵשׁׁ-לִילִיט. טַהַט אַקּוֹק, לְמַשְּׁלָ, אַוְף אַגְּלוּפְסְקָעָר
פְּרָאַצְעַנְטָנִיק, ווָאָס אַיְפָה הָאָט עָר אַ וּוֹאָרָט נִטְגְּלָקְוּטָ אַוְסָּ
רַיְדָעָן מִיטָּ וְיַיְנָעָ פּוֹסְטָעָ שְׁמוּעָעָן; אַן אוֹ עָר אַיְזָן בַּי זִיךְ אַין דָּעָר הַיִּם
אַין דָּעָר יְוָד, ווָאָס לִיְהָתָבָּי אַיְהָם גַּעַלְתָּ, קִומְטָ אַן בָּעַט זִיךְ אַיְהָם
אַן חַלְשִׁיט, שְׁוּוֹיְנִיט עָר דַּוְקָא יָאָ; יְעַנְגָּר וּוַיְוִינְטָ מִיטָּ בְּלָוִינְגָּעָ טְרָעָרָן,
דְּרָעַצְעַהָלָט אַיְהָם זִיךְ בִּיטְעָרָעָ לְאָגָעָן, אַן עָר שְׁלָקָנָט אַיְהָם דַּוְקָא נִטְ
אַיבָּעָר די רַיְדָ, בַּיְוָוָעָר וּוּרְטָהָיְוָעָרָגָּ דְּרִיאָעָנְדָגָּ אַין גַּעַתְמָטָקָעָ
מִיטָּ אַפְּרָקְלָעָמָט הָאָרָן.

— רב מענדעל — הָאָט מַיר גַּעַנְגָּט מִינְגָּעָר אַבעְקָאנְטָעָר, שְׁמוּעָ
סְּעַדְיָן. מִיטָּ מִיר פָּן גְּלוּפְסְקָעָר יְוָדָעָן אַון הַעֲרָעָנְדָגָן, וְוּ אַךְ לְוָבָּ זִיךְ אַיְן
טָאָג אַרְיָן מִיטָּ די אַיְגָנָעָ וּוּרְטָעָר אַן מִטָּ די אַיְגָנָעָ רָאִוָּת, וְוּ אַךְ
שְׁרִיבָּ דָּאָ, — רב מענדעל! עֲפָעָם שְׁמַעְקָעָן מַיר אַיְעָרָעָ רַיְדָ מִיטָּ פְּלָפְולָ
כְּמַשְׁסָעָ וְעַצְמָט אַין דָּעָר נָאָ, נִטְזְלִיעָבָּט זֶלְזִין. אַךְ מִטָּ צִיְּרָ
רַיְדָ קַלְאָרָעָ דְּבָרִים, פְּרָאַקְטָ אַונְזָפְשָׁוֹט, וְוּ דָעָר שְׁבָל אַיְזָהָבָּ אַין זִיךְ
די פְּאַקְטָעָן בְּעוֹיְיָעָן אַונְזָעָרָעָן טָאָג, אַן אַיְהָר פְּעַרְדָּעָתָה מַיר די פְּאַקְטָ
טָעָן, טִימָטָ אַיְסָטָ אַלְצְדִּינְגָּ מִיטָּ אַפְּלָטָול אַן אַסְבָּרָא, אַקְוָרָאָט וְוּ אַיְזָה
לְעַרְעַנְטָ מִיטָּ מַיר אַבעְלָאָגָן נְמָרָא.

— וְוּן אַיְהָר וְאַלְטָ אַין דָּעָר יְוָגְעָנָד גַּעַלְעַרְעַנְטָ גַּמְרָא, — הָאָבָּ

איך גענטפערט מיט א דונגע, — וואָלט אוחד איזט, בּילעבען, ניט נטע זוכט קיין חסרנות אויף די גלוופסקער. איך און צייר גלייכען בעט איך נאָר אינט: משעפעט מיר ניט מיין ליעפההרציג גלוופסק! אַט דאס אַט טאקן דער אומנליק, וואָס איהָר האָט ניט געלערענט קיין גمرا, זענט איהָר אונז אַט פרעםדרער, פערשטעהט איהָר ניט די סברות און די מיעפע געדאנקען, וואָס שטעהן אַין מײַנע רייד.

— דעם אמת מio איך איזק זאגען, אָו אַיִירע ווערטער זענען מיר פינקט אַוְיַהֲרַע, ווי די אלע מאַמריט, וואָס זענען געשערבען טיט דעמועלביבגען נסח, — האָט מײַן בעקאנטער גענטפערט, טיימענדיג אַויף אַגאנצען פאָק יודישע גאֹועטען, וואָס זענען געלעגען פאָר אַיהם. — אַז איהָר, רב מענדעלע, פערשטעהט יֵאָז, וואָס איהָר דערט און גלייפט טאקן דערינגען אַיז? אַרדבּאָז, זאגט, נאָר זאגען דעם גאנצען אמת.

— אַודאי, פערשטעה איך און אַודאי גלויב איך וואָס אַיך רייד, פינקט ווי די שרייבער פערשטעהן, וואָס ווי שרייבען, און גלויבען אַן זיירע מאַמריט... .

— אַויב אַזוי... אַויב אַזוי, זענט איהָר... ניט ביַים זיינען! האָט זענער גענטפערט שטארק פערוואָונדרט, און האָט דערבי גע-שאָקעלט מיטן קאָפּ, ווי אַינער, וואָס אַיז זיך געווען אַיִינער פֿן אַיך פערשפֿאָר אַיזק זאגען, רבותי, אָו דאס אַיז געווען אַיִינער פֿן גוּט, אָו אַיך בין, בּוֹךְ השם, ניט משיגען, ניט קיין חַמְרַדָּה, פֿונְקַט ווי אַיך ווֹיס, אַיך איהָר, רבותי, איהָר אלע אַונזערע מובּדים, וואָס איהָר שרייבט מאַמריט און האָלט פֿלאָס-פֿיעַרְדִּיגַע רעדעט, זענט אַודאי ניט קיין משוגעים און ניט קיין נאָרנים, חיליה, ווי סע קען זיך אַמְּאָל דאַכְּטָעַן. אַודאי דרשנְט איהָר ניט אָוטוּיסט, מסתמאָ האָט איהָר אַיִיר בעהאלטענע פונה... דעריבער לאָמֵיד זשע ניט מורה האָבען פֿאָר אַלְעָלִי עוֹת. פֿנִימְיעַר, וואָס טראָטען אַרויַים מיט טענות, לאָמֵיר זיך אַיסְטָאָכָעַן פֿן אלע זיירע זידלעריען. בּוּי מיר אַיז געליבען, אָו פֿון היינט אַן אַן ווייטער ענטפער אַיך זוי גאנט ניט, לאָזען זוי ריידען צעעצעטערהייט. אַיך וועל דעריבער זוי ניט געהן אַבענטפערען אויף זיירע טענות, אָו גלוופסקער יודען האָבען, קלְאַמְּפֶעֶרט, ליעפּ צוּ זאגען נוּמוֹת, צוּ מאָכָעַן דעם חַלּוֹם גַּרְעָסָר פֿון דער נאָכָט. וואָס אַרט מֵיך, אָו זוי ריידען? אַיך וועל בעסער זיך געהטען צוּ דער מליצה, אַיך וועל דערצעהָלען גלוופסקער שבּהוּם. זוי מײַן הַאָרֶץ גַּלוּסָט, אַן וועל ניט מורה האָבען, טאָכָעַר וועש עמיינער

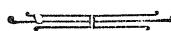
אָגָעַן, אָז אִיךְ דַּעֲרֵצָהָלֶן נֹזְמֹתָה, וְזַהֲרֵדֶר שְׁטִינְגֶּרֶר פָּנָן אַ גְּלוֹפְּסָקָעֶר בָּעַלְּשָׁן.

פְּרָנְסָות אָזָן, קִין עַין הַרְעָ, דָּא אַין גְּלוֹפְּסָקָעֶר וְזַי שְׁטָעָרֶן אַין
הַיְמָעָל! וְוַיְפִיעַל חַדְרֵי-יּוֹנְגָלְעַךְ, אָזָוַי פִיעַל אַיזְדָּאָרֶט דָּאַ מַלְמָדִים אַוְן בְּעַזְבָּן
הַעֲלָפָעָס; וְוַיְפִיעַל בָּחָרוֹם מִיטַּפְּזָלָעַן, אָזָוַי פִיעַל שְׁדָכָנִים; וְוַיְפִיעַל
קְנוּנִים, אָזָוַי פִיעַל קְרֻעָמָעָרָם; וְוַיְפִיעַל סְחוּרִים אַוְן פְּרָאָצְעַנְטָנִיקָעָם, אָזָוַי
פִיעַל מַעְקָלָעָרָם; וְוַיְפִיעַל בָּעַלְּבָתִים, אָזָוַי פִיעַל בְּטָלְנִים; וְוַיְפִיעַל גָּאָסָעַן,
אָזָוַי פִיעַל שְׁחוֹהָעָן, קְלִיוֹעָן, בָּהִ-מְדָרְשָׁים אַוְן מְנִינִים, אַוְן פְּנַגְּקָט אָזָוַי פִיעַל
אַזְוָן דָּאַ חָנוּנִים, נְכָאִים, שְׁמָשִׁים, חַסְדִּים, בָּעַלְּ-תּוֹקָעָם; דִּינִים אַוְן שְׁחוֹתִים;
חַסְדִּים פָּן פֻּרְשִׁיעַדְעָנָעָרָם, אָזָוַי פִיעַל רְבָנִים, אָזָוַי פִיעַל מְבָנִים, דָּעַלְּלָעָרָם אַוְן
שְׁמָנִיחִים; וְוַיְפִיעַל מִזְוָּחָת, אָזָוַי פִיעַל בָּעַקְעָרָם, קְנַעַטְעָרָים, דָּעַלְּלָעָרָם אַוְן
וַיְפִיעַל שְׁלָעָק מִיטַּמְוַעַתְמָאָגָעָן, אָזָוַי פִיעַל אַבְשָׁפְרָעָכָרָם, בָּעַלְּ-טָבוֹתָה,
קְהִלָּתָסְמָרָאָפְטָשָׁעָם אַוְן מְסָרִים. אָחֹזֶץ דָּעָם נָאָךְ דָּאָרָף טָעָן צְרוּבָעָנָעָן
דַּיְאָבְצָאָגָאנְקָעָר שִׁינְקָעָרָם, דַּיְאָשָׁמָאָטָעָ-חָעָנְדָלָעָרָם, דַּיְאָפְרָלָעָנָעָר מִוְתָ
דַּיְאָמְחָבִים מִוְתָ דַּיְאָדָקְטָאָרָעָן מִוְתָ דַּיְאָמְכָרְסְפָּרִיםְנִיקָעָם, אַזְוַי וַיְפִיעַל
סְאִילָסְמָרָאָפְטָשָׁעָם אַזְוַי מְנִינִים אַנְאָיִינִים, אָזָוַי פִיעַל אַיזְדָּאָרֶט דָּאַן גְּלוֹפְּסָקָעֶר
סְאִילָסְמָרָאָפְטָשָׁעָם אַזְוַי אַלְעָעָדָיְיָהָן וַיְיִרְעַע בָּאַמְּקָעָם, דַּיְאָבְעָעָ-
דְּנִינָעָמָוּשָׁעָן זִיךְעַנְפָּעָאָיְפָעָן שְׁטִיקָעָל בְּרוּוּת, קְוָמָעָן אָבָּ, הָאָרָעוּעָן,
דְּרָעוּעָן אָמָחָ, אַזְוַי סְעַהְלָעָטָנִיט, חָאָטָשָׁעָצְרָיִים זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן : נִימָאָן קִין גָּלְלָתָן!
טָאָמָעָרָן וְעַתָּה אַיְהָר אָמָאָלָן, אַ גְּלוֹפְּסָקָעֶר יְזָדָה פְּרִיהָרָת זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן
וְזַי אַגְּבָּירָן, פְּאַחֲרָתָן אַדוֹיָם אַזְוַי אַפְּאָעָטָאָגְנָדָעָל מִוְתָ אַ פְּאָר בְּרָעָנְנָדָרְגָעָן
סְוּסִים, זָאָלָט אַיְהָר וַיְיַעַן, אָזְזָאָן נָאָר אַנְאָשְׁנָעָל, אַ גְּרָבְּלָעָנְדָעָן
גְּנִישָׁ, פְּרִי לְיִוְתָּזְעָעָן מִיְּנָעָן, אָזְזָאָן אַכְּמָוָן אַיזְוַי אַיְדָם דַּיְאָעָשָׁעָן
אָזָוַי לְעַכְעָרְדִּין, וְזַי בַּיְאָלָעָן גְּלוֹפְּסָקָעֶר קְבָצָנִים. הַכְּלָל, סְעַ גְּלִיקָעָן
אָנְגָוָרָעָן גְּלוֹפְּסָקָעֶר בְּרִידָעָר אַזְוַי וַיְיִרְעַרְתָּה, זַיְאָהָבָעָן נִיתָן קִין
וְזַוְּהָהָן זַיְאָהָבָעָן זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן אַזְוַי אַפְּנָרְעָטְטוּעָנָעָן אַזְוַי זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן
וְזַי דַּעְרָגָעָן גְּלוֹפְּסָקָעֶר, וְזַהֲרָגָעָן נָאָר אַזְוַי זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן
אַזְוַי זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן וְזַי זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן...

נוֹתָן אַזְוַי וְאוֹלָן אַיזְזָרָעָן אַזְוַי גְּלוֹפְּסָקָעֶר מִטְבָּהָרָעָן.
שְׁטָלִיל, רֹהִיגָן אַיזְזָרָעָן אַיזְזָרָעָן אַיזְזָרָעָן דַּעְרָגָעָן נִשְׁמָה, פְּנַגְּקָט אַ שְׁטִינְגָּעָר, וְזַי
אַיְינָעָן, וְזַמְּסָלְעָנָט זִיךְעַנְפָּעָאָיְרָהָן מְאָגָעָן אַזְוַי אַפְּנִינְטָרָעָן חַדְרָ אַוְיָם-

געציגען ווי א נראף אויף זיין בעטעל. ארום און ארום זענצען מענשען פערהאָרעוועט, מע לוייט, מע טהוט מעשים, מע איז שטארק פערנוטען מיט וועלט-זאבען, מע איז צויגענידען צו דער ער דיט אלע חווים, און דו שועבעט זיך פרײַ ארום מיט דין פאנטאגזע גאנַר הוק, ויאו די וועלט האָט אַנְעָק, בוייסט זיך בנויים אין דער לופטן און פִּיהַלְסְטִינִית, ווי דיין צייט געהט אַוּק. צו אַך פְּלָעָג אַרוֹיסְגָּהָן אַין גָּסָם אַרְיוֹן אַין דערזעהן, ווי עס שיטען זיך, קִיּוֹן עַזְּזָהָר, ווי ט רוקט זיך אַזְהָן אַין אהער, מע בעגעגענט זיך, מע פערהאָט זיך אויף אַרְגָּע אַינְמִיטָען וועגן אַין מע צענעהט זיך ווירער, לייפענְדִּינִיג מיט אַנְאֶמְפָעָט, אַילְעָנְדִּינִיג יַעֲדָרְעָרְעָר צו זיין געשפֿט, ווייסט אַהֲרָר ווּאַס פָּאָר אַ פְּנִים ווי האָבען בֵּי מִיר געהאט? פְּנִקְט ווי מְרוֹאַשְׁקָעָם, — מענשען-מוֹרָאַשְׁקָעָם, ווּאַס דער אוּבְּעַרְשְׁטָעָר האָט מיט זיין גְּרוּסְחָמָד ווי אַרְיִינְגְּנְעַבְּעָן אַינְסְטִינְקְטָעָן אַין גַּעֲפִילָהָעָן אַין האָט ווי פֻּרְזָאַרְגְּט מיט קִינְצִינְגָּע אַבְּרִים, פְּרִי ווי זָאַלְעָן זיך קענען ווּכָען ווּירְבָּוּת. אַט לוייט אַזְמִין גַּלְּפְּסָקָעָר מוֹרָאַשְׁקָעָר: זו האָט צוּוִי הַעֲרָנָר אויף צו טאָפָעָן מיט זיך, ממש ווי צוּוִי הענד בֵּי אַמענְשָׁען, אַין זיך בעטָאָפְּט אַלְצְדוֹנִיג, ווּאַס זַיְתָּעָט אוּפְּזָן וועגן; זו האָט אַ שאָרְפָּעָן חַוְּשָׁהָרָה אַין דערשְׁמָעָט פָּוּן דערזְיוּתְעָנָס דָּאָס, ווּאַס זַיְדָאָרְךָ, סַע מָעֵג אַפְּלִי זיין פֻּרְגָּרְאַבְּעָן נִיְּיָ אַלְמָעָן, זָאַלְעָן זיך צוּוִי הַעֲרָנָר אַין קעשְׁעָן. זַיְיָ זָעָמָעָן אַ שְׂוָאָכָע אָוֹמָה, דִי דְּזַיְעָנָג מוֹרָאַשְׁקָעָם. מיט פָּח קענען זַיְיָ נִיט דערפָּאָר, ווּאַס ער פֻּרְלָאָזָט זַיְיָ נִיט, ווי אַין פְּסָוק שְׁטָעָהָת: וּרְחָמָיו עַל כָּל מְעַשָּׂיו. בעוּוִיּוּת זיך אַין גַּלְּפְּסָק אַנְיִיעָר נְפָשׁ, ווּוְרָתָט אַטְוּמָל, אַקְאַבְּנִיש, סַע לְוִוְּפָט זַיְקָעָט, מַע שְׁטָעָלָט זיך אַיהם אַרום פָּנָן אַלְעָזָיְוָן, מַע בעשְׁמָעָט אַיהם, מַע בעטָאָפְּט אַיהם, ווּאַס אַיז ער פָּאָר אַ ברְיָאה, מַע טָאַנְצָט אַין מַע שְׁפָרְינְגָּט פָּאָר אַיהם אַין אַיְיָ אַטְמָעָם. אויף אַיְיָ אַין שְׁטִיקָעָל בְּרוּות ווּאַרְפָּעָן זיך גַּאנְצָע האָפְּטָעָם מוֹרָאַשְׁקָעָם. פָּאָר אַין קַעְדָּעָנְדָעָל האָלָט זיך מיט דִי צִיְּהָן אַגְּנָעָץ עַדָּה. אַך פְּלָעָג נָאָר שְׁטָעָהָן פָּנָן דערזְיוּתְעָנָס, קַיְקָעָן, ווּאַס סַע טָהָוט זיך בֵּי זַיְיָ, אַין שְׁמִיכְלָעָן, אַזְמַע פְּלָעָגְט מִיד אַמְּלָל שְׁוִין נָאָר ווּוְרָעָן פָּאַסְקוּרָעָן אוּפְּזָן האָרְצָעָן, נִיט אַיבְּרָעְצָוְטָאָגָעָן, מְהֻמָּת אַיך בֵּין בְּטָבָע אַמְּרָה-שְׁחוּרָה-נִיק, פְּלָעָג אַיך אויף זַיְיָ אַוְיְהָוִיבָעָן מִיְּן שְׁטָעָקָעָן אַדרְעָר אויף זַיְיָ אַיְסְנִיסָּעָן אַטְרָאַפָּעָן טִינְגָּט, פְּלָעָגְט זַיְיָ פָּאָר מִיר אַנְטְּלוּיְפָעָן, זיך בעהאלטָעָן אַין זְיוּרָעָלְעָי.

כער און פון דאָרטען האָבען זי מיך געשטאָכען מיט זיירע שארפֿע אָויגעלעך ; אַמְּאָל פֿלענְט זיך אַחֲרָה-מָאָן אִינְשְׁטְּעָלָען דָּאָס לְעָבָעָן אַיְן מִיך אַ בְּיָם טָאָן הַגְּנָטָעָן-אָרוֹם, נָאָר דָּאָס האָט נִיט מְהָר וּוְהָ גַּעַטָּן, זי, אַ שְׂתִּינְגֶּר, דָּעַר בִּים פָּוֹן אַ פְּלוֹי — פֿלענְט דָּאָס מִיך וּוּינְגֶּן וּוּאָס אָרוֹעָן. שְׁפַּעַטְעָר פֿלעָגָעָן זי וּוּידְרָעָר אַרְיוֹסְקִירְכָּעָן פָּוֹן דֵּי לְעָכָר, וּוּאָרוֹם זי האָבען גַּעַפְּעָר גַּעַוְּאָלָט עַס עַן — פֿלעָגָעָן זי זיך גַּעַהְטָעָן צָו דָּעַר אַרְבָּיִת מִיט נִיעָם אִמְפְּעָט. אַיְן אַיך האָט גַּעַקְיִיפְּט אַיְן גַּעַשְׁמִיכְבָּלָט, זי פרִיהָעָר, אַיְן מִיר וּעְנָעָן וּוּידְרָעָר גַּעַוְּעָן גַּוְּטָעָן בְּרִידָרָעָר. מִיר האָבען גַּעַז זְהָעָן בעשְׁיָנְפְּעָלָן, אַז מִיר וּעְנָעָן אַיְוָגָן מִן הַשְּׁמוֹים, האָבען מִיר גַּעַז לְעַבְטָט אַיְן נַעַטְט בְּשָׁלוֹם וּשְׁלוֹה, זי דָּעַר שְׂתִּינְגֶּר אַיְן פָּוֹן יְדָרָעָן בעשְׁרָטָעָן זְיוֹגָן, וּוּאָס אַמְּאָל קּוֹשְׁטָט מַעַן זיך אַיְן קוּצְעָנוּי-מוּצְעָנוּי, אַז מְאָל דִּיסְטָט מַעַן זיך אַיְן מַעַבְּיִיסְט זיך, אַז סֻעְפְּלִיהָעָן שְׁלִיְּעָרָם, אַיְן פְּוּנְדָּעְסְּטוּעוּנְגָּעָן לְעַבְטָט מַעַן פָּאָרטָט. מִיר האָבען אַזְוִי לְאָגָן גַּעַהְזָוָת אַיְן אַיְן גַּעַז גַּעַם, בֵּין דָּעַר נִיט-גַּוְּטָעָר האָט זיך נַטְט אַרְיוֹנְגַּעַם-שָׁמֶשׁ אַיְן נִיט אַגְּנָעְמָאָכָט קִיְּין מְחַלְּקָת צְיוּשָׁעָן אַנְוָן בענְוֹתָנוּ הַרְבִּים. בֵּין אַיך אַרְיוֹסְגַּעַפְּהָרָעָן פָּוֹן גַּלְּפָסְק אַ בְּרוֹגְזִיָּר, מִיט אַשְׁוּעָרָה האָרָץ, אַיְן האָט מִיר גַּעַטְרָאָכָט : אָוִסְט, אַגְּנָעָק, אַיך קְעָהָר זיך שְׁוִין נִיט אַז מִיט גַּלְּפָסְק, אַיך וּוְיל שְׁוִין נִיט קְעָזָבָן דֵּי דָּאָרטִינְגָּעָן יְוּדָעְלָעָך, אַיך וּוְלָט מִיט זיך שְׁוִין קִינְמָאָל נִיט האָבען קִיְּין מַנְעָן מְשָׁא. סְאָיו אַווּעָק אַשְׁטִיק צִימָט — אַיך האָט טָקִי גַּעַז שְׁוִינְגָּעָן, נִיט גַּעַלְאָוּט זיך נְרִיסְעָן, נִיט גַּעַשְׁרִיבָעָן זיך קִיְּין וּוּאָרטָט. טְרָעָפְּט זיך אַבְּעָר אַמְּעָה — אַיך הַוִּיבָּא אַז בענְקָעָן אַז דָּעָם הַיְּמִישָׁעָן וּוּינְקָעָלָעָן אַז דֵּי לְיַעַבְהָאָרְצִיָּגָע גַּלְּפָסְקָעָר יְוּרָעָן, סֻעְצִיחָת מִיך אָחָים, אַיך וּוְלָט דָּאָרטָט פְּעַרְבְּרָעְגָּעָן מִיְּוִן רַעַשְׁתָּאָל יְאָהָרָעָן שְׁטָלָא אַז פְּרִיעָרְלָיָן, וּוּי אַמְּאָל, נִזְזָק בֵּין אַיך אַיְצָט וּוּידְרָעָר אַיְן גַּלְּפָסְק, אַיך שְׁטָעה אַיְבָּעָר אַז נִיעָם אוּפְּרָעָדָעָר, אַיך קּוֹק זיך צָו אַלְצְדִּינְגָּן, וּוּאָס סֻעְמָהָוָת זיך אַיְן שְׁמָאָדָט אַיְן אַיְינָס גַּאנְגָּעָן קָאנְטָן, אַיְן וּוּאָס אַיך זְעוּה אַיְן הַעָרָה, דָּעַרְצָעָה אַיך דָּעַר גַּרְוִיסְעָר וּוּלְטָט, בְּדֵי טָע וְאָל וּוּסְמָעָן.

ב.

רְבָּנוֹ שֶׁל עָלָם ! פָּאָר דִּיר אַיְן אַפְּגַּעַנְבָּאָר דָּאָס האָרָץ פָּוֹן דִּין לִיעַבְּ פָּאָלָק יִשְׂרָאֵל, דו קַעַנְסָט גַּט זְיוּרָעָר גַּעַגְגָּה, זְיוּרָעָר תְּנִיעָות אַיְן העִוָּוָת, קִיְּין זְאָק בְּלִיְּבָט פָּאָר דִּיר נִטְעָרְבָּאָרְגָּעָן, וּוּיסְטָוּ דָּאָק, גַּאנְמָעָנוּוּ, זָא

דָּיִן עֶדֶה, דִּינָן צְאֹן-קְדוֹשִׁים, זַעֲנָעַן בַּטְבָעַ צֹו נָוֶת, אָו זַי זַאֲלָעַן זַיְדַּן קַעַנְעַן צִיְנָהָלְטָעַן, זַי זַאֲלָעַן יַעֲנָעַם נִימַּצֵּעַנְעַן, אִירָם נִימַּצֵּעַנְעַן גַּעֲפָעַן קוֹין עַזְוָת, חַאֲשָׁשַׁ יַעֲנָעַר בַּעַט בַּי זַי נִימַּצֵּעַ אֹזָא טָבָה. דַּאֲסַ אָזַי בַּי זַי דַּי אַיְגָעַן גַּטְסְקִיִּטַּ, זַי בַּי אַקְוָה, לְהַבְדִּיל, וּאֲסַ וּלְיַעֲפָעַן דַּעַטְעַ קֻלְבָּעַל זַיְגָעַן מַעַדְעַ וַיַּי אַיְגָעַם קַעַן אַלְרִין; אָו עַמִּיצְעַר וּלְיַעֲרַחַם אַיְגָה אַיְן זַאֲנָט זַי: אַיְךְ וּלְעַל מַיד גַּעַהַן מִיַּן אַיְגָעַנְעַם דַּרְךְ, זַוְעָלָעַן זַי אִירָם דַּאֲסַ נִימַּצֵּעַ מַוחַל זַיְן וּוּלְיַעַל עַד וּוּטַעַבְעַן. נַאֲטַ, דַּו וּוּיסְטַ, אָו דִּינָן זַוְעָל זַעֲנָעַן גַּרְיוֹסַע וְהַרְבִּים, זַי זַוְלָעַן יַעֲנָעַם לְעַיְעַן שֶׁכְלַ מַעַהַרְזַעַן זַי זַוְלָעַן פַּעַרְמָצְגָּעַן אַלְיַוְן, מַעַהַרְזַעַן זַי זַי קַעַנְעַן פַּעַרְשְׁתָּעַהַן. זַי גַּעַהַן אָוִים צַו הַרְעָעַן נִיְיעַסְעַן, צַו וּוּיסְעַן, וּאֲסַ סַע טָהָות זַיְךְ דַּעַר גַּרְיוֹסַעַר וּוּעַרטַע, זַי זַוְלָעַן אַבְעַר גַּנוּיָאַיר וּוּעַרטַע אַלְצְדִּינְגַּן אַהֲן מַרְחָה, אַהֲן מַאַט טַעַרְנִישַׁ, נִימַּצֵּעַ פַּעַרְלִירַעַנְגַּן קַיְיַן צִיְתַע אַיְן קַיְיַן גַּעַרְטַע אַיְוֹפַע לְעַרְנְגַען. אָו סַע טַרְעַפְטַע זַיְךְ אַיְגָעַר פַּן יַעֲנָעַר חַבְרָה-הַרְבִּיטַע, וּאֲסַ טַרְאַגְעַן דַּיְיַ פַּאֲטַשְׁטַע, שִׁיטַען מִיטַּנְיַעַסְעַן זַיְךְ פַּן אַזְּקַע — אַזְּוֹנָעַ אַיְזַי אַנוֹן דַּאֲ, קַיְיַן עַן הַרְעַ, נִימַּצֵּעַ וּזְעַנְגָּעַר זַיְךְ רַכְלוֹת-הַרְיַיבָּעַר, פְּלִיאַטְקָרְזַמְּאַכְעָרָם אַן דַּאֲןָאַסְעַן-שְׂרִיבָּעַר — וּוּיְלַעַן אַיְהָם נִימַּצֵּעַ אַוְסְהָהָרָעַן כַּסְרַע, פַּן אַלְפַע בַּיְיַ, נַאֲרַ מַעַטְרַיְבַּט אַיְהָם אַונְטָעַר, עַר וְלַל דְּרַעְצָהָלָעַן דַּיְיַ גַּנְגָּצַע, מַעַשָּׂה אַיְן אַיְן שְׁמַעַן יְשָׁרָאֵל. יַעֲנָעַר, סַדְּרַבְעַ אַטְבִּין, אַטְעַמְּדַע-לְעַקְעַר, וּאֲסַ צִּיהָתַקְיַים דַּאֲסַ שְׁטִיקָעַל חַוְוָה פַּן דַּיְ פַּאֲטַשְׁטַען, לְאַיְטַזְעַ זַיְךְ דַּוְקָאַ לְאַגְּנַגְעַ נִימַּצֵּעַ בַּעַטְעַן: עַר דְּרַעְתַּט אַוְיַבָּעַר דַּיְיַוְצְרוֹתַ, חַאֲפַטְטַע דַּעַם סַופְעַ פָּאַרְעַן דַּיְיַ אַנְהָוִבַּ, וּיְלַעַן פַּעַרְלַאֲגַנְטַע פַּן אַיְהָם. וּאֲזָרָם אַונְזָרָעַן יְוֹדָעַן, זַאֲלָעַן לְעַבְעַן, וּאֲסַ אַלְעַעַי יְאַהְרָעַן גַּהְהָעַן בַּי זַיְךְ אַזְּוֹעַק אַיְן דָּגַנְתַּה אַן זַיְהָאַבָּעַן נִימַּצֵּעַ קַיְיַן רַחֲנַגְעַן מִינְיַוטַע, וּזַוְלָעַן זַיְךְ נִימַּצֵּעַ אַבְגָּעַבְעַן מִיטַּ אֹזָא זַיְךְ. וּאֲסַ הַאֲטַע נִימַּצֵּעַ קַיְיַן שִׁיכָוֹת צַו מַשְּׁאַ-טָּהָן, זַיְךְ אַהְבָּעַן נִימַּצֵּעַ קַיְיַן חַשְׁקַע דְּרַכְצִינְעַרְמַעַן אַעֲנַן פָּאַוְאַלְנְגַע, מִיטַּי שְׁבַע הַדָּרָת, פּוֹנִים אַנְהָוִבַּ פִּיןְסַף. זַיְךְ נַיְבַע נַאֲרַ שְׁטַעְנְדִינְגַע דַעַם תַּוְךְ, דַעַם עַיְקָר, לְעַרְעַן זַיְךְ אַוְיַסְתָּוֹרַתַע: פּוֹלָה אַוְיַפְעַט אַיְין פּוֹסַם. אַוְן קַעַפְעַט אַהְבָּעַן זַיְךְ דַּאֲזַקְעַטְרַדְגַע, דַעַר מַחְ פְּרִיהָתַב בַּי זַיְךְ פְּסַרְדַע, אַוְיַפְתְּאַן אַנְאַיְבָּעַר-הַסְּפָרָה אַיְזַי בַּי זַיְךְ נִימַּצֵּעַ אַפְּעַטְרַעְשַׁקַע. נַוְר אַיְזַי זַיְךְ גַּעַנְגַע אַיְין רַמְוַי וּזְעַנְעַן עַפְעַט אַגְּעַסְקַע — מַזְאַלְעַן זַיְךְ שְׁוִין אַוְיַסְטַע דַעַם גַּגְגָע אַיְינְטַע אַרְעַ פִּשְׁטַשְׁוּקְעַם. נַיְבַע זַיְךְ נַאֲרַ אַיְין פִּינְטָעַלְעַ, וּזְעַעַן זַיְךְ פַּן אַיְהָם אַוְסְבּוּיַע אַיְן דַעַר לְוַפְטַע אַגְּנָגְגָע בְּנִין.

רַבּוֹנוֹ שֶׁעוֹלָם! אַזְּקַע אַיְצַח דְּרַעְצָהָלָעַן וּזְעַנְעַן דִּינָן קִינְגְּרַעְרַ.

דִּינָן לְיַעַב פָּאַלְקַ יְשָׁרָאֵל, זַיְךְ אַזְּיַי וּלְעַבְעַן אַן וּאֲסַ סַע טָהָות זַיְךְ בַּי

שי אין זיינער מקום מנוחה. זי לאזען טיך אַפְּבער ניט אויסריידען אַזְאָרט. זי פערשלָאנְגען טיר דִּרייד, סע זאָל ויך בי מיר ניט אַרְוִיסְחָאָפְּעָן עַפְּעַם אֲזָוִינָם, וואָס סע ווועט זי ניט זיינָ צום האָרֶצְעָן. בעט אַיך דִּיך, רבונו של עולם, דו זאָלְסְט זי לערגנְעָן דָּרֶק אָרֶץ, או זי אַזְאָלָעָן וויסען רעם חַלְוקָן אַפְּן אַמעְנְשָׁן בֵּין אַבְּהָמָה; גַּנְבָּה זי צָו פֻּרְשְׁטָהָן, או אַיך דָּרָךְ ניט האָפְּעָן זיינָר חַבְּמָה, אַונְן לאָזְעָן זי טִיך ניט מָוֹפה זיינָ מִיט זַיְעַד עַזְּתָה; לאָו זי דָּרְקָעְגָּעָן, וווער זי זענְגָּעָן אַונְן וואָס זי זענְגָּעָן, אַונְן לאָזְעָן זי שׂוֹוְינְגָּעָן, וואָרוּם בִּיוּעָרָעָן זָיך ווועט דָּרָךְ סִי זי ניט הַעַלְפָעָן; פֻּרְשְׁטָאָפְּ, אלְמַעְכְּטִינְגָּר גָּאָט, דָּס מְוִיל אַפְּן דִּי פְּלִיעָהָרָם, דִּי חַאָפְּעָרָם, או זי זאָלָעָן מִיט אַונְטָעָרְטְּרִיבָּעָן צָו עַנְרְגָּעָן דִּי מָעָשָׁה פָּאָרֶץ סָופְּ, מַקְצָר צָו זיינָ מַעְהָר זי אַיך האָפְּ בְּדָרָה; אַונְן האָלָט אַיְן זיינָר אָוְנְעָרְדוֹלָד, או זי זאָלָעָן אַיסְוָאָרְטָעָן בֵּין אַיך ווועל זי לְכַחְולָה ניט דָּרְצְעַהָלָעָן דָּס. וואָס סע האָט זיך גַּעַטְרָאָפְּעָן מִיט מִיר אַלְיָין אַין מִין מִקּוּם. אַונְן אַיך בעט דִּיך. גָּאָטָעָנוּ, דו זאָלְסְט טִיך דָּרְטָמָעָן לְפָרָנָה וְלְכַלְבָּה אַונְן זאָלָעָן מִיר מַצְחָה זיינָ מִין ווּגְן, כָּרוּ אַיך זאָלָק קעְגָּעָן קיְפָעָן אַפְּעָרָד מִיט אַגְּעָנָה. בענְגָּלָא וּבוּטָן קְרוּב.

אונְן אַיהֲר זַיְעַנְט אָמָן, רְבּוֹתִי! וְאַרוּם אַיך בעט דָּרָךְ אַוְיָף אַפְּעָרָד ניט צְוָלָבְּ רְאָסְקָאָשׁ. אַיך בֵּין דָּרָךְ, חַלְילָה, ניט אַיסְמָעָן זי פָּאָהָרָעָן דִּיְעָנָגָן דִּיגָּן, צָו קְנָאָקָעָן מִיט אַבְּיִיטְשָׁ, צָו גַּלְיְיָבָעָן זִיך מִיט פְּרִיצִים, זַיְעַנְט אַנוּוּרָעָ יְוִדְיָוָשׁ גְּבִירִים. אַיך בֵּין, זַיְעַנְט אַיהֲר זַעַתְמָה טִיך, אַפְּרָאָסְטָהָר יוֹדָה, פְּינִים אַלְטָעָן שְׁנִית. פָּאָהָרָעָן רִימְתָּעָנְדָגָן קָעָן אַיך ניט, פָּאָר אַהֲנְדָטָעָל אַנְטְּלוֹף אַיך, וְאוֹ דָעָר שְׁוֹאָרְצָעָר פְּעַפְּעָר וּוְאָסְטָה. אַין מִין נַאֲמָעָן מַעְנָדָעָל האָפְּ אַיך, חַלְילָה, ניט אַיבְּגָרְנָבְּיָטָעָן אַוְיָף אַגְּוִיאָישָׁן. וואָס דָעָן, אַפְּעָרָד דָּרָךְ אַיך האָפְּבָעָן, פְּרָאָסְטְּשָׁפְּשָׁוָט, צְוִילָעָב דָעָר פְּרָנָה, וְאַרוּם מִין פְּרָוְהָעָרְדִּינָעָן קְלִיאָטְשָׁעָן האָט מַעַן — אַוי וּוּהָ! — פֻּעְנוּמָעָן אַינוֹ פְּלָעָן ...

אַיהֲר שְׁוֹוִינְגָּט, רְבּוֹתִי, אַיהֲר וְאַונְדָּעָרָט יוֹדָה, אַיהֲר טְרָאָכְטָ, מַסְתָּמָא, אַיְן מַאְרָ פָּן אַיך חַוְקָא אַדְרָעָר אַיך בֵּין אַלְיָין ניט בֵּין זַיְעַנְט. חַלְילָה וּחָסֶם! אַיך טְרִיבָּ ניט קִיְּין קָאָטְמָיוּס אַונְן בֵּין נַאֲך, דָאָנְקָעָן גָּאָט, בֵּין אַלְעָ גַּעַטְרָאָנְקָעָן. דִּי מָעָשָׁה אַיז טָאָקִי גַּעַוְעָן אַזְיָה זַיְעַנְט אַיך זַיְעַנְט אַיז אַיך: מִין פָּעָרָד עַל האָט מַעַן גַּעַנוּמָעָן אַיְן פְּלָעָן אַין דָעָר שְׁטָאָרָט קָאָכְזָאָנָסָק, זַוְאָו אַיך האָפְּבָעָן דָעְמָאָלָט גַּעַוְאָהָגָט, אַינְסָמָז אַיהֲר חַרְמָט... לְפִיקָּ,

צָו דִּי עַרְשְׁטָעָן סְלִיחָות פָּאָרְמָאָגָן. דִּי מָעָשָׁה אַיז גַּעַוְעָן אַזְיָה:

היְבָעָפָן נַאֲך סְלִיחָות גַּעַה אַיך מִיר פָּן דָעָר שְׁוֹהָל מִיט אַרְהָוִגְן גַּעַמְיָה

און פירל זיך גאנר ניט שלעכט. זוイ געוועהנגליך איז יוד, וואס האט אראָבעגען-^א.
 פטרט דאס דאָונגין און איזו ניט געלבלבען שוליג דעם רבונו של עולם
 גאנר ניט. אזאָ יוד פיהלט זיך, אקְרוֹאט ווי ער האט אראָבעגעןיאָרְפֿעָן פון די
 פְּלִיזִים אַ שׁוּזִים עַל, אַקוֹּאַשׁ ווי ער האט אַבְּגַעַצְּקָהַלְט אַ דְּרַעַסְעַנְעַת
 חֻבְּ. ער האט נאָךְ דְּרַעַבְּיָה אַ פְּתַחְוֹן פָּה צַו זָגְעָן: "דְּרַעַבְּאַרְמְדִינְגַּר
 גַּאֲטָן! אִיךְ הַאָבְּ אַבְּגַעַטְּאָן מִינִים, אַלְגְּדִינְגַּן אַזְוֵי ווי דו האָסְטַמְּרַדְּגַּן
 הַיְמִינְעָן, אִיצְמַטְמַטְמַה זֶשֶׁע דָו דִּינְמָן אַזְוֵן בַּיִן שַׁכְּרָן, ווֹאַרְוָתָם
 וואָסָם נאָךְ קַעַנְסָטוּ פָּעַרְלָאַגְּנָעָן פָּוּן אַזְוֵאַפְּשָׂרְעָן יְוָדָעָן, ווי אִיךְ?" ער רעבענט
 זיך מִיטְמַן רְבּוֹנוֹ שֶׁל עַילְמָן, אַזְיַן הַאָרְצָעָן ווְילְ ער אַיִּהָם נַאֲרַעַן מִיטְמַן אַ
 שַׁאֲרַפְּעָן פְּלָפְּלָאַן קַיְנִצְיָנָעָן טַעַנְוָתָן, ער ווְילְ אַיִּהָם אַיְבְּעַרְרִירָעָן, אַיְבְּעָרָן
 קְלִינְגָּן, מאַכְּעָנְדִּינְגָּן אַ פְּרוּמְעָן מִינָּעָן: גַּאֲטָן, אִיךְ נַלְוָיבָן, אַזְוֵן דָו בַּיִת אַ פְּלָלָן
 אַכְּלִינְגָּן, ווָאָסָם דָו טְהָוָסְטָן, אַזְיַן צַו גַּוְטָעָן, נַאֲרָן אִיךְ מִיטְמַן קְלִיָּהָן
 גַּעַם פָּעַרְשָׂטָאָנדָן קַעַן נִיטָמִשְׁנָן זַיְן אַלְעָן דִּינְעָן מְדוֹרָתָן. אַזְוֵן תַּוְךְ פְּדַבְּרָה
 טַהָוָת אַיִּהָם אַ קִּיצְעָלָן דָעַר יְצָרָה הָרָעָן, אַזְוֵן ער הַוְיכָט אַזְוֵן אַוְנְטַוְוְאַגְּנָעָן דָעָם
 דָבָן עַילְמָן: פָּוֹנְדָעַסְטָמוּנָעָן ווְאַלְטָן גַּעַוְעָן זְעַרְדָּן גַּוְטָעָן, ווּעַן דָו ווְאַלְסָטָן גַּעַעַן
 טָאָן אַזְיַן אַזְיַן, ווְעַדְלִינְגָּן סִיאָלָן זַיְן בְּעַסְעָרָפָרְדָּרָן, ווּעַן דָו ווְאַלְסָטָן
 מִירְגַּעַוְיָעָן בְּפָעָלָן דִּין גְּרִיסְקִיטָן אַזְיַן אִיךְ ווְאַלְטָן גַּעַוְעָן בְּעַשְׁיָנְפְּרָלִיךְ.
 אַזְוֵן פְּנַר דִּיר אַזְיַן נִיטָשׁוּרָן קִין זַיְךְ... אַזְיַן טְרָאָכָט זַיךְ דָעַר יְזָדָן, אַזְוֵן
 אַזְיַן בַּיְיָ זַיךְ שְׁטָאָלָן אַזְיַעַן: סְטִיטִישָׁן, דָעַר רְבּוֹנוֹ שֶׁל עַלְמָן אַלְיָיָן זַאֲטָן
 דַּאֲךְ גַּעַזְהָנִי בְּנִי", הַיִּסְטָטָן עַם, מִעַן קַעַן אַיִּהָם אַיְבְּעַרְרִירָעָן, מַעַדְאָרְפָּתָן
 נַאֲרָהָן הַאָפָעָן דִּי הַעָהָה... מַעְנָהָטָן ער אַזְוֵן לְאֹותָן נִיטָאָפָּה אַזְוֵן גַּוְיִיבָט בְּאַמְּנָה
 שְׁלָמָה — ער ווּעַט גַּוְבָּר זַיְן, ווֹאַרְוָתָם גַּטְמָתָרָן הַוְאָהָט גַּנְאָרָן זַיְטָעָן, בְּלִיְבָט
 צַו עַנְטָפְרָעָן, ער האט אַיִּהָם פָּעַרְשָׂטָעָלָט דָעָם ווּעַגְפָּן אַלְעָיָטָעָן, בְּלִיְבָט
 אַיִּהָם נִיטָאָפָּה, נַאֲרָטָן, ווֹאַסְמָעָט בְּעַתְמָה מִירְגַּעַוְיָעָן אַזְיַן אִיךְ
 אַרְיָינְגַּעַטָּאָן אַזְיַן דִּי דְּזָוְגָּעָן גַּעַרְאָנְקָעָן, הַאָפָעָן זַיךְ אַזְיַן נִיטָאָזָן ווֹאָסָם
 אִיךְ מִירְפָּאָמְעָלִיךְ, טְרִיטָט בַּיְיָ, אַזְוֵן פִּיהָלָן אַלְיָיָן נִיטָאָזָן ווי אִיךְ בְּרוֹמָה:
 "בְּמִזְמָאִי יּוֹם מְנוֹחָה". אִיךְ קָם גַּעַהְעַנְטָרָעָן צַו מִין דִּירָה, דְּרוּרָה אִיךְ פָּוּן
 זַוְיִיטָעָן עַפְעָם אַ רִּיטָּעָר אַזְיַן אַפְּרָעָדָר, טְרָאָכָט אִיךְ מִירְ: מַסְתָּהָאָזָן ווּעַנְעָן
 אַנְגָּעָקָומָעָן סְפָלְדָּאָטָעָן אַזְיַן שְׁמָאָרָט אַרְיָין אַזְיַן מִירְהַאָט מִעַן דָאָס אַרְיָינְגָּן-
 שְׁטָעָלָט דָעָם רִיטָּעָר פָּאָר אַנְ'אָוָרָה. בְּלִיְבָט אִיךְ שְׁטָעָהָן אַ צְעַטְרָאָגְּנָעָן גַּעַרְ אַזְיַן
 טְרָאָכָט מִירְ: "סְמָעָהָר פְּעַלְתָּן מִירְ נִיטָאָזָן, ווי אַזְוֵאַנְשִׁיקְעָנִישָׁ אַזְיַן טַיְיָן
 קָאָפָּה. סְאַיְ אַזְיַן אִיךְ, בְּרוֹק הַשָּׁם, אַסְעָן, סְעַ ווּרְעַטְמָאָט, טַע גַּעַדְטָן
 אַסְדָּרָה חֹזְעָהָה: דָעָם קִינְדָּר אַפְּאָר שִׁיבְלָעָן, דָעָם אַ רְעַקְעָלָן, אַ שְׁאַלְכְּבָלָן,
 אַ ווֹאַרְיָים שְׁטִיכְטָלְגָּדָן; אַפְּיָלוּ לְאַטְמָעָן, אַוְמְשִׁטְיָהָן גַּעַזְגָּטָן, קָאָסְטָן אִיךְ

געטלט ; היינט, קיון עין הרע זאל זוי גיט ווין דאס עסן, הדינט האלאז. אינ'ס שטיבעל טווע מען אַרְיִינֶבֶרְאָקָעַן עַטְלְכָעַ קָרְבָּלָעַךְ : סע רינט דער דאך, איזן וואנד האט זיך שטארק אַנְגָּבוּגָעַן, וויל פֿאַלְעַן בְּירֻעִים ; איזן די פֿעַנְסְּטָעַר פֿעהַלְעַן טָפְּלִיעִים. מִינְעַ שִׁיךְ האָבָעַן שִׁין פָּן אַשְׁטִיקְ צִיטַ אַזְּיךְ גַּעֲפָעַנְטַ דִּי מִילְלָעַר ; אֹזְ אַיךְ גַּעַה אַין אַבְּלָאַטְעַ, קָוּוּתְשָׁעַן זַי, פֿישְׁטְשָׁעַן, בְּעַטְעַן זַי רְחִימִים : ווֹאָסְ אַקְסָטוֹ צַו אָנוֹן, גַּעַנְגַּן אָנוֹן שָׁוֹן גַּעַדְמָוְתָעַט, לְאֹזְ אָנוֹן שִׁין זַי אַיסְרוּהָעַן אַיְפְּצָן סְמִיעַטְנִיקְ, דִּי קָאַפְּאַטְעַ נִיטְ מִרְ שִׁין אַזְּיךְ אַגְּזָוְהָרָעַנְישַׁ, אֹזְ הָאַטְטַ מְרַ אַבְּגָעַדְיָעַנְטַ, גַּעַטְרִי אַין עַהְרִיךְ, מַעְהָרַ זַי מַעַן דָּאָרְפַּ, סַע אַיְזַן אַיהֲרַ שִׁין, גַּעַבְעַךְ, נִיטְאַ קִין גַּאנְץ אַברַ, זַי אַיְזַן הוּאַלְעַלְאַ אַונְ אַטְעַ פָּן דַּעַם קָאַלְגָּעַר בַּיְזַעְמָעַ, אַזְּיְפְּאַעַלְטַ וְשַׁעַ אַיְזַן שִׁין דַּעַר שְׁעוֹר ? שִׁין צִיטַ זַי לְאֹזְן גַּעַמְאַצְטַ אַוְיַף דִּי עַטְמָעַרְעַ יְאַהְרָעַן . אַונְ דָּאַ מְאַלְטַ זַי מִרְ אַוְיַם מִין עַלְמָעַר מִידְעַל . זַי אַיְזַן, גַּעַבְעַךְ, דָּעַרְשָׁלָאַגְּעַן, זַי קָרְעַבְצַט אַיְזַן זַיְפְּצַט : טָאַטְעַ הָאַרְצִינְגַּר, ווֹאָסְ זַיְעַן דַּעַר סְופְּ ? מַאְזַק מִיךְ חַתְּנָה אַיְזַן לְאֹזְ נַעַמְהָעַן אַגְּעַקְ צַו דִּי בְּיוֹנוֹתַ, אַיְזַן דַּעַר מַחְוֹן שִׁיסְטַ מִיטַּ בְּרַוְוּלְעַךְ : שְׁלוֹם לְאַהֲבִי מַחְוֹתִינִי זַבְּ, זַיְתַּ זַעַלְלַ, צְעוֹהַלְטַ אָפְּ דָּאָס נַרְן בְּמוֹמָנִים בַּיְזַעְמָעַר פְּרוּוֹתָה, אַגְּנַט שִׁיךְ אַזְּ אָפְּ דִּי תְּגָנָאִים . — דַּעַר מַלְטָר מַאְהָנַט שְׁכָרְ-לְמוֹדְ פָּאַרְצַן יוֹנְגָעַלְ, דַּעַר קָצְבַּ לְאֹזְשַׁ נִיטַּ דָּוְרְכְּבָעַן דִּי נָאַס, דַּעַר קָרְעַמְעַר הָאַטְט זַי אַיְינְגַּן שְׁפָאַרְטַ : עַר בְּאַרְגְּנַט מַעְהָר נִיטַּ, אַיְזַן דַּעַר שְׁמַשְׁ מַהְרָגַט פָּאַר דִּי שְׁטָעַדְטַ אַיְזַן שְׁוֹהָלַ, מִינְעַן אַיְזַן אַלְטָעַרְמַן, אַיְזַן, רְבָנוֹ שְׁלַ עַולְמַן ! קָאַרְגַּן נַאֲךְ, וּוֹעֲנִין צְרוֹת אַוְיַף מִין קָאָפַט, דָּאָרְפַּ אַיךְ נַאֲךְ הָאַבָּעַן אַגְּיַעַם אַיְנְגָלִיקַ, אַגְּיַעַם סְפָאַרְאַט, אַגְּיַעַם וַיְילַרְ פְּרַעְמָרַעַן נַפְשַׁ, אַגְּיַעַם זַקְוִצְיַעַם, אַיְזַן אַעַן ? פּוֹנְקַט עַרְבִּי יְומַטַּ, שְׁוּבַּ ! — נַאֲךְ ווֹאָסְ מַעְקָעַט דָּאָרְאַט אַזְּיַעַם ? ווֹאָסְ גַּעַוְאַלְדְּעַוְוַעַט זַי מִיטַּ אַזְּ אַוְיַף רְחַמְנוֹתַ-קְוַיַּ ? אַהְאַ, מַסְהָמָא אַיְזַן זַי אַיךְ נִטְטַ צְפִרְיְעַדְעַן מִיטַּ דַּעַעַ נַאֲכַט, מַסְהָמָא הָאַטְט דַּעַר יְיַי זַי אַרְוִיְמָנְעַטְרִיבַעַן פָּן אַיהֲרַ זַיְנְקָעַלְ מִיטַּ שְׁעַנְעַ עַטְלְכָעַ קְלָעַ, וְיַי דַּעַר שְׁטִינְגַּר אַיְזַן פָּן אַיְזַן . אַיְזַן, אַיְזַן וּוֹעה אַיְזַן דִּיר, יְוּרָעַעַ ! פָּן זַיְגַּט דַּו שְׁטָהַסְטַ אַזְּיַעַם בַּיְזַעְמָעַ, לְעַגְסַט זַי ווַיְיסַטְוּ נִטְטַ פָּן קִין חִיְּשָׁהָעַ, רְקַדוֹ לְיִרְסַטְ יְסָרוּם, רְקַדוֹ זַיְזָרַן אַזְּיַעַם פְּעַרְבִּיטְעַרְטַ, אַגְּנַעַזְאַפְּט מִיטַּ וּוַהְתָּאָגַעַן אַיְזַן קְלָעַמְעַנְישַׁ . וֹאָסְ צְשַׁעַ קִמְטַ אַרוֹים, אַיְזַן דַּו שְׁטָהַסְטַ אַזְּיַעַם נַאֲנַצְנָהָרַ פְּרִיהַ ? וְיַי נַאֲךְ דַּו שְׁטָהַסְטַ אַזְּיַעַם דִּי אַוְיַעַן, עַפְעַגְעַן זַי אַזְּיַעַם דִּיר טְיוֹוָעַמְרַעַ שְׁלָעַקְ ; וְיַי נַאֲךְ דַּו שְׁטָהַסְטַ אַזְּיַעַם פְּסַ אַזְּיַעַם, עַפְעַגְעַן זַי אַזְּיַעַם דִּיר אַנְטְּקָעַגְעַן אַלְעַלְעַ דִּינְעַ שְׁוֹנוֹאִים, אַיְזַן דַּו גַּעַבְסַט אַיְזַן נָאַס, בְּעַגְעַגְעַן דִּיר מַחְנוֹתַ וּוַיְדָעַ מַעְשָׁנַעַן, בִּיעַ, זַיְסַטְעַ מַחְבָּזִים, עַרְגָּעַר פָּן סְרוּם, רְחַבְנָא לְצַלְעַן . — אַזְּיַעַם אַיךְ אַ

שתקעל צייט און טראכט, און זיפען און קראץ זיך אוש פאר ענמת-נפש. נאכדען לאו איך זיך וויאדרער געהן א-זוייס. איז איך קומ געהענטער צו פיין שטיבעל, דערזעה איך — דער טויער איז אפען און עפעס א-חברה-טען זוצט ריטענדיג אוף א-בערד, שמישט עס, ציהת פאָרֶן ציומעל, ארכבייט אוף אלע כלים, וויל דערטט אַרְזִיסְפָּאַדְרָעָן פונט טויער. טראכט דו און דין פערדעל, הַוְאֵי זאל איך דיך שוֹן ניט אַנְקְוּקָעָן וויל איך וועל לעבען". איך קומ אַרְזִיסְפָּאַדְרָעָן אַנְהַזְּפָּאַרְזִיסְפָּאַדְרָעָן — סע בעפאלט מיך אַפְּחַד... אַוי, דאס פערדעל! סְאיַי דְּאַךְ מִין אַיְגָעָן פערדעל, מײַן לְעָבָד הארצינגע קליאטשע, וואָס אלע אַירְהָע אַהֲרָען האָט זי געהאט נאָר אַיְן שעברה — שלעפען דאס בידעל מיט ספרים; וואָס זוּט אַךְ קעַן זי, האָט זי, היילָה, קִינְמָאָל ניט געהאנְקִין ניכען טרייט, ניט געהעצעקט זיך, נאָר געהאנְקִין פָּאַמְּעוּלִיךְ בְּגַעֲמָותְ/דִּוגְםִים, מיט יְשֻׁבָּה-הָדָעָה; וואָס אַחוֹן אַמְּאָל אַהֲרָב ווּאַרְטָט, אַשְׁטִיקָעָל מְסָרָר, האָט זי פָּן טַרְקִינְמָאָל קִין בַּיְּזִין געהעהן, ווער רעדט שוֹן אַבִּיטְשָׁה. אַוי, גַּוּוֹאָל, סְאיַי דְּאַךְ מִין בְּרוּדָע פערדעל, מײַן אַוְיְנְדִּיעָוּוּרְטָעָן קליאטשע! סע זיצט אַוְיָפָּא אַירְהָע עפעס אַפְּרַעְטָדָעָר נֵי, שלאָגָט זי מְפַתְּחָצָה, שינְרָטָפָן אַיְהָרָדְיָה פָּעָל, זיך זאָל לוּזְעָן, שְׁפִּרְגְּנָעָן! דאס פערדעל, גַּבְעָךְ, וויל ניט, סע הַרְוּשָׁעַט מיט אַברָנוּ, סע געהאט זיך אַנְהַזְּפָּאַרְזִיסְפָּאַדְרָעָן בְּרוּקְעָוָעָט אַנְהַזְּפָּאַדְרָעָן זיך דיבָּאָס דאס ערְשָׁבָעָמָל אַין זוּי לעבען. צוּוַּשְׁעָן דִּי פִּים פְּלָאָגְטָעָט זיך בַּיְּאָהָם מִין צִעְנָן, מִין פְּשָׂרְעָה בְּהָמָה, וואָס מְהָאָט זי צוֹנְעָבְנוּדָעָן צו אַירָם מיט אַעְמָרִיךְ פָּאַר דִּי העֲנָעָר. וואָס טהוֹת אַיְוד, אַז עַד דָּעָר זעהט אֹזֶא מְעָה? שְׁרִיטָעָר, מְאַכְּטָעָר קוּלוֹת. ווי נאָר אַיך האָפָּנָה נְעָזָעָט אַטְוּיל, האָפָּעָן זיך בעוּיוּעָן דִּי לִיְּטָה, בָּאָרוּסָעָה, ווילְדוּעָה, מיט אַפְּיָפָעָן אַונְגַּשְׁעָרִי, סְאיַי מִיךְ בְּעַפְּאָעָן פָּן אלע זוּיטָעָן, גַּעַלְאָפְּטָט, גַּעַרְגָּעָט, גַּעַטְמִיתָהָט, בַּיְּאָיך בַּין אַוְמְגַעְפָּאַלְעָן אַונְגַּבְּלִיבָּעָן שְׁטָיל. אַז אַיך האָפָּנָה גַּעַפְּיִנְתָּן דִּי אַיְגָעָן, אַיז שִׁין גַּעַוּעָן גַּרְוִיסְרָט מָאָגָּא. אַיך לְיַעַג אַצְּעָטוּמָלְטָעָר, אַצְּעָטוּמָלְטָעָר. סע טהוֹת מִיר ווִינְגָה יַעֲדָר אַבָּר, אַונְגַּז ווִוְיס ניט אַוְיָפָּא קְלָאָךְ, ווֹאוֹ בִּין אַיך. בִּסְלָעְבוֹוִיָּז קָומ אַיך זַי זַיך אַז אַיך דערזעה, אַז אַיך לְיַעַג אַין שְׁטָאָל, אַוְיָפָּא קְוָפָעָ שְׁמָרְיוֹ! אַיך טָהוֹר אַקְוֹק דָּוֹרָךְ אַשְׁפָּאַלְטָה אַינְדְּרוּסָעָן אַרְוִים, אַונְגַּע ווּעָרָט אַין טַרְפָּעָט יַעֲדָר אַבָּר. דָּעָר גַּאנְצָעָר הוּאָפָּא פָּול מיט צְעַבְּרָאַכְּבָּעָנָעָ פְּלִים, צְעַרְסָעָנָעָ, צְעַפְּלִיקָטָעָ בְּגַדִּים, שְׁמָאָטָעָם אַונְטְּרָאַנְטָעָם אַגְּנוּוֹאָר. פָּעָן אַיְנָם אַיְבָּרָעָן אַנְדָּרָעָן: פֻּעְדָּעָן, קָאַלְדָּרָעָם, בָּאַוּוּל, צְעַרְסָעָנָעָ

ל'יליכער, אויפגעטערטענע קישענע ; שטורי און בינטליך האלץ און רומיל-ספרים, אינאיינעם מיט צעבראכעגען טעפ, צעהאקטע מעבעל, צעקלאפעטעה גלווער און צלערליי אנדרער זאגען פונ'ם בעלההטשקייט : איבערבעטעהן, בענקליך, צעברעקעלטער רעדער פון'ם ביידעל, שערבליך, קאלץ, אש, איבערגעטמעישט מיט דער טנעקוואניע פון די ווינר ; אינמייטען דערינען א פעסעל געזיערטע אונגרקעס מיט א פעקעל תחינות פון שרה בת טובים, א צעשפאלטעהן מולטער מיט א געלעכערטער מאקרעטה, א לאקשען-ברעט מיט בינטליך ציציה און איבערגעטאָקע דצויות, א זיפ, א דרעשטער, א קעמעל, א קאָרֶב, א בעוים אינמייטען. אַנְיַאָבְּרָקְעָדְרָעִיןְשׂ, מְשֻׁתִּינְשׂ גַּעֲזָנְטָןְ, א בְּהַלְּהָ, אַחֲרֵבָןְ, וַיְ נַאֲךְ אַרְדְּ-צִיטְעָרְנִישׂ אַדְרָעָרְ נַאֲךְ אַשְּׁרָהְ ; אַרְוֹם אַזְּנִיתְ הַעֲרָ אַרְקְיָוָתְ, גַּעֲזָיָלְדָעָןְ, מְמַשְׁסַעְ לְעַכְעָרָטְ דָעָטְ כְּחָ. אַזְּנִיתְ דָעָרְ לְפָטָעָןְ פְּלִיהָעָןְ פְּעַדְרָעָעָןְ, שְׁטִיקְלְעָךְ שְׁמוֹתְ, בְּלַעַלְעָךְ פָּוָןְ סְפָרִיםְ, סְעַ שְׁמַעְקָטְ עַפְיםְ וְעַהְרָ שְׁאָרָףְ, סְעַ יְעַצְטָ אַזְּנִיתְ דָעָרְ נַאֲזְנִי אַפְּסָםְ קְרִוְנְעָרְ רִיחְ . אַזְּנִיתְ שְׁרִי — קְרִינְגְּרָהְדָעָטְ נִיטְ, אַזְּנִיתְ רִופְ — מַעְ עַנְמְפָעָרָטְ בְּמִירְ נִיטְ אָפְ . אַזְּנִיתְ הַאֲבָדְ דְעַרְעָהָעָןְ, מַעְ קְוָמְטָ מִירְ נִיטְ צְוָהָיָהְ, הַאֲבָדְ אַזְּנִיתְ זְזָדְ אַנְגְּנָעָטָןְ אַבְחָ אַזְּנִיתְ הַאֲבָדְ גַּעֲפְרָוְכְטְ אַלְיָזְןְ אַוְיְשָׁתְעָהָןְ. לְאַמְּדָקְ זְזָדְ חָאַטְשְׁ דְעַרְשְׁלָעְפָעָןְ אַינְדְּרוּסְעָןְ, הַאֲבָדְ אַזְּנִיתְ גַּעֲטָרָאָכְטְ, אַפְּשָׁרְ וְעַלְ אַזְּנִיתְ גַּעֲזָיָאָיְרְ וְוַעֲדָעְןְ, וּוֹאָסְ אַזְּנִיתְ דָאָסְ פָּאָרְ אַמְּשָׁהָ . אַזְּנִיתְ הַאֲבָדְ זְזָדְ גַּעֲנָעָפָעָןְ אַבְוָגְ-אָןְ צְרוּקְ אַזְּנִיתְ בִּיןְ וְוַיְעָדָרְ אַוְמְנָעָפָלָעָןְ אַזְּנִיתְ גַּעֲבְלִיפָעָןְ אַפְּעַרְשְׁמָאָכְטָעָרְ.

אַשְׁטִיקְ צְיוּטְ בְּנִיןְ אַרְקְעָנְעָןְ קְרָאנְקְ, גַּעֲוָעָןְ אַוְיְסָרְ זִיךְ, מְמַשְׁ עַיטְ בַּיְ דַּיְ גַּעֲזָאָקָעָןְ. אַזְּנִיתְ הַאֲבָדְ גַּעֲזָהָעָןְ אַנְיַאָבְּרָקְעָדְרָעִיןְשׂ וְעוּלָטְ : קְאַפְּיְרָעְ דִּינִיםְ, פְּרִיקְרָעְ מְנִינִיםְ, מְאַדְגָעְ וְוַאֲנְדְרָבְאָאוּ שְׁטָרָאָפָעָןְ, אַלְיָזְןְ עַפְעָם אַזְּנִיתְ מְשִׁנְהָדִינְגְ שְׁרַעְקְלִיכְעָןְ מְעַשְׁיָםְ, וּוֹאָסְ סְעַ לְעַנְטָןְ זְזָדְ גַּעֲזָיְטָ אַזְּנִיתְ אַזְּנִיתְ מַחְ . אַזְּנִיתְ סְאַזְןְ גַּעֲקְוָמָעָןְ דַּיְ צִיְטָ, וּוֹאָסְ אַזְּנִיתְ הַאֲבָדְ שְׁוִיןְ גַּעַןְ דָאָרָפְטָ אַזְּנִיתְ פָּוָןְ דָאָרָטָעָןְ, הַאֲטָטָטָעָןְ מִירְ גַּעֲנָבָעָןְ אַשְׁנָעָלְ אַבְעָרְ דַיְ לְפָעָןְ אַזְּנִיתְ הַאֲטָטָטָעָןְ מִירְ בְּעַשְׂוָאָיְרָעָןְ, אַזְּנִיתְ זְאַלְ נִיטְ מְגַלְהָ זִיןְ אַזְּנִיתְ דָעָםְ זְוּעָטְ קִיְיָןְ זְאַקְ פָּוָןְ דָעָםְ, וּוֹאָסְ אַזְּנִיתְ הַאֲבָדְ דָאָרָטְ גַּעַהְרִיטָ אַזְּנִיתְ גַּעֲוָהָעָןְ . דְעַרְבָּעָרְ אַזְּנִיתְ הַאֲבָדְ גַּטְמָעָןְ — שְׁוַיְצָעָןְ אַזְּנִיתְ בְּרִדוּעָןְ, אַטְיְיְעָרָעָןְ — הַאֲבָדְ אַזְּנִיתְ גַּעַמְאָכְטָ אַזְּנִיתְ אַזְּנִיתְ שְׁוַיְגָןְ, גַּעֲוָאָנָקָעָןְ מִיטְ דַיְ אַזְּנִיתְ אַזְּנִיתְ גַּעַשְׁטָאָמָעָלָטְ אַזְּנִיתְ, וּוֹאָסְ פְּסָדְרָ גַּעַיְפָצְטָ, גַּעֲוָאָנָקָעָןְ מִיטְ דַיְ אַזְּנִיתְ אַזְּנִיתְ גַּעַשְׁטָאָמָעָלָטְ אַזְּנִיתְ, וּוֹאָסְ קְרִינְגְּרָהְ אַזְּנִיתְ נִיטְ גַּעַקְעָנְטָמְעָהָןְ . — רַעַדְתָ וְעַרְטָרָ, רַבְ מְנַדְעָלָעָןְ, זִימָט אַזְּנִיתְ אַזְּנִיתְ גַּעַקְעָנְטָמְעָהָןְ ! בַּיְ וְוַאֲנִעָןְ אַזְּנִיתְ דַיְ שְׁיָעָרְ לְיַעַנְעָןְ וַיְ אַנוֹלָםְ ! — הַאֲבָדָעָןְ סְמִידָ גַּעַטְוָנְטָרָטָ אַזְּנִיתְ גַּעַמְוָרָטָ דַיְ, וּוֹאָסְ וְעַנְעָןְ מִירְ גַּעַקְוָמָעָןְ טְבָקְ חֹולָהָ

אין. איך האב אבער אלע געויפצט, גענלאגט מיט דיאוינען און — נישען קיין לשון. געונד זאלען זיין מײַנע בני בית און מײַנע גוטע פרײַנד, וואָס האָבען אויף מיר אַכְטּוֹנָגָן געגעבען. בשעת איך בין געויען קראָאנָק. זיין האָבען דאס דערפֿהָלֶט מײַן וועהטהָגָן, זיין האָבען געוועהָעָן, אָז איך בין שטאָראָק צעטראָגָעָן, צעטומעלְט אַין האָלֶט אַין זויפְּצָעָן. האָבען זיין געסטאָרטעט מיר גְּרִינְגֶּר מְאַכְּעָן דאס הָאָרֶץ, גְּטָרְדִּיטְמָךְ, דערצעָהָלֶט מיר ווענְגֶּר, זיין סָאוּן גְּעוּהָעָן באָמָת, גְּעוּהָעָן נִיתְמְאַכְּעָן פָּוּן דָּרָעָבָעָה קִין וועיַּעַן.

וואָס אַיִּז גְּעוּהָעָן ? עַט, גְּאַרְנִיט. גְּנִיבָּם האָבען זיך צו אַנוּ פֵּרָס קְּלִיבָּעָן. אָז איך האָב דְּעַמְּלָט דְּרַעְוָהָעָן דָּעַם רַיְּטָעָר אוֹפְּפָזְן פָּעָרָד אָז האָב גְּעַמְּאָכְט אַגְּוַיְּאָלָּד, זְעַנְעַן זיך צְוִינְפְּגָלָעָפָעָן דַּי שְׁבָנִים, וואָס זְעַנְעַן אַיִּיךְ גְּעוּהָעָט אַוְּפְּנַעַשְׁתָּאָגָעָן צוֹסְלָחוֹת. צְוַיְּוִי פָּוּן דַּי גְּנִיבָּם זְעַנְעַן אַנְטָלָּה, פָּעָן מְיטָן פָּעָרָד אָז מִיטָּדָר צַיְּגָן, דַּי אַבְּעָרְגָּעָן הָאָטָט מִינָּעָ פְּרִיְּנָד, אַקְּרָאָט זְיַצְעַן אַיִּצְטָא אַין טְוָרָמָע. אַזְוִי האָבען דְּרַעְצָהָלֶט מִינָּעָ פְּרִיְּנָד, דְּרַעְצָהָלֶט וְיַדְמָעָן דָּאָמָעָן גְּעוּהָעָן פָּוּן דַּי מִיטָּדָר. אָז האָב אַבְּעָר גְּעַקְּוֹטָט אַוְּפָה זְיַי אָז גְּעוּהָעָן, אָז זְיַיְּרָעָר פְּנִימָעָר זְעַנְעַן אַיְּסְגָּעָרָאָט, דַּי בָּאָקָעָן אַיְּנְגָּעָפָאָלָעָן, דַּי לִיְּפָעָן וּוֹיסָם, דַּי אַיְּגָעָן רְוִוָּת, דַּרְקָקְיָה פְּינְסָטָעָר, וּוֹיסָטָן, זְיַי זְעַנְעַן גְּעוּהָעָן צְעַבְּרָאָכָעָן, אַיְּסְגָּעָמְוֹתְשָׁעָט, קְרָאָנָק זְיַי אַלְעָן קְרָאָנָק, קְוִים זיך גְּעוּהָעָטָעָן אַיִּיף דַּי פִּים, מְהָאָטָט גְּעוּהָעָן אָז זְיַי, אָז זְיַי זְעַנְעַן אַיְּסְגָּעָמְוֹתְשָׁעָט אַנְשָׁעָרָעָט טָעָג, בִּיטְעָרָעָר צְרוֹת, גְּעַפְּאָכָט אַלְאָגָעָן צַיִּים. אָיִ, בְּרִידָעָר, דְּרַעְצָהָלֶט וּשְׁעָ, וואָס אַיִּז דָּא גְּעוּהָעָן ? — האָב איך זיך בְּיַי זְיַי גְּעַבְּעָטָעָן. זְיַי האָבען זיך אַבְּעָר גְּעַמְּאָכְט נִיטָּוּסְעָנְדִּין, בְּעהָאָלְטָעָן טִיְּעָפָ אַין הָאָרֶצָּעָן דַּי צְרוֹת מִיטָּדָר וְעוֹהָתָאָגָעָן, כְּרִי זְיַי זְאָלָעָן מִיר נִיטָּאָנָן קִין יְסָרִים. זְיַי האָבען מִיר אלע אַיְּגָעָרְדָעָט מִיטָּדָר אַלְמִיכְּלָעָן אָז מִיטָּדָר וּוּרְטָעָר, אָז איך זְאָלָעָן רְוּחָנָן. דַּי גְּנִיבָּה וּוּטָמָעָן, אָס יְרִצָּתָה חַשָּׁם, בְּלִי סְפָק גְּעַפְּנִינָעָן, אָן דַּי גְּנִיבָּים, אָז מַעַּה הָאָטָט זְיַי שְׁוִין גְּעַחְאָפָט, זְעַלְעַן זְיַי מְכַהְמָא בְּעַקְוּבָן וּוּרְעָרָעָרָעָר אַוְּסְקוּמְעָנִישׁ. דַּרְעָרְקָר אַיִּז, איך זְאָל זְיַי נִיטָּנְעָמָעָן צָום הָאָרֶצָּעָן, זְיַי פְּעַרְלָאָקָעָן אַיִּיפָּן אַיְּבָעָרְשָׁעָנְעָפָ הַילְּקָפָ. עָר אַיִּז אַטְאָטָעָ. זְיַי אַיִּז פְּכוֹקָה שְׁטָעָהָת : הָנָה לֹא יְנוּם וְלֹא יְשִׁין... שְׁוּעָר זְיַי קוּקָעָן אַיִּוף דַּי טְרַעְרָעָן פָּנָן אַנְאָוְמְגָלְקְלָבָעָן, בשעת עָר בְּעֻוּיְנָט זְיַי בִּיטְעָר מְולָא ; אַבְּעָר נָאָךְ שְׁוּעָרְעָר אַיִּז זְיַי זְיַי וְעוֹהָן אַפְּרָעָה. אַוְּמְעָרְתָּעָן, דְּרַעְשָׁלָאָגְּעָנָעָם מְעַנְשָׁעָן, וואָס דאס הָאָרֶץ טְרוֹתָה אַיהֲם וּוּהָ, דַּי נְשָׁמָה וּוּיְנָט אַין דָּרָעָר שְׁטִיל — אַין דָּס פְּנִים לְאַכְּט ! אַצְעַוְועַהְטָאָגָט הָאָרֶץ אַין אַפְּרָהְלִיךְ פְּנִים — דאס אַיִּז אַזְאָ שְׁרַעְקְלִיבָּרְעָזְוָן, אַזְאָ מְוָאָרָאָ.

דינע פאר, ווי א שטיינער א טויטע בלה אינטער א שווארצער חופה אויפערז
ביה-הקרבות. אפלו א שטינערען האָרֶץ קען צענאנגען ווערטען קוקענדיג...
או יוּרַעַן ווֹיְנַעַן בֵּי דִי קִינְטוֹת אָום הַשְׁעָה באָכָא אַרְטְּ דָּאָס מִיךְ נִיט אָזִי,
וַיְיַזְרַעַן ווֹיְנַעַן "אַקְרָמוֹת" אָום שְׁבִּיעָה. לעבערג, האָפְּעַדְגִּין זַיְנַעַן
זַיְדַּמְּאַלְטַן; די פֿרְעַהֲלִיכְעַד שְׁרִיה זַאַנְטַן וַיְיַצְא אַלְעַבְעַן פֿון כְּבָוד אָזָן
גַּדוֹלָה, נַחַת אָזָן פֿרְעַנְגְּנִינְעַן, רַופְטַן וַיְיַצְא דָּעַרְעַפְטַר סֻוְּדָה פֿוֹנְסִים
לוּוִיתַן; זַיְזַעַן שְׁוִין, וַיְיַזְעַן אַרְזָם דִי מִישְׁעַן, וַיְיַזְרַעַן
עַפְעַן אָזָן טְרִינְקַעַן אָזָן טְהַוּן זַיְזַעַן וַיְיַזְרַעַן עַפְרִינְגַּעַן
זַיְמַט לַיְעַבְשַׁאְפַט אָזָן דָּרָךְ אָרֶץ, נַעַמְעַן אָוִים נַאֲךְ זַיְעַרְעַן אַלְמִיכְעַל,
זַיְעַרְעַס אַגְּוַת וַיְאַרְטַן, — אָזָן וּוֹעַן? בְּשַׁעַת אַלְיַין זַעַנְעַן זַיְזַעַט וַיְיַזְעַט אָזָן עַלְעַד,
גַּעַיְאַגְּט אָזָן גַּעַפְּלַאְגְּט, אַלְעַזְעַבְעַן זַיְפִּינְדַּר, אַלְעַזְעַנְעַן זַיְזַבְּהַא אָזָן
וּזְעַרְעַע וַיְיַזְלַהְעַט אַיְזַק וַיְיַזְלַהְעַט גַּעַוְוַעַן גַּעַוְעַסְעַן
טִיט דִי אַבְלִי זַיְן בֵּי דִי טִיכְעַן פֿין בְּבָל, וַיְאַלְטַ אַיְזַק דָּזָקָא אַרְאַבְגַּעַן
רַיְעַן אַהֲרֹפְעַ פֿון דִי וּזְעַרְבָּעַס דָּאַרְטַעַן אָזָן זַיְאַט גַּעַוְנוֹגַעַן אַגְּנוֹזְעַרְעַ
בְּעַרְיַידְגַּעַר אַמְּאַרְגַּעַן לְעַד, אַפְּרַעְלִיחַק לִיעַד אַגְּנַעְאַפְט מִיטַּרְהַה שְׁחוֹרָה;
דָּאָס לִיעַד וַיְאַלְטַ אַרְיַין, וַיְיַזְעַט, אָזָן זַיְעַרְעַנְשַׁמְּה, סַע וַיְאַלְטַ דָּוְרְכְּגַעַנוֹמְעַן
זַיְעַרְעַס, דָּוְרְכְּגַעַשְׁטַאְגַּעַן עַם, וַיְיַזְעַט שְׁאַרְפְּעַ שְׁפִוְעַן, טִיט שְׁרַעְקַלְיַה
בָּעַרְחַתְהָ. אַיְזַק וַיְאַלְטַ גַּעַוְנוֹגַעַן אָזָן גַּעַשְׁפִּיעַלְטַ, גַּעַשְׁפִּיעַלְטַ אָזָן גַּעַוְנוֹגַעַן,
אָזָן זַיְזַעַט וַיְאַלְטַעַן גַּעַשְׁמַאְגַּט, וַיְיַזְרַעַט, בֵּי זַיְזַעַט וַיְאַלְטַעַן זַיְאַלְיַין אַגְּנוֹגַעַן
חַאְפַט אָזָן צַעְשַׁטְוִיסְטַן אָזָן שְׁטַיְן!?

אַיְזַק וַיְאַבְּגַעַן דִי בְּנֵי בֵּית מִינְעַן, וַיְיַזְעַט אַהֲלַטְעַן אַיְזַן זַיְעַרְעַע
וּזְעַתְּגַעַן אָזָן סְטַאְרַעַן זַיְרַעְלַעַן זַיְלִיעַבְמַוְרַר, דָּאַבְּגַעַט זַיְזַעַט אַיְזַעְנַעַן.
דָּרְעַתְהָ מִוְּטַן פֿנִים זַיְזַעַט וַיְאַנְדַּד — אָזָן גַּעַוְוִינְטַן... .

אַגְּנוֹזְעַר האָפְּנַוְגָּן אַיְזַעְנַט מִיטַּמְקָדִים גַּעַוְיַיְאַרְעַן: מִידְאַט אָזָן צְוִירַיק נִיט
אַגְּנוֹזְעַר האָפְּנַוְגָּן פֿון דָעַם, וּוֹאָס מִידְאַט בֵּי אָזָן גַּעַוְגַּבְעַט! סְאיַזְנַאְזַן
אַנְס, וּוֹאָס סְאיַזְנַאְזַן אָגְּנוֹזְעַנְגַּנְעַן גַּלְאַט, וּוֹאָס מִידְאַט נַאֲךְ אָזָן גַּנְטַן
רוּפְעַן צִים מַשְׁפַּט. אַזְוֵי הַאֲטַט אָזָן גַּעַנְעַבְעַן זַיְזַעַט פֿרְעַשְׁתְּהַרְעַן אַיְינְגַעַר פֿון
די בְּעַוְאַסְטַע אַדְיוֹאַקְאַטְעַ. אָזָן דָעַר שְׁכָל אַיְזַקְיַהְמַבְּרַע, אָזָן עַר
אַיְזַעְבַּט. וַיְאַרְזַומְט וַיְזַעַן בְּעַשְׁטַרְאַפְטַט מַעַן דָעַן אַגְּנַב אָזָן וַיְזַעַן קַעְרַהַט
מַעַן אָס דִי גַּנְבָה דָעַם בְּעַלְ-הַבְּפִוְתָה אַיְהַרְעַן? — בְּשַׁעַת סְאיַזְנַאְזַן פְּמַהְנוֹן,
דָעַר גַּנְבָה פְּיַהְרַט זַיְרַעְלַעַן וַיְיַזְעַט, ה. ה. עַר תְּהַוּת אַבְדָּאַס שְׁטַקְעַל אַרְבִּיאַט
יעַזְילְעַרְהִיאַט, אָזָן דָעַר פֿינְסְטַעַר, קַיְוַינְגַעַר זַאֲלַנְטַזְעַן. דָעַמְאַלְטַן אַיְזַק
אַיְזַק אַיְזַק דָאָס מַשְׁפַּט אָזָן אַפְּסַק, אַבְּגַעַט וַיְיַזְעַט דָעַר דִין אָזָן מַעַט מַהְרַת
די אַרְבִּיאַט פֿרְאנְק אָזָן פְּרִי, אַגְּנִימְטַעַן הַעַלְעַן טָאגְ, אָזָן שְׁלַאֲגַט אַוְטַ

די פענטער אין מעטהות זיך לאו איבער די נאסען מיט העק און מיט דריוקעס און מע בעלאגערט די שטאדט, ווי די סאלראטען, או דאס דאס שוין אַטֵין מלחהה. הייסט עט, או מײַן ציען אַטֵין פערד האט מען גענימען אין פלען בשעת מלחהה. הקיזור, וואס זאל איך לאנג בריען: מיר האבען געבענטט גומל, וואס טיר זענען אָברגעטען מיט דער ציען אַטֵין מיט דעם פערד: זאלען זיין אַטֵּשען, דיענע פורה.

איך האכ אָבִיסֶל מCKER געווין די פרטט פון דער מעשה, ווארטום פֿ. אַט ווענין דעם שין געשריעבען באַריכוֹת אַין די קינוט, וואס אַיינער פֿון אַונזערע נײַע פֿאָעטַען-קָלָאנַטַעַטַרַם האט מוחבר געווין לְכֻבּוֹד קָאָבְּצָאָסָקְ.

אַידָר דָּאָרָפֶט וּוּסָעָן, או הַיְנִטְמַגּוּ בִּטְעָרָע יְהָדָעָן, וּוּן סֻעְ שְׁטַעַהָעָן אַיְnf אַנוֹ אַיְnf אַזְוִי פִּיעָל מַזְקִים אַן בִּיוּז מַחְבָּלִים, וּזְקַבְּעָן, קִיּוֹן עַזְרָעָא אַין דַּי יְדִישׁ צִוְּתִינְגָּעָן נְיַע שְׁרִיבָעָרָם, וּזְשְׁוּמְלָעָךְ נַאֲךְ אַרְעָנָעָן. אַזְוִי אַיְזָעָר פֿאָעַטַען אַין שְׁרִיבָעָרָם, דָּרְשָׁנִים אַן שְׁהָדָלִים, אַט אַשְׁטִינְגָּעָר זְנוּדָעָר פֿאָעַטַען אַין שְׁרִיבָעָרָם, דָּרְשָׁנִים אַן שְׁהָדָלִים, אַט אַיְזָעָר זְנוּדָעָר פֿאָלָטָע, בָּאָלָר וּזְסֻעְ צָעָנָהָט דָּעָר שְׂנִי, בָּעַוַּיְיָוּן זְיךָ אַין אַידָר זְיךָ אַבְּלָאָטָע, וּוּלְבָעָ קָוְיָקָעָן דָּאָרָטָן, פֿאָרִיכְטָעָן בַּיְ וּנְגָעָם מַקְוָן עַטְלָכָעָ אַבְּעָן, אַט וּלְיָאָר, אַגְבָּ אַוְרָהָא, פֿאָרִיכְטָעָן בַּיְ וּנְגָעָם מַקְוָן עַטְלָכָעָ אַבְּעָן, זְוָאָס עָרָהָט גַּעַשְׁרִיעָבָעָן נִיט אַבָּתָה. עַס האט זְיךָ בַּיְ אַהֲם, פֿאָרְשָׁעָהָט אַירָר בַּיְ זְיךָ, אַזְוִי צְעַלְאָקָרֶטָן דָּרְמָלְזָה, אַזְוִי עָרָהָט אַרְיִינְגְּנָעֶרְקָט אַין דָעַת עַפְישׁ, וּוּעָרָעָן זְיךָ אַנְטָשָׁוֹנָעָן אַין סֻעְ בְּלִיבְטָפְן זְיךָ נִיט קִין זְכָרָ.

אַט וּלְיָאָר, אַגְבָּ אַוְרָהָא, פֿאָרִיכְטָעָן בַּיְ וּנְגָעָם מַקְוָן עַטְלָכָעָ אַבְּעָן, זְוָאָס עָרָהָט גַּעַשְׁרִיעָבָעָן נִיט אַבָּתָה. עַס האט זְיךָ בַּיְ אַהֲם, פֿאָרְשָׁעָהָט אַירָר בַּיְ זְיךָ, אַזְוִי צְעַלְאָקָרֶטָן דָּרְמָלְזָה, אַזְוִי עָרָהָט אַרְיִינְגְּנָעֶרְקָט אַין דָעַת קִינה אַוְיָנָע מִנְיָע וּוּרְטָעָרָה: הַוִּי, וּוּהַגְּנָעָרְעָנָעָן, טְוִוָּוּנְדָרְעָרָה זְהִיָּר וּזְעַנְעָן גַּעַוְאָרָעָן וּוּסָט אַינְסָטָן טָאָגָפְן שְׁמָרָאָף, צְחַנְדָלִיבָעָ פֿיְזִינְטָעָר יְרוּן האבען פֿעַלְיוּדָעָן וּוּירָעָשָׂרָהָט, בְּעַשְׁנָעָן דָּרְצָוִי גַּעַגְעָע אַזְוִי זְיִיד אַונְ פֿרְעָכְטִינְגָעָ פָּאָל אַצְעָן גַּעַהְעָן אַרְוָם אַזְוִי קִיְיד, הַוְנָגְנָעָרָעָן אַון דָּאָרָשְׁטִינְגָעָ וּוּאַיְגָרָעָן זְיךָ זְיךָ אַיְן אַלְעָ גַּעַסְעָן אַיְן אַגְּוֹן וּוּ. אַיְן אַמְתָּחָן אַיְזָעָן קִיְבָצָאָנָקָט אַלְיָזָעָן אַיְזָעָן זְרָוִיָּסָמָס, אַיְן וּוּעָן סֻעְ זְאָלָנִיט זְיִינְ קִיּוֹן אַיסְרָאָר זְוּ צְעַלְלָעָן אַגְּנוּרָעָר יְרוּן, זְוָאָלָט איך אַיְבָרְגָעָצְעָהָט אַלְעָ קָאָבְצָאָנָקָטָר אַיְן אַזְוִי פֿעַילָל צְעַגְעָרָעָט אַשְׁמִינְגָעָר בַּיְ אַיְודָעָן אַקְרָעָטָר אַדְרָעָן, וּוּפֿעַילָל כְּעַרְגְּנָעָר וּוּרְמָעָם. זְנַט קָאָבְצָאָנָקָט שְׁטָעהָת, אוֹ דָאָרָעָן קִיּוֹן, פֿרְעָמָנִינְגָעָ אַיְאָזְעָן, נִיט גַּעַוְוָעָן, אַפְּיָלוּ קִיּוֹן גַּרְוִוָסָהָר אַיְקָנָסָט, אַחֲזָעָן דָעַם שְׁעָנָק אַינְטָעָן מָאָרָק — אַגְּדָעָרָגָע גַּעַמְיָעָטָר דִּירָה, וּזְיַי אַפְּעָלָרָ.

קערעתשטע. און אויב דאס דוב יידען, בפרט נאך אין די קלינע שטערט. לעך, זענען, פירען, גרויסע קבזנים, זענען די קאכצאנסקער נאך גרען. פערען סָלְפִּנִּים, טאקי מתש ענים ואבונים, ווער רעדט שיין פון "עשירות"? צע טרעפט זעהר אַפֶּט, אָז מעהט אַפְּלוֹ ניט זאָס צו פערוואָזען, כדי צו קויפען מעעל אויף שבת' רינגר חלה. נאָר זאָס מזיג אַיך פַּיְלָעַ בְּרִיאָען? בְּרִיאָען אַיך זאלט האָבען אַהֲשָׁה, זאָס קאכצאנסק אָז, זעל אָך אַיך גָּאָר זאגען, אָז אַיך, מענדעלע, אַיעֵר אַלְטָעַר בעקאנטער, בין זאָרט פערעכענט פָּאָר אַיִּינָסְפִּן די פֻּרְמָעָנְגִּילְכָּעַ בְּעַלְיְ-בָּתִים, זאָס האָבען פרנסה בשפהו! אָז זאָס פָּאָר אַפְּרָנְסָה אַיך האָב, פערשפָּאָר אַיך אַיך זאָך דערצעהָרְעָן, אַיהֲר ווַיִּסְתַּחַם אַלְיָוָן זעהר גָּוֹט, אָז סָע אַיז נִיט פון דָוִיטְסָלִידִים פרנסות, אַפְּלוֹ נִיט די פרנסה פון אַעֲסָק בְּצָרְבִּי צְבוֹר אַרְעָר אַיך גָּבָאי פִּין צְרָקָה, קִוִּים קִוִּים, זאָס זַי קָעַן זַי גְּרִיכָעַן, בעוניותנו הרבים, צַו דָּעַר פרנסה פִּין אַיְוִישָׁען שְׂרִיבָעַר, וועלכער אַרְבִּיאִיט אַין אַרְעָאָקְיָיְץ צַיְעַ... אַיך זאָג דאס נִיט מעָהָר, נאָר בְּרִיאָר אַיך זאלט דערקענען די גְּרִיסָעָמָלָות פִּין אַיְנוֹעָרָע נִיעָפָעָטָעַן. זַי זענען, חַלְילָה, נִיט קִין פרָאָסְטָעַ מעָנְשָׁעַן, נִיט זַי אַלְעַ גְּנוּוּהָגְּלָאָכָּעַ בְּרוֹאוֹאִים, זאָס זַי דָּרְהָעָן זַי אַדְרָום אוֹף אַנוֹעָר זַיְנָגָעָר וּוּלְטָט. זַי זענען ווַיִּט אַבְּנָשִׁיְדָט פִּין די הַבְּלִי הַעוֹלָם הַהָּוֹה. מִיר וְאוֹיְנָעָן אוֹף דָּעַר עָרָד, זַי פְּלִיהָעָן אַן הַמְּעָל אַרְיָין; מִיר דערצעהָלָעָן דאס, זאָס מִיר זַעַהָעָן, זַי דערצעהָלָעָן סְרוֹב דָּס, זאָס זַי האָבען קִינְמָאָל נִיט גְּנוּהָעָן, זאָס סָאַיז נִיט גְּשָׁטוּגָעָן נִיט גְּעַבְּרוּגָעָן; מִיר דִּיְידָעָן זַי מְעָנְשָׁעָן, פָּרָאָסְטָעַן, יְעַדְרָעָרָעָר קָעַן אַינוֹ פֻּרְשָׁטָהָעָן, זַי זִינְגָּעָן, האָקָעָן מִיְּצָוָת, בְּרָאָקָעָן פִּוְתָּחָם, שִׁיטָּעָן מִיטָּקָעָנְדוּגָעָן וּוּרְטָעָר, בִּינְדָעָן צְוִינִיָּאָפָוּסָקָים, זאָס קְרָעָבָעָן זַי, זַי אַנְאָרְבָּעָם אַין וּוְאָנָד, אָז נִיט יְעַדְרָעָר אַיז זַוְּהָא צַוְּרָשָׁתָהָעָן, זאָס זַי מִינָּעָן.

אָז יְעַנְעַנְעָן אַיז קאכצאנסק פָּאָר אֹז יְדָעָן וּוּ אָרָךְ גָּעוּזָן דָּס אַיְנָגָעָן, זאָס אַקְעַמְפָעָ אַיְנְמִיטָעָן יִסְפְּט אַהֲשָׁה, זאָס סָאַיז אַיהֲתָן אַוְנְטָעַרְגָּעָנְגָעָן די שִׁיפָּ. דאס פָּעַרְדָּעַל האָט מָעָן, בְּרוֹקָה השם, פָּעַרְנָטָעָן אַין פָּלָעָן, אָז נִיט גָּעוּזָן, וּוּרְטָסְאָל מִיר פִּיהָרָעָן מִין סְחוֹרָה אַינְכָּר שְׂוִירִישָׁע שְׁטָעָטָט, האָב אַיך זַי נִיט גְּעַקְעַנְטָר דִּיהָרָעָן פִּוְנִים אַרְטָט. קִי נְזָן גְּיִיעָם אַיז גָּעוּזָן, וּוּ זָאנְטָמָעָן דָּס, אַפְּסָפָסָפָס, פָּאָר קִין אַנְדָּרָעָר גָּעָעָס שְׁעַפְט האָב אַיך זַי אָוֹר נִיט גְּעַקְעַנְטָר נְעַמְמָעָן. בְּין אַיך גָּעוּסָעָן אַיך קאכצאנסק אַהֲן אַשְׁטָאָךְ אַרְבָּיִיט. זאָס מְהֻות אַיז? פָּעַרְבָּעַנְטָמָעָן דִּי לְעַדְגָּעָן צִיְּתָאָן בִּיתְ-מָדְרָשָׁה הַינְטָעָן אַויְוּעָן צּוֹוְשָׁעָן אַחֲרָה בְּטָלְנִים,

וואס האלטען אין איין שטומען וועגען פאליטיקע אוין מלחהה. איבער דער מעשה מיט די באסיאקעム האט זיך טיין חברה שטארק געשאפרט דעם מאה, געאטפערט זיך, געדרישנט מיט פונה. די פ שטניזס צוישען זיך, די, וואס וועגען אין לערנען ניט געאנגען וויטער פון אללאט גمرا און מאה, מפארשים, אי דאס אוין דער טרוקענער בלאט גمرا זיך אונגעקומען מיט גרויסע צירות, און איין „זהר“ האבען זיך אידינגעוקט, זיך א האזען איין „בני אדם“, נאר צוליעב דעם, סיאָל זיך פערערעכען ווערען די אַפְּשָׁ געואָנטע בְּלָעַטְלָעַךְ, — די דיאויג פראָסטע ברידער האבען געקקט אויף דער מעשה זעהר פשוט: אַ מענש האט אַ פערד, אַ צייג און אַ קוה, אוין דער שטיינער, אַ סע קומען ביינאָכט גנבים און גנב'עגען זיך אַוועק. אַויב מעחאָפֶט די גנבים בי דער אַרְבִּיטֵיט אַזְּן זיך דערעהן פָּאָר זיך דעם בעל-הנות, האבען זיך אַ ברידה: אַדרער זיך וואָרְפָּעָן אַוְעָקְדָּר אַרְבִּיטֵיט אַזְּן אַנטְלִוְוָעָן, אַדרער זיך הערען דעם בעלהבויות זיך דעם קאָטער אַזְּן טהווען זיך זיערט. אַ ער מאָכָּט אַ געווֹאָלָד, ד.ה. ער ניט זיך אַנְצְּוֹהָרָעָנִישׁ, אַ ער אַרְבִּיטֵיט אַזְּן אַיהם ניט שטארק געפֿעלען, שענקען זיך אַיהם עטְלִיכְעַד קְלָעַפְּעַט אַזְּן קְוָלְאָקָעָם אַזְּן סְטוּמָאָקָעָם, פְּרִי ער זאל שוייגען. דער-פָּוָן מאָכָּט זיך אַמְּלָל, אַ סע ווערט אַ גְּרוֹיסָעָר סְכָּטִיךְ. וועדריג דעם דאָ זונען פְּשָׁט, אַזְּן די מהומה אַזְּן אַונְגָּר שְׂטָעוֹתָעַל נָאָר נִיט קִין יוֹצָא צָנָן הַלְּלָא, סְאָיו אַ גְּעוֹזָהָגְּטִילְבָּעַ זָאָךְ, אַזְּיוֹ אַזְּן דער סְדָר הָעוֹלָם. אַנדערע אַבְּער, די לוֹמְדוֹס מִיט די שְׁאָרְפָּעַ קְעַפְּלָעַךְ, די, וואס וועגען געניט אַזְּן הַסּוֹפּוֹת אַזְּן מַהְרָשָׁא אַזְּן מַהְרָם שִׁיףְ, האבען זיך שטארק פְּרַטְלִיעָפְּט אַזְּן דעם עֲזַן, אַוְפְּגָּעָתָאָן אַכְּקָסְכָּרָות, אַוְסְגָּעָתִיְּשָׁת אַיהם נָאָר אוֹיפְּפָּאָר אַנְדָּרָעָר אַוְפָּן. נָאָךְ זַיְעָר מִינְגָּן אַזְּן אַוְמְגָּעָקָעָן, אַזְּדָס, וואס סְהָאָט זָדָר בַּיְּ אַזְּן גַּעַטְרָאָפָּעָן, אַזְּן יוֹצָא מִן הַלְּלָא, אַזְּן דָּרָפְּפָעַן פְּעַרְעָן. שְׁעַה עַן, וואָרְוָם אַזְּן אַיהם שְׁמַעְקָט זעהר אַסְּסָנוֹת.

דער דָּאַשׁ וּרְאַשׁ אַזְּן דער גְּרַעַטְעָר לְמוֹרָן צוֹוְשָׁעַן דער דיאוֹיגְעָנָר הַוְּנִטְעָרִין-אוּוֹעָן-קְאַמְּפָאָגָן אַזְּן דְּעַמְּלָט גְּעוּוֹן נִימְפָּעָל. נִימְפָּעָל האָט אלְעָזָנִיעַ יְאַהְדָּעָן גְּלַעַבְט אַזְּן קָאַבְצָאָנָסָק, אַזְּן מְקִים גְּעוּוֹן די גִּמְרָא „וְאַתָּה עַנוֹתָה לִיְשָׁרָאֵל“, נָאָר טָאָקִי מִיט אַלְעָזָרְדָּקְוִי עֲנִיות, גְּעוּוֹן, גְּעַבְעָךְ. אַנְבָּן, עַנִּי וְאַבְיָן אַזְּן זַיְעָבָעָן פְּלָאָלָעָם, נָאָר דָּרְפָּאָר זעהר אַהֲזִינָעָר בְּרִיאָה, מְפַשְּׁט פְּלָאָס-פִּיעָר. אַזְּן דָּאָט זיך עַפְעָם אַרְיִינָן-עַנוּמָעָן אַזְּן קָאָפְּ אַרְיִין, סְעַמְעַג זַיְן אַפְּלִי אַחֲן שָׁוָם בְּעוּוֹיְוָן. נְלָאָט אַזְּיוֹ עַל פִּי סְבָרָה, האָט עַר נִיט גְּדֻרוֹת, בַּיְּ ער ווּט נִיט אַיְנָרָעָן יְעָנָם, אַזְּזַיְן סְבָרָה אַזְּן דער רִינְגָר אַמְתָה; דָּעַרְבִּי דָּרָפְּפָעַ ער נִיט האָבעָן קִין שְׁכְלִידְגָעָן טָעָנָות, קִין

ראיות פן דער פֿראקטיקע, — ער האָלט מיט די, ווֹאָס זָאנָען: "ובאותות זה
המטה" — דער בעסטער בעוויזו איזו דער שטעהן, די גורה פן אַ הלמֿיד
חַבְסָ — אַזְוֵי הַיִּם אַיךְ, אַזְוֵי פֿערשְׁטָעה אַיךְ, אַיהֲר מַוְתָּן גַּלוּבָעָן, אַקְוָרָאַט,
וֹיְ דָּאָס אַיז אַהֲלָכָה לְמַשָּׂה מִסְּנִי. טַאַטְעָר קַוְיִינְקָעָלִיט וַיְךְ עַמְּצִיעָר, בְּטַלְעַט
אוֹ אַיהם נִמְפָעָל אַוְיסָ אַלְעַ וַיְנַעַן בְּיוּעַ חִילּוּמִות, טַאַכְט אַיהם גַּלְיִיךְ מִיט
דָּעָר בְּלָאַטָּע, אַן לְאַוטָּן נַאֲטָן אַיְף אַיהם אַרוֹויָּס אַשְׁמָ רַע, אוֹ ער אַיז אַ
כּוֹפֶר בְּעֵירָךְ, ער האָטָּפְנִישׁ דָּעָם בְּלַל יִשְׂרָאֵל. נִמְפָעָל אַיז פָּן די, ווֹאָס
זַיְהַאֲלָבָעָן, אוֹ יְוִרִישְׁקִיט אַיז זַיְהַעַר חַזְקָה: גַּאֲרָ ער אַיז אַיְוד. די
אַבְעָרִיגָען וַיְנַעַן אַוְיִיךְ, מְשִׁתְיִינָם גַּעַזְגָּט, יְרָעָן; ער אַיז דָּעָר הַוְּךְ, דָּעָר
הַמִּצְמָתָן פָּן דָּעָר יְוִרִישְׁקִיט אַמְּהָה, די אַבְעָרִיגָען וַיְנַעַן נַאֲרָ די שָׂאַלְעַבְּץ,
זַיְהַעַן אַהֲפָל. אַן אַז עַמְּצִיעָר האָלָט נִיט אַזְוֵי וַיְהִי, נִמְפָעָל, האָלָט
ער נִיט פָּנִים יְוִרִישְׁקִיט. אַן דָּעָם פְּרַט אַיז טַאַקִּי נִמְפָעָל אַז אַמְּתָעָ ער
יְהִיד, וַיְוַיְלָה אַזְוֵי וַיְהִי ער גַּלוּבָעָן בְּאמִינָה שְׁלָמָה אַלְעַזְיָן יְרָעָן פָּן דָּעָר סָאַרְט.
צְוִילְעָבָד די אַלְעָרְלִי נִמְפָעָל, ווֹאָס זַיְהַאֲלָטָען זַיְהַפְּאַרְזָן אַוְיְבָעַרְשָׁטָעָן
פָּנוֹים שְׁטִיסָעָל, פָּאָר דָּעָר קְרִוִין אַן דָּעָם צִיעַרְגָּנָג פָּן דָּעָר כְּנַסְתָּה יִשְׂרָאֵל,
אוֹ טַאַקִּי בַּיְהִי אַנוֹ דָּאָזְוֵי פֿיעָל קְנָהָא אַונְהָא כְּחַלְקָתָה אַונְהָא רַיְהָ!
פָּעַנְדָּעַן אַונְהָא סָאָזְוֵי פֿערְשְׁוָאוֹנְדָעַן גַּעַזְגָּטָעָן אַונְהָא דָּעָר יְוִרִישְׁקִיט!

אוֹ יְהִיד וַיְהִי נִמְפָעָל האָט וַיְהִי שְׁטָעַנְדָּגָן וַיְהִי עַיְנָעָן חַדְידִים —
חַנִּיפָּחָנִיקָעָם, אַגְּנַעַץ חַבְרָה גַּרְאָבָעָן וַיְנַעַן — צְבֻיעָקָעָם, נִירְעָרִיגָעָן בְּרוֹאַיט,
פְּלִיאָטְקָעָמְאַכְּבָעָר, וַיְאַסְטָהָעָן אַונְטָרָה זְיִירָה תְּנָאָ קְטָאָ, בְּאַמְּקָעָן אַיהם פְּסָדָר
נַאֲזָן, האָקָעָן לִיְגָעָנָם אַונְמַאיְעָן אַן מַחְלָקָתָה, דָּאָס נִיט פָּאָרְזָן לִיעַבְשָׁאַפְּטָמָן
אוֹ אַיהם, נַאֲרָ מַחְמָת זַיְהַאֲבָעָן פְּרָוָא ער וְאֶל אַיְזָה נִיט שְׁטָעָן קִין
פָּעָק אַונְהָא שְׁוּבָעָל, ער וְאֶל וַיְיִתְעַרְגָּחָן די יְאָהָרָעָן מִיט וַיְנַעַן שְׁטָעָבָן
וּוְעַרְטָלָעָךְ. אַגְּבָה מִינְגָּעָן זַיְהָ, אַז דָּוְרָךְ זַיְהָ קָאַטְמָאָנָע וַיְוַלְעָן זַיְהָ אַפְּשָׁר
צְיהָעָן אַשְׁטִיקָעָל חִוְּנָה, פֿערְרִיכָּטָעָן אַפְּיִסְעָל די בְּיִמְעָרָעָ פְּרָנָסָה, אַונְהָא
אַסְמָאָל — פָּאָר וַיְאַסְטָהָן — טַאַקִּי פֿערְזָהָעָן דָּעָם טָעָם פָּן כְּבָוד אַיךְ.
צְוִוְוִישָׁעָן די אַלְעַ נִמְפָעָלָם מִקְרָבָים וַיְנַעַן זַיְהָ, לַעֲמָעָל אַונְהָא קָאַרְפָּעָל,
אַיהם טַאַקִּי גַּעַזְוָעָן אַיְבָרְגָּעָנָעָבָעָן מִיט לַיְבָה אַונְהָא לַעֲבָעָן. די אַיבָּעָן
דִּינְגָּעָה אַהֲבָעָן אַיהם אַבְגָּעָנָעָבָעָן כְּבָוד נַאֲרָ לְפָנִים, אַז אַזְרָעָן פְּלָעָנָט
זַיְהַאֲקָעָן מִשְׁוָנָה הַגָּהָה טָאָן, אַז עַמְּצִיעָר האָט זַיְהָ נִמְפָלָעָן אַגְּנָגְרָוִוָּעָן
אַמְּאָרָעָ; לַעֲמָעָל אַזְנָהָעָל, פֿערְקָעוֹרָתָה, האָבָעָן אַז אַיהם טַאַקִּי גַּעַזְוָעָן
גַּלוּבָעָט, בַּיְהִי אַיז אַוְאָרָט וַיְיִנְסְּמָדָעָן גַּנוּוּן קְדוּשָׁה, חַאֲפָטָה זַיְהַאֲבָעָן עַם נַטָּה
פֿערְשְׁטָאַנָּעָן. גַּנוּוּהַגְּנִיטִיךְ פְּעַזְעָן זַיְהָ קִיקָעָן אַיְף נִמְפָעָלָם מִיט
אַקְרָומָ שְׁטִיבָעָל, וַיְאַסְטָהָן אַז דָּעָם גַּעַלְעָגָעָן אַלְצְדִּינָגָן: אַיְהָזָק,

רחמנות, אי פערוואונדרונג, ווי אינעך רעדט: "וואם זענט איהר איזן-גאנצען וווערט, מה אנו ומה חינו?" וואם איז איעיר חכמה מיט איעיר גאנטגעיש, אומשטיינס געואנט? אנטקענען נימפלען האט איהר אלע א-פויים, ווי פליינען! נימפלען איזה הונדרט מאל גערעט, חאטש מיר פער-שטעהן ניט וואם ער רעדט, און איהר... עט! אירעד מיר האבען גאנך געהרט, וואם איהר ווילט דברען, וויסען מיר, או סאיין בלאטע שביבלאטע!...", ווער סאיין אמבן, איז איהם אזא קוק מיט אזא שמיביכעלע ערנער, ווי אפאטש אין פנים.

— ניין, ניין, איהר ווועט מיר ניט אינריידען! — שרייט נימפלעט איז אמאטפערט — ניט צולעבן פערדעל איז געקמען די צרה אוּף קאָפַּי צאנסק, וואָרום וואָם האט א פערד פאר א ווערדע, אוּ מע זאל צולעבן דעם מאכען אל פון א גאנצער שטאדט, עוקר מן השורש. ניין אַנְעָרֶת מיט יודען? ניין, מסתמא האט מען דאָ טאָקי געמיינט די גאנצע קהלה, דאס פערדעל, פערדשטעהט איהר טיך, איז געווען ניט מעהר ווי אַנְעָרֶת אַוִיסְפִּיר!

— אודאי, דאס פערד איז געווען ניט מעהר ווי אַנְעָרֶת אַוִיסְפִּיר! —
זאנט גאנך קארפעל מיט גרויס פונה.

— מע האט דאָ טאָקי געמיינט די גאנצע קהלה! — שרייט ליעמעל און קוּקְט מיט א גאנז-שמיביכעלע אַרְוָם אַין אַרְוָם.

— אין וואָם האט מען צוֹ דער קהלה? — פרענט אינער פון די פראָטַע בְּרִירָעָר. — אָפְּשָׁר ווועט איהר זענען: קנאָה? אָפְּשָׁר איזן זי גרוּס אַין די אַינְעָן אָנוּגער עֲשָׂרוֹת, אָנוּגער מַיאָאנְטְּקָעָם. אוּ אַך אַין זועה צוֹ מַיְנָע שׂוֹנָאִים. סַאיְ�וַי זיך דאָ אַין וואָם מַקְנָא צוֹ יֵין! אָדְרָבָא, לאָוּ מען טאָקי זעהען, ווי אָוִי מיר מיטשען זיך. קײַן פרונַה אַין, ברוך השם, ניטאָ, דאס טְרָוקְעָן שְׂטִיקְעָל בְּרוּיט קְמַט אַן מיט גְּרִינָע וּוּרָם, מע הענטש פְּסָדָר אַין דער לוּפְטָעָן, מע לעבעט פִּנְסִים וּוּינָר, אַין מע דָּאנְקָעָה דעם רבונו של עולם, אוּ מע קִימְט אַיבָּעָד טָאגָן.

— וואָם, ווי, ניבען אָפְּ דִי חָוִים, וואָלָט בֵּין מִר גְּנִיעָן גְּנִיעָגָג פְּאַר מַיְנָע בְּנֵי בֵּית אִיפְּךָ אַגְּנָעָז וּוּאָךְ, — זַיְפָּצָט אַינְעָר אַנְעָנְגָה יְקָעָר. טער יוד מיט א פְּינְסְטָעָר פְּנִים. — מע לְעַפְתָּעָר ערנער ווי אַהְנָד, רחמנאָ לְאַיִּין, גַּאנְצָע טָעַן קִימְט נִיט קִיְּוָן בְּיסָעָן בְּרוּיט אַין מַיְלָאָרִין. ווי אָוִי האַלְעָטָען מיר זיך גאנך אַוִיפְּךָ דִי פִּים? סַאיְ�וַי טאָקי גְּרוּיסָע נִסְים, מענט אַיהֲר מיר גְּנוּיְבָעָן. אוּ אַך אַין זועה אַין אַלְעָ, וואָם אַיז דאָ צוֹ דִּירְדִּין. מיט אַטְאָפְּ קָאַרְטָאָפְּלִיעָם קִומְט מען אָפְּ פָּנָן ערְבָּשְׁבָּת בֵּין ערְבָּשְׁבָּת,

אי דאס עסט מען עם אויך אין איין ציטערניש, סע קומט אן מיט הרפיה בזונגה, מיט וועהטאָגען, מיט שלעך...

— אפשר ווועט אידער אַנגען — מענהט מיט הייך אַדריטער פשטיין — אָן מאַיּוֹ זיך אין אונז גלאָט נוקס פאָר אַנוּער הקיקות ? נאָט אין הוּטעלן זיך וועגען דען ניט קיין יורען, בני אַברָהָם, יצחק ויעקב ? אַיְינגעַבְוָונְעַן, דערַשְׁלָאנְגְּעַן, דערַשְׁרָאַקְעַן, וואָס ציטערַן אַפְּילוֹ פָּאַרְן קָלְעַנְסְּטָעַן גַּוִּי ? — אָן סִימֵן, — רופט זיך אָן נאָך אַיְינָר, אַהֲלבָעֶר שְׂוֹתָה, אַהֲלבָעֶר לְזִין, אַהֲמָעוֹאַטָּעֶר נְפָשָׁה, וואָס אַלְעַמָּאָכָּעָן פָּזָן אַיהֲם חֹוק, — אָן סִימֵן האָט אַיהֲר . די וואָאנְצָעַן, די שְׁפִינְגָּעַן מִיט די אַבְּערִינְגָּעַן מִיאָסָעַ בְּעַשְׁעַנְיִשְׁעַן, וואָס פְּרוֹכְּפָּעָרָעָן זיך אָן מְעַהֲרָעָן זיך בַּי אַונְז, אָן טִירְרִיהָרָעָן זיך, חַלְהָה, נִיט אָן ; זיך ווּוְגָעָן אַנוּער בְּלָטָה, אָן טִירְרִיהָרָעָן אַפְּילוֹ נִיט אַרְיוֹצְטוֹרִיבָּעָן זיך פָּזָן יוֹוָרָעָרָעָן לְעַבָּעָר, טִיר זַאנְגָּעָן : זַאל זַיך גַּאֲטָה אַגְּנָנְחָמָעָן אַנוּער קְרוּוֹרָעָן . אַיּוֹ שְׁוִין אָלְכָלְפָּנִים דַּי בְּשָׁן די פְּינִינְגָּעָן בְּחוּרִים, די בְּאַרְוּעָסָעָן קָאַמְּנָדָעָן, וואָס טִיר הַאֲבָעָן זיך קִינְמָלָן אָן אַנוּערָעָן אַיְינָרָן נִיט גַּעַזְעָהָעָן אָן קִינְמָלָן נִיט גַּעַהָטָמִיט זַיְינְגָּן מְנֻגָּן וּמְשָׁאָ...

וואָס די חַקְרִינִים, די אַיְבָּרְגָּעָשְׁפִּיצְטָעָן קָעְפְּלִיעָר, הַאֲבָעָן גַּעַנְטְּפָעָרָטָה האָפָּא אַיך שְׁוִין נִיט גַּעַהָרָט . סֻעָּהָאָט טִיר שְׁטָאָרָק פְּעַרְקְּלָעָמָט דַּאס האָרְץ אַוְרָפָּא דַּעַר נְאַנְצָעָר קְעַמְפָּאַיִעָן, סֻעָּהָאָט זיך טִיר גַּעַוְּאָלָט וּוּוְגָעָן אַיּוֹף שְׁיָעָר פִּינְסְּטָרָרָטָול . בֵּין אַיך אַיְוְגַּנְעַצְטָאַגְּנָעָן אָן אַרְיוֹגְּנָגְּנָעָן פָּוְגָּס בּוֹתָה מְרָרָשָׁ מִיט אַעוּדָר גַּעַמִּיט .

גַּעַהָנְדִּיגָּן אָן מַאְרָק, אַפְּרָבִּיטְעָמָעָר, אַפְּעַרְבִּיטְעָמָעָר, גַּעַהָאָרִיךְ, וּוּ נְאַוְרְיָילָעָ דַּעַר גַּרְבָּעָר גַּעַהָטָמִיט אַרְוִוִּים פָּזָן בְּרוֹזָאַבָּא מְשָׁוּלָם=פִּיוּבִּישָׁ-חוֹזָה פִּינְגָּעָם שְׁעַנְקָאָן מִיט אַיהֲם נאָך פִּיעָר נִוִּים : מִיקְטָא אָן חַוְּעַדְעָר די וּוּבָעָר אָן וּלְאָס אָן אַלְקָעָסָעָן, וואָס מְאָכָעָן לְאַפְּצִיעָס אָן קָעְרְבָּלָעָן, אַיך הַיְמִינְשָׁעָן נִוִּים, הַוּשְׁבִּים, וואָס זַיְעָן בְּיִ זַיך אָין דַּעַר הַיִּים . טַלְעַ זַעַנְעַן שְׁפָרָר קִים וואָס זַיְעָן שְׁלָעָפָעָן די פִּים, זַיְעָן דַּרְהָעָן זיך אָהָן אָין אַהֲרָן זַיְעָן זַיְעָן שְׁפָרָעָן מִיאָסָעָן לְיַעַרְלָעָן, הַאֲטָשָׁסָאָה הַיִּנְטָמָעָן נִיט קִין זַגְּטָאָגָן אָן נִיט קִין חָגָא, די אַלְעַמָּאָכָּעָן זַעַנְעַן טַאָקִי פָּזָן אַנוּער שְׁטָאָרט . אָן וּוּיְעָר גַּוְיָאִישָׁעָר קְהָלָה הַאֲלָטָמָעָן זַיְעָפָר לִיְתְּשִׁיעָן, עַהֲרְלָכָעָ, בְּכָבוֹרִיְגָעָעָמָעָן . פְּרָנָסָה הַאֲבָעָן זַיְעָפָרָן, וואָס זַיְעָ אַהֲרָן אַיְתָעָן אָן פְּעַרְקְּוִיפָּעָן דַּאס אַוְיְנָעָרְבִּיטָעָן אַנוּערָעָן יְוִדִּישָׁ . יְעַנְעַץ אַחַלְעַץ בְּמוֹמָגָנִים אָן פִּירָהָרָעָן אַוְעָקָד די סְהָרָה אָן גְּרוֹיְסָעָ שְׁטָעָרָט אַיְבָּרָעָן נְאַנְצָעָן לְאָנָדָר . אַיּוֹפָא אַיז אַיְבָּרָעָן קָאַבְּצָאַגְּסָקָעָר לְאַפְּצִיעָס אָן קָעְרְבָּלָעָן בְּעַקְוּמָעָן אָלְכָלְפָּנִים אַיּוֹפָא דַּעַר וּוּלְטָמָעָן מִיט קִיְּפָטָזָן זַיְעָרָעָן .

צוליעב די יוריישע סוחרים האבן די גויאישע בעל-מלאות שטעהיגן ^א סך ארבייט און פערדיינען נאר גיט שלעכט. אין א נויט, אشتינגר פאל א חנא, אדרער או סע טרעפט זיך א פנער, אדרער, פערקערט, א הוליאפֿ קע, א חתינה, א שמחה, קיטט זוי דער יוריישע סוחר צו הילף, גיט זיך עטליבע קערבלען אויפֿ באָרג, זוי זאלען נאכדעם אַבָּאַרְבִּיטַען. צוליעב דער פרנסה זענען די הינע גיטים שטאָרָק אויפֿגעטַרְגַּען מיט די יודען, פֿיהָרָען נומְ-ברודערשאָפֿט נאָך פֿון קְרָמְנוּס, געהען איינס צום אנדערען צי נאסט און האָלטַען זיך אַנְיַעַצָּה, ווען סע ווערט עפּעַט עגַנְגַּן. גיטים קוּ מען צו אַיּוֹרָעַן אַין שטוב אַרְדֵּין, קְיַעַנְעַן די קִינְדָּרָעַר בְּיִים נָאָמָּעַן, שְׁפִּיעַן לען זיך מיט זוי, טרייבען קְאַטְאַוּעַס, אַין די קִינְדָּרָעַר רְפַעַן זוי, פֿעַט עַרְסִי: פֿעַשְׂעַר מִיקְּטָא! פֿעַטְעַר גָּאוֹרְגִּילְעַד! אַין דִּיְּדָעַן מיט זוי יורייש. אָז אַיּוֹד מאכְתָּחַת חתינה אַקְינְדָּר אַין סע שְׁפִּיעַלְעַן בֵּי אַהֲרָן בְּלֵי זומר, קְוַמְעַן גָּעוּזָהָנְטָלְךָן די, פֿעַטְעַרְסִי אַוְיכָ אַוְיכָ דָּעַר חתינה; אָז דָּעַר עילם האָלט זיך בֵּי די זוֹיטַעַן פֿון דָּעַם בעל-שמחה ברוחנְסָדָן, ווער מיט אלע אַנְגָּיְנָעָם. זוי ברענְגַּען דָּעַם בעל-שמחה דְּרַשְׁהָ-גַּעַשְׁאָנָק, ווער אַחַן אַדְרָעַר אַהֲרָן, ווער עטליבען צָהָנוֹלָגָן אַיְיָעַר, אַפְּלַעַצְעַל האָנָגָן, אַמְּעַטְעַל קְאַרְטָאָפְּלִיעַם וּכְרוֹמָה. שְׁמַחַת-הָרָה אַוְיכָ דָּעַר נָאָכָט, אָז מַעַ פֿיהָרָת די נְבָאִים אַין שְׁוָהָל אַרְיָין מיט אַגְּוָאנְגָּן אַין אַגְּבַּילְעַר, אָז מַעַ שְׁפִּירְנְגַּט אַין מַעַ טָאַנְצַט מיט אַשְׁמָה אַין אַחֲרוֹה אַין אַפְּלַעַסְקָרְרִי, אָז סְ'אַיְן מִמְּשָׁ הַיְמָעַל עַפְעַן זיך, אַדְרָעַר צו די הקְפּוֹת, אָז מַעַ קְרִינְגַּט זיך אַין מַעַ שְׁעַלְטַט זיך אַין טָאַטְעַנְסָטַטָּעַן אַין מַעַ רִיסְטַט זיך באָדָר אַין פָּאוֹת, זוי דָּעַר שְׁטִינְגְּרִיר אַיְזָן, אָז כָּעַ זוֹונְט אַין מַעַ העַצְקָעַט זיך אַין מַעַ פְּרַעַת זיך אַנְטְּקָעַנְעַן דָּעַר הָרָה, זענען גָּאוֹרְגִּילְעַד מיט חַוְּיָּדְרַעְן מיט אַלְעַקְסְּעַן אַוְיכָ דָּא, זוי שְׁטַעַהָעַן פֿערקְיֻעַטְשַׁטְשַׁט צוֹוְשָׁעַן וּלְמַסְסָעַן מיט ווּוּבָעַר אַין שְׁרִיְעַן, צָאן קְרִשְׁיָם! גְּלִיךְ מיט אלע יודען.

גָּאוֹרְגִּילְעַד האָב אַיך גַּעֲקָעַט שְׁוִין פֿון לְגַגְגָן, נאָך ווִנט סְ'אַיְזָן מִיר גַּעֲפְּנְגַּט דָּאָס עַרְשְׁטָע פֿערְדָּעַל, ווֹסָס האָטַט מִיר אַיבְּרָעַנְלָאַזְטָט בִּירוֹשָׁה די פֿעל אַין גָּאוֹרְגִּילְעַד האָט זַי מִיר אַוְסְמָנָעָרְבִּיטַי. די אַיבְּרָעַנְגִּיְעַר פֿיעַר נִוְם האָב אַיך אַוְיכָ גַּעֲקָעַט. טְרָאַכְט אַיך מִיר: אַיך ווּלְלָזְגָּעָהן זַי זַי, טְאַכְעַן מיט זוי אַשְׁמוּעַס, לְאַמְּיךָ הַעֲדָעָן, ווֹסָס זְאַגְעַן זוי אַוְיכָ אַגְּנוּעָר אָוָם נְלִיךְ. אָפְּשָׂר ווּטַט מִיר אַפְּיַסְעַל גַּרְגְּנִינְרָעַ וּוּרְעַן אַוְיכָן אַיְפְּזַעַן. — נָאָט הַעַלְפָּא! — זַאֲגָּאַיךָ גָּאוֹרְגִּילְעַד אַין פֿערְנָוִינְג זיך פָּאָר אַיְתָמָט דָּרְךָ-אַרְצָן, שְׁאַקְעַל מיט קָאָפָּע אַין טָהָר אַרְסָמְבָּעָן אַוְיכָ דָּעַר פְּאַטְוִילְנִיצְעַן: עַלְהָהִי אַרְאַבְּגָנְעַנוּמָעַן, הַיִּסְטָמַע.

— ז'שיר ! — ענטפערט גאוריילע מיט עזות, אַרְיִינְלָעֶנְדֶּרֶג אֵין דעת ווארט אווי פיעל בזונות, וויפיעל סָאיַו נָאָרֶרֶבֶּלֶק, אָן שטעהנען דיג מיך מיט די אויגען.

— געדעכט, גאוריילע-לעבען ! — ענטפערט איך צוקער-זיטס און מאך זיך האַמְּעוֹאַטְעַ מושם דרכַי שלום, אַקְוָרָאַט ווַי אַיך פָּעָרְשָׁתָה נִיט, אָז ער וויל מיר אַנטָאָן אַ בּוֹזִין, — צוֹדָאַי בְּנֵי אַיך אַזְּשִׁיר, דִין בעקאנטער אַזְּשִׁיר מְעַנְּדָעַל !

— בענדיילאָ, מענדיילאָ ! — שפטעט פֿן מיר גאוריילע אָן געהמת דִי פֿאַלְעַ פֿון דָעַר סְוִוְוָטַע אָן מאָכַט פֿון אַיְהָר אַ "חוֹזִירְשָׁעַן אוּדָר" : — אָט הָאָסְטָוּ דָרָר, זְשִׁיר חַאֲלָמָי !

— דָאָס האָפַ אַיך שְׂוִין נִיט גַּעֲנַעַט אַבְּעַרְטָאַגְעַן : אַ הָנוֹדֵר, להבדיל, שְׂוִיְינַט דָאָק אַיְיך נִיט, אָז מַעַט שְׁעַפְעַט זִיכְרַי אַיְהָם, אָז פָּלְשָׁפָן אַ מעַנְשָׁ . קְוּרְעַיְעַ אַיך זִיך אַיְסָס צַוְּדָע אַבְּעַרְטָאַגְעַן חַבְרָה, אַקְוָרָאַט ווַי אַיך פְּרַלְעַן אַיך אַוְיַף זְיוּעַר יוֹשֵׁר, אַין זְגַט מִיט אַ טָּעַנה :

— אַדְרָבָא... זְאַגְּט אַיְהָר, גַּטְעַ מַעַנְשָׁעַן, פָּאָר וּאָס קְוָמַט דָאָס מִיר ?... דָאַבְטַז זִיך, גַּאֲרִילַע אַזָּא לִיְשְׁעַר גַּוִּי, וּאָס זְשַׁע זְרַעַלְטַע עַד פִּיךְ אַוְיִיסְטַט אַוְמְנִישְׁתָּ ?...

— בֵּית אַ וְשִׁידָר ! — שְׁדִירַת מַקְטָא אַיְסָס מִיט אַ בְּיוּרָ .

— בֵּית אֹאַ, "מַאֲשֻׁנִיק", ווַי בְּרוֹקְ דָעַר שִׁינְקָעַר, פָּעָרְחָאַפְטַז אַל עַר וּוּרְעַן, — שִׁילְטַ אַלְעַקְסָע אָן שִׁינְקָט בְּרוֹקְ ? אַ "מַי שְׁבָרְקַ" אַונְטָעַר דִי אוּגַעַן, דָעַרְמָאַגְעַנְדָרַג זַיְן מַאֲטָעַן .

— אַוְיַף אַזְוִי, — פְּרָעָג אַיך זַי אַהֲרָבָע קְשִׁיאָ, — אַוְיַף אַזְוִי, זְוָסַט וּשְׁעַנְתָּ אַיְהָר זַי בְּרוֹקְ דָעַם מַאֲשֻׁנִיק טְרִינְקָעַן בְּרָאַגְפָּעַן, אַיְהָר דָאָט דָאָק אַנוּיְאַשְׁעַן שִׁינְקָעַר אַוְיַף ?

— יְעַנְעַר אַיְזָק אַגְּדָעַרְטָאַר מַאֲשֻׁנִיק, ווַי דָעַר זְשִׁידָר, עַנְטַ . פָּעַרְטַדְיַהְיָה, — עַר מִישְׁתַדְעַמְעַט דָעַם בְּרָאַגְפָּעַן מִיט וּאַסְפָּר ; הַיְינַט נִיט דָאָז בְּזַיְקָן אַיְפַּט בָּאָרְגַּן, אַין יְעַנְעַר וּוְיל נִיט .

— יְמַחְ שְׁמוֹ וְאַל וּוּרְעַן בְּרוֹןְקָע דָעַר מַאֲשֻׁנִיק, — בְּרוֹמַט גַּאֲוָהָוָה רְיַלְעָן קְלָאַפְטַז זִיך מִיט אַקְלָאַק אַן הַאֲצַעַן . — עַר בָּאַרְגַּט, נַאֲכָרָעַט מְאַגְּט עַר ... אַיך הַאֲבָקִין גַּעַלְטַנִּיט, פָּעַרְשָׁאַלְטָעַנְדָר זְשִׁידָר ! הַעֲרַסְתָּ ? אַזָּא בְּלוֹט-זְוִינְעַר ... אַיך הַאֲבָק נִיט !

— וּוְעַר וּשְׁעַנְתָּ דִיר טְרִינְקָעַן ? — פְּרַזְעַ אַיך בְּרוֹהַיְגָעַן גַּאֲרִילְעַס דִּזְיָהָה . — זַי דַו צְאַהְלָסְטַדְיָן חֹב נִיט, אַיְזָקְעַר, וּאָס בָּאַרְגַּט דִיר, אַל בְּלוֹט-זְוִינְעַר ?

— עַד פֻּרְנֶגָּרֶט מֵיךְ, דַּעַר טַרְפָּהָגֶר זְשִׁידֶר, עַד פֻּרְנֶגָּרֶט מֵיךְ
אַלְעָמָל צֹ וַיְךְ אָן שְׁעַנְקָ אַרְיִין, סְאִוְן אַיְצָר הַרְעָ... — שְׁמַעְמַעְלָת
גַּאוֹרְלָעַ.

— אַי, גַּאוֹרְלָעַ, גַּאוֹרְלָעַ! — וְאַג אָזֶד, שָׁאַקְלָעַנְדָּגֶן מִיטְּן קָאָפֶן.
— לְאַמְּרָה וַיְךְ נִיטְּ נָאָרָעָן, לְאַמְּרָה רַיְדָעָן דַּעַם רַעְכָּתָעָן אַמְּתָה. דִּין יְצָרָ
טוֹב מַסְרָ'תְּ דִיךְ, וּוֹאָסְדוּ שְׁכוֹרָסְטָ, וּוֹלְמַשְׁוָא אַרְיוֹפְלָעַנְעָן דַּעַם חַתָּא אַיְשָׁ
יְעַנְעָם. טַהָּוֹת דַּעַן אַיְשָׁ אַלְיִתְשָׁעַר מַעְנָשָׁן אַגְּמָרָא זְנָתָן: « נִיטְּ דַי מִיזְ
אַיְוֹ דַעַר גַּנְבָּ, דַעַר לְאַק אַיְזָה דַעַר גַּנְבָּ ». מִילָּא, אַיְזָה 8 מַיוֹן — 8 גַּנוֹיִשָּׁ
בְּעַשְׁעַפְעַנִּישָׁ, דַו בִּיטְּ דַאָק אַפְּבָר עַפְעָם אַמְּעָשָׁן, גַּאוֹרְלָעַ, הַאַסְטָה שְׁבָלָ
אַן הַאַסְטָה אַפְּרִיְעָן וְיַעַלְעָן, וּוֹאָסְדוּ אַיְזָה שְׁלָדִינָג, אַז דַו קַעַנְסָטָ
נִיטְּ בִּישְׁטָעָהָן אַנְשָׁקָעָהָן דִין יְצָר הַרְעָ? וַיְךְ אַיְזָה מַודָּה, גַּאוֹרְלָעַלְעַלְעַן,
אוֹ דַו בִּיטְּ אַוְמְגָרָעָבָטָ, וּוֹעַט דִיר נָאָטָ דַעְרָפָאָר מַוחָל וַיְן דַי עַבְרָהָ.

גַּאוֹרְלָעַלְעַן אַנְדָּרָעָ בִּידָעָ לְאַפְעָם אַיְשָׁ מִינְעָ אַקְסָלָעָן, שְׁקָעַטָּ
מִיטְּן קָנְקָט אַזְנָקָט אַיְשָׁ מִיר אָן שְׁוַיְינָט אַשְׁטִיקָעָל צִוְּתָה. נַאֲכָרָעָם זַגְעָטָ
עַר מִיטְּ אַפְּרִיְנְדָלִיכָעָן שְׁכִיבָלָ: אַיְזָה דִיךְחַאָפָעָן דַעַר שְׁוֹאָרָעָ אַיְדָרָ.
מַעְנָרָלָא! בִּיטְּ נַעֲרָעָטָ... אַיְזָה הַאָבָדָה דִיךְלַיְעָבָ, מַעְנָדָלָא, אַיְשָׁ מִין
וּזְאָרָט! קָוָם וּוּלְעָן מִיר מַאֲכָעָן אַפְּסָעָ, חַלְעָבָעָ...
אַיְזָה וְעַה, אַז סְאִוְן אַתְּ רַצְיָן, מַסְרָה אַיְזָה אַיְהָם וּוּיְטָעָר, אַלְקָ
מִיטְּ אַגְּמָרָה...
וּוְהָסָטָ, גַּאוֹרְלָעַ, אַגְּנוּרָעָ הַכְּבָתִים זַגְעָן: « עַבְרָהָ גַּוְרָתָ
עַבְרָהָ? אָז טַע טַרְנִיקָטָ, אַרְבָּיָטָמָעָן נִיטָה, אָז מַעְ אַרְבָּיָטָ נִיטָה, וּוּרְעָטָ
מַעְן אַבְּעָלָן אַיְשָׁ יְעַנְעָטָסָ אָז טַע... »

— נִין, נִין, מַעְנָדָלָא, — שְׁלָאָגָטָ מֵיךְ גַּאוֹרְלָעַ אַיְבָעָר אַיְנָמִיטָעָן
די רַיְדָ, — אַיְזָה וּוּלְבַעְצָהָלָעָן, וּוֹאָסְדוּ אַיְזָה בֵּין שְׁוֹלְדָגָן בְּרוֹקְןָ, הַאָבָדָה
קִין דָאָגָה. אַיְזָה וּוּלְבַעְצָהָלָעָן, אַטְזָה וְדַו וּוְהָסָטָמָירָ לְעַבְעָן. נַאֲרָ
וּוֹאָסְדוּ אַיְזָה טָאָן, — עַר הַוְּבָטָ פְּלוֹצִילָנָגָן אָן צָוְרִיְדָעָן מִיטְּ אַפְּרִיְדָעָן
קִילָ, — אָז אַיְזָה הַאָבָדָה אַיְצָטָ נִיטָה, אַיְצָטָהָבָעָן מִיר קִינְעָרָ נִיטָה, נִיטָ אַיְזָה,
נִיטָ די אַוְבָּעָרִינָגָן נִיטָה. צִימָטָ, מַעְנָדָלָא, קִין גַּעַלְתָ!

— נִיטָא קִין אַרְבָּיָטָ, מַעְ פֻּרְדָּעָנָטָ נִיטָה, זַגְטָ סְאִוְן גַּעֲוִיָּעָן אַטְ
די רַצְיחָות אַיְן שְׁטָאָרָטָ. אַסְכָּדָ פָּוָן די העַנְדָלָעָ זַעְנָעָן גַּנוֹוָרָעָ קְבִּינִים,
צְאַהָלָטָמָעָן אַונְזָ נִיטָ פָאָר אַונְזָעָרָ סְחוֹרָה. נָ, אָן אָז מַעְ גַּעַתָּמָ אַרְטָ
לְעַדְיָגָ, צִיהָת אַיְן שְׁעַנְקָ אַרְיִין. — אַיְזָה רַוְּפָטָ יַיְךְ אָן וּלְאָסְטָה, אַגְּנוּעָצָטָעָ
טָיָ, אַיְנָעָרָ פָוָן די חַשְׁבָּסָטָעָ צְוִיָּשָׁעָן זַיְנָעָ בְּרוֹדָעָ. דַעְרָבִיָּי תַּחַות עַ

א פאהר מיט דער האנד איבער דער פאצ'ילניצע און לאָוט אַרוּס אַשׁוּעַ
דען ייפֿן.

— ווער ווער איז איך שולדינג? — ביזער איך זיך. — אַיִ, נוֹם,
נוֹם!

— ווער איז שולדינג? — וואונדרען זיך זיך. — לאָעַז, יְעַן עַז, זֶה
גען. יְעַן דערצעעהלען אונז, אָז פרעטד ליעבען פון אונזער אַרְבֵּיטִיט, אָז
ראַכְּבָּעוּשָׂת אָונז, מָעַ זוּגְמָט אָונזער בְּלָטָט. דער גָּר, זֶה גָּעַן זֶה,
ווערט אלעמאָל רַיְכָּר, קְרִיכְט אַין דִּי פַּעֲדָעָן אַרְיִין, אָז מִיר, דִּי
היַמְּשָׁע, זֶה גָּעַן זֶה, ווערטן וואָס אַמְּגָן אַרְיִימָר. אָט אַיז דערצעעהלען
זֶה אָונז, מְחֻמָּת זֶה האָבען אוּפָן אָונז רַחְמָנוֹת.

— דער רוח זאָל נעהטען די בעל-רחמנות! — זאנט חולאָס טרייעריג,
מייט אַשׁוּעַר גַּעֲמִיט. — פָּון זאנען האָבען זֶה גַּעֲמָעָן, די אלָעַז וְאוֹיַּה
לְעַ דְּרַשְׁנִים, וואָס מְאַכְּבָּן זֶה אָוְמָנְעַבְּעַטְעַנְדְּרָהִיט פָּאָר אַפְּעַקְוּנוּס אַיבָּעַר
אַיִינְז. מִיטְּזָן מוֹלְדִּיְרָעַן זֶה גַּלְאָטָעָן רַיְדָעָלָעָן, אָז אַין האָרְצָעָן בְּיַי זֶה
ליַעֲגַט אַשְׁוֹאָרָץ יְאָהָר, גְּלוּבָּט מִיר, אָז, פְּרוּבָּט אָוְמִיסָּעָן, בעש נָאָר די
דְּאָוְגָּעָן בְּאַרְעַמְּהָעַרְצִינְגָּעָן, וועלעַן זֶה אָונָז אָפְּשָׂר גַּעֲבָעָן חָאָטְשָׂ אַיִינְ צַעְבָּן.
ראָכְעָנָעָם נְרָאָשָׁעָן, אָז סְאיַּז אָונָז עַגְּנָגָן? וועלעַן זֶה אָפְּשָׂר נִוְתָּאָוִיסְנִיזָּעָן
אָונָזער בְּיַטְּעָרָעָן צִוְּיָת אָונָז נִוְתָּפְּרָקְלָעְנְעַרְעָן אָונָזער גַּעַזְאָהָלָט, אָז זֶה וועלעַן
דְּאָרְפָּעָן האָבען אָונָזער אַרְבֵּיטִיט? בְּרַיְדָעָר, שְׁפִיט זֶה אָז פָּלָ פְּנִים אָז
לאָעַז זֶה גַּעַהָן צַו אל די רוחות!

— צו אל די רוחות! — ענטפָּעָט די חברה אלָעַז אַינְגִּינָּעָם. —
אל זֶה גַּאֲטָשִׁיקָּעָן מְפִיטָט מִיטָּבָּרוֹת...

— מענדילאָ, אַיך האָבָּדִיך לְיַעַב! אַיִיף מִין וְאָרָט? לְאָז, מענדילאָ,
וועל אַיך דִּיך אַקְוּשׁ טָאָן! — הַצִּימָז זֶה גַּאֲוָרְיוּלָעָן אָונָז גַּעַדְמָט מִיךְ אָרוֹם.
— כּוֹגָעַל וּוּכְטָמוּ מִיר גַּעֲבָעָן, אָז אַיך וועל קוּטְמָעָן שְׁבָת?

— אָז אַיך, — זאנט מִיקְּטָא, אַגְּבָּלָאָוְנְדָרִינְגָּן די באָקָעָן, אַקְרוֹאָט
וְיַי עַר וְאַלְטָט שְׁוִין גַּעַהָאָט אַפְּול מוֹלִיך, — אַיך האָבָּדִיך לְיַעַב יְדוּישָׁ גַּעַע.
פִּלְטָעָן פִּישָׁ. צְוַלְעָב זֶה אַלְיַין, צְוַלְעָב די פִּישָׁ, אַיז פְּדָאי צַו לְיַעַב האָהָן
בע דָּעַם וְיַרְעָן.

— וואָס מִיר יְדוּעָן אָז וואָס מִיר נוֹם! — חַקְרָהָט אַלְעַקְסָעָן,
קְנִיטְשְׁעַנְדִּינְגָּן דָּעַם שְׁטָעָרָן. — וְיַיְעַר אַמְּנוֹהָ, אָונָזער אַמְּנוֹהָ, וְיַיְרַע
מְנַהְגִּים, אָונָזער מְנַהְגִּים — אַלְיַי הַיְיָנוּ הַךְ. בְּיַי אָונָז פָּאָסְחָא, בְּיַי זֶה —
פָּסָח, בְּיַי אָונָז חַוּעַדְרָע, בְּיַי זֶה טְוָרְדוּס...

— אַיך גַּעַוְונָעָן זֶה מִיטָּדָעָרָה אָז גַּעַהָאָטָה אַהֲיָם שְׁטָאָרָק צְוַפְּרִיעָא.
13 פָּגָן — 4 בִּינָן

דען, ווֹאָס אִיךְ הָאָפֶן גּוֹשָׁא חַנְעָוָן בֵּי נָאוֹרְלִילְעָן מִיטֶּןְגַּע
חֲבָרִים.

או אִיךְ בֵּין אוֹיְפֵן אַנדְרָעָן טָאנְגֶן גַּעֲקָוּמָן אֵין בֵּית־מְדִרְשָׁ אַרְיָן, הָאָטֶן
אִיךְ גַּעֲטָרָאָעָן דַּי חַבְרָה זַיְעָן אַוְן רַיְדָעָן אַלְעַן זַוְעָנָן דַּעַם אַיְגַּעַנָּעָם עַפְקָן.
די הרַובָּע אַזְנָת אַיְסָנְהָיִצְטָן, דַּעַר עַלְמָן אַיְ שַׁטְּאָרָק אַרְיָינְגַּעַטָּן אֵין
שְׁמוּסָם, מַעַ פְּלִידָעָרטָן, מַעַ הַיְצָט זַיךְ, דַּי פְּנִימְעָרָ פְּלָאָטָעָן. סֻעַ אַיְ צַוְּ
גַּעֲקָוּמָן עַטְּרִיבָע נַיְעָן מַעַנְשָׁעָן אַוְיךְ, אַסְיכָּן, אִיךְ דַּעַר עַנְיָן, ווֹאָס מַעַ בְּעַיְ
טְּרָאָכָטָדָן, אַיְ וּחָרָחָבָּיְבָּ. סֻעַ שְׁטָמָהָטָדָן דַּי שָׁאָלָה: ווֹאָס מַהְוָתָן מַעַן? —
מַיר זַעַנָּעָן גַּעֲיוֹאָרָעָן עַנְיָים, אַבְיָוִינִים, דַּי הַיְוָעָר — חַבְרוֹתָן, דַּי קְלִיְעָן
צְעַרְאָבְּעָוּטָן, מַעַ אַיְ קְוִיטָס אַרְיָוִס מִיטָּן לַעֲבָעָן. קַאָבְּצָאָנָסָק אַיְ גַּעֲיוֹאָרָעָן
אַ פְּוֹסְטָקָעָן, דַּעַר מַבָּחָר — אַתְּ, נִיטָאָ קִין גַּעֲשָׁעָפָטָעָן אֵון נִיטָאָ קִין הַאָפָעָן
נוֹגָן אַיְפָן בְּעָדָרָס! זַעַנָּעָן דַּי פְּרָאָסָטָעָן בְּרִידָעָרָ: מַעַ דַּאָרָף נִיטָאָ נַאָר
נִיטָאָ, סֻעַ אַוְנוֹ נִיטָאָ קִין גַּעֲיוֹנָעָן. מַיר זַעַנָּעָן אַלְעַן יַאֲהָרָעָן, בְּרוֹךְ הַשָּׁם,
גְּרוֹיִסָּעָן קְבָּאנִים, דַּי פְּרָנָהָ קְוָמָת אַוְנוֹ שְׁטָמָנָדָרָן אַן מִיטָּן קְלִיְמָנָישָׁ. פָּונָ
דַּעֲסְטָוּעָגָעָן זַעַנָּעָן מַיר, מַטָּנָאָטָס הַיְלָף, נִיטָאָ גַּעֲשָׁטָאָרָפָעָן, מַיר הַאָפָעָן אֵי
קִינְרָעָר גַּעַחַטָּן, אֵי תַּהְנוֹהָ גַּעֲמָאָכָטָן, אֵי מַיר לַעֲבָעָן אַיְצָט אַוְיךְ וּוּי עַס
אַיְזָן. אַוְיבָּסְחָאָט זַיךְ אַוְנוֹ אַיְצָט גַּעֲטָרָאָעָן אַנְיָומְנָלִיק, אֵי מַוְילָאָ בְּכָן.
קָאָרָג אַוְמְגָלִיקָעָן טַרְעָפָעָן זַיךְ אַיְ דַּעַר וּוּלָטָן. סַאָזָדָאָק נִיטָאָ מַעְהָרָ, וּוּי
אַ צְפָאָלָן, דַּאָרָפָעָן מַיר הַאָפָעָן בְּתַחַן אַיְפָף דַּעַם, ווֹאָס לַעֲבָטָ אַיְבָּגָן, אֵוּ עַר
וּוּצָעָן זַעַנָּעָן בְּחַ אַיְבָּרְצָוְרָאָטָגָעָן אַלְעַן אַוְנוֹרָעָדָרָן אֵון מַיר זַוְעָלָעָן
גָּאָרָ, אֵס יַרְצָהָ הַשָּׁם, דַּעֲלָעָפָעָן צַוְּ בְּסָעָרָעָיָהָרָעָן, ווֹעָן דַּי קַאָבְּצָאָנָסָן
קָעָר לְאַפְּצִיעָם וּוּלְעָלָעָן זַיךְ זַגְוָעָהָן אַיְפָף דַּעַר וּוּלָטָן אֵין דַּי מַוְילָאָגָעָן —
וּוֹאָרָס אַלְעַן וּוּלְעָלָעָן זַיךְ אַנְטָאָן אֵין לְאַפְּצִיעָם, — אֵין קַעְרְבָּלָעָן אֵן אַיְסָמָעָן
אַרְבִּיטָעָ פָּעָל וּוּטָמָעָן אַיְקָרָ אַרְיָוָסְפָּרְהָרָעָן גַּעַנְצָעָ אַזְרוֹתָן. דַּי גַּאֲוִירָלָעָם
מַטָּדָיָ מִיקְיָתָעָם זַעַנָּעָן אַיְצָט אַוְיךְ אֵין דַּעַר עַדְרָ. זַיךְ הַאָפָעָן נִיטָאָ קִין
פְּרָנָהָ אַוְיָ וּוּי מַיר. לְאָוּ נַאָר אַיְבָּרְגָּרָהָעָן עַטְּרִיבָּעָן וּוּאָכָעָן, וּוּטָמָעָן
אַלְצָדָינָן וּוּרָעָן וּוּי פְּרִיהָרָעָן, אַוְן — עַוְלָם כְּמַהְנוֹגָנוֹגָן. דַּעֲרוּוֹיָלָאָ אַבָּעָר אַיְזָן
דַּאָ אַיְן עַזָּה: אַמְוֹנָה! הַפְּלָהָתָאָן צָוָם רַבְוָנוֹ שֶׁל עַוְלָם, גּוֹרָתָהָתָאָן
זַיְן, זַעַנָּעָן תַּהְלִילָם אֵין סְלִיחָותָ...

עַנְטָפָעָרָעָן דַּעְרוֹיָפָרָעָן דַּי לְמַדְרָנִים: סְפָטוּיְתָשָׁ, וּוּי קָעָן מַעַן זַיךְ דַּאָס פָּעָרָעָן
לְאַזָּעָן אַיְפָף נְסִים? דַּאָס הַיְסָטָדָאָק: אַוְסְפָּרְוָבָעָן דַּעַם רַבְוָנוֹ שֶׁל עַולְמָן,
דַּאָס אֵין דַּאָק אַגְּרָאָסְרָאָרָעָן עַכְבָּרָה. אַרְבָּפָאָ, ווֹאָס וּוּלְעָלָעָן מַר אַוְיָוִיצָעָן אַטָּמָ
אַזָּי אָ. מִיטָּן זַגְוָנָעָלְגָעָטָעָן הַעֲנָדָר? בֵּיּוּ זַעַנָּעָן אֵין דַּעַר שְׂוֹר — בֵּיּוּ מַיר
וּוּלְעָלָעָן אַלְעַן אַוְיָגָעָהָן פָּאָר הַוְנָגָעָ?

אנגען די פשטיינַם : נו, גוט, לאָמֵיר זיך לאָגען אַיבָּעֶר יְודִישָׁע שְׂטָעַדְטַן צוישען אַונְוֹעֶרֶב בְּרוּידָעֶר, רְחַמְּנִים בְּנֵי רְחַמְּנִים. וַיְיָ האַלְטָעָן דָּאָך אָוִים. אָי עֲנוּנוֹת, אָי נְשָׁרִיפִים, אָי אָוְרְחִים אָוְן אַיְינְקִילְעָן, אָי נְבָאִים פָּון הַכְּנֶסֶת פְּלהָ, אָי בְּטָלְנִים, יְרוּשָׁלָמִים, מְנִידָהִים, מְשֻׁלְחִים — אַלְעָן די, וֹאָסָם גַּעַרְעָן אָנִין די היוער. הַיְינְט אַיְיב אַונְיוּעָן וּדְרַעְלָעָן וּגעַען מְפָרְבָּס אַוְינְעָן אַלְטָהָן פְּרָעָנְקִישָׁע אַבְּוֹנוֹם, וֹאָסָם מַעַן קָעָן זַיְשָׁן פָּון כְּמָה דָּוֹרוֹת, אָיָז דָּאָך אָכְלָה וּחוֹמָר, אָז אָוְנוּ, נַיְיָ-מַאְדָּעָן שְׁפָאָגָעָן נַיְיָ קְבִּינִים, וּוּעָלָעָן זַיְיָ אָוְרָאי אַוְיפָּנְהָעָמָן נָאָך מִיט גַּרְעָנְדָעָן כְּבָדָר ? נָאָר לְאָז וַיַּן, אָז זַיְיָ וּגְעַלְעָן אָוְנוּ גַּיטָּהָן הַלְּטָעָן חַשְׁבָּעָר, וַיַּי אַנְדָּרָעָר. גוט. אַבָּעָר עַל פִּי גַּרְהָה שָׁוָה אָיָז דָּאָך דָּעָר שְׁכָל מְחִיב, אָז מִיר וּגעַען גַּיט עַרְגָּעָר וַיַּי עֲנוּנוֹת אַדְעָר גַּשְׁרָפִים ?

וּעה צו די יְאָהָרָען ! — זַיְפָּצָט מַעַן צְוִוְישָׁעָן עַולְם. — די אַרְיִמְקִיְּטָה אַין תָּחָום אָזָה הַיְינְט אַזְוִי גְּרוּיִים, אָז סַע אָזָן נִימְטָא קִיּוֹן הַאֲפָנוֹנָג צַו מְפָרְנָס זַיְן זַיְקָנִים מִיט אָכְלָה וּחוֹמָר אָוְן נִיט מִיט אָגָּרָה שָׁוָה. וֹאָסָם, סָאָז דָּעָן דָּאָז וּגעַנְגָּקָרְבִּים אָזָן קָאָפְּצָאָנְסָק, וֹאָסָם מִיר זַאָלָעָן גַּעַן שְׁטָאָרְבָּעָן אָזָן יְוִירִישָׁעָן תָּחָום ?

— דָּאָרָף מַעַן גַּעַן מַחְוֹץ לְתָחָום ! — אַנְגָּט אַיְינְעָרָן פָּון די קָאָפְּבָּי צְאָנְסְקָעָר.

— צְוִירִיק אַהֲיִים ! — רְוָפְּט זַיְקָעָר עַמְּצָעָר אָז. סַע וּוּרְטָט אַטְוּמָעָל מִיט אַגְּפְּלִידָעָר ...

— שְׁטִילָעָר, שָׁא ! — שְׁרִיְּטָט לְעַמְּעָל אַוְיָפָּה אַקְוָל, — שְׁאָטָט, רְבוּתִי, גַּטְמָעָל וּוְיל עַפְּפָעָם רְיָדָעָן.

— מַע אַנְגָּט : בֵּית יְעָקָב לְבָוָן גַּלְכָּה ! ... — הַיְוָט אָז גַּטְמָעָל בְּשַׁעַת סַע וּוּרְטָט צְוִוְישָׁעָן עַלְמָה אַשְׁוּקָעָנִישָׁ : שְׁשָׁש ... שְׁשָׁש ... מַחְמָת יְעָדָעָר אַיְינְעָר וּוְלִיאַיְינְשְׁטָילָעָן דָּעַם צְוִוְיְתָעָן . — וּוּעָן מַע בְּעַטְרָאָכָט דָּאָס פָּון אַיְין זַוְּת, וֹאָלָט אַיךְ גַּעַקְעָנָט זַאָגעָן — שְׁטִילָעָר. שְׁטִילָעָר, רְבוּתִי ! וּשְׁוּמָעָט נִיט אַזְוִי וַיַּי דָּי פְּלִיעָנָעָן — אַזְוִי וּוֹאָלָט אַיךְ גַּעַוְאָנָט, וּוּעָן אַיךְ בְּעָז טְרָאָכָט דָּאָס פָּון אַיְין זַוְּת, פָּון דָּעָר אַנְדָּרָעָד וַיַּת אָז אַבָּעָר גוט, אָז סַע מַרְאָגָעָן די פִּס בְּשַׁעַת סַע מַרְאָנָט אַיְיךְ דָּעָר גַּעַרְאָנָק, דָּאָס הַיִּסְט

— וֹאָס רְעָדָת עַד דָּאָרָט ? — פְּרָעָנָעָן די, וֹאָס שְׁמַעְהָעָן פָּון דָּעָר זְוִיְּטָעָם . — אַנְגָּט אָוְנוּ, וֹאָס מִינְט עַר ?

— מיר וווײַמען אויך ניט, — ענטפערען דרי, וואס שטעהן געהען טער. — ער רעדת ניט קיין קלארע דבורים, נאָר ער דראָהט אַהֲן אָז אַהֲרָן, קומט אוים, או מיט אַין פום שטעהט ער אַין תחום אָז מיטן אַנדערן — מַחְזֵין לְתַחְום.

— אַrhoח אַין דִּין טאטענַס מַאמְעַס ערְדָּר אַרְיָן! — שילט קָאָרְפָּעֵל אַיִּינָעַס פָּונְדָּר חַבְרָה אַין אַיְּנוּ גְּרִיטָה אַיְּם צָרִיךְ אַיְּמָעַס וּוּי אַהֲרָנְגָּן, דָּעָרָה, פָּאָר, וואָס ערְדָּר אַהֲט וּקְרִים גַּעַטָּן פָּונְגְּמַפְּעָלָס דְּרֶשָּׁה. סָעָ ווּעָרָט אַמְּחַלְּקָה, אַגְּנָשָׁרִי, אַיְּרוּד. מַעְטָאָפָּעָט וּקְרִים אַין מַעְטָאָפָּעָט יַיְךְ אַין מַעְטָאָפָּעָט וּקְרִים יַיְךְ, וואָס אַין דָּעָרָה קָאָרְפָּעֵל.

אַיךְ הָאָב גַּעֲוִינְדָּט אַנְאָנָעַן מִינְגָּעָל לְיעַבְּהַטְּרִיצְגָּעָל בְּרוּדָעָר דִּי גַּטְעָ בְּשָׂוָה, אָז גַּאוּרְוִילָעָ אַון מִיקְיָטָעָ מִיטָּ וּוּיָעָרָ אַקְמְפָאָנִיעָ וּעְנָעָן שְׂוִין, מִיטָּ גַּאֲטָסָ הַילָּף, נִיטָּ בְּרוֹנוֹ, אָז אַיךְ הָאָב אַלְיָין גַּעַתְּרָטָט, וּוּיָיָעָן אַנוֹן: אַ וּוּאַוְלָעָר וּוּרִישָׁעָר קִינְעָל, טִיעָרָעָר יְוִישָׁעָר גַּעַפְּלָטָעָר פִּשְׁ! אַיךְ הָאָב אַבְּדָעָר דְּרֻעוּהָעָן, אָז סָעָ אַיְּוּ אַשְׁתָּרָדָעָן אַון קִינְעָרָר וּוּעָטָן נִיטָּ הָעָרָעָן. הָאָב אַיךְ וּקְרִים גַּעַטָּוֹת אַיְּנָהְאַלְטָעָן אַון נִיטָּ דְּרַעְצָהָלָעָן דִּי טִיעָרָעָנָה.

דִּי קָאָבְצָאָנְסָקָעָר הַכְּבִים הָאַבְּעָן גַּעַתְּקָרְהָתָ, אַון דִּי קָאָבְצָאָנְסָקָעָר בְּעַלְיָבָתִים וּעְנָעָן גַּעַוְאָרָעָן אַלְעָמָל גַּרְעָסָרָעָ אַבְּוֹנִים. סָעָ אַיְּוּעָגָעָנָעָ גַּגְנָעָן אַשְׁטִיקָעָל צִיְּטָ, הָאָטָמָעָן אַגְּנָהְיָבָעָן אַרְוִיסְצְׁוָפָאַהָרָעָן פָּונְ קָאָפָּה צָנָקָ, אַנְטָלוּפָעָן, וּוּאַהֲדָן דִּי אַוְיָנָעָן טְרָאנְגָּעָן.

נָאָטָה אַבְּדָעָר קָאָבְצָאָנְסָקָעָר נִיטָּ פָּעָרְלָאָטָה אַון הָאָטָה אַונְגְּנָשִׁיקָט אַ נִּיעָ פָּאָדְטָעָ קְבִּצָּנִים. סְפִּירָה-צִיְּטָ, אַכְּטָמָגָן נָאָךְ פָּסָחָ, אַיְּ אַרְיָנְגָּעָ. קִימָעָן אַין שְׁטָאָרָט אַרְיָן אַחְאָפָטָעָ יְוָדָעָן מִיטָּ וּוּיָבָרָט מִיטָּ קָוְנְדָעָר, אַבְּגָנְרָסָעָנָעָ, אַבְּגָנְעָשְׁלִיסָעָנָעָ, פָּעָרְוָאָגְרָעְלָטָעָ, פָּעָרְוָוְוִינְטָעָ — דְּזָאָס וּעְנָעָן גַּעַוְיָעָן דָּאָרְפָּס-יְוָדָעָן פָּונְ דִּי אַרְוּמָעָן דְּרַעְפָּעָר. וּוּיָהָאָבָעָן מִיטָּ גַּעַוְיָעָן אַון יְלָוָתָ דְּרַעְצָהָלָטָ, אָז סָעָ אַיְּוּ וּיָבָעְלָעָן אַגְּרָוָסָעָן קָאָטְפָּאָנִים בָּאָסִיאָקָעָם, צָרְבָּעְוּוּתָ וּוּיָרָה אַין גּוֹטָסָ, אַ הָלָגְדָּמָאָכָטָמָן וּוּיָרָעָ הַיּוֹעָרָ, זַיְּ וּעְנָעָן גַּעַבְּלִיבָעָן נָאָקָעָט אַין בָּאָרוּוֹסָט, אָז דָּאָסָ, וּאָסָסָעָ אַיְּוּ גַּעַשְׁהָעָן מִיטָּן לְעָבָעָן. הָאָבָעָן מִיר שְׂוִין גַּעַוְאָוָסָט, אָז דָּאָסָ, וּאָסָסָעָ אַיְּוּ גַּעַשְׁהָעָן אַין קָאָבְצָאָנְסָקָעָר, אַיְּוּ גַּעַשְׁהָעָן אַכְּבָעָוָסָם, אָז סָעָ אַיְּוּ אַזְּאָסָ אַנְשָׁקָעָנִשָּׁ אַוְיָסָ דָּעָרָ וּוּלָט

עַמְּ זָאָל וּזְיַן דָּעָרָ וּוּלָעָן פָּונְ פָּאָרָ דִּירָ, נָאָטָה אַין הַוּנָעָל, — הָאָב

איך מייד געטראכט, — או דו זאלסט וויעדר אוייפרייכטען דיין שטאדט אין
גיבען, לעת עתה מה מען דאך אבער עסען און טריינקען, וואם וועט זיין
דער תבלית — ויצען הינטערין אויעווען און פירערן שענע געשפרעכען? האב
איך זיך גענומען ווארפען אויף אלע זייטען, גענישטערט, געאקרט מיט
דער נאָז, ביז איך האָב בעקימען אָפֶערד און וועגעלאָז און ציינגעקייפט
אלטע און נײַע יוֹרִישׁע ספרים. איזצט פֿאָחד איך אָרוּם מיט מײַן טחוֹרָה
אלע יָאָהָר פֿוֹן שטאדט צו שטאדט, וואָז נאָר סע וואַוינען אָחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
אָכְשָׁר אָחִים קּוֹם איך קְיֻמָּן גְּלוֹפְּסָק, וְאָרוּם דָּא וְאָוָן איך אַיזְצָט, דָּאָס
איי אַיזְצָט מְיַיְן מְקוּם מְנוּחָה

די אלטער מעשָׁה

אָמַר מְעַנְדָעֵלִי מַזְכֵר סְפּוֹרִים, דַי מַעֲשָׂה וְוָאָס אָזֶד בֵּין דָא אָזִיְמָעָן
 אָזֶד צַו דָעַצְעַהַלְעָן. אַיְו אַיְן-פְּלוֹג אַיְין אַלְפָעַ, נַאֲרַ נַישְׁקָשָׂה,
 דָבָרִים, זַי פָּאַטַּט זַיְך זַהַר נַוְתַּן צַו אַזְנוֹ, יוֹדִישָׂעַר קִינְדָעַר, אָזֶד
 אַיְן הַיְנְטוּגָע צַיְמָעָן. מַה אָנוּ מַה חַיְינָנוּ, וְוָאָס אַיְו דָעַן, פְּרָעָן אָזֶד
 אָזֶד, דָאָס יוֹדִישָׂעַ לְעַבְעָן אַיְנְגָאנְגָעָן? עַם אַיְו אַיְן תַּזְקָעַרְיוֹן אַלְאַגְּנָעָן
 אַלְטָעַ מַעֲשָׂה, וְוָאָס חַוְרָט זַיְך תָּמִיד אַיְבָעַר אַיְוָה-דָאָס-גַּנוּי אַגְּנָטָעַר
 פָּאַרְשִׁיעַדְעָנָע פָּאַרְמָעָן אַוְן אַגְּשָׁטָעַלְעָן, לְזַוְתַּ דָעַר מַאֲדָעַ פָּוּן אַיְטְלִיבָעַר
 צִוְיט. אַלְצַיְקִי דַי אַיְגָעָנָעַ מַעֲשָׂה מִוְתַּ דַי בְּהַלּוֹת, אַנְשִׁיקָעָנִישׁ,
 קוּוֹעַנְיִישׁ, יָגַעַנְיִישׁ-לְזִיפְעַנִּישׁ, מִוְתַּ דָעַם דָוְלָעַנְוָשׁ, שְׁפָאַרְעָנִישׁ,
 פָּלָאַנְטָעַנִּישׁ, אַזְפְּתָהוּנִישׁ, דָרְגָעַנִּישׁ, בִּיְמָעַנִּישׁ, אַוְן קָאַפְּדָדְעַהַעַנִּישׁ.
 אַטְלִיבָעַר דָוְר מִוְתַּ זַיְעַנְעַ חַכְמִים. גַּטְעַ, פְּרוּמָעַ, וְוָאָזֶד אַבְּגָעָקוּסַ
 מַעְנָעַ, נַעַפְאַלְעָנָעַ, גַּעַשְׁלָאַגְּעָנָעַ, נַעַבְעָנָעַ, אַוְן מִוְתַּ זַיְעַנְעַ נַאֲדָנִים, אַזְפִּיְמָעָנָעַ,
 גַּעַהְיַיְבָעָנָעַ עַוְתַּ-פְּנִימָעַר, עַמִּי הַארְצִים, קָאַבְּלָעַפְעָל אַוְן
 דָרְעַהָעַר אַשְׁרָעָק. יַעַנְעָר קָרָה וְוָאָס אַמְּאָלַ, דָעַר רַיְיכָעָר, דָעַר יְעַזְלָהָ
 פִּיהָרָעָר, דָעַר אַנְחָאָפָעָר, וְוָאָס הָאָטַז זַיְך גַּעַשְׁטוֹפָט צַו דָעַר דָהָנָה,
 צַו זַיְוַן דָעַר עַלְמָסְטָעַר, דָעַר הַעֲבָסְטָעַר—דָעַר קָרָה אַיְו דָאַזְקָדְזִוְינִט
 אָזֶד, עַר הַיִסְטַמְעַט יַעַנְקָיל, בָּעַרְלִיל, יַגְמִינִיךְ, שְׁמָעָרִיל, מִוְתַּ אַנְיַעַט מִזְן
 פּוֹזַן; עַר שְׁטוֹפָט זַיְך אָזֶד אַיְבָעָנָאָן אַוְן וּוֹלְזַיְן דָאָס אַוְבָּעַרְשָׂמָעַ
 פּוֹנָס שְׁטוֹמָעַל. יַעַנְעָר פָּאַרְצִיְשִׁינָעָר סַגְבָּלָט מִוְתַּ דָעַר פְּנוּפִיאַ רַכְבוֹתָהָ

פִּיקָּעַם, לִינְגָּרַם, פֶּלְאַטְקָעַמְאַכְּבָּרָם, בְּרוֹת אֹוֵיפֿ אַבְצָוָאנְגָּן אֹוֵיפֿ דָּעַם,
אוֵיפֿ יַעֲנָעַם אַפְּמוֹן, אַבְלָבוֹל, נִיטַּפְּוֵיל אֹוֵיפֿ דָּעַר פָּעַן אַנְצָוָרְיוֹבְּעַל
— אַשְׁוֵר-הַמְּעוֹלָה, צָוְלִינְגָּעַן אַקְנִיטְמָעַל, כְּדִי צְוִשְׁטָעַדְעַן דָּעַרְמַט אַנְבָּפְּיַי —
יעַנְגַּע פִּינְגַּע לִוְיַט, נִישְׁקָשָׁה, הַאָט דָּעַר רֹוח נִישְׁתְּצָוְעַנְגָּעַן בֵּי אָנוֹן
אוֵיךְ אַצְּזָנָד. זַיְיַ וְעַנְגַּע דָּא, זַיְיַ וְאַקְסָפָן אָונַ שְׁפָרְאַצְּעַן, בְּרוֹן-הַשְּׁמָן
דָּעַר שְׁפִּין אַיְזָקִי וְיַיְטָפְּקָה, זַדְאָס וְאַגְּטָה: מָה שְׁהִיה, דָּאָס וְאַס אַיְזָקִי
גַּעַשְׁעַהָן הָוָא שְׁהִיה, דָּאָס וְוָעַט זַיְיַן, נִישְׁטָאָקְיַן נִיעַס אַונְטָמָעַר דָּעַר
לִיבְטִינְגָּר זָוָן. יִשְׁ דָּבָר, סְאַיְזָקִי דָּא אַיְזָק — קָאַלְאַנְגִּיעַס אַשְׁמִינְגָּר —
שִׁיאָמָר, וְאַס מַעַן וְאַגְּטָה: זַוְהָ, דָּאָס אַיְזָקִי נִיְּנָה בְּרִידְעָר, בְּבָרָה
הָיָה, דָּאָס אַיְזָקִי שְׁוִין לְאַנְגָּג נְעוֹעַן אֹוֵיפֿ דָּעַר וְוּלְטָם, קָוְקָט יַיְךְ, זַיְיַט
מוֹחָל, גַּוְתָּן צָו צָו דָּעַר מַעַשָּׂה דָּא, וְוּטָם אַיְהָר זַעַהָן, אֹוֹ יַודְעַן אַיְזָקִי שְׁוִין
לְאַנְגָּג דָּעַר קָאָפְּ גַּעַלְעַגְעַן אָונַ דָּעַר עַרְדָּה... אַיְהָר וְוּטָם אַיְזָקִי זַעַהָן,
אֹוֹ אַזְּוִי וְיַיְ אַיְטְלִיבָּעַ שְׁמַאְדָּט הַאָט אַיְהָר מַשְׁוֹגְעַגְעַם, אַיְהָר וְוִיְּסָעַ
חַבְרָה, קָוְנְדָסִים אַרְוָם אַיְהָם, אַזְּוִי הַאָט וְיַיְ אַיְהָר חַכְמָם, אַיְהָר בָּעֵל-עָצָה
אָונַ אַיְהָם אַקְעַגְעַן אַיְהָר וְוִילְדָעַן תְּקִיףַי, אַפְּיַינְגְּבָרִיה, וְאַס וְוַיְלָה
אוֵיפֿ-צָו-לְחַבְעַים, אַלְעַז פָּאַרְקָעַהָרָט, אַלְעַז קָאַפְּוִיר, אָונַ אַיְבָּעַר דָּעַט
איְזָקִי—אוֵיךְ, אֹוֹ אַד אָונַ וְוַהָּגָן אָונְגָּן! . . .

דער חכם און בעל עזה און אונזער שטעהרטיל איז געווען בנים מין
דער מענש. פערשריבען איז ער געשטעגן אין דעם ריסטער פון די
גשאות מיט דער פאמיליע קורנאָס. מעגליך, איז יענע, פון וועלכע
דער שפֿיזַּנְאָסְעָן ווינער שטאָסְטָט, האָבען געהאט קורצע גען; נאָר אונזער
בניטוֹסְטָט נאָז איז געווען נישט ערגרער פון אלע זידישע גען — אַלאָגָנָגָע
מייט אַהֲרָבִּיקָעָל אַז אַזְּסָלָזָעָנדָגָן זיך באָרגָן-אַראָבָּטָט אַשְׁפִּיזָן. זיך
פָּאַמִּילְיָע זיינע איז אַפְּער געשטעגן טאָקי נאָר אַז ריסטער אַז
געהייסען האָט ער געוועהנטְלִיך בניטוֹן דער מענש. בנימין האָט
אַמְּאָל בֵּים בעריה-חַמְתָּעָן גַּבְּירָן דִּי יְנָה יְהָוִיכְזָעָר גַּעַהְאָט אַשְׁעָנָע שְׁטָלָעָל
און איז היבשע עטלייכָע יְאַחֲרָאָזְוּקָעְוּן בֵּי אַיהם אַמענש. אַז
דעם גְּבוֹרָם גַּעַשְׁעַפְּטָעָן האָבען זיך אַזְּסָלָזָעָט אַז אַז
מענש, איז דער נאָסְעָן מענש פָּונְדָעָטָזָעָגָען אַיהם טאָקי גַּעַבְּלִיבָּעָן.
און שְׁטָעָנְטִיל האָט זיך בניטוֹן גַּרְעָכָעָן אַיְנָעָרָן פון די שְׁעָנָע, יְסָטָע
בעל-הַבְּתָמִים. זיין שְׁטוֹב מיט אַגְּרָנִין גַּאנִיקָּעָל אַז אַחֲרָעָן דָּאָךְ פון
שיינְדָלָעָן איז געשטעגן אין מיטען מאָרָק, פָּונְקָט אַקְעָנָעָן דעם רִינְגָן
קְלִיְמָעָן. שְׁרָה זַיִן וַיִּיבָּא, אַהֲרָבָּעָן, אַדְאָרָעָן זְדַעְנָעָן מיט אַלאָגָנָעָר
דְּנָעָר נאָז, מיט עטלייכָע שְׁנִירְלָעָד פָּערְיל אַז אַגְּלָרָעָנָם אַזְּבָעָל
אַזְּפִּין חָאָלָן, תָּמִיד אַז דָּעְרוֹאָכָעָן אַפְּלוֹן, פְּלָעָנָט זיך אַבְּגָעָבָעָן מיט
דעם בעל-הַבְּתִישְׁקִים, צִיהָעָן די פְּרָנָסָה פון אַגְּהַיְבָּעָן שִׁינְקִיל בֵּי
זיך אַז שְׁטוֹב, וּזְקָם חַוִּין בְּרָאָנָפָעָן אַז פֻּרְבִּיְסָעָן האָט זיך בֵּי אַיְהָר
געפָונָעָן בִּעיר, מַעַד, וַיִּשְׁנַיק אַז אַגְּבָרָאָטָעָנָע גַּעַנוֹיָל אַזְּיך. דעם
סֶוד פון זְוָעָרָע אַגְּעָרָקָעָם שְׁטָעָלָעָן האָט זיך אַלְיוֹן נאָר גַּעַוְאָסְטָט: אַיְהָר
אַגְּעָרָקָע איז געווען האָרט, שְׁטוֹיף, נִישְׁטָט גַּעַבְּיַטָּלָט. בֵּי אַיְהָר אַז
שִׁינְקִיל האָבען גַּעַרְזָנָקָעָן די "פִּיאָנִי הַעִיר": דער צַעְמִיסְטָר,

נָאַלְאֹוֹא מיט דעם שרייבער און נאָך אָזּוּלְכָע געהייבענע פֿאַרְשְׁזִינְעַן
זַיְעַר קָהָל . „סָאַרְקָעַ“ אַיז בַּי זַי עֲפָעַם נָאָר קִין קַאַטְאָוּסַם נַוְשַׁט,
אָך עֲפָים — אַיז צַו „סָאַרְקָעַן“. פּוֹן „סָאַרְקָעַם“ אַשְׁטִיקָעַ גַּעֲפִילְטָעַ פֿיש
לְעַקְעַן זַי דַּי פִּינְגֶּר. פָּאָר מַאֲרָקָעַן אַיז, בְּשַׁעַת הַאַבְעָנְדִינְג אַפְּסָה אַיז
קָאָטַף, אַפְּעַן זַיְעַר הַאֲרָצָן; וּוֹסֵם אַזְּוִיפַּת דַּעַר לְוָגַג, דַּאַס אַזְּוִיפַּת דַּעַר צִוְּגָג.
מַעַן הַאָצָא מיט אַיְהָר אָפְּטַע דַּעַנְטַמְּאָל אַז וּוֹבָח אַיְבָּעַר דַּעַר נַאֲמָן הַ
עַם לְאֹוט וִיך גַּעֲוַעַתְּגַלְּיךָ אַזְּסַם מִיט נָאָך אַפְּלָעַשְׁלִימַשְׁקָה אַיז מַעַן
פְּסָקָעַט מִיט אַגְּנוּט, וִיסְמִיכְיְּבָלַע : אַלְעַ, גַּנְאַמְנָהָסַם, זַעַנְעַן גַּטַּט,
אוֹגְנוֹעַרְעַ, אַיְירָעַ אַלְעַ אַיְינָס ... אַזְּזַי הַבְּרוּהַ-קְרִישָׂא לִוְיַיט, לְהַבְּדִיל,
אַדְעַר עֲפָים אַגְּנוֹעַרְעַ קְהָלָס-לִוְיַיט, אַז זַי הַאָט אַמְּאָל גַּעַלְשָׁטַע דַּאַס
הַאֲרָצָן אַיז הַאַבְעַן זַי גַּעַוְאָלָט אַפְּבִיסְעַלְעַ קְוִיְּקָעַן, נַעֲפָעַ, פְּלַעַנְעַן זַי
שִׁיקָּעַן גַּעַהְמָעַן מַשְׁקָה מִיט אַגְּנוֹיָלִי בַּי שְׁרָה בְּנִיםַיִם. שְׁרָה אַיז גַּעַן
זַעַנְעַן דַּי אַשְׁתַּ-חִיל אַיז בְּנִיםַיִן הַאָט אַיז דַּי עַלְטָעַר יַאֲחַרְעַן זַי גַּעַן
פִּיהָרָת אַרְזָהִיגַּע לְעַבְעַן, אַחֲן אַפְּדַּאְרָעַנִּישׁ. קִינְדָּעַר זַעַנְעַן אַיְהָם נִישְׁטָמַן
בְּעַפְּאָלָעַן, זַיְגַּע דַּרְיִי טַעַכְמָעַר הַאָט עַר שְׁוִין לְאַגְּנָג אַזְּסָגְעַנְעַבְעַן אַיז זַי
הַאַבְעַן גַּעַלְעַטְמַט מִיט דַּי מַעְגַּן צְוֹפְּדָרְעַדָּעַן, וּוֹי גַּאֲטַהְתָּאָט גַּעַבְּאַטְעַן. נָאָר
בְּנִיםַיִן הַאָט גַּעַוְוָן אַטְרִיסְטַם, אַיְינְגַּבְּאַקְעַן טַעַק אַיז הַאַרְבָּעַן.
צִוְּגָעַן זַהָּן. זַי אַיז אַיְהָם גַּעַוְוָן אַטְרִיסְטַם, אַיְינְגַּבְּאַקְעַן טַעַק אַיז הַאַרְבָּעַן.
בְּנִיםַיִן הַאָט גַּעַהְמָעַן זָוַם סָאַרְט אַיְידְּעַלְעַ אַיְזְדָּעַן, וּוֹסֵם דַּאַס
אַיְידְּעַלְקִיְּטַם לִגְטַם זַי אַזְּפַּצְנָסַם, מַעַן דַּעַרְקָעַנְטַם בַּאלְד אַיז זַיְעַר אַזְּסַם
זַעַהְעַן, אַז זַי שְׁטָמָעַן פּוֹן אַפְּיִינָס מַשְׁפָּחָה, דַּי תָּזָהָת שְׁוִינְט זַיְ אַזְּרָזַם
אַז דַּי אַזְּיְגַּעַן אַיז אַזְּוִיפַּת דַּעַם הוֹיכָעַן שְׁטָעַהָת זַיְ אַגְּנְעַשְׁרַבְעַן :
דַּאַס זַעַנְעַן גַּאֲגַּע אַלְמָעַ, אַבְּגָעַקְיְּמָעַן מִיּוֹזָסִים פּוֹן דַּעַר נַיְלָדָעַנְעַר
מַפְּהָן — קִינְדָּעַר פּוֹן דַּי הַיְלָגָע, אַז דַּעַר גַּאֲגָעַר וּוּלְטַם בְּעַרְתָּמַע,
טַיְעַרְעַ אַבְּותַה : אַבְּרָהָם, יְחִזְקָק אַיז יַעֲקֹב !

בְּנִיםַיִן אַיז אַזְּזַי גַּעַוְוָן אַטְרִיסְטַם, אַיְלְוִישְׁנָעַר¹ מעַשְׁתַּח, אַקְלָגָעַר,
אַגְּנְיִטְמָעַר, עַר הַאָט בְּעַטְרָאַכְטַם אַזְּאָךְ גַּאֲגַּע וִיהְוָגַן, בְּפִשְׁטוֹת, אַזְּיַי זַי
זַי אַיז, זַיְקִינְמָאָל נִישְׁטָמַן גַּעַהְמָעַט, נִישְׁטָמַן פְּאַרְגְּרָעַסְעַרְט וּוֹי אַגְּנְדָעַר
אַז אַזְּיְגַּעַן תָּמִיד מִיט זַיְן אַיְיְגָעַנְעַם דַּרְךָ. זַיְוַן שְׁמִינְגָּר רַעַדְעַן אַיז
נַעַוְוָן שְׁטָלַבְּ, עֲפָים אַזְּזַי אַבְּגָעַמְּזָה-הַיְזָרְגִּילְכָּר שְׁטִימָעַ : הַאָט
דְּעַרְבִּי אַגְּנְעַבְּיְגַּעַן דַּעַם קָאָפְּ מִט הַאַלְבְּ-צְוֹוּמְאַכְטַע אַזְּיְגַּעַן. נִעְרָדַט
הַאָט עַר קוֹץ אַיז שְׁאָרָף, אַיְינְגַּוְאַרְפָּעַנְדִּינְג אַטְמָל, אַווּרְטָל וּ

א בליין, וואם האט געטראָפַען און געפֿאָסְט צום עסַק. ער אוּ נִיְוֹעַן צ שואכער מענש און חאָט געלעבעט דעריבער זעהר בערעבענט, אָפַעַן-היט דאס געוונט. אין בית-מדרש פלענט ער קומען דאָוונען נאר שבת, זעהר זעלטען אין מיטען דער וואָך, אוּ דאס אוּיך נאָר פֿאָרְגַּאֲכַט אָמָּאל צי מנהה. דאָרט האט ער זיך נישט געשטופַט אוּיבְּעַנְּאָן, אַין דער מורה-וואָאנְד, זיין אָרט אוּ געווועהָנְטָלִיך געוווען אָונְטָרָעָן אוּיבְּעַן. מיט בְּנֵימִינְסִים קומען פֿלְעַנְט דער אָונְטָרָעָן אוּיבְּעַן. מיט אַ רעדיל מענשען פֿלְעַנְט אַטְמִיד שטעהָן אָרוּם זיין שטעהָנְדָעָר אַין עס האט זיך געשמיינט עפִים אוּי גוּט, עפִים אוּי געשמיינט... אַין צוליב בנומינְץ האָבען גְּרִישׁ-אַיּוֹק אַין דוד-אָבָּא, צוּוִי שְׂטִיקְלָעֶךְ חֲקָרְנִים, מַעֲרְלָאָזְעָן זַיְעָרָע שְׁמַעַט אַין דער שְׂפִיגְעָל-וואָאנְד אַין זיך בעזעט נְעַבְּעַן אַיהם דאָרט אַין שכנות. די בְּיַדְעָהָן חֲקָרְנִים — אוּי אַין גַּעֲוָועָהָנְטָלִיך דער שְׁמִינְגָּר גַּעֲוָועָן — הַזְּיַעַן אַן דעם שְׁמוּס, אָנוּנָעָר בְּנֵימִין זִיכְּתָּשׁוּוּגְעָנְדִּינְג מִיט הַאָלֶב פֿעְרָמְאָכְטָע אָוּנְעָן אַין הַעֲרָט. דער שְׁמוּס וּוּרְטָא אָלֶז בְּרִיאִינְדָּר, גַּרְעָטָר, עַמְּשָׁעָן זיך אַין אַיהם אָרִין מענשען פְּזִין עַזְלָם, אִיטְלִיכָּר גִּיט אַיהם אָצְיה, אַ שְׁלִיעָפֶן אַ בְּיסְעָל אַין דער זִוְּיט אַין אָט קְוֹמָט שָׁוֹן אָוִס בְּזִידָם, נָאָר נִישְׁתְּדָס, פָּוּן וּוּאָס מַעַן האָט אָנְ-גַּעֲוָועָבָּעָן. פְּלָצְלִים עַפְּגַּעַט בְּנֵימִין דאס מְזִיל, עַמְּשָׁעָן זַוְּתָּשְׁלִיל, שָׁאָן קָאָרְבָּן אָנוּ ער זַאנְט אָב זַיְינְס, גַּעֲצָעָהָלְטָע וּוּרְטָר, וּוּאָס טְרָעָפָעָן אַין פְּנִימְעָר : אָאָא ! ...

דעם גַּאנְצָעָן טָאג פֿלְעַנְט בְּנֵימִין צַוְּבָרְעָנְגָּעָן בַּי זיך אַין אַ בעוֹנוֹן דער אַלְקִיר, אָרִיְינְקוּקָן אַין אַ סְפָּר, זַיְעָנְדִּינְג אַגְּנְעָלְעָהָנְט אוּיך אַ גַּעֲפַעַט-בִּינְקִיל, אַין אַ חַאְלָאָטְלִיל אַון פֿאָגְטָעְפְּטָלָעֶךְ, נָאָר אַלְיָין אוּ ער בְּמַעַט קְיִינְמָאָל נִישְׁתְּגַעַעַט, שְׁטָעָנְדִּינְג האָט מַעַן בַּי אַיהם גַּעֲטָרָעָן אַלְעָרְלִי מַעְנָשָׁעָן : יַדְעָן, יַדְעָנָם, יַיְגָּן אַין אָלֶט. אַזְוָלְכָע, וּוּאָס פֿלְעַנְעָן קְוֹמָעָן זיך מִיט אַיהם אַעֲצָה הַאָלְטָעָן, אַיְיך אַזְוָלְכָע פָּנָן זַיְינְעָן מִקְזְּרִבִּים, וּוּאָס האָבעָן מִיט אַיהם פֿעְרָמְאָכְט אַבְּסָעָל די צִוְּתָּה, נְלָאָט אָנוּי, אַין אַ שְׁמוּס. דער צַעְכְּמִיסְטָר מִיט דעם נְאָלָאָוָא, וּוּן זַיְיָעָן גַּעֲוָועָן אַבְּסָעָל בְּגִילְוִין, פֿלְעַנְעָן זיך אַמְּאָל אוּיך אָרִיְינְחָאָפָעָן זַיְיָעָן מִיט אַ פּוֹסָה אַין דער האָנד אַין אַיְין קְזָל : פָּאָנִי בְּנֵיאָמְקָא ! נִשְׁתְּגַעַעַט אַנְדָּרֶש, זַיְיָעָן טְרִינְגָּעָן לְחוּיִם צַי פָּאָנִי בְּנֵיאָמְקָא. דער צַעְכְּמִיסְטָר, קְלָאָפְּגָנְדִּינְג מִיט אַ פִּינְגָּר זיך אַוְיְפִּין שְׁטָעָרָעָן, מַאְכָט הַאָלֶב יְזִישָׁ, הַאָלֶב רְוִישָׁ : בְּנֵיאָמְקָא, גַּרְזִיסְטָע קְאָפֶן ; וּוּלְקִי פָּאָנִי .

מענדעלי דער מוכר ספּריַם

בריה, אוֹזֵוּה מִיר ו... . דעם גָּאַלְאָזֶןְ פְּרָעָהַט זִיךְ דָּאַם הָאָרֶץ, עַר
שְׁנִיְּדַת עַפְּסִים אַיְבָּעָר דָּעַר, נָאַמְנָה, וּוַיל אַרְזִיסְוּיְיְזָעַן זַיְגַּע לְוָמְדוֹת
אוֹן מִישְׁטַט אָזִים בּוֹיְדָעַם=פָּאַלְעָצָע, אַיְבָּעָרְקִיעְנְדִּיגְ צַעֲהָן מָאַל אַיִין וּוְאַרְטָ
אלְזָן: רַבִּי מָשָׁה, אַרְדָּאָם, הָאַמְּאָנוֹן שְׁמַשָּׂא אוֹ וּוָאָם, טָא אוֹ נָאָסָם,
וּוְאַשְׁ דָאַוְיד, נָאַשְׁ דָאַוְיד... טְלִיקָּא חַוִּירְ נִי, נִי! טְרִיף... סָאַיְ
אַלְעַבְּעָן, אַחֲדָהָה, אַלְיְבָשָׁאָפְט, זַיְ זַעֲנָעַן יוֹם וּוַיְ לְאַקְעָרִיצָע, הַלְוָעָן
בְּנִימִינָן, קִוִּיטְקִוִּים וּוֹאָסְ זַיְ רַיְסָעַן זִיךְ אַיְהָם אָפְט אָזָן גַּעַהַעַן
אוּוּעָק, פָּלְאַנְטָעַנְדִּיגְ מִוְּטָ דִי פִּים. — הַבְּלָל בְּנִימָן זַיְצַט נִישְׁטָ אַלְיָן,
אַלְעָן צַוְּאַיְהָם, שְׁלָאנְטָ זִיךְ, אַשְׁטִוְונְגָר, אַיְנְיְנָר אַיְן דָּעַר דָּעַה וּוּעַגְעָן
עַפְּסִים אַשְׁידָוִיד, גַּעַהַט עַר צַוְּ בְּנִימִינָן. דְרָעָהַט זִיךְ עַרְגִּינְ אַפְּאָרְ פָּאָלָק,
קִוְּמָט אַיְטָלִיכָּעָר בְּעַוְנְדָעָר פִּין בְּיִדְעָ צְדִידָים אַיְסְרָעַעַן דָּאַם הָאָרֶץ
פָּאָר בְּנִימִינָן; גַּעַהַט אַבְּעָלְהַבְּוִיטְלָ אַרְאָבְ פִּין קַעַסְטָ אַיְן וּוּוִיסְטָ נִישְׁטָ,
צַוְּ וּוֹאָסְ זִיךְ צַוְּנְעַהְמָעָן, דּוֹלְטָ עַר אַקְאָפְט בְּנִימִינָן. רַיְסָעַן זִיךְ צַוְּיָיְ
זַיְדָעָן עַפְּסִים צַוְּיִשְׁעָן זִיךְ, גַּלְיְכָט זַיְ אַיְוִת זִיךְ צַוְּקִירְגָּעָן בֵּי
לְאַזְּטָ אַיְבָּעָר יְרוּשָׁה, הַעֲרָעָן דִי יְוָרְשָׁים נִישְׁטָ אַזְּיָת זִיךְ אַיְזָן חַוְּ
צַוְּיִשְׁעָן זַיְ מִישְׁטָ זִיךְ נִישְׁטָ אַרְיָן בְּנִימָן; שְׁצָאָרְבָּט אַיְזָן זִיךְ אַיְזָן
אַוְיִיבְ אַיְן קִינְדָעָר לְאַזְּטָ עַר נִישְׁטָ אַיְבָּעָר קִיְּן יְרוּשָׁה, אַיְבָּעָר וּוּעַמְעָם
קָאָפְ וּוּיִינְטָ דִי אַלְמָה? אַיְבָּעָר בְּנִימִינָס. בְּקִיצְוָרָ, וּוֹאָסְ נָאָרָ, קִומְטָ
מַעַן צַוְּ בְּנִימִינָן, אַשְׁטְעַדְשִׁיעָ וְזָאָךְ — אַזְּיָזְ צַוְּ בְּנִימִינָן. בְּנִימָן הָעָרָטָ
אַלְסְדִּינְגָּ רַזְהָגָן אָזִים, נַעֲפִינְטָ פָּאָר אַיְטָלִיכָּעָן אַמְּשָׁל, אַוּוּרְטָלָל, אַ
עַזָּה אָזָן מַעַן נַעַמְטָ זַיְגַּע וּוּעַטְמָעָר אַן פָּאָר לִיעַבָּ, הַנְּמָ זַיְ מַעַגְעָן
טְרַעְפָּעָן אַמְּלָיְעָנָם אַיְן קַעְפְּלָ, שְׁמַעְבָּעָן אַן דָּעַר זַיְבָּעְטָרְ רִיטָ.

את דָּאַם הָאָמָט אַיְהָר אַיְיךְ אַבְּיָלְדָ פִּון בְּנִימִינָן, פָּוֹנְסָ בָּעַלְעַצְתָּ
אַמְּלָיְ אַיְן אַגְּנוּר יְוִידִישְׁ שְׁטָעַדְטָלָל, וּוֹאָסְ אַוּלְבָעָ זַיְ ער זַעַגְעָן הַיְינָט
בַּיְ אַגְּנוּ וּתְרָ זַעַטְמָעָן.

II.

אַקְעָגָעָן-וּשְׁעַדְתָּא אֵין אִינּוּנָר שְׂמֻעָדְטָיל וֵיךְ גַּעֲפִינְעָן אֶרְיָעָקְבָּר,
פָּנִים דַּי מִינִי דַּי יַעֲקֹבָס, וְאֵם זַעֲגָעָן גַּעֲוָעָן אַזְמָאָל, וְאֵם זַעֲגָעָן דַּא אַמְּינָד
אֵין וְאֵם וּוּלְעָן זַיְן אַזְיָיד שְׁאַפְּעָטָר אֵין אַלְעָיְזָרְשָׁע עַדְפָּעָר, בְּלִ-וְ-טָן
פָּנִים דַּי קִינְדָּעָר יִשְׂרָאֵל וּוּתָם נַאֲךְ בְּלִיְבָעָן אַזְכָּר אֵין אֵין זַיְן וּוּתָם
שְׁלָאָגָעָן נַאֲךְ אֵין אַדְעָר. דַּי דְּזַיְגָעָן מִינִי פְּאַרְשָׁוְנָעָן מַעֲנוּנָן וֵיךְ פָּעָר
שְׁיַדְעָן זַיְן אֵין זַיְעָרְעָר גַּעֲמָעָן, אֵין זַיְעָר שְׁטַיְנָעָר פְּרָנָמָה, אַזְיָיד אֵין
דַּעְרָה הַלְּבָשָׁה אֵין אֵין דַּעְרָה גַּאנְגָּעָר פִּיהְרָוָגָג זַיְעָרְעָר: בְּעַגְּאַשְׁיָשָׁע פָּנִים
דַּעְרָה אַלְטָעָר וּוּלְטָ, אַדְעָר, "אַזְיָפְּגָעָוּרְעָנָע", פָּגָ'ים חִינְגִּינְעָן שְׁעָנִיט — נַאֲרָה
אֵין גְּרוֹגָט גַּעֲנוּמָעָן אַבָּעָר זַעֲגָעָן זַיְן אַלְעָיְגָלְיָךְ, פְּיָיְן מְבָעָ, אֵין חָאָ-
דְּאַקְטָעָר, אַלְעָיְהָאָבָעָן זַיְן פְּלִיְיָ אֵין דַּעְרָ נַאֲרָ אַזְיָנְטָעְרָנְעָלְאָגָעָן
מִימָּהָגָט; אַלְיָין זַעֲגָעָן זַיְן נִישְׁתָּוּרְעָט קִיְּן דְּרִיְעָר אֵין וּוּלְעָן גַּלְמָעָן
אֵין דַּעְרָ וּוּלְטָ זַעְהָר שְׁטָאָרָק. אַיְגָעָנָעָם שְׁכָל הַאָבָעָן זַיְן נִישְׁתָּפָאָר
אַגְּרָאָשָׁעָן אֵין וּוּלְעָן זַיְן מְבָנִים אַזְיָיךְ אַגְּדָעָרָע. זַעֲגָעָן דָּעָות אֵין זַ-
כָּעָן, וְאֵם זַעֲגָעָן פָּאָר זַיְן תְּרָגָוִים. מִינְגָּעָן קְלָאַמְּפָעָשָׁט אַלְקָן לְשָׁ-שְׁטָחִים,
וְאֵם אַזְיָיךְ דַּעְרָ לִיְגָג, דַּאֲסָ אַזְיָיךְ דַּעְרָ צִינְג — אֵין זַעֲגָעָן בָּאתָה שְׁאָרָק
פָּעָרְבָּעָן, זַעֲגָעָן נִישְׁתָּדָס, פָּאָר וְאֵם זַיְן גַּבְעָן זַיְךְ אַסְּסָ. זַיְן וְאֵם
זַיְן רִיחָהָעָן זַיְךְ זַיְן, וּוּרְעָט אַקְרָעְצִיל, אֵין וְאֵם זַיְן מִישְׁעָן זַיְךְ אַרְיָין —
אַזְיָן צְרוֹת, בִּיוֹעָזְמָהָזָה, אַדְרָעָהָנִישָׁ, אַפְּלָגְעָטָרָנִישָׁ פָּנִים רְכִילָות,
מִסְרָוֹת, לִיְתְּשָׁעָמְיָלָעָר, אֵין לְאֹעָן נַאֲךְ זַיְךְ אַבְּעָר אַמְּיאָסָעָן סְלִיד
זַיְן דַּי וּזְאַגְּזָעָן, וְאֵם מִטְּ קִיְּן צְהָן וּוּפָעָרְעָן נִישְׁתָּאַבְּצָוָאָשָׁעָן.

אִינּוּנָר דַּי יַעֲקָב אֵין גַּעֲוָעָן אַגְּבָעָנְעָשָׁר יַודְ, קְלָאַמְּפָעָרְשָׁט
גַּאֲטָמָ אֵין צִיצִית. אֵין וּוּעָן דַּעְרָ לִיְבָ, דַּעְרָ מַלְכָּ פָּנִים דַּי חִוָּות, הָאָט אַזְיָיךְ
זַיְךְ, לְיִוְתָּא אַגְּזָעָר הַיְלָגָעָ חַבְמָיָם זַעֲגָעָן, אַגְּנָשִׁיקָעָנִישָׁ, דַּאֲסָ קְלִיְיָ
שְׁרָץ, "מִפְּנוּיָה", דַּעְרָ גְּרִזְמָעָר, גַּעֲוָנְמָעָר הַעַלְפָאָט — דַּי מִיקָּ, הָאָט
בְּנִימָיָן אַזְיָיךְ זַיְךְ גַּעֲהָאָט זַיְן אַגְּנָשִׁיקָעָנִישָׁ רַיְיָעָקְבָּז — אַמְּינָנָפָשָׁ, פָּנִים
זַוְּעָלְכָעָן עַר הָאָט זַיְךְ גַּעֲהָאָט זַוְּקָרָאָצָעָן.

רַיְיָעָקְבָּז אֵין גַּעֲוָעָן נַאֲךְ אַגְּבָעָנְעָשָׁר אַגְּבָעָנְעָשָׁר אֵין אַיָּהָם
הָאָט מַעְנָמָעָלִיךְ גַּעֲוָהָעָן דַּי אַיְגָעָנָעָן גַּבְּרוֹתָה הַבּוֹרָא, וְאֵם

בי פיעל קליגע שרצים'עך. יונע, ווי מיר זויסען, ווערין נאך דעם אַרוֹסִקְרִיכָעַ פֿוּנִים אֵי מְנוּלֶגֶל בַּיּוּם לְעַבְעַן אַזְנִינְדְּרָעַרְעָרָעַ גַּעַשְׁטָאַלְטָעַן, כַּפְרָד אַיְינָעַ נאך דער אַנְדְּעַרְעָרָעַ: אַזְנִינְדְּרָעַרְעָרָעַ גַּעַשְׁטָאַלְטָעַן אַזְמְפַעֲרָשָׂט וּוּגַעֲפָרָט, מִיט אַפְּנוּמִיל גַּעַר עַפְסִים טַאַקְיָן אַלְיאַלְקָעַ קַלְאַמְפַעֲרָשָׂט וּוּגַעֲפָרָט, אַזְנִינְדְּרָעַרְעָרָעַ גַּעַר שְׁטִילָעַר לְיאַלְקָעַ שְׁפִירְגָּנט דַעֲרַנְאַזְדְּ פֿוּן אַזְעַלְעָרְזָהָט אַזְנִינְדְּרָעַרְעָרָעַ אַזְמְפַעֲרָשָׂט וּוּגַעֲפָרָט אַזְמְעָרְפָּיְגָּעָלָעַ, וּוּאַסְטְּ צְוִישְׁפָּרִיטָט דַי פְּלִינְגְּלָעַד אַזְנִינְדְּרָעַרְעָרָעַ אַזְמְפַעֲרָשָׂט — הַעַהַהַע — גַּאנְצָהָזָק. פְּנוֹקְטָט דַאַסְטְּ אַזְיְגָּעָנָעָט טַאַקְיָן אֵיזָק גַּעַשְׁעַהַעַן מִיט אַזְנוּרָעָט מִין בעשעפָעַנְישׂ, להבדיל.

פריהער, אַזְנִינְדְּרָעַרְעָרָעַ גַּלְגָּל, אַזְוּ עַר גַּעַוְוָעַן אַזְוּ אַרְעָם אֵיזָק דַעַט גַּעַהַיְסָעַן יְעַנְקִיל, אַדְעַר גַּעַר פְּשִׁיטָאַיְאַנְקָוְטָשׂ. יְעַנְקִיל אֵיזָק אַזְנִינְדְּרָעַרְעָרָעַ דַעַר יְגַעַנְד גַּעַוְוָעַן אַקְלִיְין מְשֻׁרְתָּל, גַּעַקְרָאַבָּעָן אַזְיְפָן בְּזִיךְ, בְּיַעֲרָבִיטָט, גַּעַבְעַן, נַאַר פְּקָר דַעַם עַסְעַן, מְעַהַר וּוּעַבְעַן אֵיזָק אַהֲדָם אַזְיְפָן זַיְן אַפְּלוּ, נַיְשַׁט גַּעַקְוּמָעַן. בְּיַי אַיְטְלִיכָעַן אֵיזָק עַר גַּעַלְעַעַן אַזְמְטָעָר דַי פְּסָמַעַן אַזְמְטָעָר אַיְחָם גַּעַטְרָאַטָּעָן וּוּי אַזְוָאָרָעָם. עַר אֵיזָק בְּיַי וּזְקָרְבָּן, גַּעַוְוָעַן נַעַפְּאַלְעַן; הַאַטְמָעָט וּהַרְגָּזָט גַּעַוְוָאַסְטָט, אֵיזָק עַר אֵיזָק גַּעַוְוָעַן נַיְדְּעָרָבָן, גַּעַבְעַן, נַאַר נַיְשַׁט, דַעְרְבִּיבָּר הַאַטְמָעָט עַר אַגְּנְגְּבָעְגָּעָן — דַעַם קָאָפָט, גַּעַקְרָאַבָּעָן, וּוּי מַעַן זַאַטָּמָט, אַיְטְלִיכָעַן אַזְמְטָעָר דַי גַּעַבְעַל — אֵיזָק דַאַסְטְּ אַזְמְטָעָר אַהֲדָם אַזְמְטָעָר וּוּיְיָסָט טַעַר מְעַהַר אַזְיְפָן אַיְחָם וּזְקָרְבָּן אֵיזָק אַלְעַז וּוּסָטָר מְעַהַר אַרְזָים פֿוּן דַעַר בְּלַאַטְעָן, פֿוּן אַקְלִיְין מְשֻׁרְתָּל גַּעַוְוָאַרְעָן אַגְּרְוִיסְטָרָעָן, שַׂיְן גַּעַחְאָפָט דַי זַעַט, פֿוּנִים גַּעַהַאָלָט זַיְינָם אַלְעַז גַּעַשְׁפָּאָרָט. אַגְּרָאַשָּׁעָן צַי אַגְּרָאַשָּׁעָן בְּיַי עַר הַאַט אַגְּגְּעַלְקִיבָּעָן אַבְּסְמָעָל גַּלְעַט אֵיזָק חַתְּנוֹנָה גַּעַהַאָפָט פְּקָר אַקְלִיְין-דִּינְמְצָמִידָל, דַאַס הַיִּסְטָאַזְיְנָעָן פֿוּן יְעַנְעַע אַרְמָעָמִינִי מִידָּלָעָךְ, וּזְאַס צַי שִׁיטְעָן, הַאֲרָעוֹעָן, רִיסְעָן קְרִיעָה יְאַהְרָעָן לְאַגְּנָג עַפְסִים בְּיַי קְרֹובִים אַזְיְגָּעָנָע אַזְמְוִיסָט, זַיְיָה הַלְּפָעָן גַּלְעָט אַזְוּ יְזָק, וּוּי אַיְגָּעָנָע, אֵיזָק דַעַם בְּעַל-הַבְּהִשְׁקִיָּת אַזְמְוִיסָט, נִישְׁטָט צַי גַּעַהַמְּעָן קִין גַּנְגָּשָׁעָן, חַילָּה. דַעְרְפָּאָר שְׁטָעַלְטָעָט מַעַן וּזְקָרְבָּן פְּקָר מְחוֹתָנִים בְּיַי וּזְקָרְבָּן דַעַר חַתְּנוֹנָה דְּרָמִיט, וּזְאַס מַעַן שְׁעַנְקָט וּזְקָרְבָּן בְּזִוְרָנָאָס, אַזְמְאַכְטָעָט אֵיזָק אַזְמְאַכְטָעָט קְלִיְיָהָלָעָן פֿוּן דַעַר גַּאַדְרָאַבָּעָט. מַעַן מְחוֹתָט וּזְקָרְבָּן אֵיזָק אַזְמְאַכְטָעָט כְּבָוד, אַזְוּז וּזְאַס מַעַן עַסְטָמָט, מַעַן טְרִינְקָט בְּיַי וּזְקָרְבָּן חַתְּנוֹנָה אֵיזָק אַזְמְאַכְטָעָט גַּעַהַט מִיט דַעַר בְּלָה דַעַם בְּשָׁר-טָאָנִין... נאך דער חַתְּנוֹנָה הַאַט יְעַנְקִיל גַּעַהַיְוָוָת דַאַס מַול אֵיזָק אַגְּגְּעַלְקִיבָּעָן

בימלעכוייז אונטרכזוהאנדליך, אליען פאר זיך צו מאכען געשעפטליך. ער האט פאלידען ארטע יודען, בעלא-מלאכז, קליענע קראמעטליך, געלט אויף וואכער, שפער אביסעל געמייבט אויך הלוואז שרייז, בערליך און אלעלריי פריסטטסווועם. השם-יתברך האט איהם געהאלפערן, איהם גגעבען ברכה והצלחה אין די פערדינסטליך, בי ער האט מיט דער צייט געמייבט אגאנץ שען קאפאטאל, מיט דעם איבערשטערנט דהילף, און אויז געווארען — אקאמטאוועס עפים — א פרײַצִישער בעל-הלוואה! ער האט געקזיפט א חזוי און שווין געלעבט ברויט ווי א פינגער באָל-הבית. דענסטמאָל הויבט זיך בי איהם אָן דער צוּוַיְטָעָר גָּלְגָּל.

פּוֹן אָוּרָעָמָּט, אַ יַּעֲנִיקָּל, וּוּרְטָאָמָּן פִּינְעָן-בְּרוּיָה, מִיטָּא בְּנוּסָּפָּן אַ שְׁעָנָעָם יַּדְעָן, אַן הַיִּסְטָּשׂוֹן דֶּרֶי עַנְקִיל! ער אויז שווין אַ אַבְּגָעָן. פִּינְגָּטָּמָּעָנְשָׁיל, אַ לְּאַלְקָעָן, יוֹן שְׁטָאָטָן אוֹזֵי אַן דער שְׁפִּיגָּל-וְאַנד דָּרָאָט אַן קְּלוֹזָן צְוִוְוָשָׁעָן דעם רַעֲכָטָעָן צְיִיםָעָס. לִיְּטָוּ וַיְּסַעְנָן בְּיָי זִיךְ וְעוֹהָר נָטָט, וּוּרְ ער אָזֵי, פּוֹן וְאַנְגָּעָן, מְשֻׁתְּיִינָס-גְּנוֹאָנט, ער שְׁטָאָטָן, נָאָר מַכְעָן זִיךְ בּוֹכָהָזָן גַּעַלְלָנִישָׁט וְוַיְּסַעְנָדוּ. גַּעַלְלָ אָזֵי פָּאָר דעם מענשען דער בעסטער מלִיאָן יוֹשָׁר... מַעַן גַּעַהְמָתָן אַיהם אַרְיָן צְוִוְוָשָׁעָן דַּי מְזָנוֹיָס — יַּעֲמֹד מְזָנוֹן דַּי יַּעֲנִיקָּל! אַן וַיְּגַע בְּאַסְּאָקָעָס רַוְּפָעָן אַיהם דַּי יַּעֲנִיקָּל, שְׁוֹן אַנְגָּטָר דַּי אַזְּגָעָן אַפְּלִי — דָּאָס אָזֵי בְּיָי אַזְּגָעָן אָזִיף אַיְּזָן מְדָרָה מִיט דעם טִיטָּל, סְמָאָטָסְקִי סָאָוּיְעָטָנִיקִי בְּיָי זִוי להבדיל. דַּי יַּעֲנִיקָּל אַלְיָוָן גַּעַדְעָנְקָט נָאָךְ אוֹזֵק וְעוֹהָר גִּיט, וּוּאָס ער אָזֵי פְּרִיהָעָר גְּנוֹוֹעָן — אַ קְּלִיןָן מַעְנָשָׁיל. אַ מְשָׁרְתִּיל, אַיְּזָן עַמְּ-חַאְרִין. דָּרְיָהָעָר הַאֲלָט ער עַס פָּאָר אַ גְּרוּזָס פְּבּוֹד, וּוּאָס אַנְגְּנוּעָהָעָנִי מַעְנָשָׁן גַּעַנְעָן. מִיט אַיהם חָבָר אַזְּנָעָהָמָן אַיהם אַין קָהָן אַרְיָן זִוי גַּלְיָבָעָן. וְיִי הַאֲלָט ער בְּיָי זִיךְ זְוִי עַפְסִים, שְׁאַקְעַלְתָּעָר ער צָבָז דַּעַם קָאָפָּה. ער קוּקָט זִיךְ צָוָנָט צָוָרָא גַּעַנְגָּן פִּין אַיְּזָעָלָעָל יַּזְעָן אַיְּזָן וּכְטָ אַיְּזָן אַלְסְדִּינָג זִוי נָאָבָצָאָטָן: זִוי אַיְּזָן שִׁיךְ אַזְּנָעָן זִינְקָעָלָעָךְ, ער אוֹזֵק אָזֵי; זִוי הַאֲבָעָן אַיְּסְגָּנוּיְיִקְמָטָן גַּעַלְעָדָעָן אַזְּנָעָן רַעֲדָעָן מִיט אַיְּפְּצָעָלָעָ, ער פְּרִיוּט זִיךְ אַנְגְּנָהָמָן אוֹזֵק אַפְּרִוּם-זְוִוִּישָׁ פְּנִימְלָ אַיְּזָן לְאָזָעָן שְׁטִילָעָ זְפִּצְעָלָעָ; זִוי פְּיַעַסְטָעָן זִיךְ פָּאָר גַּאֲטָ-בּוֹרָךְ-הָוָא אַזְּנָעָן דַּעַם דָּאָזָעָן, מַאֲכָעָן פִּיסְקָעָלָעָן, פָּאָרָגָעָהָעָן זִיךְ זִיךְ שְׁרִיְעָן: אָיִ, אָיִ, תְּאַמְּפָעָ. פָּאָטָעָר! אַונְטָרָשְׁפְּרִינְגְּנָנְדִּיג — ער אוֹזֵק אָזֵי; זִוי אַמְּלָ עַפְסִים נָאָר אָחָן וּוּרְטָעָר: *סָאָגְנְצָעָלָקְמָעָס*, מְהִיכָּא-תִּיחְיָה, *בִּים-בִּים-בִּום*, ער אוֹזֵק אָחָן, אָחָן וּוּרְטָעָר. הַבְּלָל, ער אַיְּדָעָלָט זִיךְ, ער לַעֲהָרָעָט זִיךְ. גַּעַ

דצנטט אוין געלזיבט גאנט, ער אוין ליטען גלייך, ער האפֿט שווין אויך אַ בָּבוֹד מִיטַּמֵּץ מְצִיחָה אָנוּ סְ'אַיז דָּא אַ האָפְּעָנוֹנוֹן, אַטְ-אַטְ חַוְּבָתַ מַעַן אַיָּהָם אָנוּ מְכַבֵּד צַוְּ וַיְיַן שְׁוֹן מִיטַּ סְנְדָק . . . וַיְצַטְּ ער אַ מְאַל אַזְּוֹף אַ אַטְוֹפָה צְוִישָׁעַן דַּי פִּינְגַּ-בְּרוּזַת, שְׁמַעְלַטַּ ער זַיְךְ פָּאָר הַעֲנוֹג אָנוּ וַיְלַאֲזַן, מַעַן זַאֲלַ עַס וַעֲזַן, מַעַן זַאֲלַ עַס וַיְסַעַּן . . . וְאַגְּטַמַּטַּן: רַי יְעַנְקִילַוּ וְוי אַיְזַן צַיְעַר דַּעַתְּ? אַיְזַן ער גַּאֲרַ אַיְבָּעָרְגְּלִיקְלַדְךְ. מְרֻעָפַט ער אַטְמַאְל גַּרְאָד צַוְּ אַיְזַן עַפְסַ אַזְאָךְ בְּנוּמִינַן, אַיְזַן ער אַיְמַן יְבָעַטַּען חַיְ-מַעַל, בְּנוּמִין אַיְזַן בַּיְ אַיָּהָם אַיְזַן חַבְבַּ, דְּאַס אַיְבָּעְרְשָׁטָעַ פִּינְגַּס שְׁטִיעָלַ. פְּטִיטַש, בְּנוּמִין! מִיטַּ אַיָּהָם צַוְּ רַעְדָעַן אַיְזַן אַזְוִיהַ.— אַטְ אַזְוִיהַ רַיְבְּטַ זַיְךְ אַחֲבָשְׁעַ צִיְּטַ אַונְגָּוּרַ רַיְעַנְקִילַ, מְאַכְּטַ דְּעַרְוּוֹיַל אַזְוִיהַ, מִטַּ דַּעַם אַיְבָּעְרְשָׁמְעַנַּס הַלְּפַ, גַּוְעַטְ גַּעַשְׁעַפְטַעַן, אַיְזַן אַרְיוֹן אַיְזַן דַּי גַּרְוּסַעַ פְּעַיְדַּעַן אַיְזַן וְאַקְסַטַּ, וְאַקְסַטַּ בַּיְ פַּזְן דַּעַרְ שְׁמוּטַרְ לְעַלְעַ רַיְבְּטַ זַיְךְ אַוְסַ אַיְזַן שְׁפְּרִינְגַּטַּ פַּזְן דַּעַרְ הַלְּעַרְ הַזְּוּת אַיְזַן דַּעַם דְּרִיטַעַן גַּלְגַּלְלַ אַרְיוֹסַ אַגְּרַבְּגַעַר פְּזִיגְעַלַ, וְאַסְמַעְיַוְתַּ שְׁטַאְרַקְ דַּי פְּלַגְלַעַן, פְּלַחַטְ חַוְּיךְ אַטְמַלְיכַעַן אַיְבָּעַר דַּי קַעַפְ אַיְזַן הַיְסַטְ שְׁוֹן רַבְ יְעַקְבַּ? אַיָּהָם אַיְזַן שְׁוֹן קַאְרָבְגַעַן וַיְיַן גַּלְיַיךְ מִטַּ אַלְעַ, ער וַיְלַיְזַן הַכְּבָעַרְ פַּזְן אַלְעַ, קַלְגַּנְעַרְ פַּזְן אַלְעַ, הַאֲבָעַן מַעְהָרְ דַּעַהְ פַּזְן אַלְעַ. אַשְׁמַטַּת אַיְזַן דַּעַם דְּרִיטַעַן גַּלְגַּלְלַ אַוְסַ אַיְזַן פָּאָר אַיָּהָם שְׁוֹן גַּאֲרְנִישַׁטַּ, עַס צִוְּחַת אַיָּהָם אַגְּהַן, אַיְבָּעָנָן, הַאֲרָטַנְעַן אַגְּזַן-קְדַשְׁ אַיְזַן וַיְלַיְזַן וַיְיַן אַוְמַעְטָוָם דַּעַרְ עַרְשַׁטַּעַר, שְׁוֹן אַמְּרָה-מְזָרָנוּ.— דַּי יְעַקְבַּ גַּעַדְעַנְקַטְ שְׁוֹן אַצְנַדְ נִישַׁטְ, אַיְזַן ער אַיְזַן פְּרִיהָעַרְ גַּעַוְעַן יְעַנְקַלְ דַּעַרְ מִשְׁרַתְ, אַזְוֹאַרְעַטְ, אַמְּנַן קְלִיןְ בַּעַשְׁעַפְנִישְׁ. דְּאַס גַּעַלְ פְּרַשְׁטַאַקְטַ אַיָּהָם דְּאַס זְעַזְעַן, פְּרַשְׁטַאַקְטַ אַיָּהָם דַּעַם מַהַ, אַזְוֹף דַּעַם אַרְטַ פְּנוֹסַ וּפְרוֹזְן דְּאַרְטַ אַמְּלַלְ לִגְנַטְ אַצְנַדְ אַקְרָבְלַ. וְאוֹזְן אַיָּהָם אַיְזַן אַמְּלַל גַּעַוְעַן דְּאַרְטַ אַשְׁטִיקְעַלְ יְשַׁרְ, אַקְאָפְ הַיְוִינְטַ אַמְּטַבְעַ, אַיְזַן אַיְזַן מַהַשְׁ, אַזְוֹאַרְעַטְ דַּי מַטְבַעְ, דַּעַרְ גַּאֲנַצְעַרְ שְׁכַלְ אַיְזַן בַּיְ אַיָּהָם נַאֲרַ דַּי מַטְבַעְ, אַרְבִּיטַ דַּי מַטְבַעְ, פְּיַזְעַלְ בַּעַרְשַׁמְאַגְּ, שְׁטַאַקְטַ הַיְוִינְטַ אַמְּטַבְעַ. אַיְזַן אַיְזַן מַהַשְׁ, אַיְזַן אַלְעַ פְּינְחַתְ הַזְּוּשִׁיםְ וַיְיַעַן אַיְזַן אַרְיִינְגַּטְאַןְ דַּי מַטְבַעְ, וַיְיַעַן קִקְעַןְ הַרְעַעַןְ, שְׁמַעְקַעַןְ, מַאֲבָעַןְ אַיְזַן פִּיהַלְעַןְ אַיְזַן אַלְעַ נַאֲרַ דַּי מַטְבַעְ. אַיְזַן בַּיְ יְזַדְעַן אַיְזַן דַּאֲךְ פַּזְן אַיְזַן אַיְזַן אַזְוֹי בַּיְ אַיָּהָם אַזְוֹי בַּיְ, עַמְּצִין אַגְּלְדַעַןְ מַטְבַעְ, מַעַן ער זַיְךְ אַקְאָלַבְ, אַבְהָמָהְ, אַיְזַן ער בַּיְ זַיְךְ זַיְךְ צַוְּ אַיָּהָם, בּוּקָעַן זַיְךְ צַוְּ אַיָּהָם, מְאַגְּצַעַן אַרְוֹם אַיָּהָם, לְעַקְעַן אַיָּהָם נַיְבָעַן אַיָּהָם גְּרוֹזִים בְּכֹזְ אַבְ... בְּאַסְאַקְעַם מְאַכְעַן אַבְרִיטַעַן הַמֶּלֶךְ: דַּבְּ רַיְעַקְבַּ! אַיְזַן יְדַעַן וְאַגְּבַעַן נַאֲךְ מִטַּ גְּרוֹזִים דַּרְקַ-אַרְץַ: בְּרוֹךְ הַוְּאַ-בְּרוֹךְ שְׁמוֹ רַבְ יְעַקְבַּ, אַמְּן!

רב יעקב, אונגער נילדען קעלפּיל, אוֹן שְׂזִין קָדֵשׁ! זַיְנָע בְּאֶ-

פָּאָקָעָם, די טענצעער, דינען אוֹיהם גַּעֲטָרִי, רַיְכְּבָרָעַן אוֹיהם אַגְּנָטָעַר
מייט ווַיְרֹזִיךְ, לְזִיבָּעַן זַיְנָע נָאָמָעַן אָזָן מָאָכָעַן אָזָן מִיט אוֹיףּ מַעֲנָשָׁעַן
אוֹן דַּעַר שְׁטָאָדָט אָמָרָא. מַעַן טָאָהָר אַגְּנָטָעַר די אַזְּגָעַן אָפְּלָוּן נִישָׁט
דֻּרְמָטָאָגָעַן זַיְנָע נָאָמָעַן צָוּם שְׁלַעַכְּטָעַן. מַעַן טָאָהָר אַקְּגָעַן אוֹיהם נִשְׁטָח
זַיְנָדָגָעַן מִיט אָוּאָרָט אָזָן אַלְסְּדִינְגָּו וּוֹאָס עַר מַהָּט, אָגְרִישָׁקִיטָּא
אַגְּמָרְעָבָט אַבְּיָלוּן, פָּוּזָן מַעַן אַגְּנָהָמָעַן פָּאָר לַיְעָבָט, גְּלִילִיךְ וּזְיַיְמָת הָאָט
גַּעַשְׁוָאָרָוּן אַזְּפָעָן בָּוָרגָן סְנִיָּוּן צָוּן לְזִיבָּעַן אוֹן אוֹיהם מִיט לַיְבָט אוֹן
לְעַבְּעַן פָּוּנָם גַּאנְצָעַן הַארְצָעַן. מַעַן הַאָלָט זַיְךְ אַיִּין, צְוִישָׁעַן זַיְךְ אַפְּיָלוּן
אַמְּאָלָן אַזְּנָן אַשְׁמָעָם, נִישָׁט אַרְזִיסְצָלָאָעָן פָּוּנָם מַוְילָדָט, וּוֹאָס אַיְטָלִיכְבָּר
בְּגַעַנְדָּרָעָר וּוֹעַגָּעָן אוֹיהם מַרְאָכָט. אוֹן הַארְצָעַן שְׁפָעַט מַעַן, מִיט דַעַם
מַלְלָל לְזִיבָּט מַעַן, אַלְעָוָוַיְסָעָן דַעַם אַגְּשָׁטָעָל אָזָן אַיְגָעָר דַעַם אַנְדָּרָעַן
גַּאָרָט... אָט אַזְּוִיפּ אָזָא שְׁטִינְגָּעָר פָּאָרְמָעָהָרָט זַיְךְ דֻּרְוָוִילָל צְוִישָׁעַן
יַדְעַן הַגִּיפָּה, פָּאָלְשָׁקִיטָּא, מַיאָוָסָעָן זַאָכָעָן. עַטְלִיכָּעָן עַזְתְּ-בְּנִימָעָר, באֶ-
כָּאָקָעָם, אַרְבִּיְשָׁעָן מַעַשִּׁים, פִּיהָרָעַן אַשְׁטָאָדָט בַּיְדָר נָאָו אַן יַדָּעָן,
דַעַנְדָּרְעָנְדוּגְּנָעָ, גַעַפְּאַלְעָנָעָ, צִיעַטְרָנְדוּגְּנָעָ טַהְזָעָן נָאָזָן טַדָּאָעָן דַי נָעָן
וַיְעַיעַץ אַוְעַלְכָּעָ לִיְתָ אַקְעָגָעָן.— נָאָר אַזְּוִי וּזְיַיְאִקְוָרָסִים אָזָן דַעַר
גַעַשְׁטָמָעָן דַאָקָד זַיְנָע, וּוֹאָס לַיְקָעָגָעָן אָזָן נָאָט אַבְּיָלוּן; דַעַרְבָּרָה הַאָבָּעָן
זַיְךְ אָזָן שְׁטָעַדְטִיל גַעַפְּגָיָעָן מַיאָוָסָעָ אַפְּיָקָרָסִים אַזְּוִינָעָן, וּוֹאָס וּוֹעַגָּעָן אַזְּוִיד
בְּזַיְנָעָן יַעֲקָבָן נִישָׁט פְּעַרְנָלְזָבָט גַעַוְעָן, אַזְּהָם גַעַהָלָטָעָן, מַחְילָה, פָּאָר
אַבְּחָמָה, פָּאָר אַגְּרָאָבָּעָן זַיְגָגָן, וּוֹאָס זַיְנָעָן מִשְׁעָן זַיְךְ מִיט תִּקְפּוֹת אָזָן
שְׁפָרָאָט-זַאָכָעָן אָזָי אַבְּיָטָר אַמְּגָלִיק פָּאָר יְזִוְישָׁעָ קִינְדָּרָעָ.— אָזָן פָּאָר
אַזְּוַעְלָכָּעָ חַמָּאִים אַקְעָגָעָן זַיְנָע פְּבָזָד אָזָן דַגָּס שְׁמָעַטָּל נִישָׁקָעָה בְּעַיִּים
שְׁאַזְּקָטָם גַעַוְאָרָעָן טִיט בְּיֹעַז מַהְוֹמָהָן קְרִיגָה, פְּלַאֲגָקָעָם, רְכִילָות, מִסְרוֹת,
אֲכוֹרִזָּת אָזָן אַלְעָוָרְעָנִיות, וּוֹאָס דַרְיָגָעָן שְׁמָעַטָּקָט.

רב יעקב קען שְׂזִין זַיְנָגָעָן! עַם גַעַפְּעַלְט אַוְהָם שְׂזִין נִישָׁט
דַעַר חֹן, וּוֹאָס אָזָי אַצִּיתָמִיט יַאֲהָרָעָן אַוְוָעָק גַעַוְוָעָן אָזָן דַעַם שְׁטָעַדְיָ
טִיל, וּוֹיְל אַהֲם אַזְּוִיפּ דַעַר עַלְטָר בְּרָעָכָעָן פָּוּן בְּרֹזִיטָט דַעַרְפָּאָר, וּוֹאָס
עַר הָאָט אַיְגָמָל פְּאָרְגָּעָסָעָן אוֹיהם גַעַט-זָוָם מַזְבָּבָטָן, אָזָן אַזְּוִיפּ זַיְנָע
אַדְיאָט צִינְגָּהָמָעָן אַיְגָעָם עַפְּסָפָן פָּוּן זַיְנָע לִיְתָן. אָזָן שְׁמָעַטָּל וּוֹעַרְוָן
אֲקָבָעָנִישָׁ, אַמְּהָמָה, אַהֲרָמְדָעָר.

רב יעקב פְּסָקָת שְׂזִין שְׁאַלְזָת! עַר זַאָנָט דַעַזָּת די דִיְינָיוּ
קְזַוְיָינְגָּעָלָט זַיְךְ עַפְּסָ אַיְפָה דַעַם שְׁוָחָתָ, וּוֹיְל נִשָׁט שְׁטָעַלְעָן אַזְּוִיפּ אוֹיהם אָזָן

סְרִכָּא, סְ'אֵין אֲיָהֶם עֲפִים נִיט גָּלָטִינְג... עַם וּוֹיָוֶת זִיךְ פְּלוּזִים אַזְּן שְׁטוּדְטִיל אַמְּנוֹן פָּאָרְשִׂוֹן, דָּעַם אַלְמָעָנָם שְׁוֹחָטִים אַשְׁוֹחָט. עַם וּוּרְעַט אַגְּנוּדוּר, אַקְרִיג אַזְּיָף מַעֲסָעָר=שְׁטָעָר אַזְּן עַם קַהְּרָת זִיךְ דִּי שְׁטָאָרָט!

רַב יְעָקָב אַזְּן שְׁזַיְן אַגְּרוּזִים עַר בָּעֵל צְדָקָה! עַר הַכְּבָעַר דָּעַם מַקָּח אַזְּיָף פְּלִישָׁה, נִיט פָּוּנָם דָּאוּנָעָן גָּעָל אַמְּיָל וַיְיָנָע אַרְעָמָע קְרֻובִים, אַמְּיָל וַיְיָנָע מַעֲנָצָעָר אַזְּן אַטְיָל לְאַזְּזָט עַר אַרְקָב צִוְּזִיךְ אַזְּן קַעַשְׁעַנָּע, אַמְּתָן בְּסָתָר, אַזְּיָף זַאְכָעָן אַזְּעָלְבָעָן, וּוּלְבָעָן עַר אַלְיָין וּוּיָיסָט, רַב יְעָקָב טָהוֹת גָּוָטָם אַזְּן אַרְמָעַלִּיט גָּרְיוּן בִּיְנָעָר, זַאְכָעָן אַזְּן קַרְעָנָעָן.

רַב יְעָקָב אַזְּן שְׁזַיְן אַמְּבָזָן אַזְּיָף לְעַהְרָנָעָנוּ! עַר קוֹוָאָזָן, וַיְיָבָעָט", וַיְאָזָר אַזְּן נְבָאָז, לְאַזְּזָט עַר דָּעַם דָּאַקְמָאָר קִיְּן קָאָפָע נִישָׁאָז אַזְּיָף הַיְּבָעָן, נִעהָמָט אַזְּרִינוֹן אַזְּן תְּרִיבָט אַרְזִים קַרְאָנָעָק וַיְאָזָר שְׁטוּחָתָט, טָהוֹת דָּאַרְטָאָלְסְדִּינָג, וּזְאָסָע עַר וּוּיל, וּזְאָסָע אֲיָהֶם פָּאָלָץ אַזְּין עַר וּוּיָיסָט אַקְרָעָק אַזְּן קַרְאָנָעָק אַרְמָעַלִּיט בַּעֲקִיםָעָן פָּזָן אֲיָהֶם בְּגָזָן דָּעַם טָזִיט.

רַב יְעָקָב אַזְּן שְׁזַיְן אַמְּבָזָן אַזְּיָף לְעַהְרָנָעָנוּ! עַר קוֹוָאָזָן קַעַט שְׁזַיְן אַזְּיךְ אַזְּיָף נְבָאָז אַזְּן דָּעַר יִשְׁיבָה, וְאַגְּנָט בּוֹזְקָסְבָּרוֹת אַזְּן דָּעַט שְׁטִינָגָעָר לְעַהְרָנָעָן אַזְּן קְרִימָט זִיךְ עֲפִים אַזְּיָף דָּעַם רָאָשִׁיְּשָׁבָה, פָּזָן דָּעַר גַּנְזִיכָּעָר גַּמְרָא קָעָן עַר טָאָקִי, מְפָזָת. נִישָׁאָהָן בְּבָיִם וּוּיָבָעָן עַר אַגְּרוּסָעָר לְמָדָן, עַר קָעָן וּזְהָרָגָן.

רַב יְעָקָב אַזְּן שְׁזַיְן אַזְּוּלָד עַד חָבָס! עַר הַאַלְטָפָן זִיךְ אַזְּרָעָק, אַזְּוּנָם אַזְּרָעָט. אַזְּיָף מִיט זִיךְ מְשִׁינָה שְׁטָאָרָק צְוָפְּרִידָעָן, הָאָט וּוּלְדָהָנָאָת פָּזָן וַיְיָנָס אַזְּרָעָטְוּל. אַזְּיָף אַסְּפָה וּוּיל עַר, אַלְעָזָאָלָעָן אֲיָהֶם הַעֲרָעָן, עַר וּוּיָיסָט בַּיְּזָקָעָן וּזְהָרָגָן, מַסְתָּמָאָדָרָשָׁהָט עַר נִישָׁאָהָן, אַזְּמָזִים טָמָאָפָרָשָׁהָט נִשְׁקָשָׁה אַזְּעָק... דָּעַרְבָּעָר אַזְּן עַר בְּרָזָן, אַזְּנָדָרָעָן זַאְגָעָן אַדְעָה אַזְּן קָעָן נִישָׁאָהָן לְיִדְעָן, מְעָן זָאָל אֲיָהֶם אַבְּרָעָשָׁפָאָרָעָן.

— אַזְּיךְ הַיִּם, פָּאַרְשָׁעָהָט אַזְּיךְ מִין, רַב יְעָקָב! אַזְּן דָּעַר שְׁצִיָּהָגָעָן זַעְרָנָעָר גָּעוֹזָעָן אַזְּן אַזְּאָאָפָל צִוְּזִיךְ זַעְגָּעָן, טִיְּתָעָנָדָגָן מִיט דָּעַם גַּרְאָבָעָן פִּינְגָּעָן אַזְּיָף הַאֲרָצָעָן.

“אַזְּיךְ הַיִּם רַב יְעָקָב! הָאָט אַזְּיָף פְּיעָל גַּעְהִיסָּעָן, וּזְאָס שְׁוּעָר פְּצִיבְּרִצְנְגָעָבָעָן עַם מִיט מְיוֹעָנָט וּוּרְטָמָעָר. דְּרִינָעָן אַזְּן גָּלְעָנָעָן דָּעַר

גאנצעער רב יעקב מיט די ביינער. איטליךער האט עם געמייטשט זיך ער פארשטעהט, זיך געשטיקט אינועניג און געשווינגען, איזס מזרא מיט איהם איזונזורייסען.

איין בנימין האט קיין מורה פיט געהאט איזנסצואגען זיין דעה פרי, איזיפ דעם שטיינער זיינעם, רוזהיג, שטיל, זיך נישט צומאכען בל פון רב יעקבן, גלייך ווי ער איז נאר איזיף דער וועלט נישטמא. האט רב יעקב זיך געהיצט און טיעטענדיג מיט דעם פונגער איזיפע'ז הארצען איזן איין פיער געמאכט: איזיך היה רב יעקב!... האט איהם בנימין בשעת מעשה אונגעקוקט גאנץ קאלטבלוטן, נישט צי ענטפערן געוועהנטליך קיין זוארט, אדרער געענטפערט אַמְּלָאָן גאנען קורץ: איז ווים, נישחה, פון קינדוויז אַן ווי אַיהֲר הייסט. דאס געהר זיך אַבעֶר נישט אַן צום עניין... און וויטער מאקן זיך גאנען רוזהיג גערעדט. דאס פלענט רב יעקבן שטעבען ווי מיט אַמעסער אַן איהם צוקאבען דאס בלוט. בנימין איז איהם געוען ווי אַדאָן אַן די איזיגען, אַנקוקען האט ער נישט געענט בנימין' מיט זיין ליט. עם האט איהם געברענט, פאר וואס זאל איז דער שטאדט זיין נאר איזיגער, פון ווילכען מען האט. איז נאר ווער? אַזעלכער, וואס האט עפיכס נישט איזוי פיעל געלד!... בײַ איהם איז איזיגגערדט געוען: בנימין בענולט איהם, געהמת בי איהם צו אַחלֵק פבז, דאס וואס איהם אליאן נאר קומט. בנימין איז נאר נישט איזוי קלונג, איזוי פיין ווי מען מינט, ער פארבלענדט נאר די איזיגען, ער מז עס בלִי נדר ער דערוייזען, או מען האט איזן איהם אַגראָבען טוּזַת. — דעריבער פלענט צו בנימין זיך זוכען, איזיפ איהם אלִיך גראָבען, איהם געווואָלט אלִיך מבטל זיין און פערמייאָסֶן בײַם עולם;

אַפָּאָר וויבטינע זוכען זענען שפעטער זיך פערלאָפָען, וואס האבען איזפגערידט דאם גאנצע שטעדטיל. אלַע זענען דערמאָט נאר בעשעפטיגט געוען, איזן אונוער רב יעקב האט דענסטמאָל זיך בעניצט, איזנסיגנסען איזיף בנימין' דעם גאנצען צארן און אַבצּוּרָעָבָעָן גען זיך מיט איהם ווי מיט אַמאָטָעָן!

III.

ויהי בימי הרעב הנדול, אין עם איזו געוווען אין זיך טעג פינ'ץ גראטטען קיין תבואה, דער יקרות איז געוווען שרעקליך גראים אין נישט געראטטען געשטארבען, אויסגענאנגען פאר א שטיקעל בייזט. אין או דאס שלימול געהט, געהט עם מיט אלעמען, מענשען האבען פערלז'ירען איינער צום אנדערען דאס פערטרזען, אלע פערדינסטען דאכען זיך אייסגעלאוט, מענשלייבקיט און יושר — אויפגעהערט, עם איז א בייעז מהומה, א צאָרַן פון נאָט. דער שטארקער שטיקט דעם שוואָבען, דער אומגעער בעטער דעם גערעכטען אין ווי געוווענהנטליך לדיידען מעהר ווי אלע, אין א שועערע צייט, די ארמע, שוואָכע יודען, נעבעך. אויף זיין ניסט זיך איזים דער צאָרַן פון אַלְעַ וויטען, או ס'אי נישטאָ וואָס צו טאן, געהט מען זיך צו זיין. יודען און שטערטיל אַכְעַן-קְרַעְבָּצָן, פאלען אויף די פֿנִימֵר און בעטטען רחמים. רב יעקב פון זיין זויט מהומ וואָס ער קען — מהומ דאס, יענץ, העברט דעם מקה אויף ז פלייש אויך, אונטערצזהאלטטען ווינע לײַט און ארמע קְרוֹבִים. אודאי איז דאס אַמְצָה, אַנְדוֹזֶעֶץ צדקה, מהוה צו זיין יודישע «נְפָשׁוֹת». גאר אַקְעַנְעַן אַוּוּלַט קען מען נישט וויאָ זיוו — דער ארמער עזלם קלאנט זיך אלע זעהר שטארק.

אין יענער ביטערער צייט גראד איז אַרְזִים אַקְלָאנְגַּן, או איז צערסָאנְגַּר נובערנייע מאבען יודען קְלָאנְגַּעַם דארט איז פְּשָׁׂטוֹן אַגְּ-עַדְגַּע און צוישען דעם עולם איז דענסטמאָל אומגענאנגען אלידעל. וואָס יונגע און אלט האבען עם געונגגען, דאס צְדָעַל אַה, דאַכְט זיך
כמעט אַזְוֹי 8

האט אַיהֲר געהרט דאס לאַנד חֻרְבָּאַן
ニシט וויט פונְּגַם פֿעַטָּר יְשֻׁמָּעָל,
פִּון פּוֹיגָעָל-מִילְּךָ אַיז דָּאַרְט פְּאַרְאָאוֹ
פָּאַר יְדָעַן אַרְצִ-יְשְׁרָאֵל

א פיעים א ציגן, א שף א דריינער,
א הוהן, א אינדייך האלב אומוייסט,
אלסידינג בויל-זול, קוון ואך נישט טיער
און התבאות דארטען פול ווי מיסט.

דאם לאנד איז גוט און וואזיל א ווינדרער.
אויב לעבען, ברידער, ווולט איהר פיין,
פארגעהמת די קלמקעם, וויב און קינדער
אונ לאָמֵיר עזלה-רגל זיין!

דאם ליעדעל האט מען טאקי געווונגען, מענשען צום אינטער-
טריבען, אונטערווארעמען האט איז נישט געהטלט און פונס ארט
האט מען לעת-עתה זיך אלץ נישט געריהרט. ערשותען, האט מען,
וואי דער שטינגר איז בי אונז יידען, געקוקט אינגר אויפין אוניערעדן
אויף דורך-אָרֶץ—לאָען ינען מאכען דעם אנזהיב צום ערשותען און מיר
גאנז ווי. ינען אָפַּער האָפַּען נאָר געקענט שען דרשׁגען, זנען גע-
ווען בריות נאָר מיט דער צונגען און דעם פבוד עפִים טאקי צוֹטָאָן האָפַּען
וואי מותל געווען אָנדְרָע... צוֹוִיטָעָן, האט מען דאָך, ווי דער
שטינגר איז בי אונז יידען, נישט געקענט געהמען גלאט טאנַע עפִים
אָזָאָך, זיך נישט אָנְצָרְיוּדָען ווי אָפַּיךְ פריהער אָזָאָך, דערנָאָך
شمועען דאָם אַיְגָעָן טאָקָע זוֹידָעָר פָּאָרְקָעָהָרָט... אָזָאָך דְּרִיטָעָן
איָזָאָך, נאָך אָמָאָל טאָקִי, ווי דער שטינגר איז בי אונז יידען,
נישט פָּזָאָזִי ווּכְטִיגְגִּינְגָּן דער פְּסָוק ווי דער דְּרֶשֶׁת, דאָם אַיְמָרְדָּעָנִישָׁ אָזָאָזִי
איָם, מען לעהרענט די גمرا נישט אָזָאָזִי צוֹלְעָב דעם פְּשָׁט, ווּסְעָן
דעם דִּין, ווי צוֹלְעָב דעם פְּלָפְּלוֹן. אֲגַבְּתָה אָזָאָזִי סְבָרוֹת, מען
שפָּאָרָט זיך, אָגָעָהָמָעָנִידָג זיך, אַיְנָעָרָט דעם אָנְדָּרָעָן ביִ דִי בערדלעָן.
מען פְּרָעָנְטָט קָלָאָזְ-קָשִׁוֹת, מען ווּוִוִּיטָאָרְזָסְ גְּרוֹזָעָן חִירְפּוֹת מִיטָּ
קְנוּיְתְשָׁלָעָן, שְׁפִּיצְלָעָן, "בְּעֻוּאָהָרָעָנִישָׁן", גְּדָרְגָּנְגָּנִישָׁעָן, וּזְאָם שָׁאָרְפָּעָן
און שְׁפָּאָלָטָעָן דעם מָוח.— אַיְן דעם דָאָוִינְגָּן עַנְּן מִבְּחָה די קָלָאָנִיעָט
איָזָגָעָן אָזָאָזִי. דאָם אַיְגָעָן טאָקִי: אַשְׁפָּאָרְעָנִישָׁ, אַחְאָפְּרָנִישָׁ,
אַקְרִינְגָּנִישָׁ, אַווּידָעָר-אַיְנָאָגָנָד-פְּרָעָנְגָּנִישָׁ, אַפְּבוּנְדָּעָנִישָׁ, אַחוֹזָקָ
מַאֲכָעָנִישָׁ, מִיט גַּעַשְׁפָּעָט אַוְן שְׁטָעְכּוּוּרְטָלָעָן אַיְנָעָרָט צום אָנְדָּרָעָן:
"חַכְמָמִינְגָּר !", "שְׁעַנְגָּר יְזָד אַיְנָעָר !", "בִּידְעַ צְדִים הָאָבָעָן זיך גַּעַז
שְׁמָאָק גַּעַזְעָלָט אַוְן גַּעַזְעָן צְוִישָׁעָן זיך פִּיעָר מִיט ווּאָסָעָר. די דְּרִינְגָּעָן

יא, יעיש — ניין. יא, וויל יענע ואגען ניין, און ניין, חיל די ואגען לא... פלאטשנצע קעפלעך האלטען געוועהנטליך מיט די, וואס האבען גוטע ועמאכעט צום שייען, פיסקלעך אויף שרייפען און וואס קענען מאלען פונס מוייל א חאלעוווע.

דערויל, אין דעם גרויסן טאראראם, קומט גראר איינער אַ מלכֶּד, פון יענע וויטע מקומות דארט ערנץן אַן וואַהֲלִין, צום וויב אַוְיף יומַטּוֹב, אין אַ נִּיעַר קאָפָאַטּע. ער קוּקַט אַ בִּיסְעַל מיט גְּדוּלָה זוי איינער. וואַס אַיִ אַוְיסְגַּוּעַן אַ וְוַעַלְתָּן אַן וְאַרְפָּטָן אַרְיַין אַן דַּעַם שְׁמוּעָם פְּרַעַדְעָע, וְאַהֲלִיןְשָׁע וְוַעַרְטָעָר, אַנְשָׁטָאַטָּם "יו", זָאנְטָ ער "יא". אַנְשָׁטָאַטָּם "קְרִוְפְּנִיק" — "קְאַלְיִישָׁ" אַן "קִיטְקָעָ" הַיִּסְטָן בֵּי אַיִהָם "קוּילְעַטְשָׁ", אַרְוָם אַיִהָם פְּעַרְקְּלִיְּבָעָן זָיךְ רַעַלְעָע מְעַנְשָׁעַן, מעַן קוּקַט אַוְיף אַירָם עַפְּעָם וְיַי אַחֲרִוש אַן מַעַן שְׁלִינְגַּט אַיטְלוּסָם וְאַרְטָן וְיַיְסָם פָּוֹן זַיְנָעַ מְעַשְׁוֹת, קְרַאַצְעַנְדָּג וְיַן דַּרְעַבְיִי פָּאָר גְּרוּסָן וְאַהֲלִין, דַּרְעַצְעַהְלָטָן ער, אַיִ אַ גְּנַבְעַנְטָשָׁ אַרְטָן מִיט אַלְעָם גְּנוּטָן. קוּילְעַטְשָׁ עַסְטָן דַּאְרָט גָּאָר אַן מִיטָּעָן דַּעַר וְוָאָר, וְיַיְזָן טְרִינְקָט מַעַן דַּאְרָט וְיַי וְאַסְעָר, הַיִּנְטָן וְיַיְעַר רַאַסְעַלְפְּלִישָׁיל, קְאַנְבָּעָל, "פְּרַאַקְעָס", "פְּאַלְיָה", טְשִׁיקָּעָס" אַיִ אַ מַאֲלָל מְלָכִים דַּי וְיַיְרָלָעָן בֵּי דַּי שְׁעַפְסָעָן (בֵּי דַּי "שָׂאָפָּ", מַיִּין אַז, חַאְפָטָן ער זָיךְ בַּאַלְדָּר אַיִן פְּעַרְרִיסָט) זַעַנְעַן אַכְּגַּעַנְאַסְעָן מִיט שְׁמַאְלָעָז אַן שְׁלַעַפְעָן זַיְסָן הַנְּבָעָן זָיךְ נַאֲךְ אַוְיף רַעַלְעָע. קָאָרָע, אַזְוִי הַיִּסְטָן עַם דַּאְרָט, יוֹי — יַי, יַי! מַיִּין אַז. — נַאֲךְ דַּי מְעַנְשָׁעַן דַּאְרְטִינְגָּע זַעַנְעַן גְּרָאָפָּ, פְּגַעַשְׁטָאַפְּטָעָעָע. יַוְעַן פּוֹנִים הַיִּנְעַן זַיְנְקָעָלְקָעָל קַעַנְעַן זַי אַזְוִי אַרְיִינְגָּאָרָעָן אַן מַאֲכָעָן גְּנוּטָן גְּנַעַפְטָעָן. מְלָמְדִים פָּוֹן אַוְזָעָר קָאָנְטָה אַבָּעָן דַּאְרָט דַּי בְּעַסְטָע קַנְּלָוְנְגָּעָן, וְיַעֲרָע — זַעַנְעַן חַמְוִים, לְעַגְעַן אַנְיָרָע אַ עֲבָרִי, מְשִׁתְיָנִים-גְּנוּאָגָט, נַח מִיט זַיְבָּזָן גַּרְיוֹעָן, קַמְזָן בֵּית בָּה, מְלֻופָּם וְזַוְּ אַי, דַּרְפָּאָר אַפְּעָר קַעַנְעַן זַי עַסְעָן ..

דער מלטָר מיט דַּעַר נִיעַר קָאַפְאַטָּע, גַּעַרְיוּזְעַלְטָע פָּאוֹת, אַן שְׁמַט זַיְנָע וְאַונְדָּרְלִיבָּע דַּרְעַצְעַהְלָוְנְגָּעָן, שְׁמַאְרָק פְּאַרְגְּרָעָס עַרטָּע, מַאֲכָט אַן אַין דַּעַם שְׁטָעַטִּיל אַהֲלָעְבוֹרְדָּע, עַס פְּעַרְקָאַכְט וְיַן דַּאְרָט אַגְּעָה דִּילְטָע קָאַשָּׁע, אַטְיַלְיָה שְׁרִיְעָן. אַהֲנָן אַיִן יַעַנְעַן מִקְוּמָות עַגְנִיאָז, וְאַוְיָן קַעַן קַנְעַלְעָן, מַאֲכָעָן שַׁעַנְעַן גְּנַעַפְטָעָן! אַטְיַלְיָה שְׁרִיְעָן: נִיְין, אַחֲנָן, נִישְׁתָּה וְוַיְתָה פּוֹנִים פְּעַטְעָר יְשֻׁמְעָאָלָה אַוְיף דַּי קְאַלְאָגָנִיָּעָם! גַּעַזְעַטָּע מְעַנְשָׁלָעָךְ, מִיט פְּעַטָּע בַּיְלָעָךְ מַאֲלָעָן: עַט, בַּיְלָעָן, סְאיַז אַן

פָּגָאנְגָעָן אֵין אַוִּיסְנַבְּלָאָזְעָנָעָ אַיְוָ גַּלְיוֹכְעַד נַיְשַׁט אַחֲוָר אַשְׁרַי יַשְׁבֵּי בַּיְתָךְ — דַּעַם פַּזְיוּרֶשׁ וּוּרְטָמֶל טָקָעַ: סְכוּד דְּבָמָא דְּעַ נִ דִּיְפָאִיסְאָ. אָוָן נַוְּטָע, וַיְכַעַ מַעַנְשָׁלָעַ, לַעֲדָרְגָעַ דִּישָׁלָעַ, בִּינְגָעַ זַיְן, זַיְעַ סַם קַוְמָט אַמְּאָל אָוִים, אַי אַחֲוָן אַי אַהֲוָר. סְאַיְוָ אַדְלָעָנִישׁ, טַקְאַכְעָנִישׁ בַּיְיָ אֵין דַּעַם שְׁמַעְטָמֶל וּוּרְטָמֶל גַּמְאָכָט אַגְּרוֹסָעַ אַסְפָּה, אַיְזָעַ זַוְּלָכְעַר סְאַיְוָ נַעֲוָעַ רַב יַעֲקָב אָוָן אַזְּיךְ בַּנְּמִינָן.

פְּרִיהָעָר פָּוָן אַלְעָ, עַם פָּאַרְשָׁטָעָהָת זַיְן, אַיְוָ אַרְזָסְנוּשְׁפָּרְזָעָן מִיטָּ אַוְאָרטָ רַב יַעֲקָב. זַיְינָ דַּעַה אַיְוָ נַעֲוָעַ — בְּלִיבְעָן. — קָאַלְאַנְיָעָם, הָאָטָעַ ערַ נַעֲוָגָטָ, אָוָן נַיְשַׁטָּ פָּאָרָרְיָעָשָׁ קִינְדָּעָר. דָּרְצָוּ אַיְזָעַ זַיְן, קַנְעָלָעַ אָוָן שְׁמַאְרָבָעַן פַּעֲרָוָאָטָמָט מַעַן קִינְגָּמָלָל נַיְשַׁט אַזְּמָעָטָוָם. דַּעַם בַּתְּחָוָן צַוְּגָאָט בְּרוּקְ-הָוָא טַהָּרָמָעַן נַיְשַׁט פַּעֲרָלִירָעַן, גַּלוֹבָטָ אַוְן רִיחָרָט זַיְדָעַ נַיְשַׁט פָּוָגָטָמָט אַרְטָ... פַּעַטְעַ בְּיַכְלָעַד אָוָן לַעֲדָרְגָעַ דִּישָׁלָעַמָּה אַבָּעָן זַיְדָעַ נַעֲבָיָגָעַן אַזְּיָף זַיְן זַיְטָמָטָן מִיטָּ אַיְתָמָ. דָּרְגָּנָאָד הָאָטָעַ זַיְן צְוָשָׁאַקְעָלָטָט דָּעַר אַיְבָּרְגָּנָעָרָנָלָם, אַלְעָהָאָבָּעָן גַּעַרְעָדָט, גַּעַשְׁרָיָעָן אַיְזָעַ, אַיְינָ קָוָל צָוְמָט טַיְבָמָ וּוּרְעָן. מַעַן חָאָטָט מַעַהָרָט נַיְשַׁט גַּעַהָרָט וּוּ: קָאַלְאַנְיָעָם: וּוּאַהָלָי!... עַם וַעֲנָעָן נַעֲפָלְזָוָעָן וִידְלָעְרִיָּעָן, פָּלָאָמָ-פִּיעָרָ, פָּעָקָ אָוָן שְׁוּעָבָעָל. עַם הָאָטָגָעָהָלָכָט, גַּעַשְׁמָוֹרָמָט אָוָן לַעֲדָרְגָעַ דִּישָׁרָ, לְעַם הָאָבָּעָן זַיְדָעַ נַעֲבָיָגָעַן, וּוּי אַטְשָׁעָרְטָילָפָרָ דַּעַם וּוּינָט, אַחֲוָן אָוָן אַהֲוָרָ. נַעֲמָבָעָם פָּנָן רַיְיָ יַעֲקָבָס בְּאַטְאָקָעָם הָאָבָּעָן פְּלָזָלִים נַעֲדוֹנָעָרָט: קְבָּגָנִים! שְׁלַעְפָּעָן וּוּילָט זַיְדָעַ אַיְיךְ אַזְּיָף יַעֲנָעָם קָאָפָ. הַלְּטָאָיָעָם, בְּעַלְיָיָ, פְּרָקָזָה אַיְבָּעָר אַפְּרָעְמָדָעָן בְּיַטְמָעָ!... אַהֲוָה אַבְּיָסָעָלָ, מַעַן זַאְלָל נַיְשַׁט הָעָרָעָן, וּוּאַסְמָגָבָרָים, נַרְזָעָמָעָ לְיִתְזָאָגָעָן! אַיְהָרָ מִינָּט, סְאַיְוָ שַׂוִּינִיָּהָפָקָר אַוְוּלָטָהָזָרָה, וּוּאַרְטָמָהָזָרָה, וּוּעַטְ אַיְהָרָ וּוּהָעָן, וּוּרְעַרְעָטָעָרָ אַיְ... וּוּאַסְמָהָיִסְטָמָ זַיְדָעַ אַזְּיָסְפָּאָגָעָן, נַיְשַׁמְתָּ צָאָהָלָעָן... רַבְיָ יַעֲקָבָ, זַאְלָל נַעֲוָנָטָזָיָן, לַעֲפָט נַאְזָקָ, מַאְרִיךְ יִמִּים זַאְלָל עַרְזָיָן. דִּי קָאַלְאַנְיָעָם אַיְן וּוּאַהָלָן זַוְּלָכְעַרְזָעָן וּוּרְעָעָן אַגְּנָגְנוֹנָדָעָן, —פִּיעָרָעָן אַיְגָאַיָּנִים אַזְּיָף דִּי בְּאַטְאָקָעָם אַוְן שְׁטָמָעָן זַיְיָ אַבְּ מִיטָּ הַיְּסָעָן פְּרִיסְעָקָ. —בְּנָמִינָן אַיְזָעַ דִּי נַגְּנָצָעַ צִיְּטָמָ גַּעַוְעָסָעַ רְוָהָגָן, אַגְּנָגְנוֹנָעָן שְׁרִיעָנָגָן, הָאָטָעַ דַּעַם קָאָפָ אָוָן גַּעַשְׁוָוָיָגָן, עַרְשָׁתָ אַוְ דָּעַרְ עַולְמָ אַיְזָעַ מִיד נַעֲוָאָרָעַן שְׁרִיעָנָגָן, הָאָטָעַ ערַ אַזְּפָגְהָוָהָיָבָעַן פָּאַמְּעָלִיכָּעַן דַּעַם קָאָפָ, אַרְזִיפְלָעְגָּנָדִיגָּה דִּי הָאָנָד אַזְּיָפָעָן שְׁטָעָרָעָן, וּוּאַסְמָהָזָרָבָיָן אַיְהָם בְּעַטְיָתָ, אוּעַר וּוּלְיָ עַפְים זַאְגָעָן.

— שא, שא! אַיְוָ נַעֲוָאָרָעַן אַקְלָאָפְרָיָיָ, אַשְׁוּקָעָרָיָיָ צְוִיָּשָׁעָן זַעַם זַעַלְמָ, רַב בַּנְּמִינָן וּוּלְיָ עַפְים רְעָדָעָן, שא, שְׁטָילָן;

— האט איהר זיך שווין אַבעגעקיילט, רבותים, און וועט הערען?
אַבעט בנימין מיט אָפְּרײַנְדְּלִיכְּעֵר מינע.
— יִאָ, יִאָ, رب בנימין! רעדט, זאַלט איר זעונד זיין, טיד
הערען.

— אַומזומט קריינט איר זיך, מײַנע לְבָעַ יַדְעַן — הובט אָן
בנימין שטיַּל, רוהיג, ווי זיין שטיגיגער אַיִּז, ווי אַיִּךְ זעה, קענט איהר
ニישט אונגעראָע יודישע היסטָּאָרָע, נאַט אַיִּיךְ זיַּי דאָ אַינְגָּאנְצָעָן אַין עַטְלִיכְּעֵר
הערטע.

דער ערלט איז געליבען שטול אָהֶן. אַ שם בעווענגונג, קיַּין שאָרָקְּ
קיַּין פָּארָע האט מען פָּון קִינְגָּס גַּהֲרָעָט, גַּלְיִיךְ ווי אלע זענען
אוַיְנְשָׁטָּאָרָבָעָן, אַן בנימין האט שטיל מיט האָלָּט פָּערְמָאָכְּטָע אַוְיְגָעָן
אַגְּנָעָהִיבָּעָן אוֹוִוִּיְהָיָה.

— ווי באָלָּד, רבותים. אַברָהָם אַבְּינוּ דָּעָרְגִּיכְּט מיט זַיִּן שַׁכְּלָה
דאָס יְדִישְׁקִיט, הַוִּיכְּט מיט אַיהם זיך אָן דִּי סְדָרָא לְדָלָךְ, אַן ווערט
פָּערְוָאָגְּנָעָלָט פָּון זַיִּין פָּאטְשְׁעָלָאָנד; קִים מְלֻאָת עַר זיך, ווערט דער
ערְשְׁטָעָר גַּעַמְלְטָעָר יַוד, חָאַט עַר שַׁוִּין אוַיִּף דַּעַר עַלְטָעָר אַ זַּוְּהָן;
יְצָהָק, גַּעַיְוִוִּישְׁטָן נָאָךְ קִינְדְּוֹיִזְיָן, הָאָט שַׁוִּין דָּרְפָּאָר מיט אַ מְאָלָּטָקְּ
אַ צְוִילְּנָגָן אַין לְדָלָךְ, וָזָגְּנָעָלָט זיך אַוִּיךְ אַרוּם אַין דַּעַר וועלְטָה. —
יעַקְּבָּק, אַ פְּשַׂר קִנְדָּר מיט אַ יְדִישְׁ הַאָרָזְן, מְאַכְּט אַ פְּלִיטָה, לְדָלָךְ פָּאָרָד
עַשְׂיוֹן קִינְזָן חָרָן... פִּיעַר מְאָלָּטָקְּתָה גַּהֲרָעָט, האט אַ טְיִין קִינְדְּלָעָךְ
אַין לְדָלָךְ, לְוִיפְּשַׁט וָוִיטְּעַר פָּאָר לְבָנָן הַאָרָמִי... בְּלָאָקָעַט זיך אַרוּם
בֵּין עַד קְוִמְתָּא אוַיִּף דַּעַר עַלְטָעָר מיט זַיִּנעָן קִינְדָּרָעָן קִינְזָן מְצָרִים, וּוָאָ
יְסָפֵף זַיִּינְגָּר אַיִּז אַחֲשָׁב אַיִּין הוַיִּף, אַגְּרִוְיְמָעָר פְּרִיצָן, אַיִּין מְוּכָּרָה
תְּבוֹאָהָנִיק אַין דַּעַר גַּאֲצָעָר וועלְטָה! דָּאָס דִּי קִינְדָּרָעָן יְשִׁרָּאֵל בְּלִיכְּבָּעָן
דָּאָרָט אַ לְּאָנְגָּע צִיְּם זַיִּעָן, זַעֲנָעָן זַיִּי דָּרְגִּינְעָן נִישְׁטָּוְלְדִּיגְּ, דַּעַר קָאָזָאָקְּ
הָאָט זַיִּשְׁוִין גַּהֲלָאָלְטָעָן. אַיִּין צְרוֹת, אַיִּין לְיִיד הַאָבָּעָן זַיִּיךְ דָּעְרוֹוְיָל
גַּעַפְּרוֹכְּפָעָרָט אַין גַּעַמְעוֹהָרָט, שְׁוֹנָאִים אוַיִּף צְוִישְׁפְּרִינְגְּנָעָנִישׁ. מְשָׁה רְבִינָן, וּוָאָטָה
הָאָט יוֹנְגָּעָהִיט שַׁוִּין גַּעַוְאָסָט הַיִּסְדָּרָא לְדָלָךְ, פָּעוֹלָת דָּעְרָנָאָךְ, דָּוּרָךְ
גַּרְוִוְעָדָה, וּוָאָנְדָּרָה, אַבְּצָוָלָאָזָעָן דִּי יְדִישְׁעָן קִינְדָּרָעָן אוַיִּף דָּרִיְּ טָעָן נָאָר
פְּרִיאָה צַו עַטְהָמָעָן, אָבִי פָּון בְּרָעָהָס הַעֲנָד אַרוּםָס, אַיִּין שַׁיִּין דִּי בְּרִירָה
בֵּין זַיִּי גַּעֲוָעָן צַו מְאָכָן אוַיִּף לְעוֹלָם וְעַד לְדָלָךְ. זַיִּי גַּעֲהָמָעָן דִּי תְּוִיהָה
אוּגָן בָּאָרגְּ סִינְיָן אַין לְדָלָךְ מיט איהר אַציִּיט מיט יְאָהָרָעָן אַין דַּעַר
מְדָבָר, טִיעָד, צְוְפָּרָאָכָעָן פָּוִים שְׁטַעַנְגִּידָעָן, קָטָעָן זַיִּין אַיִּין

דעם לאנד פגען, ווילען האבען דארט אַ נקָּום מִנְהָתָה רֹהֶתָּן אַבעָּר
זועיגן, האבען גענג אַיסְצִישְׁטָהָן שטענדיין פון שנאָס אָרוּם אָנוּן
קדום. דערנָאָך, אוֹ נָאָכָּה הַלְּפָטָה, זַיְוּרָעָן שְׂטִיקְלָעָךְ בָּעֵלָה-הַבָּהָנָם
שְׂמִיט אַבְּיַת הַמְּקָדָשׁ, יַדְעָן וַיְצָעָן זַיְד אַיְזָן וַיְיִגְּנָעַרְתָּנָעָר, אַנְגָּעָלָעָהָנָט
אַונְגָּטָר פִּיְיָגָעַנְבָּזָיְמָעָר אַוְן מַעַן חַוְּבָט עֲרַשָּׁת אַן וַיְסָעָן פָּוּן אַלְעָבָעָן
עַזְּגָעָן, צְוָפָאַטְשָׁעָן זַיְד פְּלוֹצָלִים יוֹרְשָׁעָן קְנוֹנָעָר אַזְּנָעָן צְפָאַלְעָן אַיְזָן
צְוָוִי שְׂטִיק מִיט בְּעֻזְׁנָדָעָר שְׂטִיבָלָעָךְ. רַיְסָעָן אַיְינָעָר בִּים אַנְדָּרָעָן
אָבָּדָיְיָעָר, בִּיז שְׁלָמָנָאָסָר דָּעָר מָלָךְ פָּוּן אַשְׁוֹר אַגְּנָטָן דִּי קְיִינָדָעָר יִשְׂרָאֵל
לְלָדָן! אַחַיָּן אַזָּשׁ, וַיְאָוָי דָּעָר שְׂוֹאַצְּצָעָר פָּעַפָּעָר וּאַקְסָטָדָר אַזָּעָן
בָּעָן וַיְיִסְטָט אַדְּרָהָיְמָעָן, וַיְאָוָי זַיְעָר גַּעֲבִין אַיְזָן אַהֲנָגָעָקִיםָּעָן. שְׁפָעַטָּעָר
קְיִיטָט נַבְּוֹדָנָצָר מָלָךְ בָּבָל, וְאַנְטָמָאָזָן אַיְזָן דָּעָם שְׁבָט יִהְוָה: לְלָדָן! אַזָּעָן
זַיְיָ וַיְעָרָעָן פָּעוֹרָוְאַגְּנָעָלָט. — אַזָּעָן אַצִּיּוֹת אַזְּרָעָן זַיְד אַטְיָילָן
זַיְדָעָן צְרוּדָק וַיְיִדְעָר קִין אַרְצִין-יִשְׂרָאֵל, נַאֲרָסָאָזָן אַגְּמָעָטָשָׁעָט
עַבָּעָן. זַיְיָ וְעַגְּעָן קְנָעָכָט בִּי זַיְד אַזָּעָן דָּעָר הַיּוֹם, וַיְעָרָעָן פָּעַרְשָׁוֹאַרְצָט
אַזָּעָן עֹזָר, אַזָּעָן בָּבָזָד, לְיוֹעָן קְלָעָפָט פָּיָן אַנְדָּרָעָן אַזָּעָן רַיְסָעָן זַיְד בִּי
זַיְיָ גַּעַוְּנָעָן זַיְד, אַזָּעָן צִדְקָתָה עַס זַיְד אַזָּעָן צִדְקָות אַזָּעָן יִסְׁוּרִים בִּיז טִימָפָט
הַרְשָׁעָה חַוְּרָתָמָט מִיט זַיְיָ גַּטְמָט אַזָּעָן אַזָּעָן זַיְד אַזָּעָן זַיְיָ בִּיז הַיְנָטָמָט
רַעֲבְלִיבָעָן גַּוְּטָמָט אַזָּעָן דָּעָם וְפָרָטָן. וְאַנְטָמָטָמָטָל גַּעַתָּמָל בְּסָדָר אַלְעָזָן זַיְד
בְּרַדְרָעָר לְלָדָן! ...

— אַט דָּאָס, רְבוּתִים. — הַאֲטָט בְּנִימִין אַוְיְגָלְלִיאָוּת אַיְזָף אַנְיָדָעָן.
רַיְגָע שְׂטִימָעָן, מִיט צְוִיפָן, וְאַסְטָטָה אַטְמָהָט נְעִירָהָט בִּים הַאֲרָצָעָן. — אַט
דָּאָס אַיְזָן דִּי אַלְטָעָן יִזְׁדָּשָׁע הַיְמָטָרָעָיָע, וְאַסְטָטָה בְּלִיְבָטָה מְמִידָן נִיְיָ. אַנְטָמָט
גַּאנְצָעָן אַיְזָן זַיְד-לָדָן, אַזָּעָן אַגְּהָזָבָט, אַזָּעָן דָּרְמִיטָט אַזָּעָן אַיְזָן הַיְנָטָמָט,
בְּרַדְרָעָלָעָךְ. לְלָדָן! קִין חַעֲרָסָאָן, קִין וּאַחֲלָיָן, עַרְגָּנִיךְ אַנְדָּרָעָש —
אַלְעָזָן אַיְינָם, דָּרְמִיטָט גַּעַהְמָט נַאֲדָךְ דִּי גַּעַשְׁכָּטָעָן גַּישָׁתָקִין עַק, פָּעַרְוָאָן,
לְעַנְיָשָׁה חַעְרָטָה נַאֲדָךְ גַּישָׁתָאָזָף, דִּי פָעַרְוָוְאַגְּנָעָלָטָה אַזָּעָן חַעְרָטָאָן וּוּלְעָלָעָן
נַאֲדָךְ גַּעַהְמָט קִין וּאַחֲלָיָן אַזָּעָן וְזַיְדָעָר דִּי פָוּן דָּגָנָעָן — זַיְד לְאַזְּעָן אַחַיָּן ...
וְאַסְטָמָט קָעָן מַעַן טָאָן? גַּעַתָּמָט, יִזְׁדָּשָׁע קִינָדָעָר! נַאֲרָסָל תְּרָנוֹג בְּזָרָן,
קְרִינָט זַיְד גַּישָׁתָאָזָף דָּעָם וּוּגָן. אַזָּעָן אַזָּעָן דָּעָם וּוּגָן ... גַּעַתָּמָט,
בְּרַדְרָעָר, נַאֲטָט זַיְד אַיְזָף הַעֲלָפָעָן!

— אַיהֲרָ רְדָעָט, רְבָבָנִים, זַיְד אַחֲבָמָן, זַיְד אַבְּיָתָמָן! רַוְפָעָן זַיְד אַזָּעָן מַעְנָשָׁעָן
פְּנִים עַלְמָן — נַאֲרָסָל וְזַיְד גַּעַתָּמָט מַעַן אַחַיָּן גַּעַלְדָן! מִרְבָּעַדְרָעָן האבען
הַלְּפָטָה, אַזָּעָן הַזְּכָאָות גַּעַלְדָן! ...

— פון מײַן ייָיט, ענטפערט בנימין, זואָרגענדיג זיך מיט טרעה דען, פון מײַן זוּיט בִּן אַיך בְּרוּיט צוֹ גַּעֲבָעַן פַּיעַל מַעַהַר זוֹ אַיך קָעַן. לאָעַן אַיך אַנדערע גַּעֲבָעַן נָאָר פַּיעַל זַיְּ קַעַנְעַן, אַפְּילַו ווּנְגַּנְשַׁע ווּפְּעַל זַיְּ קַעַנְעַן, אַבְּיַיְגַּע גַּעֲבָעַן. זוֹ זַאֲנַט מַעַן עַפְּים: אַבְּיַסְעַל אָן אַבְּיַסְעַל, ווּרְעַת אַפְּולַע שִׁמְעַל.

— יָדָעַן! — טַהַוֶּת רְבִיבָּק פְּלוֹזְלִים אַחִיק, שְׁטָאַרְק אַנְגַּעַצְוָרְעַן — אַיך דְּרוּקָעַן צִיר הַיִּנְטַּחְנַת נָאָר נָט, יָדָעַן! פָּאַרְשְׁטָהָה נִישְׁטַת, ווּאַס צִיר אַיז הַיִּנְטַּחְנַת אַזְוִיְּגַם גַּעֲשַׁעַן? זַיְּ אַזְוִיְּ קַעַנְעַן עַס יָדָעַן טִימַט אַקְּלַטְשַׁל לְעֵפֶר צְוֹהָרָעַן אַוְלְכָבָר רִיד פָּוֹן דֻּעַם רְבִיבָּנִינַן אַיְּ ערַעַן?... סַיאַזְיַיְגַּד אַיך חִילָּע-חַאלָּאַשָּׁעַם, אַחֲלָהָשָׁם, טַעַן זַאֲלַגְעַט נַעַמְתָּעַן דִּי תּוֹרָה הַאַקְּדִּיוֹשָׁה (הַקְּדוֹשָׁה) אָונֵן מַאֲכָלָן פָּוֹן אַיְּדָר גַּלְיַיְכָה ווּרְטַלְעַן!... גַּעַוְאַלְדָר, דִּי הַיְּלָגָע תּוֹרָה! גַּעַוְאַלְדָר, דִּי הַיְּלָגָע אַבְּוֹת! מַעַן גַּעַמְט אַסְטוֹרָא לְ-לְןָ אָונֵן מַאֲכָלָן פָּוֹן אַיְּדָר מַאֲגָדוֹשׁ, אַלְעַמְעַשְׂקָעַ!

אוֹיְוָה, מַעַן בְּעַדְאָרְךָ דָּאָרָךְ, הַעֲרָנְדִּיג אַזְוָנִים, כְּרִיעָה רַיְסָען!

— שְׁוִין גַּעַנְגַּג גַּעַרְיסָעַן... נִישְׁטָאַשׁ שְׁוִין מַעַהַר ווּאַס צְוִירִיסָעַן! — האָט זַיך גַּעַלְאָתָה הַעֲרָנָה עַמְצָעָנָה אַכְּלָפָן זְעוּשִׁין דֻּעַם עַולְם — דִּי נַעַטְעַ פָּנָמִיא האָט שְׁוִין אַבְּגַעְלִיםָעַן דִּי דַּיְּטָ פָּוֹן לְעַבְרָנִיגָע אָונֵן פָּוֹן שְׁוִיטָע.

תרבות, עוֹתָהָפָנִים! טַהַוֶּת רְבִיבָּק אַחִיק, וְהַר אַזְמַע דְּצַמְתָּר דַּעַר יְגַנְגַּש אַזְוָנָעַר?

— האָט רְחַמְנוֹת, רְבִיבָּק! שְׁוִירִיעַן יָדָעַן אַיז אַיְּזַיְגַּל. זַעַהַט, זַאֲלַגְעַט אַזְוָנִים הַזְּאָצָאות! סַיאַזְיַיְגַּל, רְבִיבָּק!
שְׁלַעַכְתָּ, שְׁלַעַכְתָּ... מִיר זַעַנְעַן פָּאַרְבִּי.

— יָדָעַן בְּעַדְאָרְפָּעַן האָבָעַן בְּתַחַן צַוְּ דֻּעַם ווּאַס לְעַבְטַ אַיְּבָטַיְגַּן אַיז הַיְּמַעַל, בְּרוֹךְ הוּא זְבוֹרִיךְ שְׁמוֹ, זַאֲנַט רְבִיבָּק דַּעַם עַולְם נַעַמְתָּה אַזְמַעַת לְכָם — הַקְּדוֹשָׁה בְּרוֹךְ הוּא זַעַט צִיר גַּעֲבָעַן בְּרוֹזִיט, נִיכְזָא אַזְמַעַת נָאָר עַר, זַיְּן לְיַבְעַר נַאֲמָעַן אַלְיָוָן, שַׁבְּוָוָה לְכָם עַמְתָּה, בְּלִיאַזְמַע אַזְמַעַת אַזְיַף דֻּעַם, ווּאַס זַעַט קַומְעַן רִיטְעַנְדִּיג אַזְיַףְזַי חַמְדָה. אַזְמַע זַאֲגַע אַיך אַיך, אַיך דְּבִי יְעַבָּק!... פָּאַרְגָּעַסְט נִישְׁטַת, אַיהֲר זַעַט בְּעַלְיַ-חוֹבּוֹת, צָום רִיסְטָעַר קִיטָט, אַיך מִיר אַיז... פָּאַר גַּאֲזַמְּה

מען נישט אנטוליעפער, זאנט תהלים, פאסט, הלווה במאז' מהזאי, צוּה
סֹעֵף ווועט ער אייך מוחל זיין, נישקעה... זיין רחמנות איז גראיט,

בנימין האט זיך אויפגעהייבען פוןס ארט און אויסנסגענאנגען
שטיל, נישט צוונטפערן רב יעקבץ קיין זארט. באלאד נאך איהם איז
אייך דער איבעריגער עולם זיך צונאנגגען און די אסיפה האט, זוי געַ
וועהנטליך, זיך אויסגעלאוט מיט גאנטיגשט.

מיט גאנטיגשט פאר דעם אָרְעָמָעָן עולם איז מיט א ביס אבער
פאר בנימין — א ביס אווש צייכענס זונגען געשטענאנגען. רב יעקב
האט זונט דענסטמאָל אויף דער אסיפה זיך געגעבען דאס ווארט. ביל
נדֶר בנימין אנטוואָלצען, או אַיִיבָּגָן זאל עם איהם ליגען איז טעם.
געוֹאנְטְּגָעָטָן — און עם האט נישט געדזיערט לאנג, אוֹ פֿינְקְטְּ אַקְעָנְגָעָן
בניטינט האיז אויסגעוואָקסען אַגְּהַיְּבָּעָן שִׁינְקִילְּ גָּאָרְ אַוְּאָנְדָּרָעָר, וואַ
די פִּיאַנִּי הָעִירְ אַהֲבָעָן אַפְּטַנְטְּרוֹנְקָעָן אַזְּנְבָּרְבִּיסָּעָן. —

בנימין האט שין נישט די פרינסה, וואָס פריהuder, ער וויסט
שין דעם טעם פון נויט. שרה זיין וויב איז פאר יסורים געעלטערט,
בעטריבט, די שנירלעך פערעל מיט דעם נילדענעט אויבעל זעהט מען
שין נישט בי איהר אויף' חאלז אַפְּלִי שבת איז זום-טוב. זוי ליגען
ערגיין פאַרְזְּעַטְּ. נאָר בנימין האט זיך נאָך פֿינְדְּסְטְּוּוֹגָעָן אַזְּ דער
שטיינער לעבען זייןער איז גוט גענדערט אויף אַהָאָר, ער זיצט
אלִין טאָקָעָבְּיִי זיך אַין אלקְיָוד, קוּקְטְּ אַרְיָין אַזְּ סְפָּרְ שְׂמִיעָסְטְּ דָאָרט
מיט מענשען שטיל, רוזיג, געלאָסָעָן זוי אַמְּאָל.

אוֹזְיִי הָאָלֶט זיך גַּעֲוָהָנְטְּלִיךְ אַ בָּזִים, וּוּלְבָעָן דָּעָר וּוּאָרָעָם עַסְטְּ
טָאָטְשָׁעַט אַינְטָעָן בַּיִם וּוּאָרְצָעָל. וּוּסְנָעַ-צִיּוּט בעדרעקט ער זיך מיט
בלעטער, זעהט אַזְּסָמְפִּישְׁ, גְּרִין, נִישְׁטְ צְוֹדְעָרְקָעָן, אוֹ אַינְוּנִינְגְּ אַזְּ
ער, גַּעֲבָעָן, פּוֹיל — בַּיִם זַיְן מְלָאָךְ-הַמוֹּת, דָעָר וּוּאָרָעָם, טָהוֹת דָעָם
לְעַצְמָעָן פִּיק, דָעַרְגָּעָתְ אַיהם דָעָם עַק אַזְּ ער פָּאָלָט פְּלוֹגְלִים
אנְדָעָר ! ..

אני אומג'יק האט דאס שערטיל געטראפען — אוּן בְּנִימִין
אוּן גַּעֲפָאַלְעַן אַ קְרִיבֵן!

אוּן די היינטיגט אַדִּישׁע פִּילְוֹנוֹן האט ווי אַ טְּנָפָה זַיְךְ אַדִּיְינְגָּעָחָפֶט
אוּן אַונְוָר ווַיְנַקְּעַל אוּן אַנְגַּעַמְאַכְּת צְרוֹת, האט נָאַט אַונְוָר שְׂטָעַרְטִיל פָּוֹן
אוּן פּוֹרְעָנִיות אוֹיסְגַּעַת, דָּאַרְטַּה האט מַעַן פָּוֹן אוּן אַנְשִׁיםְמַעַן שָׂאַלְעַנְעַן
צִוְּיט נִשְׁתְּגַעַת גַּעַוְאָסְטַּמְט, מַעַן האט אַפְּלַיְוָן גַּעַהְעַרְטַּט אַמְּלַעַפְּסַט אַקְלַאְגַּנְגַּן
פּוֹנְדְּעַרְוּיְיטַעַנְסַט מַפְּחַה דִּיְתְּשַׁלְּעַן — גַּעַבְּלוֹבְּגַעַטְעַן יְוֹרָעָן אַוְיְנָעָן אַהֲן
יאַרְטְּלַקְעַם אַונְסַט בִּיה אַונְוָר נַעַדְאַטְטַט, אַונְוָרְעַרְעַן יְוֹרָעָן האט מִיט וַיְנַעַן
נָאַר אַלְעַן נִשְׁתְּגַעַת בִּיה אַונְוָרְעַן נַעַדְאַטְט, אַונְוָרְעַרְעַן יְוֹרָעָן אַמְּלַעַפְּסַט
שַׁעַנְעַן אַנְשְׁתַּעַלְעַן דָּעַרְטַּה רֹוח נִשְׁתְּגַעַת גַּעַוְמַעַן, נִיכְעַרְעַן דָּאַטְטַט וַיְנַעַן
דָּעַרְטַּה יְצַרְהַרְעַץ מְרוֹצָה גַּעַוְעַן נִעְזַּחַן צַו אַלְעַן שְׂוֹאַרְעַץ יְאַהְדַּר אַיְירַעַר
קוֹטַעַן צַו אַונְוָרְעַן אַיְרַעַן בְּרַעְנַעַן אַיְהַם צַו אַזְנַדְ... דָּעַרְטַּה יְצַרְהַרְעַץ
הַרְעַע אַלְיַין האט, דָּאַטְטַט וַיְהַ, בְּעַדְרַפְטַט האַבְעַן אַזְיַעַרְעַן יְצַרְהַרְעַץ יְאַהְדַּר
אַזְיַעַן צַו טַאַן. — פְּלוֹצָים אַפְּבָר וּוּרְטַט אַיְן שְׂטָעַרְטִיל אַגְּטַיְמַעַן
אַגְּשַׁרְעַי, אַגְּפִילְדְּרַעַר: אוּי וּוֹהָ, דיַיְלִיפָּה אַיְן דָּאַן —

בִּיה אַיְנַגְעַן-מַאנְטַשְׁיק עַפְּסַט — אוּן צַו אַלְעַן צְרוֹת נָאַר, אַ
איַעַרְטִיל אַיְנַעַטְמַט עַפְּסַט פָּוֹן רַב יְעַקְבָּס לִיאַט, גַּעַפְּינְט מַעַן אַונְטַעְרַל
דָּעַרְטַּה, גַּמְרָאַט אַטְרַפְּה-פְּסַולְיַה! מַעַן נַעַמְתַּה זַיְךְ צַו דָּעַם פּוֹשָׁע-יְשָׁרָאֵל
אוּן עַס וּוַיְזַט זַיְךְ אַרְוִוִּים — אוּי, אַוְעַתְהַטְּגַן! — עַר אוּן נִשְׁתְּגַעַת אַיְינְגַּר
אוּן אַוְיךְ נִשְׁתְּגַעַת דָּעַרְטַּה רַעַכְתַּעַר בְּעַל-עַבְרָה: דיַיְהַטְעַר טְרַפְּנִיאַקָּעַם, אַבְּגַיְמַעְט
אַבְּוֹת הַטוֹּמְאַהְנִיקָּעַם וּעַנְעַן עַטְלִילַע בְּעַלְיִ-הַבְּהִתְשִׁיעַ קִינְרַעַר, מַעַן נַעַמְתַּה
זַיְךְ צַו דיַיְפִּינְעַלְיַה אַונְסַט וּוַיְוַיְשַׁר אַרְוִוִּים, אוּי וּוַעֲנַעַן,
הַעַ-הַעַ! נַרְוִיסְעַ עַזְוָה-פְּנִימָעַר, האַבְעַן נָאַר קִיְּן מַוְרָא נִשְׁתְּגַעַת פָּאַר
קִיְּנָעַם. דיַיְלִיפָּה, רַחְמָנָא-לְזַלְצָלָן, האט צְוָנָעַטְמַעְן בִּיה זַיְךְ, דָעַם שַׁלְּכָל
מִיט דָעַם יְוִדְיּוֹקְיַה אַינְאַיְגַעַט, זַעַנְעַן אַלְיַין קָאַלְיַע אַיְן קָאַלְיַע גַּעַגְעַן

פְּאָבֶט נַאֲךְ אַנְדָּרָעַ. עַמְּ רַעַשְׁת זִיךְ, עַמְּ קַאֲבָט זִיךְ, דָּאָס נַאֲנֵנָעַ שְׁטוּדְטִיל וַיְוִינְט זִיךְ. אַיְטְלִיכְבָּר אַלְעַ—אַוּאַ, אַמְּעָשָׂה, אֹאַ טַעַשְׂה... אַמְּאַבְּעָס-מַאְבָּעָס — צִוְּטוּרָעַן-פְּלָאַצְעָרָעַן פָּאָר זַיְעַר קִינְדָּרָעַ, דִּי קִלְפָּחַ נַאֲלַ אַ� אֹאַ אַגְּנַטְעָרָנָאָגַגְ, נַיְשַׁת דָּאַךְ גַּעַדְאָכְטַ, צַוְּיַיךְ זִיךְ אַיְיךְ נַיְשַׁת אַבְּגַעַדְמָעַן. שְׁעַנְעַ יַדְעַן, נַאֲטָמַ-קְּטוּרָאַפְּנִיעָס, גַּעַהַמְּעַן זִיךְ אַן נַאֲטָמַ קְּרוּיוֹדָע. סְפִּיטִישׁ, רַבְּנוּגַלְעַל עַלְמַן, מַעַן וַאל אַוְונַס אַיְתַּס אַבְּטָאָן... אַיְן גַּלְאָט צַוְּיַיךְ יַדְעַן מַיְנְעַן נַיְשַׁת קִין שָׁוָם זִיךְ זַיְעַר וַיְדָרְוַיְיל אַיְזַי דָּאַךְ זִיךְ אַעְסָק צַוְּיַיךְ אַרְבְּיִיטָעַן, פְּלַדְעָרַן, שְׁרַיְעַן אַן נַיְשַׁת זַיְעַן לִידְגַּן. בַּעַדְרַ פָּוּן אַלְעַ האַט גַּעַבְרַעַנְטַ רַבְּ יַעֲקָבַ, אַיְן אַיְטְלִיכְבָּר וַוַּאֲרִים האַט אַדְאָרִים : אַיְין מַאְלַ, אַיְזַי עַר, הַיִּסְטַּת דָּאַךְ עַס, דָּעַר עַלְטַסְטָעַר, אַיְזַי אַדְמַ שְׁטוּחַת דָּאַט נַאֲגַע שְׁטוּדְטִיל אַן עַר וַוַּעַט פְּעַדְאַרְפָּעַן גַּאֲחַ עַנְבְּגַעַן מַאְרַד זַיְ אַלְעַ חַשְׁאָזִים, אַבְּגַעַבְעַן דִּין וַחֲשַׁבְעַן פָּאָר פְּלַשְׁרָאָל : פָּאָר וּוָאַס, רַבְּ יַעֲקָב—וַוַּעַט דָּעַר מַלְעַלְעַן, בְּרוּקַ הַיָּא וּבְרוּקַ שָׁמוֹ, אַיְבְּרַפְּהַרְעַן מַיְנְעַ שְׁאָפַק יַשְׁרָאֵל אַגְּנַטְעָר דִּין רֹות, כְּדִי זַי וַאֲלַעַן זַיְגַּט צְוּיִיטָעַנְ, דָּאַט דָּאַךְ אַיְן דָּעַר מַיְאַסְטָר מַעַשָּׂה גַּעַשְׁטַעַט דָּאַט אַיְזְעַטְלַ פָּוּן זַיְגַּעַט אַלְיְהַ-מַעַנְשָׁעַן. אַזְוֹנַס אַיְזַי דָּאַךְ שְׁוִין טַאַקְיַ אַלְעַדְרָאָט, נַיְשַׁת אַוְיסְצְּחַאְלָמָעַן. אַן דָּרְמַעַנְס — נַיְ, דָּאָס מַמְלַעַן שְׁוִין שְׁגַּנְאָסִים, לְאָוּסַעַם בְּלִיְּבָעַן בְּוַיְשָׁעַן אַנוֹן — האַט דִּי נַאֲגַע מַעַשָּׂה גַּלְאָט נַיְשַׁת גַּעַמְוִיגַט בְּ יַעֲקָבְעַן צַס עַפְקַ, דָּאַס הַאָרֶן האַט אַיְדָהָט גַּעַוְאנָט, אַיְזַי דִּי דָּאַוְגַּעַן קִלְפָּחַ מִיטַּאַיְהָדָעַ בְּכִלְעַד, וַעַן וַיְהַעַטְמַד זִיךְ, חַלְילָה, אַזְיַין צְוִישָׁעַן יַזְיִישָׁעַן קִינְדָּרָעַ, קַעַן אַיְתַּם וַעַהַר פִּעְלַל שְׁעַדְעַן צַוְּיַיךְ זַי וַיְיַזְעַמַּעַן אַן צַוְּיַיךְ מִינְיַן גַּעַשְׁכַּטְעַן זַיְגַּעַן, דַּעַנְבְּנַעַל אַיְזַי עַר דָּעַר-הַגְּנַעַט זַי דִּי פְּלָעַדְרָמִי אַיְן פְּינְסְטָעַרְעַן קַעַלְעַר בְּשַׁעַת עַמְּ חַסְפַּט זִיךְ אַחַן .
בְּלוֹצִים אַרְיַין אַשְׁיַין פָּוּן דָּעַר לִיבְטִינְגַּר זַי...
...

אַיְן דָּעַם דָּאַוְגַּעַן קָאַכְעַנִּישׁ לְאֹוֹט מַעַן, עַמְּ פְּאַרְשְׁטַעַטְהַט זִיךְ ; נַיְשַׁת אֹוֹס אַגְּנוּעַר בְּנִימְנִין. מַעַן לְוִיפְטַ צַוְּיַיךְ אַיְתַּם מַשְׁוֹגְעַנְעַרְוּוֹיַי אַן מַעַן וַוַּשְׁעַט אַיְתַּם אַן פּוֹלָעַ אַזְיָעַדְעַן מִיטַּאַיְהָדָעַ בְּכִילְעַד, וַעַן וַיְהַעַטְמַד זִיךְ גַּעַהַמְּעַן אַיְן פִּירָהָעַן דִּי שְׁעַנְעַ יַגְעַזְעַל יַטְלַעַן צַוְּיַיךְ זַי בְּנִימְנִין, בְּכִיְיַ אַיְסַמְּ צְוּעַטְרָאַפְּעַן, אַוְיסְצְּוּשִׁיְגַּעַצְעַן זַי פָּאָר מַעַנְשָׁעַן. אַיְזַי בְּנִימְנִין, האַט עַמְּ גַּעַהַיִיסְעַן, וַעַלְעַן זַי לְעַגְעַן בְּפַזְזַעַן אַיְזַי עַר וַוַּעַט שְׁוִין, נַיְשַׁקְשַׁה, מִיטַּיְיַ לְעַהְגַּעַן בְּלַק .

נאר אינוער בנימין נהמת אוף די יונגע לייט נאר פרײַנטליך
מיט א שענעס "ברוך היבא!" ער בעט זי' זונען און מאקט א וווײַטען
שומען, דאלט זיך, עפֿים נאר נישט צו דער זאן. דער שטום אָבעער
קומט אַלְץ וואָס וווײַטעל מעהָר אָרוֹף אָוּפֶן אַלְץ געהנטער,
געהנטער צום עסְקָה, די יונגע לייט ווערטן דערוויל גוט אַויפֿגעַלעַנטָּר
דעַדעַן מיט אַמְוֵיל און בנימין בעריהרט דער חטא זיירען גאנז
דעליקאָט.

— מליא, מאכט ער שטיל-רוּהָן מיט משְׁלִים אָוּפֶן זיין שטיינער,
טיליא דיר, חות, האט זיך פערנְגָּסְטָּסְטָּס פָּוּנִים עַזְּ-הַדָּעָת, מהילאָ-
תִּתְּיִ, עַם, אָוּפֶן דיר די עבירה. אָבעער פָּאָר וואָס האָסְטָה דו נאָר גַּעַטָּאָטָה
פָּוּנִים עַזְּ-הַדָּעָת צו גַּעַבָּן אַדְמָןְזָן נְעַבָּעָן, ער זאָל שטארבען?
— היזט עַם, אַפְּנִים, טהוּן זיך די יונגע לייט אָחָט מיט
פִּיעַר, אָז בִּילְדוֹנָן אַיִן עַבְּרָה אָוּן די קְשִׁיאָ אַיִן, פָּאָר וואָס האָ-
בען טיר, אַרְמָעַ בָּעַלְ-עַבְּרוּת, נאָז פָּעַרְפִּירָהָרָט אַנְדְּרָע אַיִן אַז אָוּמָ-
נְלִיק? אַהָא, מִיר פָּאָרְשְׁטָעָהָעָן, פָּאָרְשְׁטָעָהָעָן אַזְוִי, רב בנימין.
געַטְיַעַן אַיְיָרָע ווּרְטָמָע?

— יָאָ, קוּנְדָּרָ, אַזְוִי.

— נְיַיְן! מִיר אָכְבָּרְיַיְן גַּיְנָעַן נִיט אַזְוִי. — צוֹשָׁאַקְלָעַן זיך די יונגע
לייט מיט אַשְׁטַעַכְעַנְדִּיג שְׂמִיכָעַלְעָ אָוּן גַּעַטָּאָטָה זיך אַיִן פִּיעַר
פָּעַרְגָּעָן דָּעַם אַלְטָעָן בִּילְדוֹנָן, אָז בִּילְדוֹנָן אַיִן דָּאָס... בִּילְדוֹנָן אַיִן
יעַנְזָן... פָּאָר יְודָעָן נָאָר אַנְלִיק.

בְּנִימִין הָעָרָת אַלְסְּרָדִינָן גַּעַדְלִינָן אַיִם, נִישְׁתָּאַבְּעַרְצְׁשָׁאַגְּנָעָן
וּ רְעָרָ. די יונגע לייט היַצְעָן זיך, רַעַדְעָן פָּאָר פִּיעַר, פָּאָר וּוּסְמָעָר
אַלְץ בִּילְדוֹנָן, בּוּ עַם לְאֹאָט זיך זי' אַיִם וּוּרְטָעָר אָוּן וּוּרְטָעָר אַנְשָׁוֹגָעָן.
דָּעַנְסְּמָקָל הַזְּבוֹט אָן בְּנִימִין גַּאנְץ רוּהָן, אַגְּנָבְּוִינָן דָּעַם קָאָפֶן אָוּן
וּוּרְפָּט פָּוּן זַיְן וּוּטָמָע אַרְזָין אַוּאָרטָם. אַזְוִי:

— דָּעַר עַזְּ-הַדָּעָת אַלְיַיְן פָּאָר זיך אַיִן גַּאָר נִיט שְׁלַעַכְתָּ, שְׁלַעַכְתָּ
אַיִן גַּאָר אַט וואָס. וואָס אַדְמָ מִיט חַוְּהָן האָבָעָן בָּאַלְדָּר נָאָר דָּעַט
פָּעַרְזָוְכָּעָן נָאָר פָּוּנִים עַזְּ-הַדָּעָת זיך שְׁוִין גַּעַשְׁהָמָת מִיט זיך
אַלְיַיְן, שְׁוִין זיך גַּעַפְּיַהָלָט אַוְמָנְגִּיקְלִיךְ, וואָס זי' זונען
גַּאֲקָעָט, באָרְפִּים, נִישְׁתָּאַגְּנָעָטָן ווי מַעֲנְשָׁעָן אָוּן אַגְּנָהָוִיבָּעָן צו קְלִיְּדָן.

זיך נאך דער ערשות ער מאָדער. אָו אַין גִּנְעָן האָט מעָן זיך גַּעַן
מייהלט אומגאלקליך. אַ פְּשִׁיטָה שֵׁין הַיִּגְּמֶט עֲרַגְּצָן אַנד ער ש...!!

די יונגע ליטט שטוייכען זיך אָן, וואָזחין בנימינ'ס ווערטער דער-
לאָנגען, אָונַן חַזְבָּעַן אָן אלַע אַקענען אַיהם צוֹ טעַנְהָן, צוֹ פַּעֲרִישְׁטֶיטָן
אַיהם מיט נַיְן מַאֲסָם רַעַד, שְׁרַיעַנְדִּיגָּן דֻּרְבִּי אַלְזָן: לְאַזְוֹת זיך דִּינְגָּעַן,
לְאַזְוֹת זיך דִּינְגָּעַן: הַגְּמָגְנִים אַיְזָעַסְעַן שְׁטֵילָן, נִישְׁטַעַגְעַט קִיּוֹן
טוֹלָל. נָאַבְדָּעַס אָוֹ דַּעַר שְׁמוּס האָקָט זיך אַבָּבָן, שְׁטַעַהַט בְּנִימָן אַיְזָק
פְּזִינְס בְּיַינְקָעָל, גַּעַתָּא זיך דַּוְרַךְ עַטְלִיכְעַן מַאֲלָה הַיְן אָונַן צְוִירִק אָן
אַלְקָיָר אָן שְׁטַעַלְט זיך דַּוְרָנָאָךְ פַּעֲרִישְׁטָאָכְטָן נַעֲבָעַן פַּעֲנְסְטָעָר, וּוְאָס
נָעַחַט אַרְזִיס אָן אַ קלִיָּן גַּעַטְעַנְדִּיל בְּיַי זיך אַין חַזְיף, וּוְאָוּזִין לְעַיִן
בְּעַן אַיְזָעַסְעַן זְוּמָעַר צַוְּעַן, אַנְקוּעוּלְעַנְדרִינְגָּן פָּזָן אַיְטְלִיכְעַם בְּזִימְעָלָעָן,
בְּנַן אַיְטְלִיכְעַם גַּרְעַוְולָעָן בעַונְגְּדָעָר.

— אָאָס אָן דְּרוֹזִיסְעַן טָהָות זיך! וּזְאַיְטָן בְּנִימָן, אַ קְוָקָעָן
בעַנְדִּיגָּן אָן פַּעֲנְסְטָעָר. עֲפִים אַזְוּעַרְכָּעַ נַאֲר אַ שְׁרָעָק! סָאַיז שְׁוִין
נָאַךְ פּוֹרְמָן, וּוּסְגָּעָן-צִיּוֹת אַיְזָעַסְעַן דַּעַר וּוּנְטָעָר הַזְּלָט. וּוְלָל נִישְׁטַעַגְעַט
לְקָעָן!!!

דַּעַר וּוּנְטָעָר האָט גַּעַוְוַיְעַן טָגְקָי זַיִן וּוּילְדָע, שְׁרַעַקְלִיבָּעָן קָיְיָזְבָּדְזָן
גְּלִיָּך וּזְיַי אַ פַּעֲרַוּאַנְדָּעַטְה חַיְה-רַעַה, אָן יְוּלְעַבָּר עַס צְוַרְעַנְט זַיִן
די רַצְיחָה, פִּיהְלַעַנְדִּיגָּן אַיְהָרָע לְעַצְטָע מְנוּנוּמָע אָן וּוְיל זַיִן חָאַטָּשׁ נַזְקָע
זַיִן אַ בִּיםְעָל אַיְידָעָר זַיִן גַּעַתָּה פָּוֹן דַּעַר וּוּלָט. עַס האָט זַיִן צְוַשְׁפִּילָט
אַשְׁמָאַרְקָעָר שְׁטוֹרָמוֹינְט. מַיְט אַ הוֹעֵן, אַגְּהַהְיָיל זַיִן פָּוֹן טַשְׁאַטָּעָם
הַגְּנָעָרִיגָּע וּוּלְפָ, גַּרְיעָסָעָן דַּעַבָּר, גַּעַקְעָהָרָט, גַּעַטְרָאָגָעָן
וּוְלָעָן שְׁנִיָּיָן פָּוֹן דַּעַר עַד אַרְזִיף, אַזְוּמִישְׁעַנְדִּיגָּן עַס אַיְזָעַסְעַן דַּעַר לוּפְטָן
מַיְט אַ פְּרִישָׁ, פַּעֲרְפּוֹרְעָן שְׁנַיְיעָלָעָן, עַרְשָׁתָעָן אַרְזִיףָן פָּוֹן שְׁוֹזָאַרְצִילָּךְ
גַּרְזִיעָה חַמְאָרָעָם, וּוְאָס האָבָעָן בְּעַדְעַקְט דַּעַם הַוּמָעָל אַרְזָוָן אָן אַרְזָוָן.
אַנְמָאַכְעַנְדִּיגָּן אַזְיִיף אַיְטְלִיכְעַן מַיְט זַיִר פַּינְסְטָעָר פְּנִים אַ שְׁרַעַקְלִיכְעַן
מְרָה-שְׁחֹורָה. אַזְיִיף דַּי גַּעַוְוַיְעַן אַינְטָעָרָן דַּאֲךְ זַעַגְעַן גַּעַשְׁטָאָגָעָן אַיְינְגָעָן,
הַיְּקָעָרָט, מַיְט אַיְינְגָעָזְיַגְעַן הַעֲלוֹלָעָן, וּוּאַרְאָגָנָעָם, נַעֲבָעָן, אַזְוּסְבָּהָאַלְטָעָן,
דִּיג זַיִן פָּאָר דַּעַר שְׁרַעַקְלִיכְעַר בּוּרָע, וּוְאָס אַיְזָעַסְעַן זַיִן פְּלוֹזְלִיכְעַם אַנְגָּגָעָפָאָלָעָן,
עֲפִים זַיִן זַיִן שְׁמָאָרָק גַּעַוְוַיְעַדְרָט, אָן אַזְוֹאָצִיטָן, וּוּעַן בְּיוֹ לִיְּטָעָן,
אָן יְעַן גַּעַנְעַנְדִּעָן דַּאֲרָט, אַיְזָעַסְעַן זְוּמָעָר, וּוּאָרָם מַחְיהָ, זַאֲל זַיִן דַּאֲל
אַזְוִינָס פְּלוֹזְלִיכְעַם מַאֲכָעָן!!! בִּימְעָר פָּאָר דַּעַם פַּעֲנְסְטָעָר, נַאֲקָעָט

טיט היזלע ריטער, אַהֲן אֵסִימָן לְעֶבֶן, ווי גְּרוּזָע פָּעֶרֶדֶרֶטֶשׁ בעיעמֶעֶר, האַבעָן זיך גַּעַשְׂאַקְעָלֶט, גַּעַוְאַרְפָּעָן, אַנְבְּזַיְגְּעַנְדִּינִיגְדִּי קַעַפְט, זַוְאַהֲן דָּעֶר ווּנְדָר בְּלָאָוֶת אָן, דָּאַכְט זַיךְ, אַט וּרְעָן זַיךְ צַוְּבָרָאָכָעָן, עַם וּרְעָט פָּוּן זַיךְ אַהֲיֵפָעָן שְׁפָעָנָר.

אוֹיף אַלְעַ מְעַנְשָׁעָן אַיְן שְׁטוּב אַיְזָה עַפְים אַנְגְּעַפְאָלָעָן אַמְּרָה-שְׁחוֹרָה, אַיְטְלִיכָעָן נִישְׁתָּגָט אַזְיִיפְּצָן הָאַרְצָעָן — אַיְן מֵעַן הַגְּטָה גַּעַרְעָדָט, גַּעַשְׂמִיעָסָט פָּוּן הַיְנְטִינְגָעָן שְׁלַעַכְטָעָן וּוּטָעָר.

— פָּעֶרֶפְאָלָעָן, דָּאַכְט זַיךְ, מִינְגָעָ בִּימְלָעָךְ! רַופָּט זַיךְ אַן בְּנִימָין, אַמְּאָך גַּעַבְעָנְדִּינְגָעָ בְּעַרְבִּיבָט מִיט דָּעֶר הָאָנְדָר. דָּעֶר בִּיוּזָר וּוּינְטָעָר מִיט זַיְנָע פְּרָעָסָט אַיְן שְׁטוּרְמוּינְדָעָן וּוּט, דָּאַכְט זַיךְ, מִיט זַיךְ עַקְעָן.

— האַט נִישְׁתָּגָט קִיְּזָן פָּאַכְטָט, רָב בְּנִימָין! טָהָוָת אַיְינְגָעָר פָּזָן דִּי יְוִנְגָעָ לְיִיט אַזְיָאנְג מִיט אֹזָא שְׁמִיְכָעָלָעָ, וּוָאַסְהָאַט עַפְים בְּעַטְיִיט ווי: פְּרָעָג דִּיךְ בְּחָרָם, אַלְטָעָר, וּוָאַסְהָאַט רָעַדְסָט, דָּרִינְגָעָן הָאָב אַיךְ שְׁזִין אִידְיעָה. — נִישְׁקָשָׁה, רָב בְּנִימָין! דָּאַס דָּאַכְט זַיךְ טָאַקְיָי נָאָר אָזְוִי. דִּי נָאָטָר האַט, נִישְׁקָשָׁה, פָּאַר אַיְיָרָעָ בִּימְלָעָךְ זַיךְ גַּעַרְעָט. בְּכָדִי זַיְיָ צַוְּדָרְהָאַלְטָעָן, האַט זַיְיָ דָעָם זַאְפָט אַיְנוּנְגָעָן אַיְן אוֹיף אַצִּיט אַיְנוּגְעַשְׂטָעָלָט, גַּטְבָּהָאַלְטָעָן, ווי מַעַן בָּהָאַלְטָט עַפְים אַעֲסָעְנוּוֹאָרָג אַיְן קָעָלָעָר גַּטְבָּהָאַלְטָט, פָּאַרְשָׁטָעָקָט, דִּי קָעָלָט זַאְלָעָם נִישְׁתָּגָט אַיְבָּרְפִּיהָרָעָן.

— אַ-וּאָ! מַאְכָט בְּנִימָין, — ווי גְּרוּזָים אַיְזָה גַּאְמָט וּוּאַונְדָּר!... נָו, אַשְׁטִינְגָעָר, אֹזָא מַעַן וּוּאלְטָט מִיט עַפְים אֹזָא קִוְינְץ גַּעַמְאָכָט אַצִּינְד, דָּעֶר זַאְפָט זַאְלָעָם פְּנִים בָּאַהֲלָטָעָנוֹשָׁ פָּרִי אַיְן אוֹיף דִּי צְוִיְגָעָן זַאְלָעָם שְׁפָרָאַצָּעָן בְּלָעַטְלָעָךְ, נָו, וּוּאָסָם? מַעַן זַאְגָט, מִיט דָּעֶר שְׁוּוֹאָרָצָעָר קִוְינְץ האַבעָן מְעַנְשָׁעָן גַּעַמְאָכָט אַמְּאָל אַזְעָלְכָעָן זַאְכָעָן.

— דָּאַס אַיְזָה מַעְשָׁה-פָּאַקְוּסְנִיקָּעָם. — רַופָּט זַיךְ אַן נָאָך אַיְינְגָעָר פָּוּן דִּי יְוִנְגָעָ לְיִיט. — דָוְרָך אֹזְיִינְעָ פָּאַקְיָסָעָן וּוּאלְטָעָן דִּי בִּימְעָר אַומְּגָעָן קִומְעָן. דָּאַס אַיְין מִינְגָט גַּעַמְאָכָטָן נְרִינְקִיָּט, קָלָאַטְפָּעָרְשָׁט, וּוּאלְטָט זַיךְ גַּעַקְאָסָט דָּאַס לְעֶבֶן זַיְיָרָם. דָּעֶר פָּרָאַסָּט וּוּאלְטָט אַחֲאָפָט גַּעַטְמָאָן דָעָם זַאְפָט, גַּעַמְאָכָט אַזִּים אַרְהָם תָּלָ, דִּי צְוִיְגָעָךְ מִיט דִּי גַּעַמְלָאָכָהָטָעָ בְּלָעַטְלָעָךְ וּוּאלְטָעָן גַּעַגְגָעָן קָאַפְּטָוּת אַיְן פָּוּן פִּירָזָת וּוּאלְטָט אַפְּלִיוּ קִיְּזָה.

— הייסט דאך עס, אַ פנים, קינדרער, ווי אַיידר זאגט, מאכט
פֿנִימִין ווֹאַגְּנֶדְעָרְנִינְג זיך, אוֹ ווֹאָס גָּטְמָהּוּט, אַיְן גּוֹט אַזְּן קְלוֹגּ,
ועהָר שָׁעַן, בְּלַעֲבָעַן! פָּאָר ווֹאָס־וֹאָשָׁעַן וְאָלָט אַיְידָר, קִינְדְּרָלְעָךְ, אַיְן
די יְוּדָעַן אַצְּינֵד, בַּיְ וַיְיַעַר הַיְנִינְגָּר לְאָגָעַן, נִישְׁתָּוּ וְעוֹהָעַן די אַיְינְגָּעַן
נע נְבוֹרוֹזָת הַבָּזָרָא, ווֹאָס אַזְּן דָּעַם בְּזִים וַיְוַנְּטָעַר? אַ יָּאָ, דָּעַר הַיְמָעָל
איָן אַצְּינֵד אַרְוֹם אַזְּן אַרְוֹם בְּעַלְעָטָן מִיט פְּנִיסְטָרָעַחְמָאָרָעַס, פְּנִין
אלָעַז וַיְיַטְּעַן שְׁטוֹרָמָעַן שְׁטָאָרָקָעַ, קָאָלְטָעַז וַיְיַנְּטָעַן. דָּעַר יְיָד שְׁאָקָעָלָט
זִיךְ, נְעַבְּעַד, אַנְבּוֹיְגָעַנְדִּיגְ דָּעַם קָאָפְּ אַזְּן אַהֲרָר, אַחֲנָן אַרְגָּעַן
מְנֻחָה. דָּאָכְטָמָז, נְאָר דָּעַר זָאָפְּט פִּינְסִים יוֹדִישְׁקִיטָּט אַבְּעָר לִינְגָּט אַיְן אַיְתָם
בַּיְנָעַר. נְאָר דָּעַר זָאָפְּט פִּינְסִים יוֹדִישְׁקִיטָּט אַבְּעָר לִינְגָּט אַיְן אַיְתָם
נְשָׁאָבָעָלָטָעַן, סְאָזָן דָּאָמַעְפָּ אַיְנוֹעָעָנִינְג אַיְן אַיְתָם אַלְעָבָעַן,
אַגְּנַשְׁתָּה... לְאָוֹ טָעַן־זָאָשָׁע אַצְּינֵד אַיְתָם לְאָזְעָן צְרוֹזָה אַזְּן נִישְׁתָּאָ
וּוְלָעַן מִיט גַּעַוְאָלָד, דִּירָךְ פָּאָקָעָסָעַן, אַנְהָעָנָעָן אַוְיָף אַיְתָם פָּאָר
דָּעַר צִיְּתָעַפְּסָעַם בְּלַעֲטָלָעַ אַזְּעָלָכָעַ, ווֹאָס תְּעֵן צְרוֹתָה, קְרָעָנָקָגָן
אַזְּן יְכוֹרִים ווּעַט דָּרְפָּעָן קִין פִּירָזָת נִישְׁתָּאָרְזִיקִיםָעַן. — שְׁפָעַטָּעַר,
אַבְּ־יְרָדָה־הַשְּׁמָן, אַזְּ אַזְּעַט אַשְׁיָּין נְעַבְּעַן דִּי לִיכְמַינָּעַ זָוָן, דִּי
וַיְיַמְּנָעַן וּוְלָעַז גַּעַשְׁטָילָט וּוּרְעָן, אַזְּן דָּרְזִיסָעַן ווּעַט זַיְן מְחִיה
וּוְצָרָם — דָעַנְטָמָאָל ווּעַט, ווי יְשִׁיעָה הַגְּבָאָה אַזְּאנָט, שְׁפָרָאָזָעָן
אַזְּן בְּלַחְעָן יְשָׁאָל אַזְּן אַחֲרִינְגָעָעָן פִּיעָל פְּרָכְטָעָן... אַזְּ אַזְּן
קָעַן די יְוִדְּשָׁע הַיְסְטָמְדִיעָע וְעוֹהָר גּוֹט עֶרֶב זַיְן.

בְּנִימִינָס רְעַד האָצָּע ווי אַבְּלָעַן פְּלַגְלִים די יְינָגָע לִיטָּס
עַטְרָאָפָעָן, זַיְיָ האָבָעָן זַיְקָאָנְגָעָקָט שְׁטָאָרָק פָּעָרוֹאַגְּנָדְרָעָט אַזְּ
נְעַבְּלָיְבָעָן אַחֲנָן לְשָׁזָן, דָּעַר עַלְצָעָרָעָר פְּנִין זַיְקָאָט זַיְקָאָט בְּעַטְרָאָבָט
אַזְּן זַיְקָאָט אַגְּנָעָרְפָּעָן מִיט הַאָרֶץ:

— ווּלְטָ אַיְידָר, אַ פְּנִים, רְבָּ בְּנִימִין, מִיר זַאָלָעַן נִישְׁתָּאָעָהָרָנְגָעָן
וּוֹאָס זַאָלָעַן מִיר טָאָן, אַזְּ אַגְּנוֹ גָּלוֹסָט זַיְקָאָט פְּאָרָט עַפְּסָעָם ווִיסְעָן אַזְּן זַיְן
שְׁטִיקָלָעַד מְעַנְשָׁעָן!...

— חַלְילָה! עַנְטָפָעָרָט בְּנִיטָּין — לְעַחֲרָנָעָן חַכְמָה, מַהְיכָא־תּוֹתִיחָי,
מְעַנְטָ אַיְידָר, נְאָר מִיט די דָאָיְגָעָן תְּנָאִים: עַרְשָׁטָעָנָס, זַאָלָט אַיְידָר,
קִינְדְּרָלְעָךְ, דָעַרְבִּי נִישְׁתָּאָרְגָּעָסָעָן די צִיְּתָס, אַזְּן וּוְלְכָעָר אַיְידָר
לְעַבְּטָ אַזְּן אַלְסְדִּינְג וּוֹאָס אַרְוֹם אַיְיךְ טָהָוּט זַיְקָאָט אַזְּן שְׁטָאָרָק

געוי אַהֲרֹעֵנֶט זַיְן. אַיְהָר וְאַלְטָט, לְמַעַן-הַשֵּׁם וְלְמַעַן-הַשֵּׁם, זַיְךְ חַיְיטָעַן. דַּי קָעַלְתָּ פָּנָן דְּרוֹיְסָעַן וְאַלְאַ אַיְנוּעָנִיגָּן אָן אַיְיךְ זַיְךְ נִישְׁתָּ אַרְיִנְחָאַפְּעַן אָן קָאַלְיָעַ מַאֲכָעַן דַּעַם לְעַבְּעַנְסָאַפְּטָ פָּנוּסָ יְוִדְשָׁקִיטָ. אַיְהָר בְּעַדְאַרְפָּט אַיְךְ בַּי אַיְיךְ. פָּנוּסָ אַנְחָאַיְבָן זַיְן גְּרִיטָ, פָּנוּסָ לְעַרְנָעַן נִישְׁתָּ צַוְּ דְּעַרְוּוֹאַרְטָעַן פָּאָר אַיְיךְ קַיְיָן גְּרִזְיָעַ נִצְעַן אָן גְּלִיקָעַן אָן לְעַבְּעַן תַּזְּעַן דַּעַם פְּעַרְנָעַנְיָנִיגָּן אַלְיָין, נֹאָס דַּעַם מַעַנְשָׁעָנָס הָאָרֶץ פִּיהְלָט נָאָר מַאֲקִי פָּנוּסָ פְּאַרְשָׁטָעָהָן עַפְּסָ אַחֲמָה. דַּעַם יְוִדָּעָנָס לְעַרְנָעַן בְּעַדְאַרְפָּט אָן מַזְּ זַיְן לְשַׁתָּה. פְּאַרְשָׁטָעָהָט אַיְהָר מִיךְ, בְּלִי-שְׂרָאֵל יְשַׁלְּחָנָה כְּלַקְלַקְלָהָן הַבָּא, יְוַדְעַן הַאֲבָעַן — עַזְלָם הַבָּא... אָן צְוּוֹיְטָעָנָם, וְאַלְטָט אַיְהָר אַצְינְדָר נִישְׁתָּ וְעוּלָעַן מִטְּגָעָוָאָלְדָ אַגְּהָעָנָעָנָעָן יְעַנְעָם אַיְיָעָר בִּילְוָונָגָן, דָוָרָךְ וּוּלְכָבָר אַיְהָר קָעַנְטָ אֲחָם נָאָךְ מַאֲכָעַן מַעַהָר אַיְמָגְלִיקְלִיךְ... אַיְהָר וּוּטָט גְּעַפְּנָעַן עַפְּסָ אַנְדָרְשָׁ אַיְן פְּרָאָקָ... טִישָׁעַן לְעַבְּעַן, מִטְּ וּוּאָס נַגְלִיךְ צַוְּ זַיְן אַיְיָעָרָ בְּרִידָעָר, אַיְבָּ אַיְהָר וּוּלְטָ.

בְּנִימִינָס וּוּרְטָעָר וּנְעַנְעַן דַּי יְוִגְעַן לְיִיטָטָעָ אַיְן הָאַרְצָעָן אַרְיָין. מִטְּ טְרָעָהָרָעָן אָן דַּי אַיְוָגָעָן הַאֲבָעַן זַיְךְ אַגְּגָעָנָמָעָן אֲחָם בַּיְ דָעָר הָאָנד אָן גְּעַשְׁוֹאַזְיָרָעָן זַיְגָעָן וּוּרְטָעָר אַיְבָגָן זַוְּ גְּדָרָנָעָן... .

או דַּי יְוִגְעַן לְיִיטָטָעָ אַגְּנָרְיוֹהָרָט הָאָרֶץ אַוּוּקָגָעָנָגָעָן... הָאָטָט מַעַן גְּעוּהָעָן, וְוַיְ בְּנִימִין אַיְזָעָפָס צְמוֹרָאָגָעָן, דַּי הַאַלְבָ-צִינְעָ-מַאֲבָטָע אַזְגָּעָן וּנְעַנְעַן אֲחָם פְּעַרְלָאָפָעָן מִטְּ טְרָעָהָרָעָן. נָאָךְ עַטְלִיכָעָ רָגָע שְׂוִוְיָגָעָן וְאַגְּטָעָר מִטְּ אַקְרָעָץ, שְׁאַקְלָעָנְדִינָגָן דּוּרְבִּי מִטְּן קָאָפָ:

— וּוּאָס אַיְזָעָפָס אַיְזָעָפָס שְׁוֹלְדִינָגָן דַּאָס אַדְרָמָעָ קִינְדָר, דַּאָס יְתָזְמָלָ, גַּעֲבָעָדָ, אוֹ דַּאָס יְוִגְעַן בְּלָוָט זַיְמָס אַיְזָעָפָס וְוָרָדָם? אוֹ עַם גַּלוּסָט זַיְךְ אֲחָם, גַּעֲבָעָדָ, אַיְיךְ אַגְּקָוּקָעָן גַּאָטָס וּוּלְטָט, צַוְּ לְעַבְּעַן, אַרְבִּיטָעָן, צִוְּפִיהָרָעָן אַבְּיָסָעָל דַּי הַעֲנַטְלָעָד אָן דַּי יְוִגְעַן יְאַהָרָעָן וְזַיְ אלָעָ אַנְדָרְעָ?... . גַּיְיָן, יְתָזְמָלָ, וְאַגְּטָעָר מַעַן אֲחָם, דִּין בְּלָוָט טְהָאָר נִישְׁתָּ וְזַיְן וְזָאָרָם... . נִישְׁתָּאָ פָּאָר דִּיר קַיְיָן יְגָעָנָד... . לְאֹזְוִיךְ אַיְרִימָאנָס אַקִינְדָר נִישְׁתָּ גַּלוּסָטָעָן, שְׁטוּפָ זַיְךְ נִישְׁתָּ צְוִישָׁעָן אַגְּדָרְעָ! זַיְיָ מְעַנְעָן אָן דַּי מְאַהָרָסָט נִישְׁתָּ, דַּאָס וּוּאָס פָּאָר זַיְיךְ אַיְזָעָפָס דִּיר נְגָלָקָ, אַיְזָעָפָס פָּאָר דִּיר נָאָר אַזְמָגְלִיךְ. שָׁא, לְגָג בְּעַנְרָאָבָעָן!... . אַרְחָמָנָזָת, בְּלִיעָבָעָן, אַיְלָ פַּדְעָה דַּי דְּזָאַיְבָעָן יְוִגְעַן לְיִיטָטָעָ. וּהָעָר וְאַזְוִילָעָ קִינְדָרָעָ! —

רב יעקב האט דערויל ניעט גערוזהט, דאס אַידעליל האט . איזיף זיין בעפעהל, דער שעודר שין אַרוּיגעטירבען, איהם געבעוואָגעגען דער מאָכטער זינער געבען אָנט. דאס יונגע פֿאָר=פֿאָלְק, זאָנט מען, האבען צוישען זיך ועהר גוט געלעט אָונ் ביִם צוֹשֵׁידען זיך בִּידָע שרעקליך געוויינט. מיט זוי אַנְגַּיְינֶעָם האט געוויינט זוּירָם אַקְלִין מידעלאָ, וואָס אַיז אַין דִּי קִינְדְּרֶשֶׁע יְאָחָרָעָן, גַּעֲבָעָךְ, אַזְּבָעָנְבָּלְפּֿעָן אַוְיסְטָע וּזְמָה'לה. האט דאס וויכטָע קִינְדָּ, גַּעֲבָעָךְ, אַזְּבָעָנְבָּלְפּֿעָן דִּי הענְטָלָעָךְ אָזְן זַכְּעַנְדִּינְגּ מִיט דִּי אַיְגָּלָעָךְ, גַּשְׂרִיגָּעָן אַמְּאָל אָזְן אַיז קָזָל : טָא—טָא ! ... פְּלָעָנְטָה דִּי פֻּעָרָאָוּמָעָטָה מַאְמָעָ זיך בעוואָשָׁען מיט בלוטינע טְרָעוּהָרָעָן, אַבְּעַנְטְּפָעַנְדִּינְגּ שְׁטִיל טְרָזְיְעָרְדִּינְגּ : שאָ... אָזְן אוּ רב נְשָׁמָא טָא ! פֻּעָרָוִיסְטָ וּנְעָנָן מִיר בִּידָע, שאָ... אָזְן אוּ רב יעַקב האט דָא גַּעֲטָרָאָכָט, זיך צְנוּנְרִיּוּת, אַיְבָּרְצְוִיפְּהָרָעָן דִּי אַיְבָּעָן רִינְגָּע שְׁעַפְּעַלָּעָךְ יְשָׁרָאֵל אַנְטָמָר זַיְן רָוֹטָה, אַיז עַר זיך דְּעַגְּנוֹגָעָן דָּורך זַיְנָע לִיְּתָאָ, וואָס האָבָעָן איהם אַבְּגָּעַטָּרָאָגָעָן מיט זַיְעָרָע אַיְגָּנְגָּעָן צְנוּלְעַגְּטָע פּוֹמְזָנָות, אָזְן בְּנִימְינִין האט דָעָר "קְלָפָה" גַּאֲרָע גַּעֲגָעָבָעָן גַּרְעָבָט, אָזְן דִּי טְרָפְּהָעָן יְוָנָגָע לְיְוָטָלָעָךְ וּנְעָנָן אִים זַעֲהָר גַּעֲפָעָלָעָן אָזְן עַר אַיז מיט זוי גַּאֲרָאַיְינְסָ... . רב יעַקב אַיז גַּעֲוָאָרָעָן אַנְגָּעָן צְנוּדָעָן, פְּלָאָמָ-פְּרִיעָר אָזְן האט זיך גַּעֲגָעָבָעָן אַנְדָּרָה, עַר מַוְּפָּן בְּנִימְינִין מַאְכָעָן אָשָׁ, דָאס האט בַּיִּ אִים גַּאֲרָאַנְדָּס אַגְּרִיסְטָע מַזְחָה . בְּנִימְינִין אַיז דָאָךְ אַפְּיִקוֹרָזָם אָזְן אַקְעָגָעָן אַפְּיִקוֹרָזָם מַעַן מָאָן אַלְמְדִינְגָּ... . זַכְּעָן אָסְךְ וּזְאָסְךְ אַזְּנָאָרְבָּעָן רְבָּעָן יְעַקְּבָּן נִישְׁתָּבְּעָת בְּעַדְאָרָפְּתָה . בַּיִּ אִים אַיז תְּמִיד גַּעֲוָעָן פְּאָרְטִינְג אַשְׁפְּרָאָק אָזְן גַּעֲקָעָנְטָ צִילְעָנְעָן אַקְיִיטָעָלְ... .

אָזְן אַקְרָצָעָר צִיּוֹת אַרְוֹם אַיז דָעָר רְעוּיוֹנָר פְּזָנְס אַקְצִינוּ מיט עַטְלִיבָע שְׁאַלְצִי=לִיּוּט אַיְבָעָנְגָעָפָלָעָן פְּלוֹצָלִים בְּנִימְינִין חַוִּין אָזְן אַיְdem פֻּרְחָתְמָעָט אַזְיָף אַיְבָגָן זַיְן גַּעֲהָיְבָעָן שִׁינְקִילְ... . בְּנִימְינִין אַיז אַזְיָף דָעָר עַלְמָעָר, גַּעֲבָעָךְ, גַּעֲבָרָאָכָעָן גַּעֲוָאָרָעָן פְּזָנְס בְּרוֹזִיט אָזְן זיך גַּאֲרָה פְּאָרוּעָצָט [דָעַרְזִיְף אָזְן דָעַרְגָּטָר, צִוְּבָעְזִיאָהָלָעָן דָעָם שְׁטָרָאָף, זַוְּלָבָעָן מַעַן האט אַזְיָף אִים אַרְאִפְּגָעָלָעָט, סְאָזְן גַּעֲוָעָן עַפְסָ אַגְּנָטְרָגָעָוּוּ אַרְפָּעָנָעָ מעָשָׁה . . .

די שענעה פרנצה מינע, משטיינס-געאנט, מיט ספרים, האט
 טיר אויף א דיבשע צייט אַבענעריסען פין דער הים, און פונס שצענידיג
 אַרומואָנגלאָן זיך צוישען יודישע קינדרער, פון אַיִן שטעדטיל צום
 אַנדערען, איז מיר דער קאָט געלעגן נאָר אַיִן בּוֹידעל סְהֶרֶה, ווּוּטער
 איז מיך נישט אַגְּנָנָגְנָעָן דִּי גַּאנְצָע וּוּלְטָט, וֵי זָל זיך גַּעֲוָעָן
 אַפְּילָו אַיְבְּעִירְקְּעָהָרָעָן, וֵי דָעָר שְׁטִינְגָּר אַיִן פּוֹן אַלְעָוּ יְדִישָׁוּ סְתָּהָרִים,
 בעוּאַנְדָּרָטָם יְעָנָע, וּוּאָס נְיָבָעָן זיך אַבְּ מִיט סְפָּרִים... נִשְׁתָּחָדָם בֵּין
 אַיך אַזְּסָעָן. אַז אַיך בֵּין אַיִן אַ צִּיטָּרָם צְרִיק גַּעֲמָעָן אַ הַיִּם
 אַז מִיך אַרְוְמָעָקָוּקָט, וּוּאָס מִתְהָוָת זיך דָּאָרָט אַזְּוִינָם, חָאָב אַיך גַּעַּ
 הָעָרָט, אַז בְּנִימָין אַיִן אַזְּוִים בּּוּלְהָבִית, זַיְן הַזְּיוּ מִיט הַאָק אַיִן פָּאָק
 אַיִן אַיְבְּרָגְּנָגְנָעָן אַיִן פְּרָעָמָד הָעָנָד, מַעַן הַאָט עַם אַבענְשָׁאָצָט אַזְּ
 פְּעַרְקִיְּפָט פָּאָר דִּי חָזְבָּות וַיְיָנָע. שָׁרָה, זַיְן וּוּיְבָ, אַיִן פָּאָר גְּרוּזִים
 עַסְעַנִּיש אַזְּ קְרָעָנְקְוָגָעָן פִּין דָעָר וּוּלְטָט גַּעֲנָגָעָן פָּאָר דָעָר צִּיטָּר, אַזְּ
 עָר, נְעָבָעָך, אַ צְּלָמָן, לְעָבָט אַזְּ נִוִּיט, אַזְּ פִּין, אַיִף דִּי עַלְטָרָעָ
 יְאָהָרָעָן עַלְעָנָד וּוּי אַשְׁמִינָן. רַבִּי יְעָקָב, אַקְעָגָעָן-וּשָׁעָן, גַּעֲוָונָט אַיְזָעָן,
 אַזְּ עֹשָׂר, אַזְּ כְּבָזָד, בְּרוֹךְ-הַשָּׁם, דָרְעָתָה וּוּיְפָרְיהָעָר אַ וּוּלְטָט אַזְּ
 פִּיהָרָט נִאָך אַלְעָן דָאָס גַּאנְצָע שְׁטָעָדְטָיל בִּיְ דָעָר נָאָז, מִיט דָעָם אַזְּ
 בְּעַרְשָׁטָעָנָס הַלִּיה. עָר שִׁינְטָט, בְּלִיחָת וּוּי אַרְזָוָן זיך דָעָרְלָעָפָט אַזְּ
 דָעָר עַלְטָרָע זְהָעָן יְוָנָגָע נִיעָי עַוּות-פְּנִימָעָר, וּוּאָס וּוּאָסְפָּעָן וּוּיְקָרָאָפְּיוּעָ
 אַרְוָם אַיִּהָם, אַזְּ וּוּאָס וּוּלְעָן אַזְּ וּיְעָרָ צִּיטָּר, אַס יְרָצָה-הַשָּׁם, נִאָך
 דָעָר פְּטִירָה זְיָנָרָ, אַרְזָוָן אַיְפְּזָן בְּיַנְקָיל אַנְשָׁטָאָט אַיִּהָם, כְּדִי יְדִישָׁ
 קִינְדָּרָעָר, צָאָן-קְדָשִׁים, זְאָלָעָן אַיִּין רָגָע, הַלִּיה, נִשְׁתָּחָדָם בְּלִיְבָעָר וּוּיְ
 שָׁאָפָּ אַהֲן אַ פָּאָסְטוּק, וּוּי אַ טְשָׁעָרְדָּע אַהֲן הַיְנָדָר. —

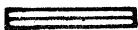
אַזְּ אַזְּנָעָרָעָר יְוּדָעָלָעָך? וּוּאָס מְאָכָעָן וּוּיְ עָפִים, מִיט וּוּאָס הַאָט
 אַזְּ אַזְּנָעָלָאָט וּיְעָרָ דָוְלָעָנִיש אַמְּלָ? — אַזְּ, שְׁזַיְן בְּעַסְעָר שְׁוּוּיְגָעָן! ..

איבעריגען, פרוכבערען זי זיך איז מעהרען, זענען גרויסע קבזנים,
גוטע, דומע שעפעלעך, האפען אַ שמיצעל איז שאָ.

איינמאָל האָב איז מיך אַריינגעלאָט איז אַ שמייעט פֿיט בעי
קאנטער, בנימויים גוטע פרײַנְד. עס האָט מיך אַונטערנְטראָגְעָן פֿאָר
רחמנות אוֹיפֿ אַיהם, נעהַך. געוֹאָלֶד צי וואָס אָזָא מענש אַיז געקי
מען! איז דורך וועמען? דורך עפִים אַ מֵין נְפָשָׁה, אַ עוֹתְנִיק, משטינְסָמָּ
געוֹאנְטָן! איז קרעַכְץ, זיפְּצ אַזְ=אוֹנוֹוָה, רעד איזן רעד, עס פֿיקְעַט
זיך מיר דאָס האָרֶץ איזן מען זאל זיך האָטש אַנְרוּפָעָן, אַרוֹזִים מיט אַ
וּאָרט, אלָעַ שווֹוִינְגָעָן, פֿאָר גְּרוֹזִים שְׁרָעָק, מסטאָמָא. איינער פֿונְגָם עַולְמָ
אמָת, האָט זיך שְׂזִין נִישְׁט גַּעֲקָעַט אַיְנָחָאָלְטָעָן, נִישְׁט גַּעֲקָעַט אַיְבָּעָרָ
טרָאָגָעָן, אָזָזָה האָט עס אַיהם אַנְגָּעָנוֹנוֹמָעָן בַּיּוֹם האָרֶץ. אַרוּמוּקָעָנְדָיָן
זיך גַּט איזן אלָעַ זוּיטָעָן איזן גַּעֲזָהָעָן, אוֹ קִינְעָר, חַיִּין אַנְגָּרְגָּעָן אַיז
ニישטָאָ, האָט ער זיך אַנְגָּעָלָאָדָעָן מיט גְּרוֹזִים נְבוֹרָה. ער האָט זיך
אנְגָּבוֹנָעָן איזן שְׁטָאָרָק איזן פֿעַם, פֿלאָם=פֿיְיָעָר, אַיז=אַיז! מיר איזן אוּזְיָעָר
אַזְיָנְשָׁאָסָעָן בְּסֹזְד יְעַנְצָזְמָיָאָסָהָרָב וּוּאָרטָן:

עַנְקוֹן, אַרוֹחַ איז דִּין טָאָטָעָנָם טָאָטָעָנָם, טָאָטָעָנָם...!

יעַנְעַ לִיְיָ אַרוֹחַ מִיר האָבָעָן עס נִישְׁט גַּעֲהָרָט, אַדְרָר זיך גַּעַ
מְאַכְּטָן נִישְׁט הַעֲרָעָנְדִּיגָּ בְּלֹמְדָשָׁת, נָאָר דָּעַר רֹוח האָט זיך פֿאָר שְׁרָעָק
שְׁיעַר נִישְׁט צִוְּגָעָנוֹמָעָן איזן זענען איזן אַיזָּאָם פֿעַט, זיך דִּי מִיְּ אַיז
די וּוּינְקָלָעָ, זיך צְוַילָּאָפָעָן. — אַיז בִּין גַּעֲלִיבָעָן, אַיזְ=וּוָהָה, אַיְנְעָר
אַלְיָוָן! אַיז שְׁטָעהָ, קוֹק, שְׁאָקָעָל=גַּאָךְ מִיטָּן קָאָפְּ איזן שִׁים פֿאָר האַיזָּאָ
וּוּהָתָאָג אַיזָּמִיט אַ שְׁמַעַר גַּעֲלָעַטָּר! —

שם אין יפת אין אַ וּאַגָּאָן

שֵׁם אָזֶן יְפַתְּח אָזֶן אַ נִּיאָזֶן •

๖

עם לאָוט אַ קָּזֶל גְּלוֹפְסָק קָזֶן זַיְהַ הַעֲרָעָן, אַ גְּנַעַשְׂרֵי בַּיְהַ דָּעַם
אַבְּעַטְעַן הַוְּמַעַל! נַוְשַׁט עַם בְּרַעַטְטַדְעַט, נַשְׁתַּגְלַנְטַס וְעַנְעַן אַ
בְּעַקְאַלְעַן, חַלְיַהַה! דָּאַס אַז אַ קָּזֶל, זַיְהַ גְּנוּעוּהַגְּטַלְהָה, קָזֶן יְזִידְשָׁע
קִינְדְּרָעָר אַזְיַף דָּעַם וְאַגְּנוֹאַל אַיְהַעָן. יְזִידְלַעַךְ לְיוֹתְעַן הַעֲנָדוֹס-פְּעַנְדוֹס
אַנְרַאַזְהָן אַ נְשַׁמָּה, בְּעַלְאַדְעַן מִיטַּזְעַלְהָה, מִיטַּקְלַטְקָעַס אַזְן עַקְלַעַךְ,
צְוַיְשַׁעַן זַיְהַ טַּוְיַּטְשַׁעַן זַיְהַ, נַיְשַׁט טַוְיַּטְשַׁטְעַג. וְיַיְבָּעָר, פְּלַאַגְּנַעַן
שְׁעַנְדָּרָג זַיְהַ אַזְן דַּי בְּעַבְעַלְעַם, מִיטַּעַמְלַעַךְ אַזְיַף דַּי הַעֲנָר אַזְן מִיטַּעַמְלַעַךְ
קְלִיְיַעַן, וְיַיְנְעַנְדְּרָעַן קִינְדְּרַעַלְעַךְ זַיְהַ בַּיְהַ דָּרַעַר זַיְהַ
אַ שְׁרַעַיְעַנְישַׁ, אַ שְׁטוֹפְעַנְישַׁ, אַ אַנְכְּרַעַטְעַנְישַׁ אַזְיַף פִּים, אַ שְׁטוֹיְסְעַנְישַׁ
אַזְן רַזְקָעַן, אַזְן דַּי זַיְטָעַן. אַ קְלַעַטְעַרְנַיְשַׁ אַזְיַף אַלְעַפְרַעַר, אַ דְּרַאַפְרַעַן
זַיְהַ אַזְיַף דַּי גְּלִיְכַּעַטְרַעַלְעַךְ וְאַגְּנַעַן גְּעַזְעַן דְּרַעַטְעַן קָלָאַס. אַיְנְשַׁטְעַן
לְעַנְדָּרָג זַיְהַ דָּאַס לְעַבְעַן, בְּרַי אַזְן פְּעַחַתְאַפְעַן דְּרַאַטְעַר בְּיַזְיְמַעַטְעַם.

אַזְן אַיְהַ, בְּעַנְדָּעַלְיַי מַזְקָרְסְּרַיְם, בְּעַלְאַדְעַן מִיטַּחְצִים, מִיטַּ
אַלְעַמְיַנְעַלְיַיְם, גְּנוּרַט אַזְן מִינְעַן לְעַנְדָּעַן אַזְן יְאַגְּנַעַטְמַה אַזְן קְנִיעַטְמַה
אַזְן בּוֹקְמַה אַזְן קְלַעַטְעַר אַיְנָאַיְנַעַם טַאַקְיַי מִיטַּחְחַנְעַטְבַּיְם בְּנֵי יְשָׁוָאַל,
בְּנֵי גְּנַעַןְגַּן, מַסְתַּמְבָּא בְּעַדְאַרְךְ עַס אַזְוַי אַז זַיְן — דָּאַס אַזְן דְּאַקְהַגְּנַעַן
בְּנֵי עַרְשְׁטַעַר אַרְזִיסְקַאַחַר מִיטַּעַמְלַעַךְ אַזְיַזְעַנְבַּאַחַן. נַאַגְּנַעַן אַ פְּרַיְץ.
אַ שְׁטִיקָעַל חִידְוַשְׁ אַזְן מַרְיַא אַקְיַילַגְן גְּנוּעַן — וְיַיְקַומְטַס עַס, אַזְן בְּשַׁעַר
שְׁיר, יְזִישַׁעַ קִינְדְּרָעַר, יְאַגְּעַן, אַיְלַעַן, זַיְהַ דַּי צְוַטְמַעַלְטַע, אַרְיַיְגַּזְוַחְאַפְעַק

זיך ראנטאמ איזן די וואנאגעט, טורא-האבענדין, טאנער וועלען כיר,
חס-וישלום. פָּעַר שְׁפָעַטְיוֹגָעַן, און קוּקָעָן בְּשָׁעָה מְעַשָּׂה אֶן די קָאנְדוּקָטָעָס
מייט גְּרוּיָס דֶּרֶךְ-אָרֶץ, עֲפִים וְיִמְתֵּט אֲגַעְבָּתָם: האט רְחַמּוֹת אֶן לְאַט
אוֹנוֹ לְאַהֲרֹעַן! — אַט דָּעַנְסְּטָמָל גְּרָאָר שְׁפָאַצְּרָעָן זיך יָעַנְצָעָס אַושְׁרָעָק
פָּנִים די אִימּוֹת הָעוֹלָם נָאָנָץ רְחוֹגָה אַהֲרֹן-הַהֲרֹעַן פָּאָרָבִי דָּעַם צָוָן, פָּאָרָבִי
גְּעַנְדִּיגְ דַּי הַעֲנָר אַהֲינְטָרָה, אַונְ ערְשָׁת נָאָכָן דָּרִיטָעָן קְלוֹנָגְ גַּעַהָעָן בְּ
זיך אַרְעַיְן דּוֹקָא גַּעַלְאָסָעָן?!

אייבערקִומענדִיג, מיט דעם אוּבָעַרְשָׁטָעָנס הַילָּפָ, דָּאָט אַרְיַינְפָּעַקְלָעָן
זיך אֶן ווֹאָנָאן אֶן טְוָמְלָעְנִישָׁ, אֶן שְׁטָפְעָנִישָׁ, הַיּוֹבָשָׁ זיך אֶן אָנִי
קָאַפְּרָעַה-הָעָנִישָׁ, אַוְכְּעַנְישָׁ עַרְטָעַר דִּיאָרָטָ, אַט טְיַיְלָ דִּינְטָ דָּאָס מְולָ וְיִ
אֶן בְּעַוְזָעָן זיך בָּאַלְדָּ טָאָקִי, אֶן אַטְיַיְלָ בְּלָאַנְקָעָן זיך, נְעַפָּה, אַרְוָם,
חוֹי די פָּאָרָוָגְעַלְטָעָ, נִישָׁת צָו גַּעַנְיָעָן פָּאָרָ זיך אַטְקָוָם טְנוֹחָה,
אַיְוָרָעָן, אַבְּרִיאַטְבָּיְלִינָּעָ, אַלְאָנָגְ-גְּנוּיָינָ, מיט אַטְיַיְלָ אַוְיָף שְׁרוֹפָעָ
שְׁטוֹפָט זיך אֶן טִיר אַרְיָין, שְׁטוֹפָעַנְדִּיגְ פָּאָרָאָיָס פָּעַקְלָעָן מִיט בְּעַבָּעָן
לָעָם, אַונְ אַבָּאַל בִּים אַרְיַינְשְׁטוֹפָעָן זיך דָּעַרְמִיט פָּאָלָט וְיִ דָּאַרְיִיף
אַנְדָּרָעָ, אַוְיסְצִוָּה-הָעָנִידִינִין זיך וְיִגְּרוּיָס זִי אַיִּינָ, פָּאַעַטָּן
זִיְּתָעָן, טָאָקִי נָאָר וְיִ אַנְעַפְּטָנְטָעָטָר אַיְלָאָק אַיְלָאָק, פָּאָרְ פָּסָתָ
וְיִיְבָּאָלָמָעָן בִּינְדָּט אַיִּהָם אַבָּאַל די פָּסְלָעָן, אַרְיַינְטָרָאַגְעַנְדִּיגְ אַיִּהָם אֶן
שְׁטוֹבָ, צִיהָתָ עַר זיך אַוְיָסָ לְגַעַנְדָּג אַוְיָף דָּעַרְ עַדְ מִיט אַוְיכְנַעַשְׁרִיבָעָ
פָּלְגָעָלָ, אַפְּעַרְדִּיסָעָן קָעַפְלָיָ אַונְ אַפְּקָעָן פִּיסְקָעָלָ אַונְ אַפְּאַכְטָ מְטָחָן גְּנוּוּלָ
אַוְמְקָוְקָעַנְדִּיגְ זיך אֶן אַלְעָ וְיִתְעָן, נָאָך דָּעַרְ דָּאַיְנָעָרָ יָדְעָנָעָ וְיִוְשָׁזָעָ זיך
נָאָך אַיְדָעָנָעָ מִיט בְּעַמְגָעוֹ אַנְדָּזָ אַונְגָּנָעָ פָּעַקְלָעָן שְׁמָאָטָעָ, אַוְמָ
דָּרָעַה-הָעָנִידִינִין דָּעַם קָאָט צָו אַיְהָרָעָ קִינְדָּרָעָ אַונְ שְׁרִיעַנְדִּיגְ צָו וְיִ אַוְיָף
אַקְוֹל: נִיכָּעָר, נִיכָּעָר! אַט די יָדְעָנָעָ הָאָט שִׁיר וְיִן לְבָעָר נָאָמָעָן
בְּעַשְׁעַרְתָּ צָו וְיִצְעָן מִיט אַיִּהָרָ, מִיט אַיִּהָרָמָאָן אַונְ אַיִּהָרָ קִינְדָּרָלָעָ
אַיְן קוּעַטְשָׁעַנִּישָׁ, אַונְ עַנְגָּשָׁאָפָטָ, אַרְוָמְגָעַרְוִינְגָעָלָט מִיט קְלוֹמָקָעָם, מִיט
בְּעַבְעַכְעַם וְיִמְתֵּט אַמְוִיעָרָ.

על סְפָלִי הַוְּאָגָּאָן, אַוְיָף די בְּיַיְנָקָ פְּנוּיָס וְוֹאָנָאן, שָׁם יְשַׁבְּנָי
וְעַנְעָן טִיר. יָדְעָן, גַּעַוְעָסָעָן אַונְ טִיְּכָעָן שְׁוֹיִים הָאָט זיך פָּנִים אֶן
גַּעַנְאָסָעָן, מְשֻׁוְנָה וְוַיְלָר אַיְוָמָר אַוְיַיְנָקָוָמָעָן דִּי נְסִיעָה מִיט דָעָם
אַיְזָעַנְבָּאָהָן אַיְן אַלְסְדִּינָגָ, וְוָסָמָר מִינְעָ אַוְיַיְגָעָן דִּיאָרָטָ, סְפָיְאָוָמָר
עַנְגָּ, עַמְ קִיְּעַטְשָׁת אַשְׁרָעָקָ, אַונְ אַיִּיךְ זִיךְ זִיךְ אַגְּוָלָטָ, טּוֹרָא-הָאַבְעַדְגָּ
זִיךְ אַרְיָהָרָ צְוָתָן, אַונְ שְׁוִוִּיןָ. אַמְּאָלָ, אַוְ אַנְקָלָעָנָגָ פָּאַהָרָעָן פִּיטָּ
פְּנִין פָּעַרְדָּ אַונְ וְוַעֲגָלָעָ אַבָּעָרָ דָּעַרְ וְוַעֲלָטָ, אַיְוָמָר דָּאָס וְיִצְעָן אַלְיָנָ

געהוּיְקָרֶת צוֹוִישׁען די פֿאַקְלָעַךְ סְפָּרוּם נָאָר נִישְׁתַּחוּר גַּעֲוָעַן, חַלְילָה.
 חַעַר שְׂטוּעַסְטַּשׁ שְׂווִיצְּעַן — דָּאָס אַיו גַּעֲוָעַן נָאָר מְחֵיה נְקַשְׁוֹת . וּוֹעַר סְאיַוִּי,
 גַּעֲוָעַן אָוּנְטָעַרְוּעַגְּעַנְסַ, זְוּמְעַר אַין די גְּרוֹיסְעַהְזִעַן, הַמּוֹז, אַ שְׁטִינְגֶּעֶר,
 וּוֹעַן רַעַר רַבּוֹנוֹ שֶׁל עַולְם צִיחָת אַרוֹויָס די זָוַן פָּן דָּעַר פֿוּטְעַרְקָאַסְטַּסְ,
 עַס בְּרַעַנְטַ, עַס סְפָּאַלְעַעַט אַן עַר לְגַנְט וִיה צְוַלְיִינְט אַיזְּקָעַן וְאַגְּעַן מִיט
 דָּעַם פְּנִים אַרְאָבַ, וַיְיַיְהָ, אַן שְׂווִיצְּצַט — אַט אַזְּעַלְקָעַר וּוַיְסַט דָּעַם
 טֻם פָּן אַ גַּטְעַן שְׂוֹוִיס אַין זַיְן לְעַבְעַן צַו וְאַגְּעַן. אַצְּינְד אַבְּעַר אַיו
 נָאָר נִישְׁתַּחַת דָּאָס, נִישְׁתַּחַת דָּעַר טֻם פָּן שְׂוֹוִיס. וְאָס אַמְּאָלַס.
 אַיְהָ דָּאָס וְצַעַן צְוַיְּנְקָעַרְוּעַמְשַׁט אַיְזְקָעַן פְּעַ, נְעַהַמְּט-צַו אַשְׁטִיק גַּעֲוָונְדַר. אַיְהָ הַזְּבַּעַד-אַן
 צַו קְלָעַעַן, אַ קְשִׁיא אַיְזְקָעַט מְעַשָּׁה, אַפְּשַׁר הַאָט מִיר זַיְק, בְּעַוְנְתִינוֹ
 תְּרַבְּוִים, אַיבְּעַרְגְּבִּיטְמַעַן די יְוִדְיַעַש נְאַטְוָר אַן נִישְׁתַּחַת אַיְהָ טַיְגַּן, נִישְׁתַּחַת
 אַיְהָ בֵּין וּוּרְכָה מְעַהְרַה זְכָה צַו וַיְיַיְהָ צַו דִּי צְחִי מְתַחְנוֹת טּוּבָות — וַיְיַ
 קַעַנְעַן אַין עַנְשְׁנַאַטְט וְצַעַן אַן שְׂווִיצְּעַן — מִיט וּוּלְלָעַ השְׁמַיְתְּבָרְךָ
 הַאָט גַּעַלְיְתִינְט זַיְן פְּאַלְקָעַר יְשָׁרָאֵל. נָאָר דָּאָס בְּעַגְעַהְן זַיְק פָּן דָּעַם
 קְאַנְדוּקְטָאָר מִיט די פֿאַסְאַזְיְרָאָעַן, די אַוְיְקְהַרְזָוָן פָּן די פֿאַסְאַזְיְרָעַן
 אַיְנְגָר מִיט דָּעַם צְוַיְּמַעַן, אַין דָּאָס עַנְמָתַ-נְּקָשַׁ, וְאָס אַיְהָ אַבְּאָבַ אַיְנְגָעַן.
 נַעַמְעַן אַין דָּעַר קוֹי: צַעַר צִיְּטַ, הַאֲבָעַן מִיר גַּעֲנְבָעַן צַו פֿרְעַשְׁתָּעַן, אַן
 די עַנְדְּרָוָנְגַן אַיְזְקָעַנְג אַיְזְקָעַנְג אַיְזְקָעַנְג אַיְזְקָעַנְג אַיְזְקָעַנְג
 דָּעַן ? נַגְנַץ אַיְנְפָאָה : דָּעַר אַרְטַ פְּאַהְרָעַן הַאָט זַיְק אַוְמְגָבְּטָעַן. מַעַן
 קָעַן נִישְׁתַּחַת פְּעַרְגְּלִיְּכָעַן דָּעַם פְּאַרְצִיְּתִינְגָעַן פְּאַהְרָעַן אַין בְּוִידָעַן מִיט
 הַיְנְטִינְגָעַן פְּאַהְרָעַן אַיְזְקָעַר דָּעַם באָהָן. אַמְּאָל אַין בְּוִידַר פְּוִין אַיְהָ מִיר
 גַּעַוְעַן מִיְּנָעַר אַין דָּעַר וּוּלְעַן אַיְזְקָעַנְג מִיְּנָעַר, בֵּין מִיר גַּעֲוָעַן
 אַגְּנַצְעַר פְּרִיאַן. הַאָט זַיְק גַּעַלְמָאַט אַכְּאָל, עַס וּוּרְטַ עַגְגַּן פָּן צְוַיְּעַל
 אַגְּנַעְוְצַעְטַ פְּאַרְשְׁוִיְּגָעַן, פְּיַס מִיט פְּיַס וּוּרְעַן צְוַאַמְעַנְגְּעַלְאַקְטָעַן, מִינְעַן.
 דִּינְעַן — אַלְעַן אַיְסַ, אַן בְּעַן גַּעַלְגִּינְט זַיְק אַין דָּעַר קְלָעוֹת, אַיְנְגָעַן.
 פְּרַעְמַט וַיְיַהְרִינְג אַין אַפְּסַ, אַיְזְקָעַר אַיְהָ בִּרְיוֹה בַּי אַוְנוֹ : וּוֹלְמַעַן
 זַיְצַט כָּעַן אַין צְרוֹת, לְאַעֲנְדִּיגַ זַיְק פֿיְינְגָעַן ; אַלְאַ וּוֹלְמַעַן עַולְם הַוָּה
 אַבְּיכָעַל קְרִיכְטַ בְּעַן אַרְאָבַ, וּוֹרְ וּוֹהָרְט אַיְהָ ? אַן בְּעַן גַּעַתְהַזְּ זַיְק
 צַו קָסַ, די גַּעַנְצַעְ עַרְד אַיְזְקָעַר אַוְנוֹ פְּרִיאַיְ. אַט די בִּרְוֹהַ אַלְיַיְן אַז
 אַיְהָ קָעַן בְּעַן וְאָס אַיְהָ וּוֹלְ, לְאַזְטַ מִיר נִישְׁתַּחַת פֿוּהָלָעַן אַזְוִי דִּי יְסָוִרְוִים,
 אַן גַּעַתְהַזְּ זַיְק אַנְגָּרְלָעַן, נִיט אַזְוִי אַבְּעַר אַיְזְקָעַר אַיְזְקָעַר בְּאַהְזָן ;
 דָּאַרְטָעַן בֵּין אַיְהָ נִישְׁתַּחַת מִיְּנָעַר אַן מִין וּוּלְעַן גַּעַנְצַעְתָּר ; אַיְהָ בֵּין
 פֿעַרְקִיכְטַ צַו דָּעַם מַעְשָׁנָעַם קְנַעַפְעַל, צָום קְאַנְדוּקְטָאָר, הַיְסַט עַס,
 מִיט לִיְבַּ-אַיְן-לְעַבְעַן, מִיט הַאַק-אַיְן-פְּאַקְ, אַיְהָ פֿוֹתְלִיְמַקְ עַפְסַ וַיְיַיְן

הקלוסה, נישט צו מהארען ארכיאסרייכען זיך קאנזים ענגעניש טריי אטילע איזיף א רגע.

און דאס אינגענע טאקי איז איזיך מיטין שויזען. עם איזו נישט גלייך, או מען שויזט מיטין גיטען ווילען צו או מען שויזט, וויל מען כהו שויזען.

און נאך א חילוק איז דא: דער ואגן איז זיך קליען קאלאנייע פון געצעהטלטע מענשען, וואס ווירען אין וועג צווישען זיך זיך אין געוינד. מען פאחרט זיך פאכעליך, פאכעליך, נישט געאלט — זיך ערבר וויהי בוקר, און עס וווערט אונענד און עס וווערט מארגען — יומ אחד איזין מאג, צוויי מאג, דרי מאג, א. ה. ס'אייז דא גענוג צייט צו. קוקען זיך, צו בעטראכטטען אלסידינג איזטן זיך זיך ערבר זיך ער בענעם פאראהאנג איסגענשפֿרייט איבער די קעפ, פעלדר ער זיך ער בענעם פאננאראמאמעס פאראההמען די אונגען מיט הובאות און קרייטעבלצעער אלעלעל". פאלט זיך א מל, דער ואגן קעהרט זיך איבער, מען געהרט-איזיף זיך אונגען זיך איז איזיך צו דערליידען. די ער דיפאלט ארין איז א קאנצוואו, מילא איז איזיך צו דערליידען. געהרט-איזיף זיך אונגען זיך איז איזיך צו דערליידען. פאלט איזיף זיך א געטרייע מאמע איהרע קינדרער צו זיך איז שזים ארין. מען לינט זיך איזו, איזינגלייכענדיג די ביינער איזיף איהרע, ביז מען שטעהט-איזיף. אקענען-ושע איבער דער באדן — ער איז זיך ער לאלהענדיינע נויזיע שטאטט, מיט איהרע טומעל און גערודער ; מיט פלייהענדיינע פון פאראשידען קלאסטען, און פאראשידען נראדען איהרע איזנו איזונער פון פאראשידען קראינער. מען קלחת, מיט זיך ער קנאה, שנאה, קאנקונען און קראינער. מען קלחת, מיט פאחרט-איזים א וועלט, נישט דעלט אנטזוקען די שענע נאטור, און נישט צו וויסען די ערטער, וואו מען איז פליק דורךע פאחרען, מיט אלסידינג וואס דארט.

דער מומנה איזיף די תקיעות האט געמאכט א תקיעה גדרלה, א קלונג, הייסט עס, און דער צו גו איז זיך איזווק. אלעמענס פנים ער האבען זיך זיך אומגעביבטען, געווארען פערלהיליכער. אכבי פערחאפט, אכבי מען פאחרט שיין. מען הזיבט אן איזנער דעם צויטטען בעטראכטטען און איזסערענען : פון ואגן איז איז זיך זיך איזווק פאחרט מען ? מיט האנדעלט מען ? דאס, יענץ, ולדומה, זיך דער שטינער פון יודען איז. פראמדע ווירען קרוביים, וויטע ווירען נאחהנט, און אונגענקאנט בעקאנט. מען רוקט איזנער דעם צויטטען מיטין נאמען, גלייך זיך מען איז. קענען פון פאוויר. חיים עקענט זיין רענצעל, געהרט איזים זיך קענען איז מאכבר שטואלן ; און שמואל געהרט שנאפם, טרינקט אליין איז מאכבר שטואלן ; און שמואל געהרט

ארויים ברויט, ציבעלע. ושראר-ירקוט און גוט חיים', און ס'איו ליהודים, לעבערגונג-פראעהליך! שמעריל גוט איבער אונשלען געלט, ער זאל זיך מטריח זיין אָבעגעבען עם דעם מהותן זיינעם דאָרט אין זיין שטעדטייל, און ראובן שיקט דורך שמעונגען ברייף און רעלענונגגען צו לוי דעם קראעמער אין האנדראַקעוע, און דער נאָנצער וואָאנָאן אוּז געוּזָאַרְעַן אָמָּאָך, אָיְרָה, די קינדער ישראל מסלען געשעקטען, זענען זיך עסוק אִינְגֶּר מיט דעם אַנדערען אין פרנסה, אלע רידען, עם טהות זיך און עם קאָלָט זיך זיך זיך אָקָעָל. אוּפָה מיר האָט אוּז אָגְּנָעָמָּכָּן דער השק צום מסחר, און אַיך האָב געוּזָאַל אַוְּטָבִּינְדָּען מײַנע פֿעְגִּיעַה סְּגָּרִים, טָאָמָּעָר ווּלְּעַד אַיך עֲפֵים לְיְזֹעַן; אָבעָר די פֿעְקְלָעַךְ זענען געוּזָאַע אָזְּוִי פֿעְרָלִיְּגַט מיט אַנדערע, אָז ס'איו געוּזָאַע אָגְּמָעָלִיךְ זיך אָרוּצָאַזְּבָּעַ בעקופען. אוּז בִּין אָבעגענָאָסָען געוּזָאַרְעַן מיט שׂוּוּם שְׁלַעְפְּנָדִיג זיך אָז גָּרְנִישָׁט. שׂוּוּר געוּזָאַע צו בעקופען. בִּין אַך אָבְּהָעָרָגִין, אָז אִינְגָּעָץ צְרוֹת, ווּסְּאָיוּז געוּזָאַע אַיְזָאַן שָׁאָרָף פֿוּגִים בַּיְגָעָל, בעטראַלְטָעָנְדָּגִין די פֿאָדְשׁוֹגִין, מיט ווּלְּכָעַ מיר אוּז אָיסְגָּעָקָומָעַן צו זיַּעַן צְנוּיִינְדָּה גַּעַשְׁטִיקָט אִינְגָּעָם.

אָקָעָנָן מיר, זעה אוּז, אוּפָה אָרְזָעַר קִישְׁעַן, קוֹן ווּלְּכָעַר עם פְּלִיהָעַן פֿעְדָּרָעַן, ווַצְּטַבְּעַרְבִּיט אַדְּרָעַ יְדָעָנָע, הָיוּת אָז בֵּין, די נָאָז אַדְּינָע, אַיְגָעָן אַיְגָעָנְגָּרָאָבָעָנָע, לִיפְעָן פֿאָדְרָטִיקָעָנְטָע אָז דִּים פְּנִים בְּלִיְּהָ, אַוְּסָגְזִוְּגָעָן צְקוּנִיתָשׁ ווּ אַגְּבָּרָאָטָעָנָר עַפְּבָּל. זַיְנָט זַי אַזְּרִין, האָט זַי קִין בְּעַרְהָתָעָ מִינְטָחָן נִישְׁתָּחָן אַיְהָרָעָ קִינְדָּרָעָר; זַי טָוּלָעָן אַיְהָר אָז אַקָּאָט מִיט זַיְעָרָעָ פֿרָאָגָעָם, מִיט זַיְעָרָעָ קִינְרָגָן אָז מִסְּרוֹת אַיְגָעָר אַיְפָה דֻּעַם צְוִיְּתָעָן. דָּרִי קְלִיעָנְעָרָעָ קִינְדָּרָעָ בַּיְתָעָן זַיְקָלָעָן ווּלְּלָעָט מִיט די עַרְטָעָר, דָּרָעָ אַרְזָעַר, דָּרָעָ אַרְאָכָב, אָזְּנָאָקָעָפְּעַן, שְׁטָעָלָעָן דָּרְרוּיָיל אַיְדָר אָז די זַיְעָטָעָן, אָז ווּאוּסָמָּעָטָעָן זַיְקָלָעָן. אוּפָה די הענְדָּר בַּיְיָ אַיְדָר שְׁלָאָעָטָעָט אַז יְגָעָדָגָיָ קִינְדָּר, וּוּלְּקָסָמָּה אַז נָטָאָגָעָעָן, אַגְּנָעָוָיָינְט אָז אַז אַיְגָעָנְגָּשָׁלָאָקָעָן. די טָרָרָעָן שְׁטָעָהָעָן נָאָז אַזְּבָּעָט זַיְעָנָה עַבְּקָלָעָה, אָז ווּלְּכָעָטָעָט אַז קִין טָרָאָפָעָן בְּלָטָטָנִיאָ, אָז אַזְּבָּעָט זַיְעָנָה עַהְרָ שְׁוֹעָר אָז שְׁוֹאָהָ. בַּיְיָ מִין ווּיט אָז גַּעַזְעָמָעָן דָּרָעָ טָאָן קוֹן דָּרָעָ פֿרָויָ, אָז הַוְּלָעָר, אָז דָּרָרָעָר, אָז קְלִיןְיָן בַּעֲדָרִיל; אָז זַיְעָנָה אַזְּגָּעָן לִיְּגָעָן טָרְוִיָּר אָז אַיְפָה זַיְעָנָה לִפְעָן שְׁוֹעָבָט עֲפֵים זַיְקָלָעָן שְׁמִינְיָאָלָעָן. אָז דָּרָעָטָעָר זַיְטָה קוֹן דֻּעַם פֿאָטָעָר זַיְצָט זַיְקָלָעָר טָאָלָטָעָר, אָז פֿעְרָאָטָעָר אָז בִּוגְרָתָה, עֲפֵים אָז גַּעַרְטָאָלָטָעָ, אָז פֿעְרָאָטָעָר אָז

אַ פָּעַרְקָלְאָגָטָעַ, אָוֹן נָאָה צְוּוּיַּי מִידְלָעַ קְלָעַנְעָרַעַ פָּוֹן אַיְדָהַרְ .
 אַיְהַ בִּין וַיְהַ מְזֹדָה, וַיָּסַם פָּאָר גַּאֲטַ דָּאָס פָּאָר לִיְתָעַן, אָוֹת חִילְתָּה
 הָאָבָּא אַיְהַ גַּעַחַתְּסָתָ אַיְן הָאָרְצָעַן מִינְעַ שְׁלָנִים, גַּלְיַיךְ וַיְהַ וַיְהַלְעַן עַפְּיִים
 מִינְעַס פָּעַרְנָעַהָמָעַן, אָוֹן וַיְהַ דָּר אַמְתָּ אַיְזָ, הָאָבָּעַן וַיְהַ מַּקְאִי נִשְׁתָּמַעַן
 גַּעַלְאָוָטַ רְזָהָעַן, אָוֹן אַיְן הָאָרְצָעַן הָאָבָּא אַיְהַ גַּעַשְׁלָטָעַן פָּיַין בִּיטְעָרַעַן
 מֻולַּ, וַיָּסַם הָאָסַט מַיְהַ אַיְזְגָּעַקְאָסְפָּאַנְרָטַ מִיטַּ אַזְעַלְכַּעַ מַאֲדָרָעַן מְשֻׁוְנָהַדְיָנָעַן
 אָוֹן דָּקְקָטְשָׁלְיוּעַ נְפָשָׂוֹתַ, נָאָר אַיְהַ הָאָבָּא וַיְהַ צַּו וַיְהַ נּוֹטְ צְגַעַקְעָקְטַ
 אָוֹן וַיְהַ בִּעְטְּרָאַטַּ, אָוֹן אַיְן מִין הָאָרְצָן גַּעַוְאָרָעַן 8 אַבְּעָרְקָעְרָהָרָעַנִּישׁ וַיְהַ
 צְוָם נְטָמַעַן, אָוֹן הָאָבָּא אַגְּעַעַקְאַגְּנָעַן פָּוֹן וַיְהַ אַנְדְּרָעַשְׁ צַו דִּינְקָעַן .
 קְלִיְדָעַרְ, בִּשְׁטָטִיְינָס-גַּעַוְאָנָטַ, וַיְהַרְ נְעַשְׁתָּאַלְטַ אָוֹן וַיְהַרְ פְּנִים-עַרְ, וַיָּסַם
 גַּעַנְעַן שְׁוֹאָרָץ וַיְהַ רְעַדְ, הָאָבָּעַן גַּאנְצָן בִּעְשִׁינְגְּפָעַרְלִיקַ בְּחוּיוּעַן, אָוֹן וַיְהַ
 גַּעַנְעַן גַּעַפְעַקְ אַונְגְּנִיקְלִיקַ, וַיָּסַם הָאָבָּעַן וַיְהַ אַיְן לְעַבְעַן גַּעַנְגְּנִעַלְיָטָעַן,
 כִּיְמַרְ גַּעַנְעַשְׁתָּאַגְּנָעַן, אָוֹן דָּאָס הָאָרְצָן הָאָטַט מִירַ גַּעַרְיסָעַן פָּאָר רְחַמְנוֹת
 אַוְףַּ וַיְהַ. דִּי בִּיטְעָרַעַ זְיַפְּצָעַן יְעַדְרָעַ מִינְטַ פָּוֹן דָרַעַ מְוֹטָעַרַ, הָאָבָּעַן
 מִירַ גַּעַמְאַלְטַ אַלְאָקַ אַיְן הָאָרְצָעַן, דָאָס פְּלִיסְעַן וַיְהַ פָּוֹן דָעַם פָּאָטָעַר
 כִּיְמַרְ דִּי עַלְמָעַרְעַ קִינְדָעַרְ מַיְהַ נִשְׁטָחַ צַו דָרִיקָעַן אָוֹן עַגְבַּן צַו מְאַלְעַן, הָאָטַט
 מַיְהַ פָּאָרְן הָאָרְצָעַן פָּעַרְנוּמָעַן, אָוֹן טָהָרַ פָּוֹן אַיְטְלִיכָעַן הָאָבָּא אַיְהַ מִיטַּ
 לְיַדְךָ גַּעַהְאָטַט מִיטַּ דָעַם גַּעַנְגְּרִינְגַּן קְוֹנְדַּ, וַיְהַלְכְּלִעְרַ הָאָטַט גַּעַרְיִמְלָעַט שְׁוֹאָהַ,
 אָחָן קְרַעְמָעַן, אָחָן בְּלוּטַ אַיְן דִי לְיַפְּעַלְעַהַ, אָחָן אַטְהָעַם אַיְן זִין גַּעַנְגַּעַ
 בְּרוֹסְטַ, נָאָכְדָעַם וַיְהַרְ הָאָטַט זִין, גַּעַבְעַהַ, אַגְּנָעַשְׁרִינְגַּעַן בְּיַיְ דָרַעַ מְוֹטָעַר
 אַוְיַיְ דִי הָעַנְדַּ — דָאָס אַלְעַם אַיְזָ פָּאָר מִירַ גַּעַנְגַּעַן וַיְהַ פָּאָרְצַיְ
 שְׁתְּעַלְעַן דָאָס שְׁוֹעַרְעַ, בִּיטְעָרַעַ לְעַבְעַן פָּוֹן דָעַם אַונְגְּנִיקְלִיכָעַן גַּעַוְיָנְרַן
 עַם הָאָטַט מִירַ וַיְהַ פָּאָרְגַּעַשְׁטָעַלְטַ אַיְן מִין גַּעַדְאָנָקַ נָאָה מְיוֹזְעַנְדָעַרְ אַוְלְכַבַּעַ
 טְרִוְיְעַרְגַּעַן, אַונְגְּנִיקְלִיכָעַן פָּאַטְלִיְיָםַ, וַיְהַלְכְּלִעְרַ לִיְרָעַן הָגָנָגָעַרְ, דְּחָקָותַ,
 טְרָאָגָעַן דָאָס בִּונְטָעַלְ צְרוֹת שְׁטִילַ אַגְּבִּיְגָנְדָהַ דָעַם קָאָפַטַּ. אָוֹן מַיְן הָטְרָאַטַּ
 גַּאֲטַ בִּיטְעַרְ גַּעַוְיָנָט אַוְיַיְ זִין, גַּעַבְעַמַּיְ —

און ווי איך בין אווי פארטיטט און מײַנע אַימעטיגע געראנקען.
האָט ווּך אַ יונגעלָע צְ-וּוִינְט פֵּאָר דָּעָר מְזֻבָּעָר, גַּעֲגָעָתָעָן טִיחַ
היַסְעַ טְרָעָעָן עַפִּים עַסְעַן, אָן דַּי מְטוּעָר שְׂזִילָט אַיִּהְמָ אָין טִיחַ
די ווּרטָעָר :

— דָּעָר טָאג אָן נָּאָה גְּרוּם, יַעֲנְקָעָלָעָן, יַעֲצַט אָן נִשְׁתַּחַט דַּי צִיְּחַט
צַּו עַסְעַן, ווּאָרָט נָּאָך אַ וּוֹיְלָעָן, ווּאָרָט !
— שא ! יַעֲנְקָעָלָעָן — האָט דָּעָר פֵּאָרָט אָוּך גַּעַזְגַּט, פָּעָר-
קְרִימְעָנְדִּין ווּך טִיחַ אַ שְׁטִיכָעָלָעָן אָוּך דַּי לִיפָּעָן — שא, יַעֲנְקָעָלָעָן
בִּיסְטָאָרָק האָט פָּעֶרֶבָּאָטָעָן צַּו עַסְעַן ...
— אָן דָּעַן אַיְלָר יַעֲנְקָעָלָר קְרָאָנָק, חְלִילָה ? — האָב אָיך גַּעַרְעַנְט
דָּעַם פֵּאָרָט טִיחַ אַ טָּאָן קְנוּן רְחַנְתָּוּ אָן לִיעְבָּשָׂאָטָט, שְׁטָאָרָק חַשְׁקָה
הַאֲבָעָנְדִּין מִיט אַיִּהְמָ אַרְיַין אָין אַ שְׁטוּעָס אָן ווּסְעַן, ווּאָס מִיט אַיִּהְמָ
אוּ דָּעָר מְעָהָר .

— חַכְ-וּשְׁלָמָן ! עַר אָן גַּעַזְגַּט אָן שְׁטָאָרָק אַיְיף אַלְעַ גַּלְיְידָר,
אַ בְּיַעַל בַּי אַיִּהְמָ, נִשְׁתַּחַט צַּו פְּאָרְיוֹנְדָגָעָן, פְּרִימָא ! ווּאָלָט אָיך נָאָר
גַּעַהָאָט דַּי ווֹאָגָן גָּאָלָד, וּוֹיְטָעָל וּזְין מַעֲגָעָנְדִּיל אָוּזְזָבָן וּמוֹזָמָן צְוַקְעַרְדִּיָּעָן
שְׁפִיָּו צַּו יַעֲדָר צִיְּט .
— אָן ווּרְ-וּשָׁע אָן דָּאָס אַיְלָר בִּיסְטָאָרָק, ווּאָס האָט פָּעֶרֶבָּאָטָעָן
עַסְעַן אָזָא גַּעַזְגַּרְעָן מַעֲנְשָׁשָׁו וּאַיְלָר זְהָן ? — טָה אָוּך אַיִּהְמָ אַ פְּרָעָם
פָּעָרְוּאָנְדָעָרט .

— סטיטש, ביסטארקן קענט איזה רישט ? אַחֲדוֹש !
 — און וואס איין, או אַהֲרֹן קען איהם נישט ? ער מאן זיין אַודָּא בַּי
 אַיְדָּא אַ דָּקְטָאָר. בַּי אָנוּ אַיְן גָּלוּפְקָן וְעַנְעַן דָּא אַוְלָלְבָּעָר דָּקְטָיוּרִים
 אָנוּ פָּעַלְדְּשָׁאָרָעָס וּוּי ער אַוְיָצָן טָז, אָנוּ וְעַנְעַן גָּהָמָן קָוָעָן
 וְואָס זַיְהָ פָּעַרְזָאָנָעָן. קָעָן בָּעָן זַיְהָ נִיקָּה אַחֲקָעָפְּקָלָעָן פָּעָן דָּעָר וִינְגָּעָר
 אַוְלָט. בַּי אָגָּנוּ אַיְן דָּא דָעָם עַלְמִים אַ גָּלְיָקָה וְעַרְטָלָל : פָּעָן דָּעָר עַצָּה,
 וְואָס אַ דָּקְטָאָר וְעַטְנָעַבְעָן, קָעָן מָעָן דַּי אַיְהָרָעָן נִיט אַיְסְלָעֶבֶן .
 אַיְךְ הָאָב אַרְיוֹסְגָּעָרְפָּעָן אַ גָּלְלָטְעָר בַּי דָעָם פָּאָטָעָר אָנוּ דָעָם
 הַיְוָגְנָעְיוֹנְד זַיְנָעָם מִיט מִין וְעוֹרְטָל. טָרֵר האָס דָּאָס שְׁטָאָרָק הַנָּאָתָה
 גָּעָפָאָן אָנוּ זַיְעָנְדִּינְג אַזְּפָרְיעָדָעָן פָּעָן זַיְהָ אַלְיָן, הָאָב אַיְךְ גַּעַשְׁמִיְּ
 פָּעָלָט. אַיְךְ הָאָב גָּעוֹחָלָט בְּעוֹזְיוֹן, וְואָס פָּאָר אַ גָּטָעָר וְעוֹרְטָל-זַגְעָר
 אַיְךְ בֵּין, אָנוּ דָעַרְצָהָלָעָן נַאֲךְ בְּעִשְׂוִית אָנוּ הַמְּזָאָות פָּעָן אַונְגָּרָעָר דָּקָ
 טְוִירָם, רַוְּפָאִים, קָאנְטוֹאָלָעָם, נָאָר דָעָר קָאנְדוֹקָטָאָר אַיְן אַנְגָּעָקְמָעָן
 קָרְעָנָעָן אָנוּ אַיְבָּעָרְקָוָקָעָן בְּילָעָטָעָן, האָס עַר טָרֵר אַיְבָּעָגָעָלָאָגָעָן
 מִינָּעָ רַיְדָ .

או דָעָר קָאנְדוֹקָטָאָר אַיְטָאָס בְּשָׁלָוּם קוֹנוֹס וְוָאָגָּנוּ, אָנוּ דַי
 פָּעַרְבָּאָרְגָּנָעָן פָּאָסְאָזְרָיָעָן זַיְנָעָן, אַ דָּאָנָק דָעָם רְבָּנוֹ-שָׁלָ-עוֹלָם, אַיְבָּעָרָ
 גָּעָקְוָמָעָן דָעָם חִוְּבָוֹת-הַקָּבָרָקָרָן לִיְעָגָעָן אָונְטָרָיָן בָּאָנָק, הָאָבָעָן זַיְהָ
 אַגְּנָעָהָיָבָעָן אַזְּפָטְזָרְעָבָעָן קִישְׁעָנָס ; עַם הָאָבָעָן זַיְהָ פָּגָנָאָנְדָעָרְגָּוָקָט
 פָּעָקָלָעָה, אַיְקָגָעָשְׁתָּעָלָט זַיְקָלָעָה, אָנוּ אַגְּמָנְשָׁלִיכָּעָט גָּעָשְׁתָּאָלָט אַיְן
 פְּלָזְצָלִים אַיְקָגָעָשְׁתָּאָגָעָן הַחַיָּה הַמְּתִים פָּעָן אַונְשָׁטָעָר דָעָר בָּאָנָק, וְואָס
 בָּרֵר אַקָּעָנָעָן. דָעָר דָּאָגָעָר פָּאָרְשָׂוֹן אַיְן גָּעוֹעָן אַגְּנָעָטָן נְוָיָאִישׁ — אָנוּ
 אַלָּטָעָ פָּעַרְלָאָטָעָה הַזְּיוֹעָן, אָנוּ אַ פְּוּלִישָׁעָ פְּוּיְישָׁעָ סְוִוְּתָעָ מִיט
 מְעַשְׁעָנָעָ הַעֲקָלָעָה, קָעָרְשָׁפְּלָעָט בִּין הַאָלָוָן אָנוּ אַזָּה אַ הַוְּתָעָלָן. זַיְן
 גָּעָזְדָּט אַיְן גָּעוֹעָן וּוֹיָס וּוּיָּאָלָה, דַי בָּאָקָעָן אַיְגָנְעָזְלָעָן, דַי וְוָאָגְזָעָס
 פָּעַרְדְּרָעָהָט, אַרְאָבָהָעָגָנְעָנְדָיָן פָּעָן בְּיַדְעָ וְיַבְעָן כּוֹלָה וְיַמְּיִישָׁעָ עַקְלָעָה .
 בָּאָלָד בַּיְסָמְשָׁטָעָלָעָן זַיְהָ אַזְּיָּאָרָהָט עַד זַיְהָ אַיְנָעָרָ שְׁטָהָהָט-אַיְזָּפָ
 בְּיַנְעָר, זַיְהָ אַיְכָנְגָהָוָסָט אָנוּ אַיְכָנְגָעָנְעָצָט וּוּי אַיְנָעָרָ שְׁטָהָהָט-אַיְזָּפָ
 קוֹנוֹסָמְלָאָף. מִינָּעָ שְׁקָנָים. דַי נְרוֹיָבָעָ אָנוּ דַי קָלִיָּעָ, הָאָבָעָן אַירָם
 פְּרִיְנְרָלִיךְ אַגְּנָעָקָוָקָט, גָּעָנְרִיכָּט אִיהם שְׁאָקְלָעָנְדָרָגָט מִיט דַי קָעָפָ שְׁטָאָרָק
 צְזָפְּרָיְעָדָעָן, אָנוּ עַר זַיְהָ אַזְּיָּאָרָהָט גָּלְיָיכָעָן. אַיְךְ שְׁטָעהָ אָנוּ וְוָאָנְדָעָר
 זַיְהָ, הַזְּבָב נִישְׁטָמָן צַיְהָרְשָׁטָעָהָן, וּוּי מָעָן זָאָנָט, מִיט דָעָם פָּולָעָן כּוֹלָה .
 אַרְעָמָטָר פָּאָמְלִיעָ, אַ יְזִישָׁעָ, וּוּי מָעָן זָאָנָט, מִיט דָעָם פָּולָעָן כּוֹלָה .
 קָיֻלָּכְבָּרוֹת זַיְגָעָן טָרֵר אַזְּיָּאָרָהָט זַיְגָעָן. אָנוּ פָּעָן אַלְעָזָר בַּי מִיד

געבליפען, או ער, אַ פנים, מוי דאס זיין אַט דער ביסטארק, וואס מיין
שְׁכַנְתִּי הַאֲטֵרְהָעֶר אַיְהָם דָּרְמָאָנֶט; אַפְּבָר בָּאַלְדְּהָאָפְּ אַיְךְ אַיְנְגְּנוּזְהָן,
או לא דהה! סָאוּז אַ טְּמוּת. וואָסָם דַּי קָרוֹי הַאֲטֵרְהָעֶרְוָהָעֶן דָּעַם
פָּאַרְשָׂוִין מִוְתִּי אַ נָּאָמָעָן אָנוּ צָוַיְהָם גַּעֲרָדְתָּ אַיְן אַטְּ שְׁפָרָאָךְ, אַיְסָ-

געטישט יודיש מיט פּוֹלִישׁ, אָווּיָה;

— וואָס שְׁטָעַהְסָטְדוֹן, פָּאַנְיָעַ פֿרְוֹשְׁעַנְקָסְוּזְוּזְיְיטָסְקִי וְ עַזְיָה
דָּא אַיְסָף אַיְצָקָעָם אַרטָּ אַונְ אַיְצָקָעָל וּוּטָ וְהָ צַוְשָׁפָרָעָן אַיְפָּעָן
נעבען פְּאַטְּטָעָר.

— זָאָרגְנָג נִשְׁתַּת פְּאַרְמִיר, חַיְקָעַ מִיְּן נִשְׁמָה, אַיְיךְ וּוּלְלָעַ נְעַמְעַן
מִיְּעַרְעָן אַיְצָקָעָן אַיְסָף דַּי קְנִיעָן, אָהָן אַיְהָם אַיְזָקְ נְעַנְגָּעַן
נעבען רְבָּ מְשָׁה, דִּין מָאן — הַאֲטֵרְהָעֶרְ פָּאַרְשָׂוִין מִיטְ דָּעַם נָאָמָעָן פָּוֹן
אָיָן אָנוּ צְוָאנְצִיג בּוֹכְשָׁתָאָפָעָן אַיהֲרָ גַּעֲנַטְקָהָרָט אַיְסָף אַשְׁפָרָאָךְ פָּוֹן
צּוֹקָאַלְעַטְשָׁעַטָּעַן פּוֹלִישׁ אַונְ דָּנְקָעְדָּגָעָן דִּיטְשָׁ צְוָאָמָעָן.

— הַאֲסָטְדוֹן עַפְים גַּט גַּשְׁלָאָקָעָן אַונְטָעָרָן בָּאָנְקָן, פָּאַנְיָעַ יְקָתָ ? —
הַאֲטֵרְהָעֶרְ רְבָּ מְשָׁה גַּעֲרָעָנְטָ דָּעַם פָּאַרְשָׂוִין מִיטְ אַלְיְבָלְיָעָן שְׁמִילְעָל. —
אַיְיךְ הַאֲטֵרְהָעֶרְ דִּיר גַּעֲנַעַבָּעָן אַגְּוֹטָעָן אַיְחָדָה אַיְדָרְ גַּעֲנַעַבָּעָן, אָנוּ דָּזָה
בִּיסְטָ זַיְמָקִים גַּט וְהָיָי גַּעֲהָרָגִים. אָו וְאָוִילָ אָיָן צָוַיְ דִּירְ דָּא אַיְסָף דָּעַר
וּוּלְטָ ! ... אַיְסָף דָּעַר וּוּיְטָרְדִּינְעָרָטָ פְּטָאַנְצִיעָ וּוּלְ אַיְיךְ שְׁוִין דַּי זְלִיהָ הַאֲבָעָן
אַיְסָצְיָהָעָן מִיְּה אַונְטָעָרָט דָּעַר בָּאָנְקָן.

— מִיְּקָאַיְיךְ, מִיְּקָאַיְיךְ נְעַמְעַן אַיְסָף דַּי הָעָנְדָר, רְבָּ יְקָתָ ? — הַאֲטֵרְ
זַיְקָעְבָּעָן יְעַנְקָעְלָעָ ; אַיְ אַרְזָוָף צָוַיְ דָּעַם פָּאַרְשָׂוִין אַיְפָּעָן שְׁוִים נְעַבָּעָן
אַיְצָקָלָעָן, אָנוּ יְעַנְנָרְהָעָט זַיְ בִּידָעָן לְיְבָלְיָהָקְ אַרְוָמְגָעָרְהָיָט
זַיְ רְבָּ מְשָׁהָן, פְּעַרְלָאַגְּנָגְעָנְדִּינְגָּן זַיְ-וּוִסְעָן אַפְּרָוּשָׁ, וּוּסָ אַיְזָקָעָן
אוֹן וּוּסָ וְאַלְעָסָ בְּעַטְיָעָן אַזְוִינָסָ ?
רְבָּ מְשָׁה הַאֲטֵרְהָעֶרְ פְּעַרְשָׁתָאָגָעָן וּוּסָ אַיְחָדָה וְוִילָ, אָנוּ גַּעַמְלָטָץ צָוַיְ :
— דָעַר דָּאַיְגָעָרְ פָּאַרְשָׂוִין, יְעַלְלָעָן אַיהֲרָ קִיקָטְ דָּא אָן, אַיְזָקָעָן
אַגְּבָעְרָעְנָעְרָטָ פְּאַלְאָזָקְ פָּוֹן אַ קלִין שְׁטָעַדְטָילְ עַרְנִיאָן וּוּאַרְשָׁאָוּר
גַּבְעָרָנוּ .

— פְּאַרְ וּוּסָ-זַוְשָׁע רְוּכָט אַיהֲרָ אַיְהָם יְקָתָ ?
— וְוִילָ זַיְן לְאַנְגָּעָר נָאָמָעָן פֿרְוֹשְׁעַנְקָסְוּזְוּזְיְיטָסְקִי בְּרַעַלְטָ מִיר
אָוִים דַּי צִיְהָן. אָנוּ צְוָוִיטָעָן, פָּאַסְטָ דָעַר נָאָמָעָן יְקָתָ פְּאַרְ אַיְהָם אָנוּ
שַׁר פָּאַסְטָ פְּאַרְ דָעַם נָאָמָעָן וְהָדָר נָוְטָ טָאָקִי אַיְן הַיְנְטִינְגָעָן צִיְטָעָן .
— מִטְ אַיְיָעָרְ עַנְמָטָעָר מַאֲלָטָ אַיהֲרָ טַירָ אָנוּ נָאָה מַעַהָרְ שָׁאָלוֹת,

און דערווויטערט די זאך פון מיין פערישטאנד, פונקט ווי די פָּאַרְצִיזְטִינְג
מלכשימים, וואם נאך זיער פירוש צוֹפֶּעֶרֶתעהן געבען דעם עניין וויס
מען ערשות קיין אַנְהָזֵיב נישט. אַך בעט ציַחַד, דערצעעלט מיר נאָר
ニישט צו-וואָאַרְקָעַן, פָּאַרְקִירְצָט אָזָן אַיבָּעָרְגָּעָה אַקְטָט
— אַך בין, אויב אַיהֲר ווילט וויסען, משה דער שנידער. דער
שטענער פון אַשְׁנִידָעָר, פָּאַרְשְׁטָעָהָט אַיהֲר, אַז, אָז מיט דער נַאֲדָעָל
מאָקָט ער פון צוֹשְׁנִיטָעָנָע געה אַקְטָע שְׂטִיקָעָר אַגְּנָגָעָן בָּנָר, אָז אַז
ער דערצעעלט עפִים, צו-וואָאַרְקָט ער מיט דער צוֹנָגָז ווַיְנָעָ רַץְ, צַוְּ
טרענט אָזָן לאַטְעָט אַוְאָרט אַוְיָף אַוְאָרט, דַּאֲך וועל אַיְחָד
צוליעב טָאָן אָזָן זַיְהָ סְטָאָרָעָן וַיְיָ ווַיְיָטָעָנָה לְקָדְמָה וַיְיָ
אַיהֲר פָּעוֹלָאָנָט. דערווויל בעדראָרָף מען קָנוֹדָעָסְטוּוֹעָנָעָן זַיְהָן אַז
טִימָט דָּרָקָה-אָרָץ — נָאָט אַיְחָד אַב "שְׁלוֹם-עֲלֵיכֶם וְיִהְיֶה
רַבִּי אַיְדָה"

משה דער שניידער אוּן פון נאטור אײַנער. פון די פראעליכע
קבצנים, וואָס גיט ביַ זודען, וואָס דער דלאֹט ווירקט נישט אוּף ווּער
געמיטה, צוּ מאֶלען זיַ אונומוטהיג, מרה-שחורה-דייג, צוּ קלאנען אוּף
זיער ביטער מול און אוּף דער פִּיהְרָוָגָן פון דער וועלט. ביַ זיַ אַיִּזְעָן
עם גאנץ נאָטְרָוֵלָק, אַזְוִי קומט זיַ אַזְוִי דער וועלט, אַזְוִי אַיִּזְעָן
זַיַּעֲדָה עַל עַבְּדָה צוּ לְעַבְּדָן אַיִּזְעָתָה, אַיִּזְעָתָה אַיִּזְעָן זַיַּעֲדָה
טהָאָרָעָן אַטְיָלוּ זַיַּעֲדָה נִישְׁתְּבָעָלָעָן אַיִּזְעָנִינְעָן צַוְּפָרָלָאָנְגָעָן
אַ בעסער לעבען, אַטְיָלוּ נָאָרָרָאָרָעָלָעָן זַיַּעֲדָה עַפְּסָאָרָעָלָעָן,
אַ שְׂטַקְעָלָעָל עַזְלָם חֹהָה. די אלע פָּעָרָנְעָנְגָעָן אַיִּזְעָתָה אַזְוִי
נִישְׁתְּפָאָר זַיַּעֲדָה, קְבָּצָנִים, בעשאָפָעָן גְּעוּאָרָעָן, נָאָרָרָאָרָעָלָעָן,
די אַזְוִיבָּרָעָשָׂטָעָן פָּוּנִים שְׁטוּסָעָלָעָן, וּוּלְכָעָן — זַיַּעֲדָה מַעַן? — זַיַּעֲדָה
אַיִּזְעָן אַ הַיְּבָעָלָעָל גַּעַבָּאָרָעָן גַּעַוָּאָרָעָן. טְרַעַטְתָּ זַיַּעֲדָה אַזְוִי
אַיִּזְעָן עַט, פָּעָרְבִּיסָּטָמָעָן מִיטָּ די לִיפְעָן אַיִּזְעָן שָׁא? צוּ יַעֲדָרָרָאָרָעָלָעָן
אַיִּזְעָן דָּעַם נְרוּוּסָעָן יַמְּצָאָתָה פון דער פִּינְסְטָעָרָרָעָן וּוּלְכָעָן זַיַּעֲדָה אַיִּזְעָן
גְּלִיכְנוּלְטִינְגָּן דָּעַם קָאָפָּה, אַיִּזְעָן דָּרְצִיעָהָלָעָן זַיַּעֲדָה אַיִּזְעָן
פָּאָרְזִיסָּעָן זַיַּעֲדָה אַיִּזְעָן מִיטָּ אַהֲמִיךְעָלָעָן, מִיטָּ אַשְׁמִיךְעָלָעָן, אַיִּזְעָן
בְּשֻׁתָּה טְעָשָׂה פָּוּנְזָה זַיַּעֲדָה אַלְיָוָן.

— זַיַּעֲדָה אַיִּזְעָן זַיַּעֲדָה — האָטָר רבִּי משה גַּעַנְגָּט — ווּילְטָ אַיִּדְרָאָדָה,
אַ פְּנִים, מִיטָּ מִירָאָרָעָן קִיןְ שְׂיוֹדוֹה נִשְׁתְּפָאָר טָאָן, דָּעְרְבָּעָר אַיִּזְעָן נִשְׁתְּפָאָר אַזְוִי
גּוֹיִינְגָּן אַנְהָוּבָעָן אַוְיסְצּוּרָעְלָעָנְגָעָן דָּעַם יְחִוָּסָמִינְעָם פָּוּנְזָה מִין טָאָטָעָן

און זידען ביז אברהם אבינו, און אויסדרצעעהלען איזה אלע מעשר וואס מיט מיר האט זיך פאכירות און טין לעבען בארכיקות מיט איטליה פיעצלע. עס ווועט גענונג זיין, איז טין איזטינע געישיכטע, וואס דער אינהאלט, דער תמצית איהרער איז א גאנץ אלטער און געהט איבער בירושה צו יעקביס קינדרען קאן דורך צי דורך — איזב אט דיז געישיכטע מינע ווועט זיין גענעהט שבת-שטעה און פוץונג, און באזאי. און איזב איזוי, ושריות שותא, הוייב איז און, הייסט עס, צו שפרעלען :

— איז ביז א ליטוואק, ואלט איהר עם איזה וויסען יונגעראהייט האפ איז איזנסגעואנדערט און פריסען, וואו אף האב געלעטן קאן שנירער, איז מיט היה מין וויב די ליטוואטשע און מיט די קינדרע, וועלבע איהר זעהט דא פאר איזה. פל-וּטן איזה מיט מין הײַז-געינד זענען מיר געוווען יוזדען, האב איז מיר קיין געהאט דאס שטיקעל ברזיט, אמת, דער נאמען "יוד" האט מיר קיין גראטס פבוד נישט קענישאקט, און קיין איבעריגע מענשען-דעלאט איזה נישט, מיט קיין גראטען איזן קירשטען איזוף איזן שטוקע זענען מיר נישט געתטאָגען, אַבער פאר קיין פערברעלען, פאר אַשווערט זיך איזוף מען אונז דעם נאמען יוד איזה נישט געהאלטען. מען האט זיך איזוף מיר נישט אומגעקוקט, געלאָזות לעבען, פֿרְדִּי עטהמען, משטיינס-געוֹאנט. — וואס הייסט ! — מאך איז פערוואָאנדרט — און היינט וויש איזדר דען קיין "יוד" נישט מעהר .

— היינט אודאי בין איז שין נישט מעהר קיין "יוד", און איבערהוֹיפט איז היינט נאָר קיין יוזדען. נישט איזה דער ווילט — ענטקערט מיר רב משה חייט מיט א געלעטער — ווי איז זעה וויסט איהר, אַפְנִים, און וואס פאר אַצייט מיר לעבען היינט .

— וואס הייסט איז וויס נישט ? אַט איז דאס להoil, וואס איז אלין מיט מין השתרלות האב איהם געלאָזט אַברזרקען. נאַטְוַעַתְהַזְּה היינט איז מיטוואָאָך, פרשת קורח, פֿינְפְּטוּזְעָנְד זעם הינדרט פערציגן יאָהָר זונט די ווילט איז בעשאָגען געוֹאָרָעָן, האב איז איהם גע-ענטקערט בנשימה אחת, אַרוֹמְנַעֲמַעְנָדִין בי מיר פֿוּנִים בזעם אַיְנָעָם קאן די קלִיאָנָע לוחזות, הוייב איהם איזוף הײַז סָאָטָעָר רב משה אונטער דער נאָז, מיט דער כונה אַנְבָּטָאָקָי, ואָלָעָן אלע וויסען, איז בי מיר איז דא צו קוּטְעָן להoil עיך איזוף היינטיגס יאָהָר .

— און בי די דײַטשען איז אַבער נישט איזוי — זאנט רב משה רוזהָגָן, גאנץ געלאָסָען — די דײַטשען, ווילעט קלערען שטעהָנִין אַוִיט

זיעמען, האבען אויגנערעהט דעם וויאער אויף דעם צויגערבלאט טן דיער וועלט-געשילדטע מיט מיזענדער יאהרען אַהוֹטער אָונְלִוּט ז' קומט אום, אָז מיר לעבען היינט אין די צייטען פון דעם מבול, אַיּוֹדָען רופען ז' היינט, שם. אָונְנוּשְׁתְּקִין יְדוּעָן, יְמִתָּה, אָז, שם אָז, יְמִתָּה אַזְיָגְנַעַשְׂתָּאָנְעָן תְּחִיַּת הַמִּתִּים, וְעַנְעָן מֵיט ז' אַזְיָגְנַעַשְׂתָּאָנְעָן אָזְנִית קִין צִיּוֹת פָּארְצִין מְבוֹל — וְתַּלְאָה הָאָרֶן דַּי אָלְעַ אַלְטָע מְנַהֲגִים פָּון וַיְעַר צִיּוֹת פָּארְצִין מְבוֹל — חַמְס, אָזְנִית שָׁבָס קִינְדָּרָע — אַנְטִיסֻםְפִּיטָּעָן, הַיִּסְטָם עַס אָזְפִּישׁ נִישְׁתְּקִין שָׁבָס קִינְדָּרָע פָּאָר אַזְיָגְנַעַשְׂתָּאָלְטָע זֶנֶּר, אָזְנִית אַבְּרָהָמִיטָּפֶט אָזְנִין פָּאָלְגָּעָן שָׁבָס קִינְדָּרָע פָּאָר אַזְיָגְנַעַשְׂתָּאָלְטָע זֶנֶּר, פָּאָר וּאָס ז' וְוַיְלָעָן אַיִּיךְ עַסְעָן אָזְנִין טְרִינְקָעָן מֵיט אָלְעַ מְעַנְשָׁעָן צְגָלְיָה, אָזְנִית אַנְדָּרָע רַעַלְבָּעָן שָׁבָס אַיִּיךְ פָּאָר אַזְנִין, וּאָס עַר הָאָט קִינְדָּרָע, קִינְדָּרָע, הַיִּסְטָם עַס, וְיַיְמָנְשָׁעָן, הַחְלָתָה הָאָט מְעַן דַּי דְּאָזְנִעָן צְרוּקִיָּה, קִינְדָּרָע, הַיִּסְטָם עַס, וְיַיְמָנְשָׁעָן, אָזְנִין פָּון ז' אַזְמָעָטָם שְׁטָטָרָק גַּעַלְאָט. נָאָר אָז ז' וְעַנְעָן אַבְּעָר בַּי זֶה נִשְׁתְּקִין אַרְאָבָגְעַטָּאָלְעָן אָזְנִין פָּלְעָנָן פְּרָאָזָעָן וַיְיַעַד מְשׁוֹנָעָת וְאוֹזְנִין וְיַיְהָאָזָעָן נָאָר אַז גַּעַלְעָנָן הַיִּסְטָם: אָזְנִין פָּאָרְלָאָטָמָעָן, אָזְנִין קִירְכָּעָן, אָזְנִין שְׁעַנְקָעָן אָזְנִין אַבְּדָה אָזְנִין אַזְיָה בִּסְלָעָהָיוֹיָה, בִּסְלָעָהָיוֹיָה, וְעַנְעָן צַוְּדָע בָּאָנְדָעָמָעָן צַיְּזָה גַּעַשְׁטָאָנָעָן נָאָה נִיְּעָן מְשׁוֹנָעָם, אָזְנִין דָּעָר שְׁגָנָעָן שְׁוִין אַרְיִין אָזְנִין דָּעָר מְאָרָע בַּיִּסְטָם פָּאָלָק אָזְנִין וְיַיְמָנְשָׁעָן. מְעַן הָאָט אַנְגָּהָוִיבָּעָן וְיַיְעַד פָּלוּדָעָרְיָעָן אַרְוֹמְטָאָרָעָן אַזְיָף טְלָעָלְעָה, אָזְנִין עַס הָאָט גַּעַמְאָט אַזְיָה וְיַרְקָנָג אַזְיָף אַלְעָמָעָן. דַּי רִיכָּע, דַּי מְנַהֲגִים, דַּי דַּעַה-זְעַנְעָר האָזָע זֶה אַנְגָּהָאָפָּט דָּאָרִינָעָן וְיַי אָזְנִין אַבְּנִי-טוֹב, אָזְנִין דָּעָר בְּלִינוּדָר פְּעַבְּלָע זֶה אַנְגָּהָאָפָּט דָּאָרִינָעָן וְיַי אָזְנִין אַזְיָה אַזְיָה מִיט קְוָלוֹת, מִיט קְלוֹלוֹת: «אָט פָּון וְעַנְעָן אָזְיָה צְפָרָעָטָם! שְׁטִינְקָט דָּעָר הַעַלְתָּה! פָּון וְעַנְעָן דָּאָס פָּאָלָק אָזְיָה צְפָרָעָטָם! שָׁבָס קִינְדָּרָע, יְדָעָלָעָה הַיִּסְטָם עַס, ז' וְיַיְגָנָעָן עַס אָזְיָס דָּאָס בְּלוֹט ז'».

“הַזָּה זֶה עַס אַנְגָּהָוִיבָּעָן צְרוֹת אַזְיָקְעָן פָּוד, וְאָס אַמְּאָג וְוַיְמָעָר אַלְיךְ מְעַהָּר אָזְנִין טְהָרָדָר, בַּיִּזְרָעָלָה פְּרִיאָז, מִיט דָעָמָע “בִּיסְמָאָרָק” אָזְזָעָרָעָן שְׁטָטָרָק אַנְגָּהָרְדוּדָלָט אָזְנִין הָאָט נְזָר גַּעַוּעָן, אָזְנִין שָׁבָס קִינְדָּרָע, נִשְׁתְּקִין גַּעַבָּאָרְעָעָן דִּיטְשָׁעָן, זְאָלָעָן אַרְיִים פְּנוּנִים לְאָנְדָּא אָזְנִילְוָה זֶה וְוַיְמָעָר רַוקָּעָן!

אָט אָזְיָה זְעַנְעָן מִזְוְעָנְדוּרָעָן פְּאַמְּלִילָעָם גַּעַבְּלִיבָּעָן אָזְנִין בְּרוּוֹת, אָזְנִין אַזְיָה. אָזְנִין מִיר האָזָע זֶה צְוִוִּית, אָזְנִין צְשָׁפְרִיאִיט אַיְבָּעָר דָעָר וּלְלָט, וְיַי בְּלִינוּדָע שְׁאָפָּה — אָזְנִין מִין יְעַגְּקָלִי! — לְאָזְט אָזְיָס דָעָר

שניזידער מיט אַ בִּיטָּעֶר שְׁמִילְלָעַ — אַט דָּעֶר יַעֲנְקָעֵלי אַיְזָא נְרוֹסְמָעַ
עוֹתָה-פְּנִים, ווַיַּלְּגַעַת מְקִים זַיִן, ווֹאָסָדְיוֹ מִנְהָנוֹי הַדוֹּר, דַּי נְרוֹסְמָעַ
פִּיהְרָעֶר פָּן הַיְנְטָגָעַ צַיְטָעַן, האָבָעָן נֹור גַּעֲוָעָן. עַר אַיְזָא הַגְּנָעָרִיגַן,
שְׁרִיְיט עַר עַסְעַן! עַר האָט אַ מעַנְעַנְדָּיל, ווַיַּלְּגַע אַט אַנְקָילָעַן... אַ, דַּי,
אַונְגָּאנְטָשָׂ אַיְינָעַר!

— אָון אַיְהָר קְוָמָט אַצְוָנָר תָּן דִּיטְשָׁלָאנְדָּה — האָבָא אַיְזָא
גַּעֲפָרָעָנְט, אָון דָּאָס הָאָרֶץ גַּעֲהָת מְרָפָשָׁוֹת אַוִּים פָּאָרָגָרָגָר
אוֹפָף אַיְזָא מִיט זַיִינָעַ קִינְדָּרָעַ, גַּעֲפָעָךְ.

— שְׁוִין נִיְּן חַדְשִׁים דָּאַרְיָעָן זַוְּנָט מִיר האָבָעָן דִּיטְשָׁלָאנְדָּה פָּעָרָה-
לאָעָן, אַזְוִי פְּיעָלָל צִיְּתָה ווַיְפִיעָלָל דָּאָס מְזֻוְינְקָעַל מִיְּנָס אַיְזָא אלָט — האָט
רְבָּמָשָׂה גַּעֲנְטָפְּעָרָט, ווַיְזַעְנְדִּינְגָּן מִיר דָּעְרָבָּי מִיט אַפְּגָנָעָר אַיְזָא דָעַם
קִינְדָּר, ווֹאָס שְׁלָאָטָה בַּיְּ דָעַר מְוַתְּחָר אַיְזָא דִּי הַעַנְד — אַיְזָא דָעַר צִיְּתָה,
זַוְּנָעַן דַּי פָּאָלִיצִי, ווַיַּלְּגַעַת מְלָאָכִי-חַבָּלה, אַיְזָא נַעֲקָוְטָעַן צַוְּ מִיט דָעַם
אַנְגָּאנְגָּן: לְךָ לְךָ מְבִיתָךְ, מְאַרְצָךְ — אַרְיָוָתָן דִּין הַיָּם אַזְוִין פָּגָנָם לְאַנְדָּר!
דָּעְנְסָטָמָאָל אַיְזָא חַיָּה, מִין ווַיַּבְּ, גַּעֲלָעָנָעַן אַיְזָא קִינְפָּעָט אַט מִיט דָעַם
קְלִינְיָנָעָם לַיְוָעָרָקָעַן, זַאָל גַּעֲנוֹנָד זַיִן. זַיִן אַגְּעָן מְרָה: לְךָ, לְךָ, אָון אַיְזָא
פָּן מִין זַיִט זַאָג מּוֹלְ-טָוָב, מִין ווַיַּבְּ הַאָט לְמוֹלָא יַגְעָגָל גַּעֲהָאָט!
דָּאָס מּוֹלְ-טָוָב אַיְזָא בַּיְּ זַיִן עַפְּסָנָת אַזְוִי אַגְּנָעָלִינְגָּט. בָּעַש אַיְזָא זַיִן,
חַלְשָׁ פָּאָר זַיִן: גַּעֲוָאָלָד מִין ווַיַּבְּ אַיְזָא גַּעֲפָעָךְ, דָּאָס קִינְדָּר קִוְּמָט
וֹאָס עַמְּ וַיְפָעָט, גַּעֲוָאָלָד הַאָט רְחָמָנוֹת, אָון וַאֲרָט מִיט מִין אַרְיָוָת-
שִׁיקָּעָן אַפְּאָר מְאַנְגָּט בַּיְּ מִין קָרְזִי וַוְעַט אַ בְּסָעָל צַוְּזָה קִומָּעָן אָון
וַאֲרָעָמָעָר וַוְעָרָעָן אַזְוִיךְ אַבְּסָעָל אַיְזָא-דָּרְוִיסָּעָן.

דַּי פָּאָלִיצִי הַאָט מִיר אַבְּעָר גַּעֲנְבָּעָן צַוְּ פָּרָשְׁתָּעָהָן בעשִׁין.
פָּעָרְלִיךְ מִיט ווַיְהִטְיָגָעַ בְּעוֹזְיָוָעַן: מִיט שְׁטָאָרָקָע הַעַנְד אַן שְׁוַעַרָעַ
שְׁטָעָקָעָן, אַזְוִי מִזְוָּה פָּן אַרְיָוָתְרִיבָּעַן יַודְעָן אַיְזָא זַיִן דַּי
גַּרְעָסְטָעַ, אָון זַי אַזְוָה פִּיקָּחָ נְפָשָׁה. יַודְעָן, אַפְּלִיאָ נַאֲקָעָטָעַ,
בָּאַרְוִוִּסָּע, אָון ווַיְגַטְּעָר, קְרָאָנָקָע אָון שְׁוָאָלָעַ, נַתְּחָ-לְמוֹתָדָרָגָע וַעֲנָעָן
נִישְׁתָּפְּטוֹר פָּן דָעַר מִזְוָה, ווֹאָס דַי צִיְּתָה בְּרִינְגָט אַיְזָא זַיִן אַרְיָוָת.

אָון וַעֲהָנְדִינְגָּנוֹט, אַזְוָה תְּקָלוֹת אָון בְּקָשׁוֹת הַלְּקָעָן נִשְׁתָּ
אַקְעָנָעָן אַ בְּקָרְוִשְׁדִּינָעָן דַיְן, האָבָא אַיְזָא גַּעֲנוֹמָעָן מִין שְׁטָעָקָעָן מִיט
דָעַר טְאָרָבָעַ, מִינְעָ נַאֲקָעָטָעַ, בָּאַרְוִוִּסָּע, שְׁוָאָלָעַ ווַיַּבְּ אָון קִינְדָּרָעַ,
הַאָבָא אַ קְוָשָׁ גַּעֲטָאָן דַי מִזְוָה אָון בֵּין אַרְיָוָת אַיְזָא נְרוֹסְמָעַ
שְׁפָרָאָסְטָעַ אָון אַ טְיֻעָפָעַן שְׁנִיָּה פָּן דָעַר שְׁטָאָרָט, ווֹאָס אַיְזָא הַאָבָא אַיְזָא

שֶׁמֶן אָזְנָן יִמְתֵּחַ אֵין אֲזֹבְּגָן

אַיְלָה נְעוֹרָיוֹנֶת תָּנוּ מִין יְוָעֵנֶר בֵּין צַו דָּעַר עַלְמָעָר. דַּי פָּאַלְיָצָר,
אַמְתָּה, בְּעַנְלָיָט אָזְנָן מִיטָּן נְרוֹזִים כְּבוֹד אָזְנָן חַוֵּת אָזְנָן, טַר וְאַלְעָן,
חוּם=וְשָׁלָם, נִישְׁטָט פְּעַרְבְּלָאַנְדוֹשְׁעָן... סֻהְ-כָּלְ-סֻף וְעַנְעָן מִיר דָּאָה פְּאַרְטָ
שְׁרָעָן, עַפְּיָים אַ-קְּאַטְּמָאָוּעָם, בְּנִי-מְלָכִים. אַבְּרָהָם אַיְינְקָלָעָן...

רב טשה החילט האט אביסעל אבןערוחט און אנגעעהויבעך פֿאַט
א נײַטיגען שטיכעל, וויטער צודערצעהעלען:

ויסעה בני טשה, אט אווי האבען די קינדרער פֿון רבוי טשה
דעם שנידער געטאן וואנדערן פֿון לאנד צו לאנד אין הונדעט
זיעבען און ציאאנציג מידיגות! אונוערע קלילדער האבען זיך איזט
נאצעען אַרומָנעריסען אונוערע שיך צוֹקְוִילֶט געוווארען. מיר זענען
געבלבען מוטער-נאקעט. אין קעשעגען לֵידִין. נישטא אַפרּוֹתָה בַּיִּ
דער נשמה! אין אונוער האפּנוּג איז געוווען פריהער אויף גאט
דערניאָך אויף זענען יודעלען, ואלען געווונד זיין, זיך זאלען אויף אָז
רחמנות האבען, אווי, או אַיך זאל וויטער קענען פֿאַרדִּיגּען מִין
ברוּת בְּכֻבָּה, נישט קבצען, זיך אַרומָנְשְׁלַעְפָּעָן. אַבעָּד יוּרָעָן האבען
געונג גוטע בעטער — קבצנים, הייסט עַמְּ, פֿון אלָעָז זיְמָעָן: די
קומען פֿון מאָראָקָא, יונען פֿון פְּרָם וּמְרוּזָא, יעדער טִיש זיין זחום.
בריעף, מיט אַרְפְּאָם אויף בעטלען. די בעל-הבותים קענען אַבעָּד
אלעַקְעַדְגִּיעָן זאָק נישט אַנְשְׁטָאַפָּעָן, זיך האבען אַרום זיך געונג
איינגענע אַרְעַטָּע לִיטָּה. וועלכְּעָז זענען בְּילְכְּעָרָל פֿי דִּין אָז עַל פִּי
יושר... זיך זענען דאָך פָּארָט איינגענע... קוראַ, אוֹר בִּין גַּעֲנִיגָּ
אייסגעשטאנען, האָב זיך געונג אַרומָנְשְׁלַעְפָּעָן. געונג אַרומָנְשְׁלַעְפָּעָן
דערוּת מִין הוּז-געוּנָה. אויסצּוּבָּעָן אַארְטָה אַהֲיָם, זיך
זאל זיך קענען בעזעצען און אויסרוּהען מִינְיָנָה צוּבָּאַכְּעָנָה בִּינְגָּר —

אבער אומזיטט די מיטה, איך האב דאמ און ערניך נישט געפונגען, יעצעז
קום איך פון נאליצע, ווי מיט נאדלען האט ער טיר מײַן ליב געשטאכען מיט זיין
ערצעהלוּגַן. פֿאָר בְּרוּתַּהֲרַעַלְמַעַנְיִישׁ דָּאָב אֵיךְ אַרְאָבְגָּנְעָלָאָעָן
דעַם קָאָפְּ צֹ דָעַר עַדְר אָן גַּשְׁוִינְגָּן. אָן וַיְיַיְאָן זַיְן טִידְרַדְאָ
אוֹוִי קְעֻדוֹרֶגֶט, בְּעַטְרָאַכְטָעַדְגָּן דִּי בְּיַוּרְקָעַ מִיט אַסְּאָל אַוְוַעַטַּ
אַרְעַמְקִיְּתַּ פָּוּן מִיְּן פָּאָלָקָ. הָאָט וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ אַיְיףְּ אָן
גַּעַחַאְפָּטְמַעַנְיִישׁ שְׁלָאָפְּ אָן זַיְן צַוְּשַׁעְרַעַן, צַוְּחוֹינְטַּ אַיְיףְּ אָקְולָ.
ערַעַרְמַשְׁטַּפְּן אָן דָּאָט הָאָרֶץ מִינְסַּ וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ שְׁמַיט אַדְוַעַטַּ
זַיְן זַיְן גַּעַוְוַיַּן הָאָט וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ גַּעַהְעַט אַלְאָגָן — אֹוִי, וְעוֹהַגְעַשְׁרַעַן זַיְן
אַיְוףְּ זַיְן פְּיַינְסְּטַּרְמַעַרְטַּ מְוּלָּ, אַיְוףְּ דָעַר בְּיַטְרָעְרַעַן נְוִימָט, וְאָסְמַנְאָר אַוְיַּךְ
צְרוֹתַ אָן עַד גַּעַבָּרַעַן גַּעַוְוַרְעַן. וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ אַיְוףְּ דָעַר
חַיְּסָעַר וְחַלְעַט הָאָט אַיְתָם בְּגַעַגְעַנְטַּ דִּי בְּיַטְרָעְרַעַן, אָן אַיְזְ שְׂרַ
פְּרַעְמַשְׁטַּפְּן גַּעַוְוַיַּן גַּעַוְנְדַּ צֹ זַיְן. עַט הָאָט מִיר זַיְן גַּעַהְעַט וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ עַר
שְׁיקַטְמַעַנְיִישׁ אַקְלַיךְ אַיְוףְּ דָעַר וְחַלְעַט מִיט אַדְרָר פְּיַהְרַגְגַּן, וְאָסְמַנְאָר קִוִּים
הָאָט עַר וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ אַוְיְגָעַלְעַךְ גַּעַעַפְעַנְטַּ, הָאָט וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ שְׁיוֹן פְּעַרְבְּטַעַרְטַּ
דָּאָט לְעַבְעַן, בְּיַשְׁטַמְלַעַט אַזְעַנְדִּין אַיְתָם אַחַי שְׁעָה, רְוִהְיָן לְגַעַן חַאְטַשְׁ
עַטְלְעַכְעַט טַעַג בַּיְּ דָעַר מַוְתָּעָר, אַוְיַּנְטַּ, וְאָסְמַנְאָר מַעַן לְאָט עַט צֹ אַפְּלַ
בְּהַחְתָּוֹן דִּי בְּמַוְתָּעָר מַמְּאַטְרַעְטַּ זַיְן אַדְמַמְּ אַיְתָם
זַיְן וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ אַיְתָם אַיְתָהָר דָעַר הַעַנְד אָן זַיְן אַיְתָם צֹ גַּנְיַיְקָעַן אַיְוףְּ
שְׁעַטְשַׁעַר — רְאֹוַשְׁנִיקָעַט מִיט מַאְנְדָלָעַן; אַבְעַר לְיַוּרְקָעַ וְיַלְלָ נְאָר נִישְׁטַ
הַעַרְעָעָן עַד שְׁרִיאַת אָן קָלָאנְטַּ, וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ צֹ אַיְתָהָר מִיט טַעַנְתָּוֹ
אָזְוַוְאָס דַּאְכְּטִי-דַּוְוִ, טַאַטְמַעְטַּ, בְּיַקְרָבְיַוְרָעַן אַיְוףְּ אַוְיַּנְטַּ גַּרְוִיסְעַ צָרוֹתַ
אַיְוףְּ אַבְצַוְפְּטַרְןַּ פִּינְעַן יַאֲהָרָעַן מִיט גַּוְמַע הַאַפְּנָנוֹגָעַן אָן הַבְּחַותָּוֹ
אַיְוףְּ שְׁפַעְטָעַר, אַיְוףְּ בְּעַמְעַרְעַזְעַטְמַעְטַּ
אַיְיךְ דָעַר פְּאַטְמַעְטַּ גַּעַהְעַט אַיְתָם אָן מִיט גַּוְטַע דִּיְדַּ, שְׁפַאַעַנְדִּיגַּ
דְּעַרְבִּיְּ, גַּעַהְעַט לְיַוּרְקָעַ — זַגְאַט עַד — גַּעַהְעַט דָּאָס פְּינְגְּרָעַלְיַיְּ אָן מְוַילְיַ
אַרְיַיְּ, וַיְיַגְעַט אָן שְׁוֹוִינְגַּן שָׁאָ, לְיַוּרְקָעַ, אַיְודְשִׁישַׁ קִינְדְּרַהְאָר נִישְׁטַ
קָלָאנְגַּן זַיְן, טְהָאָר גַּעַהְעַט שְׁרִיאַעַן, אַפְּלַוְוַיְעַן וְעַד בַּיְּקָרְבָּן זַיְן אַיְתָם לִידְיַיְנַ
שְׁיַיְזַגְעַט פְּעַרְטְּרִיקָעַט, דִּי לְיַבְעַן פְּעַרְטְּמַאְכַּט, אָן אַלְעַן נְיַיְדָעַר טַוְהָעַן
אַיְתָם וּוּתְתַּ שָׁאָ, וּוּאָרוּתַּ אַט קוֹסַט אַוְיַלְדָעַר בָּעַר אָן וּוּתַּ דִּיךְ אַיְוףְּ
עַזְעַן. אַט קוֹסַט דָעַר שְׁוֹאָרְצָעַר, דָעַר קוֹיְמָעַנְקָעַרְעַר וּוּתַּ דִּיךְ גַּעַהְעַט
אָזְנַטְאָרְבָּעַ — שְׁוֹיְנַ-זְשַׁעַר, שְׁזַיְינַג, לְיַוּרְקָעַ וְ
אַבְעַר לְיַוּרְקָעַ, אָט דָאָס קְלִינְגַּן יְוָעַלְעַ, וַיְיַזְרַעַקְמַעַנְיִישׁ נַאֲךְ שְׁמַטְאַרְקַשְׁ

אויף זיין בי-קולדען, דריינעט מיט די הענטלאעה, מיט די קיטעלעה גלייך ווי ער פראטעסטען נונגנון זיין פאטרער מיט די ווערטער: דו קפצען איינער, דו שלעפרער, דו טעלער-לעקרער! ואארום האסט-דו בעבראקט אויף דער פינסטערער וועלט אוא אומגליקליך בעשגעניש זיין איך, וואס די צרות מינע זונגנון צויז פיעל ווילען שטונדרען איך פין אלט, און ויפעל האר איך האב אין קאָפַ, איבער אויז פיעל הייער האסט מה שווין אויסגעשלעפט.

רב משה רעדט און ליאָזְרָקָע שרייט, ענטקערענדיג איהם אויכַן קול; די מוטער ווילצט, די מידלען טרייערען און מיר אויז ביטער — ביטער אויכַן האָרְצָעַן; אויז לאָנג איזוֹ ברײַט בי דער פֿאַלְיאַקָּה האָט גענימען דאס קינד צו זיך אויף די הענד, עס גענעלט, געהאלט — און לייזערקע האָט זיך בערוהונט. וואס מעהראיך בין ארין אין דער בוטערער לאָנגן פֿונִים דיאָוָגָן אָומְגְּלִיקְּלָעָן גַּעֲוָה, אלְּן מעדר בין איך נינגריג געווין צו-וויסען די ערעדן פֿונִים שנײַדרעם ערצעהלוּגַן און איך האָב איהם געפֿרָעָנט:

— זאנט מיר, איך בעט ציַּקְּ, ווער אויז דאס אָט-אָ דער

פֿאַלְיאַקָּה? און וואס פֿאַר אַ מְחֹותָן זוּיט אַיְהָם? אַט דער אָרְבִּיט, איך בין דאָך אַ שְׁנִיאָדָעָר, אָן ער אויז נאָר אַ שְׁוֹטָטָר. נאָר ווֹאָס דעַן, ער אויז מִינְעָר אַ תְּלִמִּיד אָין דעם, יְוִדִּישְׁקָטִי. וואָרט, זוּיט מְזֻחָּל, אַ ווֹילְעָל! — זאנט ער מיר, וועהענְדִּין, אָז זוּנָעָר דִּידְהָבָּעָן מִיה גַּעֲוָהָנְדָרָת — חָאָפָט נאָר נִישְׁטָט, וועַל איך אָזָק, מיט דעם אויבערשטענס הילְפַּעַט אלְּעַם קְלָאָר מְאָעָן.

אָז אָן ער, דער פֿאַלְיאַקָּה, הַיִּסְטָעָם, האָבעָן מיר פֿיעַל יְאָחָר גַּעֲוָהוּינְט צוֹאָמָעָן אָין אַיְן שְׁטָאָרט, אָן דִּיטְשָׁלָאָנד. מִר האָבעָן זיך יְעָרָרָר גַּעֲאָרְבִּיט זוּין מְלָאָכה, אָן גַּעֲלָבָט פְּרִיעָרְלִיךְ; אָין אַיְם-טוֹב פְּלָעָנָן מִר זיך צוֹנוּיְקָוְבָּעָן אָין שִׁינְקָן אָן טְרִוְנָקָעָן אַיְנָאִינָעָם אַגְּלָא בְּיַעַר מיט פְּעָרָנָעָנָעָן. שְׁמוּסָעָן וועַגְעָן אַונְעָרָעָא אַיְגָעָנָעָן וְאַלְעָן אָן אויך קְזָן צַעְכָּאָזָעָ (וַיְנִיאָזָע) אַנְטְּרָעָסָען, דאס יְעָנָץ וְקְדוּמָה. אָן אַזְוִית פְּלָעָנָן מִר אַיְנָעָר דעם צוּוִיטָעָן אַוְיסְהָעָלְקָעָן, אַונְטָעָר-צְטִיצָעָן, ווי בְּרוּדָר. אַמְּתָה, מִר פְּלָעָנָן אַמְּאָל אויך דִּיסְקְּוּטְרִישׁ וועַגְעָן רָעַלְנִיאָן, ער לוֹיבָט זוּין רָעַלְנִיאָע, אָן איך, נָאָטְרִילִיךְ, לוֹיבָט מִינָעָ, ער בְּרִיאָנָט בְּעוּווֹיָעָן קָן זְיַעַר פְּוֹלָעָר, אָן איך, להברילָל קָוָן אַונְעָרָעָ סְפָּרוּם; ער גַּעַתְּמָט זיך אָן דעם חִוְּרִים קְרִיוֹדָע, אָיָן

ברונֶן, פֿאָר ווּאַס אַיְךְ עַם נִישְׁתָּקְיִין חֹוֵר, לְזַבְעַנְדִּינְג אַיְהֶם אַין טָאג
אַרְיִין. חֹוֵר, זָאנְטַ ער, אַיְזַעֲהַר גּוֹט — אַון אַיְךְ שְׁפִי זַעֲבָעַן מָאָל
אוֹים, מָאָלעַנְדִּינְג דֻּרְבִּי : פֿעַ ! אָזְמַיאָזְמַע בְּעַשְׁעַטְעַנְיִשְׁ, אַ חֹוֵר,
בְּלִיאַבְּשַׁט אַ חֹוֵר.

את אַזְיִי פְּלַעַגְעַן מִיר זַיְגַּט גּוֹט אַנְשְׁרִיְעַן, אַזְיִי עַם פְּלַעַגְעַן
אוֹטְמַרְקָעַן וּוּעָרָעַן אַין דִּי הַעַלְעוֹר. אַיְיִ שִׁינְקָעַר ! צְוִי בִּירְעַר ! —
דָּרְמִיטַה אַחַט זַיְגַּט גְּעוּוֹהַנְטְּלִיךְ גְּעַנְדִּינְטַ אַוְנוּרְ וּבְכָה, מִיר פְּלַעַגְעַן
מָאָלעַן אַ פְּשָׂרָה אַזְיִין בְּלִיאַבְּעַן וּוּיְטָעַר גּוֹטַע קְרִינְד. ער פְּלַעַגְעַן מִיר
נָאָלעַגְעַן וּוּגְעַן צִימָעַס, וּגְעַן יְדוּשָׁע גְּעַלְילְטַע קְיִישׁ, אַזְיִי וּגְעַן
וּזְהַרְגַּשְׁ אַרְיוֹסָאָגָעַן, אַזְיִין זִינְטַוּגְעַן אַרְטַ אַיְהֶם נִישְׁתָּ, יְזָרָעַן וְאַלְעַן
בְּפְרוֹשַׁ אַרְיוֹסָאָגָעַן, אַזְיִין קְזָזְזִין זִיְתַ אַזְיִיךְ אַזְיִין זִיְתַ הָאָבָ אַיְהֶם אַזְיִיךְ
עַטוֹּאָס נָאָלְגַעַגְעַבְעַן, מַהְיַר גַּעַמְאַלְטַ פֿאָר, זִיְתַ דָּעַם חֹוֵר, זִי
עַמְעַן. אַזְיִיךְ הַאָבָעַן יְעַנְעַ וּוּלְטַ ; אַזְיִיךְ קְזָזְזִין זִיְתַ הָאָבָ אַיְהֶם אַזְיִיךְ
הַהְחַתְּוֹן. סָאִיז גְּעַנְגָּנְגַעַן אַזְיִי וּוּיִיט, אַזְיִיךְ הַאָבָ בַּיְ מִיר גַּעַפְוּלְטַ
צְוַעַלְאַעַן זִיְתַ אַפְּלִילְ וּלְמַהְוָה, דִּי וּוּלְטַ אַזְיִיךְ, אַבְּיִ זִיְתַ אַלְעַן נַאֲרַ
אוֹנוֹ אַזְיִיךְ לְאַזְעַן עַטוֹּאָס גְּעַנְיְבַעַן מִיטַּ זִי. — קְרוֹדַן, וּוּיְטָעַר בִּירְעַר !
ער צְלָמִשׁ זִיְקַ אַזְיִין טְרִינְקַט, אַזְיִיךְ מַאָקַ אַ בְּרַכָּה "שְׁהַפְּלִי" אַזְיִין טְרִינְקַט.
צְוַוְּיִנְשְׁעַנְדִּינְג אַיְנְעַרְגַּדְעַן צְוַוְּיִטְעַן אַלְדָאָסְגַּוְטַס. אַט אַזְיִי אַזְיִי עַם
גְּעַוְּעַן דָּעַר שְׁטִיגְעַר לְעַבְעַן אַוְנוּרְעַר אַלְאַגְּעַן צִיְטַ.

אָבְעַר וּזְיִהְיֵה דִּי צִיְטַ הַאָט זִיְקַ אַוְמְנְעַבְעַטַּען אַזְיִיךְ דִּי צִיְטַעַן קְזָזְזִין
מְבּוֹל, הַאָט זִיְקַ דִּי מְעַנְשְׁלִילַע נַאֲטַוְר אַזְיִיךְ אַיְבְּרַגְעַבְעַטַּען. מְעַנְשְׁעַן
זָעַנְעַן גְּעוּוֹאָרַעַן עַפְּסַ מְשֻׁוְחָה וּוּלְדַ, אַיְינְעַרְגַּדְעַן צָוְמַעְנְדַרְעַן שְׁלַעַטַּעַן,
גְּעוּהַנְטַעַן וּגְעַנְעַן אַיְינְעַרְגַּדְעַן פְּגַוְסַ צְוַוְּיִטְעַן גְּעוּוֹאָרַעַן וּוּיִיט, עַפְּסַ אַ בְּיִזְעַן
בְּהַזְמָה אַזְיִיךְ גַּעַקְוּמַעְנְדַע אַזְיִיךְ דָּעַר וּוּלְטַ. אַזְיִיךְ נִיבְאַק — אַהָא, מִין
חַבְּרַה הַאָט זִיְקַ אַזְיִיךְ אַוְמְנְעַבְעַטַּען ! נַאֲרַ נִישְׁתַּעַר מִרְדַּעַר, וְאַזְיִיךְ פְּרִיהַעַר.
בְּעַגְעַן אַזְיִיךְ אַיְהֶם אַין גָּטַס, גְּרִיסַטַּעַר מַפְּקַדְעַן נִישְׁתַּעַר מַעְהָר. אַזְיִיךְ אַזְיִיךְ
אַזְיִיךְ גְּרִיסַ אַיְהֶם, עַנְטְּקַעְרַת עַר מִיר נִישְׁתַּעַר מַעְהָר. אַזְיִיךְ אַזְיִיךְ
אַזְיִיךְ וּוּיְנְקַעְלַ אַזְיִין טְרִינְקַט פֿאָר זִיְקַ, אַזְיִיךְ אַזְיִיךְ דָּעַם צְוַוְּיִטְעַן טְרִינְקַט
פֿאָר זִיְקַ.

אַיְינְמַאְלַ בֵּין אַזְיִיךְ צְנַעַקְוּמַעְנְדַע אַזְיִין שִׁינְקַ, אַזְיִין וּהָ, וּזְיִהְיֵה, ער, דָעַר
פְּאַלְאַקְ מִינְעַר, זַיְצַט מִיטַּע אַגְּנַגְעַן חַבְּרַא — טְרִינְקַעְן אַזְיִין שִׁיכְפְּקַעְן
יְזָרָעַן חֹוֵר אַזְיִיךְ אַזְיִיךְ, מִיר אַזְיִיךְ לְהַלְעִים. אַזְיִיךְ הַאָבָ אַגְּהַעַר
אַזְיִיךְ זַיְגְּלַעַט נִישְׁתַּעַר מִיר וּסְעַרְגַּג, וּזְיִשְׁתַּעַר מִיקְ פִּינְטַעַן. אַזְיִיךְ זַיְגְּלַעַט

האַבְּעָן גַּעֲוָהָן, אֵיךְ שְׁוֹיָגָן אָוֹן מַאֲכָה מִיר נִשְׂתַּמְתָּן קָנוּ זַיְעָרָעַ שִׁימְפָּךְ.
אַחֲרַתְּנָר, גַּלְיָךְ וַיְהִינְתָּ זָלָעָן בַּילָּעָן, וַעֲנָעָן וַיְיִנְאָה בַּיּוּזָר גַּעֲוָהָרָעָן.
הַאַבְּעָן גַּעֲפָעָנָט אַפְּוַיְל אָוֹן מַאֲכָי אַיְוָף מִיר אַלְיָין, אָוֹן מַיְהָ
אַבְּגָעָשִׁיט כִּיסְט יַדְלָעָרִי, אַזְוִי וַיְיִעַנְתָּ לִיְמָת קָעָנָעָן. זַיְנָעָנָדִיגָּן שְׁעָנָה-
לִיכָּעָ לַיְעַדְלָעָה יַעֲנָעָן וַיְיִצְוַיְרָהָקָעָן, אָרוֹזִים קָנוּ אַפְּנָעָן
נַעֲמָרִי קָנוּ שְׁפָרִים הַאַבְּעָן וַיְיִעַרְתָּרָעָט: אָרוֹזִים קָנוּ דַּאֲכָעָן,
דוֹ פַּעֲרָפְּלַזְטָעָר יַודְעָעִי אַזְוִי זַיְעָרָעָן גַּעֲשָׂרָי אַיְוָן גַּעֲקָעָטָן דַּעָר
שְׁיַנְקָעָר, אָוֹן חַצְטָמָה אַיְפָּעָן עַדְלָעָן אַרְטָמָט מִיטָּנָעָטָשָׁקָעָן רַדְעָלָעָה
אָוֹן אַזְיָס-זַיְעָרָעָן פִּינְעָלָעָן, בַּחוֹלָה, אַרְזָוִסְגַּעַטְרִיבָּעָן, אָוֹן אֵיךְ בֵּין אַרְזִים

שְׁטָפָרָק צְזָקָאַטָּט. דָּאַם דַּאֲוִינְגָּעָ טַלְעַכְטָעָ בַּעֲגָעָנָעָישָׁ הַאַט וַיְיִדְאָם קְלִינְעָלָעָ
טִיטָּזָבָעָן, אַלְאָגָגָעָ צִיטָמָרָדָעָט דָּעָמָמָה, אֵיךְ הַאָבָעָם נִישְׁתָּ
גַּעֲקָעָנָט פְּאַרְגָּנָעָסָעָן, אָוֹן אַלְיָין גַּעֲטָעָהָתָ צָוָגָט: רַבּוֹנוֹ-שְׁלַעַולְמָן
דוֹ, וּזְסָם אַהֲהָ בַּחֲרָתָנוּ מִכְּלָהָהָטָם, דַּוְהַאָסָט אָוֹנוּ אַוְיָדְעָרְוֹעָהָלָט
קָנוּ אַלְעָ פְּעַלְקָעָר, הַאָסָט אָוֹנוּ לִיעָבָר, אָוֹן קוּוּלָסָטָן נַאֲרָן אַן קָנוּ אָנוֹן,
פָּאָר וּזְסָם זָלָא אֵיךְ סִיטָדִין גַּגְגָן פְּאַלְקָי יִשְׁרָאֵל קְמָעָן צָוָשָׁמָךְ,
צָו אַזְוָא שְׁפָאָטָם אָוֹן שָׁאנְדָן: אַזְוָיְבָעָ דַּעָר שְׁטִינְגָּעָר דַּיְינְגָּעָר אֵיךְ אַזְוָיְ
צָו טָאָן אִיטְלָלָעָן, וּוּמָעָן דַּוְיַעַבְכָט, וּוּאָלָט גַּעֲוָעָן פְּאַר אָנוּ אַסְּהָ
גַּלְיָעָר, פְּיַעַל בַּעַכְעָה, אַזְוָדָעָן זָלָסָט גַּעֲוָעָן אָנוֹנוּ נִשְׁתָּ
לִיְיָעָר, אַזְוָיְנָעָט אַיְכְּדָעְרְוֹעָהָלָעָן קָנוּ אַלְעָ אָמוֹת. דַּיְמָרִיסָטָגָן אַזְוָדָעָר,
אַזְוָיְנָעָט דָּאַם פְּעַרְדִּינְכָּטָקָנוּ דַּיְלְטָעָרָן צָו זַיְעָרָעָ קִינְדָּעָר, אַזְוָיְ
צָאָהָלָסָט אַזְוָאָרְאִינְיקָלָעָה, אַזְוָאָקָנְפָעָ נַחְמָה, וּוּאָרוּם וּזְסָם קְוָמָט
אַיְנִיקָלָעָה אַזְוָאָרְאִינְיקָלָעָה, אַזְוָאָקָנְפָעָ נַחְמָה, וּוּאָרוּם וּזְסָם קְוָמָט
אַרְזִים מִיר, מִשָּׁה דָעָם שְׁנִידָעָר, דָעָם וּוּהָן קָנוּ דַיְיָנָט דַוְאָסִעָר,
וּזְסָם לַעַבְטָ אַיְוָף דַעָר וּוּעָנִיגָן, אָוֹן שְׁטָהָדָת אָוֹיסָ גַּעֲנָגָן, וּהָרָ
פְּיַעַל קָנוּ יַעַדְעָן אַזְוָוָאָרָף, קָנוּ יַעַדְעָן פָּלָב, — אַזְוָדָעָן וּוּעַסְטָ וַיְהָ
הַעַט-הַעַט, וּוּנְעָם אַזְוָדָרְמָאָנָעָן, בְּעַיְתִּינְגָּעָן פְּאַר מִיןְ צָעָר, פְּאַר
יְכָרִים אָוֹן גַּעֲרָאָטָגָנָעָן לִיְדָ בִּינְעָ קִינְדָּס-קִינְדָּס קִינְדָּרָעָר. אָוֹן
וַיְדָעָר פְּאַרְקָעָהָרָט, פְּאַר וָאָסָם זָלָעָן דַיְקִינְדָּרָעָר קָנוּ דַיְהַיְנִינָעָ
רוּבָעָר, בְּעַדְאָרְקָעָן, נַעַבָּהָר, אַבְּקָוּמָעָן פְּאַר דַיְיָנָדָר קָנוּ זַיְנָדָר שְׁוֹרְדִּינָעָ
עַלְבָעָרָן: גַּעַסְעָרָן, דַאֲכָטָ וַיְהָ, בָּאָלָד מַאֲכָי אַיְפָּעָן אַרְטָמָט אַמְשָׁפֶט,
אַרְאַסְפָּלָאָטָהָן אַזְוָדָעָן אַזְוָנָדָר!

אַמְבָנָמָחָטָאָתִי, אַטְזָוִי פְּלָעָגָ אֵיךְ שְׁטָעָנָדָיָגָן תְּרָאָכָטָעָן אָוֹן הַאָבָעָן
אֵיךְ אַלְיָין גַּעֲשָׂרָקָעָן פְּאַר אַזְוָלָעָמָעָן מִינְיָן גַּעֲרָאָנָקָעָן, וּזְסָם זָעָנָעָן
אַזְוָנָדָר, אָוֹן נַאֲרָדָעָ יַצְרָהָדָעָה הַאָט גַּעֲמָעָט מִיר אַזְוָלָקָמָקָעָן

זאת אינגעבען. די אלע מיה מינע, נישט צו טראקטען אועלכע ביעע געדאנקען, האט מיר נישט געהאלקען, ווארום זי פלענען מיר, נישט וילענדייג, קריילען אליין אין קאפ אריין.

אייפאל בין איך שטארק פראומערט געאנגען אין גאט, די ציט איז מיר געווען דענסטאמל וועדר אלעלטער, די פרנסה שטארק געלאלען, נישטא קיין שטאך ארבייט, ביטער און פינסטער! איך בין געווען בי מיר מיאום אראבןעלאלען. קומט מיר גראד אין אקענען דער געוועגענער חבר טינער, די נאו פאראיסען, גלעת זיך מיט בריטקייט די ואנסעם, קוקענדיג איז מיר מיט שפאת. געה איך צו איהם צו, עפים פלאצלם, ווי דער רוח וואט מיך אונגעטראנען, אין גרים איהם מיט א צובראלען געמייט.

— מען קען א גאטס הײנט נישט דורךען אט פון די טיוואלים, פון די אונשייקענישען — צובייזערט זיך רב יפה" מײנער, א שטאך געבענדייג מיך מיט טיין פאלאק.

— פאניע פֿרּוּשָׁעַנְקָשׁוּוֹנִישָׁטְסִקִּי! — רוף איך מיך אין מיט געבעט — וואס פֿאָר א זונד האב איך איז איז אונגען, וואס דז היילכט מיך איז ?

— ווער איז דאס ? — האט ער א געשרי געטאן מיט בריטט, אועקעעהרענדייג פון מיר דעם קאפ.

פון דעם קורצען ענטקער זיינעם האב איך איז אונגעזען, ווי ווית די שנאה איז איהם אינגעעוויאָרצעעלט טיף אין הארץ, או ער קען זאגען מיר, דעם בעטטען גוטטען פֿרְיַינְד זיינעם פֿרְיַהָעָר: ווער ביסט-דו ? איך קען דיך נישט. פֿונְדְּעַסְטְּוּוֹגָעָן פֿרְיוֹ אֶיך נאָך אַמְּלָאָל אַיִּהָם זאגען : — וואס הייסט, ווער בין איך ? דז קענסט מיך נישט ? מיך ? דיז אמתן גוטטען פֿרְיַינְד, וואס יאָהָרָען לאָנְג זענְג מיר געווען בע-קאנט ! אֶיך פֿרְעָנְג דיך נאָך אַמְּלָאָל, מיט וואס האב איך מיז ? אַזְּוּזְּרְיַוְּנְדְּינְגְּט ? פֿאָר וואס, הא, קומט עם מיר איז איז ?

— פֿאָר וועלכע זונד, קראונט ער ! וועגען זונדייג איז דען דיז פאלאק ? רזיבער זוית איהָר, בלוטוינערם, עקספלואטאטערם...

— וועמען דאָך גערזיבט ? וועמען האב איך בענולט ? — קאָל איך איהם אַרְיֵין אַיִּין די רַיֵּד — זאג, זאג, אַדרְבָּה ! דז אליין זויסט וועדר גוט מײַנע עשירות. און או דו וועסט מיך איזסטראַיסלען, אַזְּס ווועט-דו בי מיר געפֿינְען ? דאס גאנצע בעל-הbatchekiyut מײַע, משטיינס-געזאנט, איז : אַאלט בעט, אַזובְּרָאַלְעָנָר טיש. אַז

בענקלהה, וואם האلطען זיך מיט נסימ. דו וויסט דאך זיך זוי אין דחקות איה ליעב, אטעפעל קארטאנפל, וואם מײַן חיה זאל לעבען. ז מיט איזהרב בבור, קאקט אַב, דאס איז, מיטשטיינס-געיאנט, אונזוער שטענדיינע שפּיז. אַט דאס אַינְגַּאנְצָעַן האָב אַיך פָּאָר טֵין שׁוּעוּרֶר אָן בִּיטְעָרָעֶר אַרְבִּיטִיט. אַט דאס אַיז דער שְׁלֵר פָּאָר מֵין צָר! דו וויסט דאך אלְיַין גּוֹט דאס נְחַתִּידְגִּינָּעַ לעבען פָּוֹן אַרְבִּיטִיט. אַרְבִּיט
אייך דען נישט שׁוּעָר מִיט נוֹיִט-שְׁוּוֹיִס טָאג אָן נָאָכְט? — אַיך ווֹיס, אַיך ווֹיס! — ענטקערטר ער מיט שְׁפָאָט אָן האָס — אַט דאס טָאָקי אַיז די מעשה, וואם דו אַרְבִּיטִיט טָאג אָן נָאָכְט! דערמיט נעהמסט-דו צו בי אוננו די אַרְבִּיטִיט, מאַקְסָט קָאַלְיָע אָן רִיסְטִיט אַרְזִים דעם ברְזִיט פָּוֹן אַוְנוּר מַוְיל.

— מֵין אַרְבִּיטִיט פָּוֹן דִּינְגָּר — זָאג אַיך — וענְנָען דאַך פָּעַרְשִׂידָעַן. מֵינָע אַיז מִיט דָּעַר נָאָדָעַל אָן דִּינְגָּר מִיטִין אַל. קָאַלְיָע מַאָך אַיך אָרוֹצִי נִישְׁטָט, ווֹיס אַיך ווֹאס דו אַגְּנָסְט?... קִינְגָּעָם קִין הַזּוֹק טָהו אַיך נִישְׁטָט, אַיך בָּוּן, גַּעֲלוֹבֶט דָּעַר אַיְבָּעָרְשָׁטָעַר, גַּעֲנוֹת אָן מֵין שְׁנִירְעָרִי. דו, פָּאָנִי, דו אלְיַין האָסְט דאַך מִיר גַּעֲדָאָנְקָט פָּאָר די הוֹיוּן, וואָס אַיך דָּאָבָּדְדָּר אַמְּאָל גַּעֲנָהָתָט. אָן אַיבָּעָרְהַזְּפִּט גַּעֲהָם אַיך נִשְׁטָט מַיעָר וַיַּאַלְעַט שְׁנִירְעָר. ווֹיס אַיך ווֹאס דו אַגְּנָסְט, הַזּוֹק! אַיך טָהו הַזּוֹק?
מִיר, מִיר אלְיַין, טָהו אַיך הַזּוֹק!...

הָעָר נָאָר צו — זָאג אַיך אַיְהָם שְׁמִיכְלָעְנְדִּינְגָּן גָּאנְץ פְּרִינְדִּיךְ, וַיַּצְוַי אַגְּטָעַן בְּרוֹדָעַר — זַי דאַך נִשְׁטָט קִין נָאָר, קִילְעָבָעַן. אָן קוֹסָט צו מִיר, וּוּלְעָן מִיר ווֹיְטָעָר עַסְעַן גַּעֲפָרְעָנְלָטָעַ קָאַרְטָאָפָּעַל, וואָס צו מִיר, וּוּלְעָן מִיר ווֹיְטָעָר עַסְעַן גַּעֲנָהָתָט. מִינְעָע זָעְנָעָן שְׁוִין צְוִירִיסָעָן; שְׁוִין דָּרִי יָאָהָר אָז זַי דִּינְגָּעָן דִּיר גַּעַטְרִי. מִינְעָע שְׁוִיךְ, וַעֲהָ נָאָר, זָעְנָעָן שְׁוִין אַזְוֹךְ אַבְּגָעָנְקָהָדָרָעָן אָן מַעַן בְּעַדְאָרְפִּי זַי נִעְבָּעָן הַילָּפָּ. זַוְּהָסְטָט-דו דאַך טָאָקי בְּעַשְׁיָנְפָּעָרְלִיךְ, אָז מִיר דָּצְרָקָעָן אַיְינָעָר דָּעַם צְוִוִּיטָעָן. אַיז דאַך טָאָקי גַּלְיָעָר לעַבָּעָן צְוִוִּישָׁעָן. זַי נָט. אָן יְעַדְעָר מִיט וואָס עַר קָעַן הַעֲלֵקָעָן דָּעַם חָבָר: אַיך, אַשְׁטִי. נָט. בָּנָן אַשְׁנִירְעָר, וּוּלְאַיך לִיגְיָעָן אַלְאָטָעָ אַוְפִּי דִּינְגָּעָן הוֹיוּן. אָן דו, שְׁוּסְטָעָר, ווּסְכָט פָּעַרְלָאָטָעָן מִינְעָע שְׁוִיךְ. אַט אַזְוִי ווּט, אַט

וַיַּרְצָחָה-הַשָּׁם, זַיְן פָּאָר בְּיִידָעָן גּוֹט. וַיַּאַיְינָעָר וואָס דאס דָּעַם לשְׁוֹן האָט אַיְהָם אַבְּגָעָנוּמָעָן אַיז עַר גַּעֲלִיבָעָן שְׁטָעָהָן שְׁטוּס אַוְפִּין אַרְטִיט. אַיך האָב פָּעַרְשָׁטָאָנָעָן, אַז עַר קָעַן זַיְן קִין עַזָּה נִשְׁטָט גַּעֲבָעָן, וואָס זָאל עַר טָאָן. אַיך

שם און ימת אוּן אַוּזָאנְן

האָב זיך מיט דער געלעגענַהיַט בענצעט און האָב ווַיְתַעַר מיט גוטען
אייהם געוֹאנְט :

— מאָקי און אמרת אַריַין, פָּאַנְיַע... בִּיסְטַ-דוֹ דָּאָךְ נִישְׁתַּחֲוֵד נָאָר,
וְזֶה דוֹ נִיסְטַּז זֶה אָוִים, בִּיסְטַּגְּנָאָר נִישְׁתַּחֲוֵד, וְזֶה אָוִזְׁנַבְּכָט, וְזֶה דָּאָם מַוְיל
דיַינָס רַעַדרָט. גַּעֲנָגָן דִּיר, בְּרוֹדָעָר, צָזָמָאָלָעָן זֶה דָּוּם, וּוְילָד אָונְן
מְשׂוֹנָעַ. וּוַיְסְטַ-דוֹ, וְזֶה אַיְךְ וּוְעַל דִּיר זַגְעָן ? מַאֲרָגָעָן אַיְךְ דָּאָךְ
קְרִיאַתָּאָג, הַעֲרָגָן מִיקָּה אָונְן קָוָם מַאֲרָגָעָן צָזָמָר, וּוְעַל אַיְךְ דִּיר
טְרָאַקְטִירָעָן מִיט פְּשָׁ.

— אַיְךְ האָב פִּינְטַּה קָנוֹ אַזְוָלָעָן, וְזֶה אַהֲטַּפְּצַּת פִּינְטַּה מִין
חוֹידָר ! — מַהְוָתָּה עַר אַגְּשָׁרְיָה דָּוּיט וּוּעֲרָנְדִּיגָּה וְזֶה פִּיעָרָה, פִּאָרָה
גְּרוֹזִים כְּעָם .

— וְזֶה הַיְשָׁט ? — רַוְּפַת אַיְךְ מִיקָּה אָן, וּוְעַהְנְדִּיגָּה אָן וְזֶה דִּי
שְׁנָאָה זַיְנָע שְׁטַעַקְתָּ — פִּאָרָה דָּעַם חֹיזֶר טְרָאַקְטִירָעָן-דוֹ עַם אָוִזְׁיָה אַרְוִוִּים ?
אָט אָן דָּעַם נָאָר גַּעַתְּהָתָם דִּיר, וְזֶה אַיְךְ הַיְשָׁט-אָב מִין רַעַלְנִיעָע
אוֹן וּוְילָד נִשְׁתַּחֲוֵד עַסְעָן וְזֶה מַעַן מַחְאָר נִשְׁתַּחֲוֵד. אָט דְּרַאְלָקָאָר רַזְדִּיכְטִירָעָן-דוֹ
מִיקָּה עַם אָונְן פְּרָהָאָסָט מִיקָּה אָוִזְׁיָה ? אַסְׁכָּר, אַוְיבָּה אַיְךְ פְּרָעָרְשָׁתָה דִּירָה,
חוֹאָם מִיט דִּיר אַיְךְ אַזְוִינָם גַּעֲוָאָרָעָן הַיְנָטָה. האַסְׁטַ-דוֹ גַּעַהְעָרָט, מַעַן
זֶל אָוִזְׁנַבְּנָעַ זַיְנָה הַיְנָט ! ... זַגְעָן מִיר נָאָר, פָּאַנְיַע... וְזֶה פִּיהְלָסְטַ-דוֹ
זֶה אָן גַּעַוְנָד ?

אוֹיְף דָּרָר פְּרָאָגָע הַאָב אַיְךְ בַּעֲקוּמָעָן קָנוֹ מִין חַבְרָה-מַאָן
אַעֲנְטְּפָעָר מִין קַוְלָאָק אַיְךְ רַוְּקָעָן, אָונְן בַּאלְדָה טְאָקי אַיְךְ עַר אַוְעָק .
קָנוֹ יַעֲנְדָר צִיְּתָה אָן הַאָב אַיְךְ אַיְם שַׁיְּוִין מַעַהְרָה נִשְׁתַּחֲוֵד גַּעַוְעָה .
אוֹן וְזֶה הַאָב גַּעַהְעָרָט, הַאֲטָה עַר אַיְיךְ בַּעֲטִילִינְטָה גַּעַוְעָן אַיְן דָּעַם
פָּאַנְרָאָם, אַיְן שְׁטַעַטִּין, וְזֶה מַעַן הַאֲטָה גַּעַרְיוֹבְטָה גַּעַפְּלִינְדָּרָעָט אָן
פְּעַרְבָּאַיטָה אַמְּקוֹם-קְדוֹשָׁה .

๔

אין דער ציט, חאָס רב משה דער שְׁנִידּוּר דַּעַת כָּד
דעַצְעַהְלַט וַיֵּן גַּשְׁוֹלְטָעַ, האָט די עַלְתָּעַר מְאַכְּטָעַר זַיְנַע אַלְקַ
גַּוְיֶיכְטַזְטַז אָוֹן גַּעֲצִימָעַרְטַז עַפְּיכַז וַיְיָ אַן אַפְּיַבָּעַר. פְּלַגְלִים טַהְוָת
זַיְהַ אַחֲט-אַיְזַף פְּגִים אַרְצַ, בְּלַאַס חֻרְעַנְדִּין וַיְיָ קָאַלְהַ, גַּעַתְּ
אָוֹן שְׁטַעַלְטַז וַיְיָ בַּי דָּעַר טִיר פְּגִים וַיְאָנַן צַו שְׁעַפְּנַן קְרִישַׁעַן לְזַפְּךְ.
די מְוֹטָעַר שְׁאַקְעַלְטַז אַיְהַר נַאֲךְ מִיטַּן קָאַס וְעַדְךְ פְּגַרְאִיטְעַדְטַז מִיטְ
הַיְסָעַטְרָעַן אַיְן דִּי אַיְגָעַן. אַיְזַף רב מְשָׁהָס גַּעַילְתַּחַט האָט זַיְהַ
אַנְגַּעַרְוקַט וַיְיָ אַשְׁוֹאַרְצַעַר וַיְאַלְקַעַן מְרַה-שְׂטוֹתַה, אַן דָּעַר אַיְן סִיטַּ
אַכְּאַל שְׁטִיל גַּעַבְּלִיבָּעַן.

אַיְהַ האָבָּפְרַשְׁתְּאַנְגַּעַן, אַו رب משה בִּיטַן הַיְהָרְזִינְעַן אַיְן
זַה נַאֲךְ גַּרְעַסְעַרְעַ צְרוֹת פַּן די, וְאָס עַר האָט סִיר בַּוְיַעַט
דַעַצְעַרְלַטְט, אָוֹן די צְרוֹת האַבְּנַן וַיְיָ פַּן דָּעַר מְאַכְּטָעַר.

או רב משה אַיְזַבְּסַעְלַז צַו וַיְיָ גַּעַקְוָטַעַן אַן זַהְעַנְדִּין אַיְן
שְׁרַ, או אַיְהַ בֵּין וְעַהְרַ צִיקְאֹועַז וַיְיָסְעַן, וְאָס עַר בְּעַשְׁהַ אַיְן,
הָאָט עַר וַיְיָ אַנְגַּעַזְגַּעַן צַו מִיר אַן שְׁזַלְלַעַיהִיט אַזְפַּעַן אַיְשַׁעַר
דַעַצְעַהְלַטְט, אַז זַיְהַ, די עַלְתָּעַר מְאַכְּטָעַר זַיְנַע, אוֹ נַעַזְעַן פְּעַרְ
קְנַסְתַּחַט פְּאַר אַפְּיַגְעַם יְוָנְגַעַן מַן, דָּאָרַט אַן דָּעַר שְׁבָאַדְטַז, וְאָס עַר
הָאָט גַּעַוְאַיְגַּט. דָּעַר חַתְּן הָאָט גַּעַרְבִּיט בַּי אַפְּטַאַלְעַדְרַ, וַיְיָ
הָאָט אַיְדַּמְלִיבָּעַגְעַט גַּעַהְאָט מִיטַּן נַאֲנַצְעַן לְעַבְעַן אַן עַר נַאֲךְ אַיְהַ
אוֹ אַיְזַף אַיְסְגַּעַנְגַּעַן. אַיְהַ, כַּשְּׁתְּ חַיְּטַ, פַּן דָּעַר פְּלַהַס אַז,

דאָב זיך מהחיב געוווען צו געבען נדֵן פִּין טַקְטָעֶר, מְרֻת בְּרוּנְדְּוֹל,
אוֹוְיַה הַונְדָּרֶט מַאֲרָק מְזֻמְנִים, פָּאָר דָּעַר חַתְּגָה, דָּעַט חַתְּן-בָּהָר
כּוֹיה וְעַלְגָּה, עַד זָאַל זַיךְ קַעַנְעַן פָּאַגְּנַע אַ וּוּרְקַטְשָׁאָט אַן אַיְנְקְוִינְ
וּוּרְקְזִינְג. דִּי חַתְּגָה הָאָט גַּעַזְלָת וַיְיַזְנָ, פְּאַיְסָם עַמְּצָעָת אַן דַּי
תְּנָאִים, וְעַן דָּעַר חַתְּן וּוּעַט אַזְוִים פָּוֹן דָּעַי לְעַרְדָּע בִּיסְטְּבָהָהָהָהָה,
אַן קַרְגְּנַעַן אַ דִּיפְלָאַט פָּוֹן אַ טִּיכְטָעָר. דָּאָס גַּעַלְיעַבְטָע פָּאָר דַּאַט
אַלְזָן גַּעַהְאָפְטָמָט, גַּעַהְאָקְטָס צַו דָּעַרְלַעַבְטָע שַׁיְן דָּעַס גַּלְיְקִילְיְעַן בַּיְן פָּוֹן
דָּעַר חַתְּגָה, וּוּלְלָעָה הָאָט גַּעַדְרָקְטָס וַיְיַזְנָ אַיְן דָּרְיָה בַּאֲגְנִיטָן אַזְוִים,
פְּאַרְשָׁטָעַלְעַנְדָּוָג זַיךְ גַּדְלָות, וַיְיַזְנָ וּוּלְעָן זַיךְ אַיְנְרִילְקְטָעָן בַּיְטָס אַשְׁנָן
בָּהָבְּהִישְׁקִיט אַן פִּירְהָעָן, אַמְּ-יְרָצָה-הַשָּׁמָן, אַ גַּלְיְקִילְקָה לְעַבְעָן,
פְּלוֹזְלִים וּבְוֹא הַמָּן, קַומְטָן אַן דִּי נִירָה פָּוֹן גְּלוֹת — רַב כִּישָׂה
סִיט וַיְיַזְנָ הוּוּי-גַּעַנְיָג וּוּרְעָנָה פְּגַעַוְאָגְעָלָט, אוֹו דִי גַּעַלְיעַבְטָע וּנְגַעַן
צּוּשִׁידָט גַּעַוְאָרָעָן.

— אַט דָּאָס, וְעַת אַיְדָר, אַיז אַ אָוְנְגְּלִיק אַזְוְלָתָם, חַסְטָס אַיְקָה
קָעַן שַׁוִּין נִוְשָׁט פְּעַרְמָוְנָעָן — לְאֹוֹט דָּעַר פְּנִימְנָא אַיְסָס וַיְיַזְנָעָט
שְׁטָאָרָק בְּעַטְרִיבָּט — דִי דְּזַוְּגָעָט טַקְטָעָר סִינְעָה הָאָט אַיְקָה לְיֻבָּע וַיְיַזְנָ
סִינְעָן לְעַבְעָן, אַוְהָ בֵּין נִרְיוֹת דִי נִמְבָּה בִּינְעָה פָּאָר אַזְוָר אַזְוָעָגְנָעָבָעָן.
הַיְיָנָט, זַיְתָ אַיְקָה טְשָׁעָר, וַיְיַזְנָ בֵּין בָּרְקָעָץ אַיְזָן, אַז אַיְקָה זַעה וַיְיַזְנָ
אַוְנְגְּלִיקָה, וַיְיַזְנָ אַיז פְּעַרְמָוְעִירָט, פְּעַרְקָעָגָט, וְיִסְטָס אַן פְּנִיכְטָעָר
אַיְזָן אַיְדָר, גַּעַבְעָה, דִי וּוּלְעָט אַהֲרָן אַהֲרָן גַּעַלְיעַבְטָע...
אַזְוָנָר הָאָט אַיְקָה שַׁוִּין פְּעַרְשָׁטָאָגָן. פָּאָר וּאָס דִי פְּזַקְפִּינְזָר הָאָט
דִי גַּאנְצָע צִיְּיט, מְעַן דָּעַר פְּאַטְטָעָר הָאָט מִיר וַיְיַזְנָנָה בִּיטָעָר גַּעַשְׁוִיכְטָע
דָּעַרְעַצְעַתָּלָט, אַלְזָן גַּעַוְיְקָצָט, דָּאָס הַאֲרַץ הָאָט מִיר גַּעַרְיְכָעָן אַזְוָעָס
דָּעַר אַוְנְגְּלִיקְיְעָה, גַּעַבְעָה. אַיְדָה בֵּין גַּעַלְבָּהָן יִצְעָן שְׁטָיל, פְּגָעָר.
מְרָאָכָט, אַוְנְטָעַרְבָּוְטָמְעַנְדָּוָג, נַאֲר אַהֲרָן בֵּין וַיְסָעָן, דָּאָס טְרָזְוּיְעַרְדָּיָג
תְּשָׁעָה-בְּאַבְּדִינָה נִינְזִידָל פָּוֹן „אַלְיַזְנָ...“ וְלְבָתוֹלָה חַנוֹתָה שָׁקָעָל בָּהָל
גַּעַרְיוֹה — יַי “יְרָצָה, אַגְּנָעָסָרָט אַזְקָה, קְלָאנְט אַזְוָר גַּלְיְבָטָאָג”.

๖.

דען צוֹן האָט זיך אַבְנֵעַשְׁתַּעַלְטַ נַעֲבָעַן אֶכְלִיְנָעַר סְטָאַנְצִיעַ,
דען פָּאַלְאַק אַיְזַ אַרְאַב צָוֵם וּאַקְזָאַל אַיְזַ אַיְזַ מִינְוָט אַרְזָוָמַה האָט עַר
נַעֲבָעַלְטַ אֶלְיַמְעַנְעַס קְרוֹגַ מִיטַּ קָאַלְטָעַ וּאַסְעַרַ, נַעֲבָעַן טְרִינְקָעַן
דען אַונְגָּלְקְלִיְכָעַר, נַעֲבָעַה, וּזְאַס בַּיְ דָּעַר טִיר, זְויַ אַזְיךְ לַיְזָעַרְקָעַן
אוֹזַן דַּי אַיְבָּעַרְנָעַ קִינְדָּעַר, אַזְיךְ הַאָפָעַן זְיךְ דַּרְקְוַיְקָט. עַר אַיְזַ
דַּעַרְמִיטַ מִיר וּזְהָר גַּעַלְעָלַן, אַזְיךְ הַאָבָא אַיְהָמַ גַּעַרְאַקְטַ אַיְזַ הַאַרְצָעַן,
אוֹזַן שְׁתָאַרְקַ חַשְׁקַ בַּעַקְוּמָן צְזַזְוִיסָעַן וּוַעֲנָעַן אַרְהָמַ, זְויַ אַזְיךְ וּזְעַטָּעַר
פְּלוֹגְצָלִים אֶאָיְגָעַנְעַר אַיְזַ רָב מְהָה דָּעַם שְׁנִירָעַרְםַ דַּזְיָגָעַנְדַּר, נַאֲכַ
דָּעַם, וּזְאַס צְזַזְעַן זְיךְ אַיְזַ פָּאַרְגָּעַפְּקָאַלְעַן ?

— אַיְזַ אַזְיךְ דָּעַר צְוֹן אַיְזַ וּוַיְטָעַר אַזְיךְ, טְהָוָת רָב מְשָׁה אֶמְזָעַ
מִיטַּ דָּעַר הַאָנָדָ, זְויַ אַרְזָוָמַלְאַגְּנָעַנְדָּרַגַּ פָּזַן זְיךְ דַּי מְרָה-שָׁחָרָה, אַיְזַ
אַגְּנָעַה-זְיָבָעַן וּוַיְטָעַר דַּרְצָעַה-לָעַן מִיטַּ וּוַעֲטָלָעַה אַיְזַ זְיַן שְׁטִינְגָּעַר.

— דָּאַס, וּזְאַס אַזְיךְ וּוַיל דַּרְצָעַה-לָעַן אַיְצַט, אַיְזַ גַּעַוְעַן אַיְזַ
גַּאֲלַצְיַע. אַזְוּמוֹזָנְדָרְעַוְעַדְגַּוְנִין דָּאַרְטַ בְּנֵן אַיְזַ אַיְגָמָל עַרְנִין אַיְזַ
אֶשְׁמָאַדְטַ אַרְיִין אַיְזַ אֶשְׁיַנְקָעַל אַבְעָנָד-צִיַּת. דַּי שְׁטוּב אַיְזַ גַּעַוְעַן
אֶנוֹיְסָעַ חַוְרָבָה, אֶפְסָטִינִיעַ, אַיְזַ דַּי לְכָטַ טְוָנִים לְאַמְפַ, וּוַעֲלָלְכָעַר
אַיְזַ גַּעַה-אַגְּנָעַן אַיְזַ מִיטָּעַן שְׁטוּבַ, הַאָט נִישְׁתַּדְרָנְיִיכְטַ בַּזְיַיְזַ וּוַעַדַּר.
אַרְיַינְקָוְמָעַנְדָּרַגַּ הַאָבָא אַזְיךְ בַּעַמְעַרְקָט, זְויַ בַּעַנְשָׁלִיכָעַ נַעֲשַׁתְאַלְטָעַן
רַאַגְּנָלָעַן זְיךְ דָּאַרְטַ אַיְזַ אֶפְינְסְטָעַרְןַ וּוַיְנָקָעַל מִיטַּ אֶגְעַשְׂרִיַּ, וּזְאַס
צִיְּלָצַט אַיְזַ דַּי אַזְיָעַן — עֲפָס אֶקְוָל פָּזַן אֶמְאַסְפָּאַרְשָׁוִין מִיטַּ

א פֿרְיוּ, וואם שרייען, זידלען און שלטערן טויטע קללות, און
א קֿול קָון איינעם שטיל מיט א געבעט: "האָט דְּרַחְמָנוֹת אָוֹפְּ מִיר,
ויסע, לְיֻבָּעּ מְעַנְשָׁעַן!" דער הונגער אָן דער דְּאָרֶשֶׁט האָבעָן מִזְה
געבראָלט דערצּוֹ, צוּ עַסְעַן אַיְירּ בְּרוּטִי, צוּ טְרִינְקָעָן אַיְירּ בִּירִעּ,
אוֹן נִישְׁתֵּבּ בְּעַזְאַהֲלָעַן... נִישְׁתָּאָקִין אַיְינְגָעָרּ קְרִיְיצָעָרּ אָין מִין טַשָּׁאַ,
חָאָטָשּׁ קְזִילְעַטּ מִזְהּ, אָין יָעַנְעּ בִּיְזָעּ וַיַּהֲ, שְׁרִיעָן אָין ווּלְעָן קָון
איַהֲ אַרְאָבְּרִיסְעָן דָּאָסּ הִיטָּעָל, אַיְיסְטָאָן אַיְהָם זַיְן מַאנְטָעָלּ. אַיְהּ
הָאָבּ קְעָרְשָׁטָאָנָעָן, אָוּ דָּאָסּ שְׁרִיעָטּ דָּעָרּ שִׁינְקָעָרּ מִיטָּן וּוּבָּ, דָּעָרּ
גְּאַנְצָעָרּ כּוּם זְיַעְרָעּ אַיְזָן, אַפְּנִים, דָּעְרָקָאָרּ, וואָסּ דָּעָרּ אַרְעָמָאָן
בעַזְאַהֲלָטּ נִישְׁתֵּבּ פְּאָרּ זַיְן עַסְעָן. וַיַּהֲ אַיְודּ, וואָסּ אַיְזָן גְּעַפְּרוּוֹתּ גַּעַ-
אָזְעָרָעָן אָין זַיְן לְעַבְעָן מִיטּ הִונְגָּעָרּ, אָין ווּסְטָטּ דָּעָם בְּוּטְעָרָעָן טָעָם
קָון דְּלוֹתּ, הָאָבּ אַיְהּ מִיר גְּעַלְאָוּטּ אַרְיוֹסְהָעַלְפָעָן דָּעָם אַזְגְּלִיקְלִיכָּעָן,
גְּעַפְּעוּהּ, קָון דָּעָם שִׁינְקָעָרָם אָין שִׁינְקָעָרָקָעָם הַעֲנָרּ. פְּרִיהָעָרּ מִיטּ
גְּוֹטָעָן, אַזְסְוּזְוּנְדִּינְגּ וַיַּהֲ קָון דָּעָרּ תּוֹרָה, אָוּ אַמְעָנָשּׁ זַוְנִינְגּ פְּאָרּ
אַשְׁטִיקָעָלּ בְּרוּטּ מְחַמְּתָה נַזְיָּה, אַיְזָן נִשְׁתֵּבּ אַזְטָאָרְקָעָרּ פְּקָעָרּ.
ברָעָלָעָן. נַאֲרָ אָזְגָּטוּ רַיְדּ אָין מַזְוָרּ-זַאֲגָעָן דָּאָבעָן נִשְׁתֵּבּ גַּעַהְאַלְפָעָן,
הָאָבּ אַיְהּ אַבְּגַעְזָאַהֲלָטּ פְּאָרּ דָּעָם אַזְגְּלִיקְלִיכָּעָם מַאְלִצְיָוָתּ, אַיְזָן גַּעַ-
וּאָרָעָן בָּאָלָרּ שְׁטִילּ, שָׁאָ. דָּעָרּ אַרְיָמָעָרּ מְעַנְשּׁ הָאָטּ מִיר קָון הָאָרְצָעָן
בְּעַדְעָנְקָטּ פְּאָרּ מִין חָסָרּ, וואָסּ אַיְהּ הָאָבּ מִיטּ אַיְדָם גַּעַטָּאָן.

אָוּ מִיר זַעַנְעָן אַרְיוֹסּ קָון דָּעָם פְּינְסְטָעָרָעּ וַיַּנְקָעַלּ אַיְן מִיטָּעָן
שְׁטוּבּ, אָוּן הָאָבעָן אַגְּנָעָקָטּ אַיְינְגָעָרּ דָּעָם אַנְדָּרְיעָן, זַעַנְעָן מִיר בִּידְעָ
אַכְּגַעְשְׁפָרְוּנָגָעָן אַיְופּ עַטְלִיכָּעָטּ טְרִיטּ צְרוּיקָ, שְׁטָאָרָקּ פְּעַרְוָוָוָנְדָעָרטּ.
אַיְהּ הָאָבּ דְּעַרְקָעָטּ אַיְן דָּעָם אַזְגְּלִיקְלִיכָּעָן מְעַנְשָׁעָן — וּוּעַמְעָן מִינְטָ
איַהֲרָ — מִין אַלְטָעָן חָבָרּ פָּאָנִיעּ פְּרַוְשָׁעָנְסָוּשָׁוּנְשָׁטָטָסְקָיּ... עָרּ מִיר
הָאָטּ אַיְהּ דְּעַרְקָעָטּ. וַיַּהֲ דָּעָרּ שְׁטִיגָעָרּ אַיְזָן קָון אַשְׁנִירָעָרּ, הָאָבּ
אַיְהּ מִזְהּ פְּרִיהָעָרּ קָון אַלְסְרִינְגּ צְגָעָקָטּ צַיְזַיְן הַלְּבָשָׁהּ, אַיְזָן מִיר
פְּינְסְטָעָרּ גַּעַוְאָרָעָן אַיְן דִּי אַוְיָגָעָן. דִּי קְלִיְידָעּ וַיַּהֲ זַעַנְעָן צְרוּסָעָן,
צְוֹקָלָטָעָרטּ, דִּי שִׁקְעָאלָטּ, צְוֹהָאָקָטּ, צְוֹפִיצָעָלָטּ. צְוֹקָרִימָטּ אַיְן עַפְּסִים
אַמְּנִין צְוֹקְנִיטְשָׁטָעּ קָאָטָעָרְכָּעָטּ, אַמְּצָעָלּ אַזְוָוָעָן, אַיְופּ זַיְן קָאָפּ.
עָרּ אַלְיָין אַיְזָן הָוִיטּ אַיְן בִּיןָן, דָּאָסּ פְּנִים גַּעַלּ אַיְן גְּרָנִין, פְּעַרְשָׁוָאָלְפָעָן
קָון הִונְגָּעָרּ. עַטְלִיכָּעָטּ מִינְטָזּ וַיַּהֲ זַיְן גַּעַשְׁטָאָנָעָן, אַנְקָקָעָנְדִּינְגּ
אַיְינְגָעָרּ דָּעָם צְוַיְיָטָעּ שְׁטִילּ, אַהֲן וּוּרְטָעָרּ, וַיַּהֲ פְּעַרְמְדוֹרְזָמָטָעּ. אַיְהּ
דָּאָבּ טִיךְ אַיְקָגָעְוָאַלְטּ צּוּמָעָטָעּ. דָּאָסּ הָאָרָץ הָאָטּ מִיר וּוּהָ

געטן פֿאַר רְחַמָּנוֹת אַיִּיף טֵין אָונְגְּלִיקְּלִיכְּעַן חֶבֶר. גַּעַד אַיִּיךְ אַיִּהְטַּ
בַּיְּדַעְתַּה אָזְנַת מָה אֲפָרְעָגָן;

— וְאַס אַיִּזְמִיט דִּיה, פָּאנְיַע... ? פֿאַר וְאַס זַעַם-דָּזָן אַזָּוָּ
שְׁלַעַכְּט אַזְמָן ?

אַיִּיךְ אַיִּיף אַזְמָן פּוֹלִיכְּשׁוּ — עַנְטֶלְעָרֶט עַד שְׁטִיל, אַרְאָבָלְאָעָנְדִּין
דַּעַם קָאָפֶן, נִישְׁתַּחַת צְוֹקְעָן מִיר אַיִּין דַּי אָזְגָּעָן — אַיִּיךְ אַיִּיף אַזְמָן אַזָּוָּ
גַּעַטְמָעַן דָּאָס אָוְמְנִילִיק, דַּי גִּוְרָה אָוְיסְצָוָאנְדְּרָעָן, וְיַי אַיִּיף צִיְּהָ,
יוֹרְעָן... אַזָּוָּן אַצְינֶר, וְיַי דָּזָן זַעַם, שְׁלַעַט אַיִּיךְ זָקָה צָרוּם, זַעַם
אֲשָׁטְיקְּעָל בְּחוּזָות.

— גַּעַבְעָךְ — וְאַג אַיִּיךְ, אַזְמָן שְׁאָקָעַל מִיטִּין קָאָפֶן.

— קָעַן דָּאָס זַיְן, אֲזָן דָּזָן זַעַם הַאָבָעָן אַיִּיף מִיר רְחַמָּנוֹת, נִישְׁתַּחַת
צְזָעִידְגָּעָן מִין פְּיִינְדְּשָׁאָפֶן צְזָרָ ? — הַאָט עַד טְרַוְּיְעָרִין גַּעַנְאָנְטָן.
— נִלְתָּחַת פֿאַרְנָטַס אַלְעַ וִינְד — וְאַג אַיִִיךְ אַיִִהְטַּ שְׁטִיףַן אַזְמָן וְאָרְעָפַט
הַאָלְטְעָנְדִּין אַיִִים בַּיְּדַעְתַּה אָנְדָר — לְאַמְרָר פְּעַרְגָּעָסָעָן אַלְטָעַ זַעַם.

— מִיְּנָעַ זַיְנָד וְעַנְעָן מִיר וְיַי שְׁוּעָרָעַ שְׁטִינְנָעַר אַיִּיף טֵין
הַאָרְצָעָן. אַצְינֶר, אֲזָן אַיִּזְמִיט שְׁלַעַכְּט, אַזְמָן אַיִִיךְ גַּעַפְּנִין זָקָה אַזָּא
צְוֹשְׁטָאָנֶר וְיַי דָּזָן, עַרְשָׁתַס אִיצְטַס פְּעַרְשָׁתַה אַיִִיךְ שְׂיָוָן וְאַס פֿאַר
אֲשָׁמָות עַם הַאָבָעָן דַּי וִינְד, וְאַס דַּי זַאְטָעַ קְלָעָרָעַן אַיִִים אַיִִיף
דַּי הַגְּנָנְעָרִיןָעָן, דַּעַר בְּזִינְגָּר אַיִִיף דַּעַם פְּרַעְמָרָעָן, אַזְמָן דַּעַר שְׁטָאָקְרָעָר
אַיִִיף דַּעַם שְׁוֹאָלְכָעָן... פְּרַיעַל, זַעַרְדָּר פְּרַיעַל, הַאָבַּא אַיִִיךְ גַּעַלְעָרָעָנְטָן אַיִִין
דַּעַר שְׁלַעַכְּטָרָעָר צִיְּתָן, אַזְמָן אַיִִיךְ דָּאָ נִישְׁתַּחַת לְאָנָגָן, קָעַן דַּעַר גַּעַשְׁלַעַטָּעָן
מִטַּעַם דַּעַם שְׁיַינְקָעָר. הַלְּאֵי עַם וְאַלְעַזְמָן אַזְוֹנָס טְרַעְפָּעָן יְעַנְעַן נָאָרִישָׁעָן,
אֲבָנְגִּיְינְטָעָן, פְּעַרְעָדְעָלְטָעָן לְיִדְרָן-גַּעַהָעָר, וְאָלְטָעָן וְיַי בְּעַסְרָר אַזְמָן קְלִינְגָּר
גַּעַוּאָרָעָן, אַזְמָן עַם וְאַלְטָמָן אַזְיַיְלָעָל שְׁלַעַכְּטָעָס אַיִִיף דַּעַר וְעוּלָט נִישְׁתַּחַת
גַּעַוּוּן. — דָּזָן, מְשָׁה, בִּיסְטַס אֲשָׁטְעָר, לְאַמְרָר טְרַיְּנָסָעָן אַזְמָן אַיִִיךְ בְּזָאָ
זָהָעָן שְׁעַמְבָּעָן

— נָזָן, אֲשָׁטְעָר תְּשִׁיבָה שְׁטָעָהָתָן נָאָר אַיִִיף אֲשָׁטְעָר מְדִרְגָּה —
וְאַג אַיִִיךְ אַיִִהְטַּ מִטְנָזָס מִזְמָרָה לְבַשְּׁאָפֶט — דְּרַעְמָאָהָן מִיר מְעַהָּר נִישְׁתַּחַת,
בְּרוּדָעָר, אֲזָוִינָס, וְאַס דָּאָס אַיִִזְמִיט אַחְתָּאָ פָּעָן אֲשָׁלָט טְעַנְשָׁעָן,
וְאַס גַּנְהָט אַיְבָּעָר קָעַן טְאָטָעָס צְזָרָ ? קְינְדָּעָר אַיִִין אַלְעַד יְדוֹתָן. אַט וְעַז
זָהָעָן מִיר, לְאַמְרָר טְרַיְּנָסָעָן אֲשָׁלָטָוּל בִּירָעָן אַזְמָן וְעַרְעָעָן וְוַיְטָעָר
בְּרַיְדָעָר וְיַי אַמְּבָאָן

די דַּאְוִינָעָן שְׁעהָ-צִיְּתָן אַזְמָן שְׁיַינְקָעָל אַיִִיךְ וְוַיְרָקְלִיךְ גַּעַוּוּן פֿאַר
אַזְמָן זַעַרְדָּר אֲשָׁטְעָר — אֲשָׁטְעָר אַיִִיךְ אַזְמָן זָקָה, אֲוִיסְצָוָאנְדָּרָעָן

איינער דעם צויהיטען דאס האָרֶץ, צוּי זֶה אֲמָל אֵין דִּיטְשָׁלָאנְד
בַּיְּ אַנְּלָאוּ בִּיְּר. מִיר הַאָבָעָן זַיְּה וְעַרְמָאָנְט אָנוֹנוּר קָעָרְגָּאָנְגָּעָן
לְעָבָעָן, וְעַן מִיר הַאָבָעָן זַיְּה גַּעֲרָבִּיטִיט רְזָהִיג, אֵין אוֹיְק אַיְינָעָר דֻּעָם
אַנְּדָעָרָעָן דַּעֲרַצְעָהָלָט דַּי אַלְעַצְרוֹת, וְאָס מִיר וְעַנְעַן אוֹיְסָגָעַשְׁטָאָגָעָן
אֵין אָנוֹנוּר אַרְמוֹאָגָלָעָן זַיְּה, אֵין גָּלוֹת. אַיְק הַאָבָפְּאָר אַיְהָם אַרְויָם-
גַּעֲלִינְגְּטִיםְּ פָּעַקְלִילְצְרוֹת, אֵין עַד זַיְּן פָּעַקְלִיל, וְיַי עַר וְאַנְּדָרָעָוּעָט
אַרְום שַׂיְּן אַלְאָגָעָן צִיְּתִים אֵין קְרִינְט נִישְׁתְּ קִין שְׁמָאָקְאָרְבִּיטִיט אֵין
אַפְּרָעָמְדָלָאָנְדִּ. עַם אוֹז נִישְׁתְּאָקִין אַרְבִּיטִיט אֵין אוֹיְק קִין רְחַמְּנוֹת
בַּיְּ קִיְּנְעָם הַיְּנְטִיגְעָן צִיְּתִיםְּ, וְעַן דַּי וְוּלָט אֵיז צְוָטוֹמָעָלָט שְׁלִימִים-
שְׁלִימִים-מָלוֹא אֵין אַלְעַגְּלָעָן גַּעֲשָׁקְעָטָעָן, דַּי אַקְּנָקוּרָעָן אֵיז נְרוּיִים, דַּאָס
צּוֹטְרְיוּיִן, דַּעַר גַּלְוִיבָעָן גַּעֲקָלָעָן, אֵין יְעַרְעַדְעַר מְעַנְשִׁ אֵיז פָּעַרְחָבְעַט
פָּאָר זַיְּה. זַיְּן בִּיסְעַל גַּעַלְתְּ הַאָט עַר אַוְיְקָנְעָגָעָסָעָן אֵין וּוּגָן, אֵין
פִּיסְלָעְכְּוּיִיְּ פָּעַרְקִיְּטִיםְּ זַיְּנָעָחְצִיםְּ. עַם אוֹז אַיְהָם מְעוֹהָר נִשְׁתְּ גַּעַנְ-
בְּלִיבָעָן וְיַי הַוְיָלָעָנְשָׁמָה, דַּי אַלְטָעָצְעָמָעָן קְלִיְּדָעָר אֵין דַּאָס
הַעַמְדָל צּוֹם לִיְּבָ. קוֹמְעַנְדִּינְג אַהֲרָר, אוֹז בַּיְּ אַיְהָם אוֹיְסָגָעַשְׁטָאָגָעָן דַּי
לְעַצְטָעָ פְּרוֹתָה, אֵין עַם אַיְהָם גַּעַבְלָבָעָן חַאְטָשְׁ גַּעַה וְוּרְפָה זַיְּק אֵין
וְחַסְכָּר אַרְיִין. אַיְק הַאָבָא אַיְהָם גַּעַטְרִיסְטִיםְּ, גַּעַבְעַנְדִּינְג אַיְהָם אֵין גַּלְאָנוֹ
בִּיאָר נְאָך דַּעַר אַנְּדָעָרָר, כְּדוֹי וְיַי דַּעַר פְּסָוק אַנְּטִים : "תָּנוּ שְׁכָר לְאַבְּדִי"
גַּבְּ בִּיאָר דֻּעָם פָּעַרְלָאָרָעָנָעָם. דַּי מְצָהָה הַאָט אַיְהָם גַּוְטָ צּוֹ-וְאַרְעָמָט,
דַּי אַלְטָעָצְעָמָעָן קְרִיְּנְדָשָׁאָפְּטָה הַאָט זַיְּה אֵין עַר הַאָט
מִיְּה גַּעַהְאָלָות אֵין גַּעַקְשָׁתָה, אַיְק הַאָבָא אַיְזָה גַּעַנוֹג גַּעַטְרוֹנְקָעָן לְכָבּוֹר
אָנוֹנוּר בַּעַגְעַנְעִינְשִׁ, מִיר הַאָבָעָן גַּעַטְרוֹנְקָעָן, וְיַקְּפָעַרְגָּעָסָעָן אַבְּיָסְעַל
אֵין דַּי צְרוֹת אֵין גַּעַוּעָן, וְיַי מְעַן וְאַנְּטִים, בְּגַלְוָתִין, לְעַבְעָדִיג-בְּעַרְעָדוֹרִין,
בַּיְּזַי דַּעַר שִׁוְיָנְקָעָר אֵיז גַּעַקְעָטָעָן אֵין הַאָט אַזְגָּנָעָט : "רְבָוֹתִי זֶה
עַם אוֹז שַׂיְּן צִיְּתִים זֶה גַּעַהְן שְׁלָאָקְעָן". —

דַּי נְאָלָט אֵיז גַּעַוּעָן וְזַהְרָא אַלְיְטִינְג, דַּי לְבָנָה הַאָט גַּעַשְׁיִינְט,
אַרְוֹסְטָעַלְעַנְדִּינְג דַּעַר וְוּלָט דַּי נְאָצָעָ צְרוֹה אַיְהָרָע. קִין מְעַנְשָׁעָנִים
טּוֹסְ נִשְׁתְּאָקְאָט אֵין גַּאָס. אַלְעַצְמָעָן שַׂיְּן לְאָגָג. אֵין מִר גַּעַהְעָן
פָּעַרְטָאָלָט יְעַדְעָרָר פָּאָר זַיְּה. אַרְום אֵין אַיְהָם אֵין שְׁטִילָה, מִר
הַעָרָעָן נְאָר דַּאָס קְלָאָפָעָן קָנוֹן אַגְּנוּשָׁרָעָ אַיְגָעָנָעָ טְרוֹיטִיט אֵין דַּאָס בְּלָעָן
פָּוֹן דְּוּנָט, וְאָס דְּרַעְהָעָן זַיְּה אַרְום אַיְבָרְעָן שְׁטָאָדָט. צְוֹקְמָעַנְדִּינְג צּוֹ
אַרְאָג גַּאָס, וְאָוּ מִר הַאָבָעָן זַיְּה בְּעַדְאָרָקְטִיםְּ צְוָשִׁיְּדָעָן, גַּעַהְם אַיְקָה
אֵין מִיְּן חַבְרָ בַּיְּ דַּעַר הַאָנְדָל אֵין דְּוּרְפִּיהָלָ, אֵוּ זַי אַיְקָלָט וְיַי אַיְזָה
אֵין צִיטָעָט. —

— איך געה — זאג איך איהם — מיט דעם געסיל, אין מיין סטאנציע, און ואויהן געהסט-דו ?
 — וואויהן מיינע פים וועלען מיך טראגען — ענטגערט ער מיר מיט א זטצען.
 — דו האסט קיין סטאנציע נישט ? — מהו איך איהם א פראגען.
 — וועה, וועה ! — זאנט ער מיט א זטצען — א צוינעל האט איזיד נעסט, א פוקס האט אויך זיין נאָרע, און איך, מענשען-קינר, האָב נישט וואו מיין קאָפּ אַנְצֹוּשְׁפָּרָעָן.
 — אויז בי צייק דען נאָר קיין בעל-צדקות נישט ? וואו זענען איער רײַלְעַ ?
 — בי אונז זענען קיין בעל-צדקות נישט, אונזערע רײַלְעַ האָבען אויף א געונדרען פֿרְעָמְדָען אַרְעָמְדָען קיין רוחנויות נישט. נישט אלע רײַלְעַ הייער זענען אַפְּעָן פֿאָר אַרְעָמְדָען לֵימָט אָן נישט יַעֲרָשֶׂר האָט די זליה אַרְיְבָעְטְּרָעְטָעְן וַיְיָעָר שׁוּעָל .
 — הער מיך צו ! — האָב איה איהם געיאנט, שאַקלענדיין מיטן'ן קאָפּ — "גָּלוּתָה", וואָס איז אַטְיְעָרְעָר שָׁאָץָן אָן גַּאנְטָס אַזְּצָר, זאָס האָט ער געשינקט אַ מהנה נאָר זיין יַעֲלָעְטָט פֿאָלָקּ יְשָׁאָל. "גָּלוּתָה" געהער נאָר אונז, יודען, און נישט צו ציָה. קיין אומחה קען עם מיט איזיד כה נישט פֿערטראנגען, לעבען און גלוּת ווי מיר יודען. און וויבאָלְדָר דו האָט זולח געווען דערצו, האָט-דו, ברודער, קיין אנדער רַפּוֹאָה נישט ווי יודישקייט !
 — וואָס הײַסְט ? ! — מיטז ער אַ פֿרְעָגְן שְׂטָאָרְקָן פֿשְׂרָן.
 האָנדערט — איך זאל וועדען אַ יור, מיטסט דו ?
 — נאָר אַיְינְעָר ! דער יַודְיָה עָרְגָּה גַּאנְטָה וַיְלָנְשָׁט רַיְךָ וַעֲרָעָן מיט נאָה אַ יודען, ער לאָזט זיך בְּעָנוּגְעָן מיט דֵי יַודְעָן מִתְּפִיעָל ער האָט אויף זיין וועלטיל. אָון דֵיר, נישקָה, האָט ער אויך זלנג יַוְיִשְׁעָע קְבָּצְנִים, מיט וַעֲלָכָע ער אַו פֿערנְגְּטוּמָען הַמִּיד, צו שְׁפִיּוּן זַי אָון צו דַּרְחָאָלְטָעָן זַי בִּים לעבען מיט גְּרוּיכָע נְסִים. איך מיין נאָר נישט, דַּיְךְ מְנִיר צו זיין, זַי זַי אַ קְרִיסְטָן זַי תְּרִיהָעָר, גַּאֲרָד זַוְּלָסְט זַי צְוּעוֹוָאוֹנְעָן צו דעם יַודְיָה עָרְגָּה לְעָבָעָן, רַאתָה איך דֵיר, בְּדֵי דו זַוְּלָסְט קְעָנוּן זַי עָס אַו עַקְוִיסְטִירָעָן, אַרְיְבָעָר-טְרָאָגְעָנְדִים דעם יַאֲךְ פָּנוּ גָּלוּת. אַיְן-אַנְהָאַיב, ווֹיָס זַיְה, מיט עָס דֵיר שְׁוֹעָר זַיְה. נאָר, נישקָה, מיט דֵער צִיט וַעֲסָט-דוּ מיט יַסְרִים גְּעוֹוָאַינְט וַעֲרָעָן, צְרוֹת, פְּרוּנִיות וַעֲלָעָן דַּיְךְ אַוְיְלָעָרְגָּעָן. ח-

מײַינסט, אָן דִּי יְודָעַן בָּאַלְדַּן קְוִינִים עַרְשְׁתָּעַן אַנְקּוּמָן זַיְעָרַעַן אַזְיָּחַ
דָּעַר וּוּלְטַ, זַעֲנוּן גַּעוּוּן אֵין דָעַם אַצְטִינָעַן צַוְּשָׁתָאַנְדַּ זַיְעָרַעַן,
מִיטַּ אַלְעַ פָּאַסְטָעַמְקָעַם זַיְעָרַעַן, זַיְ אַיךְ, אַ שְׂטִינְגֶּרֶד ? נַיְן ! זַעֲהָרַ
פִּיעַלְ אַיְחָדָעַן זַעֲנוּן זַיְיַ עַרְשְׁוֹאַרְצַטַּ גַּעוּוֹאַרְעַעַן, זַעֲהָרַ פִּיעַלְ צְרוֹתַ,
גַּעֲרַעַנְטָעַ אֵין גַּעֲרַעַנְטָעַ לִידַ זַעֲנוּן זַיְיַ אַוְּסְמָנְעַשְׁתָּאַנְעַן, בַּיְיַ זַעֲנוּן
זַיְיַ זַעֲנוּן גַּעוּאַרְעַעַן דָּאַם, וּוּאַסְ זַיְיַ זַעֲנוּן הַיִּינְטַ, אַטְ דָעַר גַּלוֹתַ הַאַטַּ
זַיְיַ גַּעַמְלָטַ אַנְדְּרָעַרְשַׁ פָּןַ אַלְעַ פָּעַלְקָעַרְ, מִיטַּ דִי אַיְגַּעַנְשָׁאַפְּטָעַן,
מִיטַּ דִי פָּעַהְיִקְיָטָעַן זַיְעָרַעַן, אֵין הַאַטַּ זַיְיַ גַּעַנְגָּבָעַן אַ בְּעֻוּנְרָעַרְ
פָּאַרְמָעַ אֵין זַיְעַרְ צְדָקָה נַעֲבָעַן אֵין אָנוּ זַיְעַרְ צְדָקָה נַעֲמָהָעַן . וּוּעַרְ
אַיְיַ נַאַךְ זַיְיַ דָּאַם זַוְּשָׁעַ פָּאַלְקַ אַיְזָיְגִּינְסַ אַזְוַף דָעַר וּוּלְטַ, וּוּאַסְ
זַוְּיסְטַ זַיְיַ אַרְוּם אַיְסְצָגְעַנְגִּינְעַן זַיְעַנְעַנְיַ אַרְעַדְרְעַהְפְּשָׁקָעַם ?
פָּאַלְקַ, וּוּאַסְ זַאַל הַאַבָּעַן אַזְוַיְ פִּיעַלְ מְנִי חְבָרוֹתַ אֵין צְדָקָה-פְּשָׁקָעַם ?
אַרְעַמְלָעַיְתַ מַעֲהָעַן שְׁטַעַנְדָרִין אַרְוּם אַיְבָעַרְ דִי הַיּוּרְ, אֵין מְאַחְנָעַן
אַנְדָבָה זַיְיַ אַחְוָבַ, בָּעַלְיַ-הַבְּתִים מַאַלְעַן נִישָׁתַ קִיןַ נְרוֹסָעַ שָׁלוֹתַ,
זַוְּעַרְ אָנוּ וּוּאַסְ דִי אַרְעַמְלָעַיְתַ וּנְעַנְעַן, אֵין נַיְבָעַן . אֵין בְּרִיהָ, זַיְיַ
נַיְבָעַן אֵין נַיְבָעַן, וּוּלְעַנְדִּין נִישָׁתַ וּוּלְעַנְדִּין, יְעַרְעַרְעַן וּוּאַסְ שְׁטַעַלְטַ
זַאַר אַוִּים דִי הַאַנְדַּר צַוְּ בְּעַטְעַן, עַרְ טָעַג זַיְן גַּעַוְנָד אֵין שְׁטַאַרְקַ —
נַאַךְ מַעְהָרַ, אַנְדְּרָעַרְ פָּאַרְבָּעַן אַלְיַן, מִיטַּןַ גַּוְעַטְעַן וּוּלְעַן, אַרְעַטְעַזְ
לִיְיַ צַוְּ זַיְהָ אַחֲרִים צָוְמַטְשַׁ, נִשְׁתַ אַנְרַ שְׁבַתַ אַדְעַרְ יוֹםְ-טָבַ
אַפְּלִיוּ גַּאַר אֵין סְמִיטָעַן וּוּאַךְ, אַרְעַטְעַלְיַתַ וּנְעַנְעַן בַּיְיַ זַיְיַ, וּוּעַסְ שְׁטַעַחְ
גַּעַשְׁרַבָּעַן טָאַזְיַ, גַּאנְצָעַ בְּנִ-בַּיַּתַ. אַטְ דָאַם אֵין דִי וּוּרְקִינְגַ פְּנוּנִים
גַּלוֹתַ מִיטַ אַלְעַ זַיְנָעַ שְׁלַעַקַ, דִּירְקָעַ, מְבוֹתַ, אֵין יְסָוְרִים . מִירַ
זַוְּיסְעַן זַיְיַ צַוְּ בְּעַנְעַהָן זַיְיַ מִיטַ דָעַר דָאַוְגָנְעַרְ גַּאַטְסַמְתָהַ, אֵין זַעֲנוּן
שְׁטַאַרְקָעַרְ פָּןַ אַזְיָעַן אַזְוִינִים אַרְיְבָעַצְוָרָאַגָּעַן .

— זַעֲהָרַ גַּלְיָה הַאַטַּ אַיְהָדַר גַּעַוְנָטַ, רַבְ מַשָּׁה — רַוְפְ אַיְהָ
מִיחַ אָן מִיטַ אַזְיָעַן — דִי גַּעַשְׁלַטְעַ פָּןַ אַוְנָוָרַ שְׁפִיְיָעַן זַיְקַ, אָנוּ
דָוְרַקַ אֵין דָוְרַקַ טָאַקַי מִיטַ נְסָטַ, פָּןַ אַנְגָּאַמַן בַּיְיַ עַנְדָעַ. פָּןַ דָעַעַ
,מַןַ, וּוּאַסְ מִירַ הַאַבָּעַן גַּעַגְעַסְעַן אַמְּלָא אֵין דָעַרְ מְדָבַרְ פָּעַרְצִינְגַ אַיְהָרַ,
בַּיְזַ דָעַם בְּעַטְעַלְ-בְּרוֹזַטַ אֵין הַיְנָטִיגָעַן גַּלוֹתַ . אֵין דָעַרְיְבָרַ כֹּוֹ יְעַרְ
זַיְדַ אַלְעַ טָאַגַ אַגְעַן טָאַזְיַ דִי פְּרַשָּׁהַ פָּןַ דָעַם מַןַ, אֵין דָעַרְ פְּרִיהַ
גַּאַלְיַן דָאַוְגָנִעַן, וּוּלְיַ דָאַם אֵין בַּיְיַ אַיְהָם אַפְּלַעַגְלַעַגְעַעַ גַּעַשְׁלַטְעַ.
עַם פָּאַסְטַ צַוְּ זַיְן שְׂטִינְגַרְ לְעַבְעַן, אֵין אַזְיָזְגָלַ צַוְּ זַיְן נְשָׁבָהַ .
גַּאַרְ נִשְׁתַ אַדְמַ בֵּין אַיךְ אַיְסָעַן . דָעַרְצָהַלְטַ, זַיְטַ-וּשַׁ מְזָחַלְ, וּוּיְטַעַרְ .

— שׁוֹן נִישְׁטָא קִיּוֹן סֵךְ וּזְאַסְטָן צָו דָּרְצָעַהְלָעַן. בְּקִיזּוֹר, דָּרְעַמְּנָעַר שְׁבָעַלְתָּא אַוְיָס אַוְיָס בָּרְדָּא אַפְּאַר אַוְיָס. דָּרְהַעֲרַעְנָהָן
בְּיִנְעַר וּירְטָעַר, אַוְן רְוָסְטָן זַיְהָ אַזְנָן צָו מִיר:

— זַיְגַּנְיָשָׁע בָּרְזָעַר, בְּרוֹדָעַר. מִיט אַמְוִיל, וּזְאַסְטָהָא אַיְהָ צָו
טָאַן? דָּזְהַקְסָט זַהְדָּר פְּיִיל גַּרְעַדְתָּ, פָּגָנִי כְּשָׁה, אַוְן פָּאַרְשָׁטְעַדְעַן
פָּאַרְשָׁטָהָא אַיְהָ גַּרְנִישָׁט.

— הַאָבָּא צִיְּטָ! אַיְהָ וּלְעַרְנָעַן הַלְּקָות נְלוֹת, וַיְיַד
וְאַלְסָטָק קַעַנְעַן אַוְיכָהָאַלְמָעַן אַוְן נִישְׁטָע שְׁבָעַרְבָּעַן אַיְן דָּרְעַנְיָט קָזָן
הַוְּנָגָרָע. פָּזָן אַיְצָט אַזְנָהָמָה אַיְהָ דִּיקָּאַרְיָן אַיְן מִין גַּעַינְדָּר, וּמַעַט
מִיט אַוְנוֹ אַנְגָּאַיְינָעָם וּוְאַנְדָּרְעָוָעָן, בֵּין בָּרְדָּר וּוְעַלְעַן גַּעַנְגָּעַן אַפְּרָטָן,
אַכְּקוֹם מְנוֹחָה, וּוֹאוֹ זַיְהָ צָו בְּעוֹזְעַן. אַוְן אַוְיכָנְגְּלִיכָּעַן דִּי קְרָאַנְקָע
בְּיִנְעַר. נַאֲרָא שְׁבָאַרְקָז זַיְהָ, בֵּין זָהָן! נְעַדָּמָן אַיְהָ זַיְהָ גַּרְעַן
דִּי יְוִדְיָוָשָׁע יְסָוְרִים אַוְן פְּעַרְגָּעָם נִישְׁטָמָן תְּוָהָה, וּזְאַסְטָהָא, דִּיְן רְבָּי,
לְעַהְרָעָן דִּיקָּאַר.

— אַוְן קָזָן דָּעַנְסָמְכָאָל אַזְנָן, זִינְטָעָר הַאָט זַיְהָ מִיט אַוְן
פְּקָאַכְפָּעָנִיעָט אַוְן "שִׁיגְזָט זַיְהָ אַגְּנָטָעָר מִינְעָלְגָּלְעָלְעָקָע" — אַוְנָגָר
מִין הַשְּׁנָהָה, הַיִּסְטָעָמָע, לְעַהְרָעָן אַיְהָ אַיְהָמָה דָּעָם שְׁלָחָן-עַרְוָקָעָק
דָּלָהָה, אַגְּנוּטָעָל עַקְצִיעָה אַיְהָ אַיְהָ אַיְהָמָה גַּעַנְגָּבָעָן, אַיְן דָּרְעַמְּנִידָעָ
קָזָן דָּעָם וּוְיִסְטָעָן פְּינְסָטְעָרָעָן יְוִדְיָוָשָׁע לְעַבְעָן. אַיְהָ אַיְהָ אַיְהָ
אַוְיכָנְגְּלִעְלָעָנָט לְאַזְעָן זַיְהָ בְּעַנְגְּנִיָּעָן מִיט גַּרְנִישָׁט, וּוֹיְנִינָּגָעָן
חוֹינִינָּגָטְרִינְקָעָן, נִישְׁטָמָעָל צְוֹפִיעָל נַאֲלָגְנָבָעָן דִּי מְרָפָהָנָעָ קִישְׁקָעָ
אַדְרָבָה, זַיְהָ נַאֲרָא בְּעַטְרָאַפְּעָן אַפְּטָמִיט הַעֲנִיהִים, זַיְהָ וְאַל דָּאַרְבָּעָן,
בֵּין עַמְּ וּוּעַט קָזָן אַיְהָרָא וּוּוּרָעָן אַגְּרָנָהָדָרָק — אַפְּגָיָן
הַיִּסְטָעָמָע.

אַיְהָ אַיְהָ אַיְהָמָה אַזְעָנָה עַנְמְפָלְקָעָט דָּעָם סָוד פָּגָנִים גַּעַהָן אַיְבָּעָרָ
דִּי-הַיּוֹעָר, גַּעַלְעַהְרָעָנָט, אַנְגְּבָיְגָעָן דָּעָם קָאָפָט פָּאַר אַוְטְלִיכָּעָן שְׁלָאָקָע,
פָּאַר אַוְטְלִיכָּס אַנְשִׁיקָעָנִישָׁ, בִּי-צְזָקָומָעָן וּוְיִיט מְעַנְלִיכָּק דִּי אַלְעָ
שְׁטָמְרָעָנִישָׁעָן אַזְנָן וּוּגָן, אַזְעָפָט צָוְעָקָעָן דִּי נְיוֹתִינְסָטָעָמָעָ
צָו דָּעַרְהָאָלָל בְּעָן דָּסָט לְעַבְעָן. אַזְוִינָם אַזְוִינָה אַזְוּלְבָעָס דָּעַכְנִילְיכָעָן
הַאָבָּא אַיְהָ אַיְהָמָה גַּעַלְעַהְרָעָנָט, אַזְוִינָה אַזְוִינָה אַזְוּלְבָעָס דָּעַיְבָּרְשָׁטָעָר,
דִּי מִיה מִינְעָן אַזְיָזָמָט! תְּהִולָּת אַיְוָא אַיְהָמָה, דָּעָם
הַלְּטָרְמָדָטָמָעָם, שְׁוֹעָר גַּעַוְעָן אַוְיכָהָאַלְטָעָן אַזְוּלְבָעָס בְּוּטָעָרָנָהָמָעָן,
גַּעַוְאָלָט זַיְהָ אַמְעָה אַנְטָאָן, אַיְדָעָר אַזְזָעָלָעָן אַזְרָות אַיְזָעָן
גַּלְיְיכָעָר טָאַקִּי בָּאַלְדָּא אַמְוָהָמָה אַיְגְּנָזְנָהָמָעָן, אַבְעָר בִּסְלָעְלָנוּוֹיָט

איו ער מיט צרות געוואזינט געהארקען, גענאגען חיט און דעם לאדען
אונו, או ער האט שון דערגרילט די העסטע שטוטע פון קארקיןיט,
פון איבערטראנען, אראבליליגען אלעלריי מינו טורענויות, אויך פינגען
דעס זונדיגען נרף פארשטייחט ער ווי אעלטער אמת'ער חד. הינט,
ישקה, מענע ער שיין אברילטען גלה... או וואיל איזן צו ארטם —
האט רב משה געענדינט זיין ערצעהלוונג מיט א שמילעל — או וואיל
אייהם און או וואיל מיר, זיין רבין, וואס אויך האב עלאה געוועש
איזונט צו זעהן..."

איך טה א קוק צום פאלאץ, דערעה איך, ז ער שפיעלט
זיך, איזן וויך ממש מאיט ליעורךען, נאקטאקטען פאר אודם אלעלא
קולות פון חיות און עזהות, קרעחת ווי א האבן, מעקעט ווי א קה,
הירושעט ווי א פערד, קוואקעט ווי א שאבע און ברוכט ווי א בער,
שען, פין, נישט געליארעט, מיט בערעלונג, אנדערע נישט צו
בעאימרוהויגען. די קינדרע טאנצען אידט לעבערין-טראוליך,
יעקעלי פון איזן זוית שפרינט, איציקעל פון דער אנדערער זוית
טאנצעט, די טרייערינע פלה, ברינריל, פערגעסט זיך עזיף א מיילע
איין אידט זעלגין און שטילגעט מיט חן. די קלאנ-טנטער חיה,
די טעראומערט, נעהה, וויזט אויך אידט זערעהלייכ בינע.
קיעולט און, קוקענינג, פאר נרויס נחת, לענט ארווף די הענער אויף
זין בוקה און ואנט מינקענידיג צו מיר מיט איזן איזן: טרעחת זיך,
טיענע געדערים, וואס אויך האב זולח געווען צו זען יתרכז איזן די
געצעלטען פון שמין, חי ער לערענט מיט נרויס חזק די דינט פון
גלוות! חוק, חוק, פאנוע יטח. שטארק זיך און בענחר לערנין,
פון דין טובה וועגען, און פון דין רבינס טובה וועגען, ונטאגען,
און לאטיר זיך ביידע שטארקען!"

נאה פיעל שאלות האב אויך געהאט צ פרענץ כעהן, נאך
סאיו שוין נישט געווען מעדג געונג ציט צו גערברײַגען מיט אייהם —
דער צונ איז צונעקטען צ א נרויס טאנציגע, וואס אויך האב
געדרקט אראבשטייגען און צו שיידען זיך מיט רב נטהה חיט
און זיין הויז-יעונד.

ארזיסגעעהנדיג פונים חאנגן מיט פיעז פעך. האב אויך
בעמערכת, ווי דער פאלאץ שטעהט איזן א ווינקל און סורעט זיך
פיטן קאנדוקטאר מיט נרויס הבנעה און א צוּבראַקען גאנטערת.

און שטעקט דערבי מיט א רחמנות-פנומיל. איהם אריין אין דער האָדָם
א זילבערנע מטבָע. אָךְ האָב באָלֶד פֿערשְׁטָאנָען דעם פֿירְוּשׁ קָוָן
זַיְן אַוְבָּעָרְשְׁמוּסָעָן זַיְהָ מִיטָּ דֻּעָם קָאנְדוּקְטָאָר, דֻּעָם סָודָן קָוָן דֻּעָר
מטבָע, אָן וּאָם דֻּעָר תְּלָמִידָרָבָּן טְשָׁהָ דֻּעָם שְׁנִידָרָם פֿערְלָאָנָן.

אָיךְ האָב אַוְינְגָּעָהָיְבָעָן דַּי אַוְינְגָּעָן צָוָם הַוּמָעָל אָן פָּוָן טְיעַפְּשָׁע
הַאֲרָצָעָן גְּנוֹאָנָתָן:
„רְבָּזָנוּ=שְׁלָעָלָם! עַם וְאֶל זַיְן דֻּעָר וְוַיְלָעָן קָוָן פֿאָרְ דִּיר נָאָט,
זַיְן נָאָט, עַם וְאֶל נָאָךְ זַיְן פֿיְעָל, פֿיְעָל הַלְּמִידָּוּם אַזְעַלְקָע — וְוַיְעַט
זַיְן שָׁם מִיטָּ יְתַחַן בְּרוּדָר, שְׁלָוָם אַוְיפָּ דֻּעָר וְוַעֲלָת, אָן פֿרְיַעַרְשָׁ
אוֹףָן גָּל יִשְׂרָאֵל, אַמְּנָן“

צום צענטען יארצ'ילט פון מענדעלע מוכר - ספרים (שלומ יעקב אבראמאויטש)

זום צענטען יארצ'ילט האט דער פאלראג "מענדעלע" גרוינטונגען אלע ווערך פון מענדעלע מואס אין א גײַער, באָראָבעטער אין קאנטראָליסטייר אויסטיגאָבע. פֿאָר יעָדָן באָז קומט אין אַריינְפּֿר אין אַוִיךְ אַ גַּעהעריקע אַפְּהָאנְדְּלָנוּגְּ-כָּאָרָקְּטְּעִירִיסְּטִיךְ פון די ווערך. אויסטער די פְּרִיעָרְיךְ צָוָנְצָקְּ בְּעֵנְדָּעָר, האט דער פְּאָלָאָגְּ-אַרְוִיסְּטְּגָּעָבָּן צום יָאָרְץ נִיְּעָ צֹוְויִי בְּעֵנְדָּעָר: בגאנְד XX "מעשיות וועגן מענדעלען" אין בגאנְד XII "דער מענדעלע-טורעם".

באנְד 15 די נשרפּֿים. סְפָּר הַגְּלָגְּלִים. דָּאָס קַעְלָבָּל.

באנְד 16 שְׁבַּת אַזְּן יָוָם-טוֹב. חַג הַאֲסִיףְּ. דָּעָר חַיְּזָן. שְׁבַּת. וְאַסְּ הַיְּסָטְחָןְוָה. אוֹיפְּ אַסְּפִּותְּ. אַשְׁתָּאָטְחָןְוָה. אוֹנְדָּה-וְאָנְטָן. די אַנְטָאָטְחָןְוָה. קִינְגְּ פָּוּן וְאָלִיןְ.

באנְד 17 עַלְתְּעָרָן אַזְּן קִינְדָּעָר

באנְד 18 שְׁלָמָה רְ' חַיִּים (1 בָּוָךְ)

באנְד 19 שְׁלָמָה רְ' חַיִּים (2 בָּוָךְ)

באנְד 20 זְבוֹנוֹת וְוָעָגָן מענדעלען

בְּיַע צֹוְויִי בְּעֵנְדָּעָר

באנְד 21 מעשיות וְוָעָגָן מענדעלען
מעשיות, זְכוֹרָה, עַפְּיוֹצָן אין
קוֹרְאָן דָּעָרְצָה פְּן שְׂוֹרָם-עַכְּבָּם,
צִיטָּאן, אָג — סָקָ, רַאֲגָנוֹצָקְּיָה,
קְלִוְיָונָר, שְׁנִיאָר, פִּיכְמָן אָ.

בְּגָנְד 22 מענדעלע-טורעם

אַרְטִּישְׁטְּלָעָן פְּנִימָה, בְּעַרְטְּשְׁטְּעָסְּקָיָן,
גִּינְזְּבָּרָג, זְוָבָּגָן, דִּינְעָזָן, בָּעָזָן,
קָאָרוֹטֶשֶׁ, טְפָעָקָטָר, וּוְיִעָרָ, וָאָגָּזָן,
רַעְיָקָ, דָּרְיָוְצָקָ, נִיבָּרָ, נָגְדָּיָן,
אַרְטִּישְׁטְּלָעָן דָּעָר, דָּבְרָוָשָׁן, מִיְּוִוָּן,
וְרָאָס אָ.

די ווערך פון מענדעלע מוכר-ספרים זענטען די גְּרוֹנְט-שְׁטִינְעָר פון דער יְרִישָׁעָר
יְטָעָטָרָוָר. דָּאָס אַיְזָן יְרִידָהָבָ, אַרְעָשְׁטָעָר אַוִּיסְּדוֹרָקְ פון קְרָאָפְּטָ, פון פָּאָרָם, פון
שְׁפָרָאָכְלָעָכְלָר אַזְּן קִינְסְטְּרִוִּישָׁעָר פָּאָרְיוֹרְקְלָעָנְגָן.

מענדעלע אייז בְּיַן הַיְּנָטָ דָּעָר גְּרָעָסְטָעָר קִינְסְטְּלָעָר פון יְדִישָׁן וְאָרטָן.

זִין וְוַעַרְךְ אַיְז צָוְם לְעָרְגָּעָן, צָוְם שְׁטוֹדִירָן אַזְּן צָוְמָן צָוְגָּלִיָּן.

מענדעלעס וְוַעַרְךְ דָּאָרְפָּן וְיךָ גַּעֲפִינְגָּן אַזְּן יְדִישָׁן הוּוּן!

בְּגָנְד 1 מענדעלע מוכר-ספרים
(זִין לְעָבָן אַזְּן שָׁפָטָן)

בְּגָנְד 2 דָּאָס קְלִיְּגָעָן מענְשָׁלָעָעָ

בְּגָנְד 3 פִּישְׁקָעָן דָּעָר קְרָוְמָעָר

בְּגָנְד 4 דָּי טָלָסָעָ אַדְעָר די בְּגָנְדָע
שְׁטָאָטָ-בְּעַלְיָ-טּוּבָות.

בְּגָנְד 5 די קְלִיְּאָטְשָׁעָ

בְּגָנְד 6 לְוַטְּ בְּאַלְאָן. דָּעָר פִּישְׁ

בְּגָנְד 7 יְזָדָעָלָ

בְּגָנְד 8 שְׁבָתְדִּיקָעָ זְמִירָות. פְּרָקְ

שִׁירָה

בְּגָנְד 9 מְסֻעָות בְּנִימִין הַשְּׁלִישִׁי

בְּגָנְד 10 דָּעָר פְּרִיאַיוֹן

בְּגָנְד 11 דָּאָס וְוִינְשְׁפִּינְגְּגָעָרְלָ, I טִיְּוָן

בְּגָנְד 12 דָּאָס וְוִינְשְׁפִּינְגְּגָעָרְלָ, II טִיְּוָן

בְּגָנְד 13 צְרוּיקָ אַהֲיָם. אַלְטָעָ מְעָשָׁה.

שֶׁם אַזְּן יְפָת אַזְּן וְוַאֲגָאָן

בְּגָנְד 14 אַיְז אַ שְׁטוֹרָעָם-צִיִּיטָן. אַזְּן

דָּעָר שִׁיבָּה שֶׁל מְעָזָן, אַזְּן

סְגָוָלה צָוְיִדְשָׁעָ צְרוֹתָן

